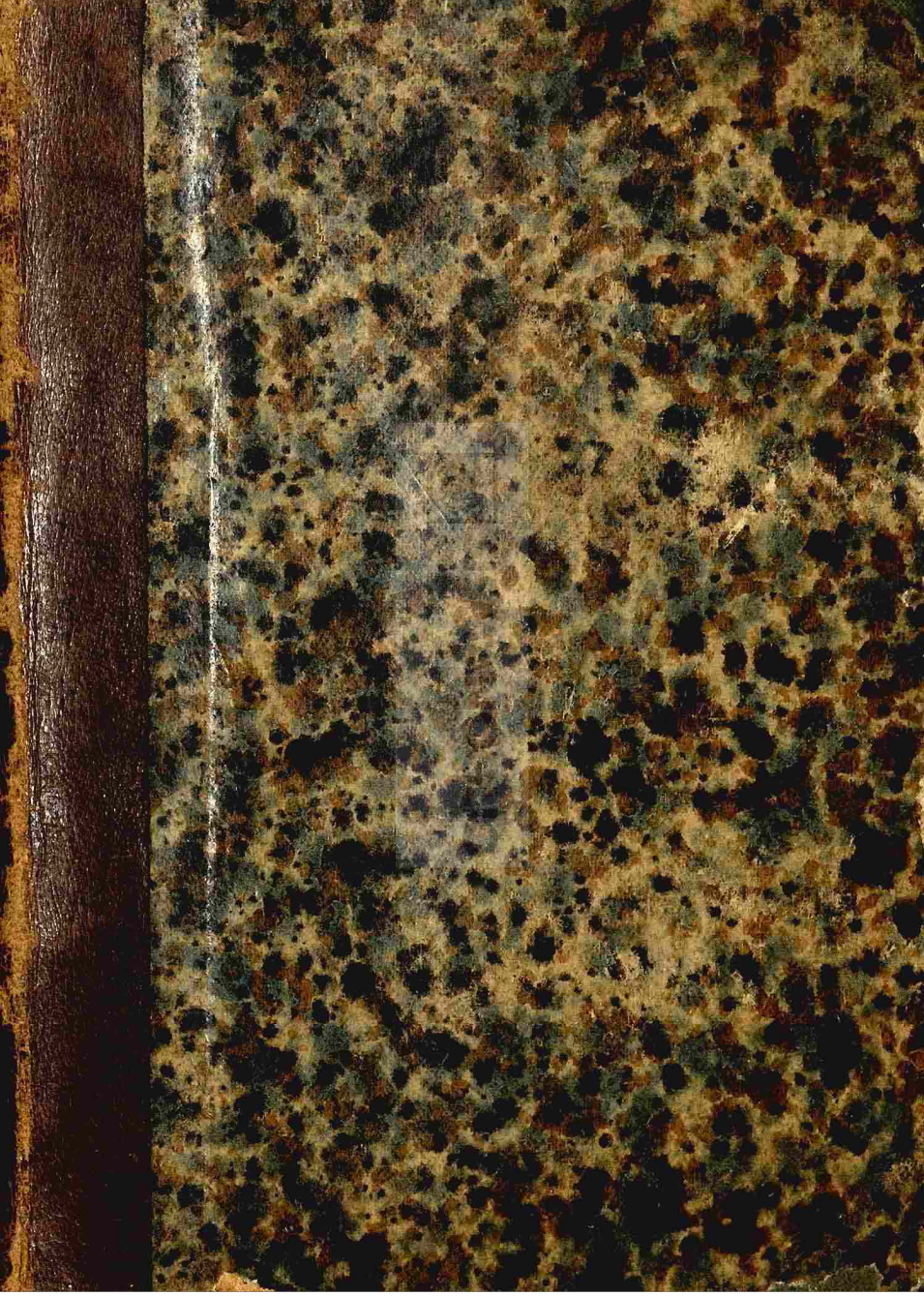

ΣΕΣΒΑΣΕ

ΚΩΔΙΞ
ΟΙΚΟΓΕΝ. ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΕΣΒΑΣΕ

ΣΕΣΒΑΣΕ

ΣΕΣΒΑΣΕ

ΣΕΣΒΑΣΕ

Ζ.Β.Π

Prof. Thompson

Ἡ δυνάμις τῆς κυβερνήσεως
ἐκδίδωσι τὴν ἑξῆς
ΚΩΔΙΞ *μετὰ ἐκδόσεως*
ΤΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΑ

Συνωδὰ τῷ Βυζαντινῷ καὶ νεωτέρῳ Δικαίῳ
τῶν Πατριαρχείων μετὰ παραθέσεως τῶν
ἐπισήμων κειμένων, ὑφ' ἑκάστον μὲν ἄρθρον,
τῆς Νομολογίας τῶν Πατριαρχείων ἀπὸ τοῦ
1600 μέχρις Ἰουνίου 1901, ἐν δὲ τῷ Παραρ-
τήματι, τῶν Βασιλικῶν, Νεαρῶν, Βερατιῶν
καὶ Ἑγκυκλίων 26 Πατριαρχικῶν, Βεζυ-
ρικῶν καὶ Ὑπουργικῶν, σὺν 50 ὑποδείγ-
μασι καὶ ἐλέγχῳ ἀναλυτικῷ.

«Παρέχομεν τῇ περὶ τοὺς νόμους φιλοπρόνι-
α ῥαδίαν μὲν τὴν ἐν τεύξει, τελείαν δὲ τὴν παντὸς
οὕτινος οὖν ζητουμένου διάκρισιν». (Βασ. Πρ.)

ΥΠΟ

ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ Γ. Μ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΥ

νομοδιδάκτορος, δικηγόρου παρ' ἅπασιν τοῖς ἐγχωρίοις
καὶ μὴ δικαστηρίοις, συγγραφέως τῶν ὀπισθεν
νομικῶν πονημάτων κτλ. κτλ. κτλ.

معارف نظارت جلیله سنک ۸۴۳ نومرولی و ۳۱۸ تاریخی رحصتی حائر در

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1901

1c 900

NOMIKA ΠΟΝΗΜΑΤΑ

ΜΙΛΤ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΥ

- 1ον Κλείς τῆς συνήθους Ὀθωμανικῆς νομοθεσίας εἰς 8ον ἔν ἔτει 1882. Σπάνιον.
- 2ον Κώδιξ τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθηκῶν κληρονομικοῦ δικαίου εἰς 16ον ἔν ἔτει 1889.
- 3ον Λεξικὸν τῆς Ὀθωμανικῆς νομοθεσίας (لغت قوانین عثمانیه) εἰς δύο τόμους εἰς 8ον ἔν ἔτει 1310 (1894) καὶ 1312 (1896).
- 4ον Le droit successoral en Turquie εἰς 8ον ἔν ἔτει 1898.
- 5ον Etude sur l'organisation de la justice en Turquie ὑπὸ τύπωσιν εἰς 8ον.
- 6ον Etude sur la pêche des Eponges, les pays spongifères de l'Empire et le scaphandre εἰς 4ον ἔν ἔτει 1896.
- 7ον Κώδιξ τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου εἰς 16ον ὡς ἔμπροσθεν.
- 8ον Εὐρετήριο τῶν Ὀθωμανικῶν Κωδίκων τοῦ κ. Δημ. Νικολαΐδου ὑπὸ τύπωσιν εἰς 8ον.
- 9ον Le droit de succession Musulman comparé avec le droit Français et Byzantin ὑπὸ τύπωσιν εἰς 8ον.

+ ὁ Μίσην Διανομήν G. Karavokyro
1945

CODE

DU DROIT DE FAMILLE

OU

RÉCUEIL CODIFIÉ

d'après le droit Byzantin et moderne en vigueur au Patriarcat Oecuménique

avec les textes officiels, sous chaque article, de la jurisprudence du Patriarcat depuis l'an 1600 jusqu'au mois de Juin 1901, et, dans l'Appendice, des Règlements, Bérats, Basiliques, Nouvelles, Circulaires Patriarcales, Vizirielles et Ministérielles etc.

PAR

MILTIADE G. M. CARAVOKYRO

Dr en droit, avocat, ex-bâtonnier de l'ordre des avocats et auteur de plusieurs ouvrages,

avec l'autorisation du Ministère de l'instruction publique.

CONSTANTINOPLE

DE L'IMPRIMERIE COMMERCIALE

1901

Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀνατύπωσις καὶ μετά-
φρασις τοῦ Κώδικος τούτου.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι ὑπο-
γραφήν μου θεωρεῖται ἀνατυπωθὲν, μεταφρα-
σθὲν καὶ πωληθὲν ἄνευ ἀδείας μου καὶ ὑπό-
κειται εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ
Νόμου.

Μητ. Καραβουγιώργης

ΤΗΙ

ΙΕΡΑΙ ΤΕΤΡΑΚΤΥΙ

ΤΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΩΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΕΣΤΙΩΝ

ΚΑΙ

ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑΙ

ΟΡΘΟΔ. ΧΡΙΣΤΕΠΩΝΤΜΟΤ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ

ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩΝ ΘΡΟΝΩΝ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΙΕΡΟΝ

Ο ΠΟΝΗΣΑΣ

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ Γ. Μ. ΚΑΡΑΒΟΥΓΙΩΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
† Προῦδης ΝΑΘΑΝΑΗ ἐπιβεβαιοῖ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

τοῦ κατὰ τὴν συνεδριασιν τῆς 15 Μαΐου 1901

ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 2647 καὶ χρονολογίαν 12 Μαΐου ἐνεστῶτος ἔτους αἵτησιν τοῦ Μιλτιάδου Καρχακοῦ, διδάκτορος τὰ νομικὰ δικηγόρου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται τὴν δι' Ἐγκυκλίου σύστασιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἑναγχοῦ τύποις ἐκδοθέντος «Κώδικος τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου» καὶ τὴν ἑκδοσιν αὐτῷ ἀποσπάσματος τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ, καὶ διασκεψαμένη ἀπεδέξατο τὴν αἵτησιν αὐτοῦ ταύτην καὶ συνάμα ἐνέκρινεν, ἵνα ἐκφρασθῶσι τῷ εἰρημένῳ Μιλτιάδῃ Καρχακοῦ αἱ εὐχαὶ καὶ ἡ εὐχάρεσκεια τῆς ἐκκλησίας

ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλοι τοῦδε φιλοπονηθεῖσι
χρησίμοις νομικοῖς πονήμασιν ἐκδόσει τοῦ νέου τού-
του ἔργου, δι' οὗ παρέχεται ἀσφαλὴς καὶ πολύτιμος
ὁδηγὸς ἰδίᾳ μὲν τοῖς ἀγίοις Ἀρχιερεῦσι καὶ Ἐξάρ-
χοις, τοῖς Ἀρχιερατικοῖς καὶ Ἱερατικοῖς Προϊστα-
μένοις, τοῖς μέλεσι καὶ Δικασταῖς τῶν Ἐκκλησια-
στικῶν καὶ Μικτῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων,
τοῖς Γραφείοις τῶν Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων, Δημο-
γεροντιῶν καὶ Ἐφορειῶν καὶ τοῖς δικηγόροις, ἐν γέ-
νει δὲ καὶ παντὶ Ὁρθοδόξῳ Χριστιανῷ.

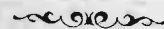
Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῇ 17 Μαΐου 1901.

Ὁ Ἀρχιεραρχιερατεὺς
† Ἀρχιμ. ΦΩΤΙΟΣ

(Τ. Σ.)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 2647
 { Διεκπ. 1712

Πανιερώτατε καὶ Θεοπρόδλητε Μητροπολίτα . . .
., ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἡμῖν ἀγαπητὲ
καὶ περιπόθητάδελφὲ κύριε, τὴν περιπό-
θητον ἡμῖν αὐτῇ Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ
κατασπαζόμεθα. Ἐπαίνων καὶ συστάσεων ἡ Μήτηρ
Ἐκκλησία προφρόνως τὰ δόκιμα καὶ χρήσιμα τῶν
βιβλίων, ὅσα εἰς φωτισμὸν τοῦ Γένους καὶ κοινὴν ὠ-
φέλειαν ἐκδίδονται, ἀλοῦσα, προφρονεστέρως ἔτι τὰς
ἐαυτῆς ἐβλονίας ἐπιδαμλεύει εἰς ὅσα τῶν συγγραμ-
μάτων πρὸς τῷ ἀριστοκτῶν τύπῳ καὶ χαρκατῆρι, ὃν
φέρουσι, μερίζονά τινα καὶ ἀμεσωτέραν ἔχουσι
τὴν πρὸς αὐτὴν σχέσιν καὶ ἀναφοράν. Ἐχουσι
δὲ δῆπου μερίζονα τὴν πρὸς αὐτὴν συνάφειαν οὐ μόν-
ον ὅσα τῶν ὑψηλοτέρων τινῶν καὶ θειοτέρων αὐτῆς
ἀληθειῶν προσφυᾶ τινὰ καὶ ἐμπρεπῆ ἀνάπτυξιν εἰς
οἰκοδομὴν καὶ στήριξιν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος
εὐχαίρως παρέχουσιν, ἀλλὰ καὶ ὅσα καταφανῶς τινὰ
ἄλλην καὶ ἐπείγουσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀνάγκην λυσι-
τελῶς ἐπ' εὐκολίᾳ καὶ ὠφελείᾳ αὐτῶν τούτων πρω-
τίστως τῶν ἐκκλησιαστικῶν προϊσταμένων καὶ διοι-

κούντων πληροῦσι καὶ θεραπεύουσι. Τοιαύτης ὁμολογουμένης ἀνάγκης καὶ ἀριδήλου χάσματος πληρωτικόν, ἐπ' εὐκολίᾳ καὶ βοηθείᾳ πρωτίστως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ἐστὶν ὄντως καὶ τ' ἄρτι συντελεσθὲν καὶ τύποις εἰς φῶς ἄχθῃν νέον χρησιμώτατον πόνημα τοῦ ἀκαταπονίτου ἐν ταῖς περὶ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς νόμους μελέταις καὶ συγγραφαῖς αὐτοῦ καὶ διαπρεποῦς δικηγόρου καὶ νομομαθοῦς ἐντιμολογιωτάτου κυρίου Μιλτιάδου Καραβοκυροῦ, τὸ **Κῶδιξ τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου** ἥτοι συλλογὴ αὐτοῦ πρόχειρος κατ' ἄρθρα συνφθὰ τῶ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἰσχύοντι βυζαντινῶ καὶ νεωτέρῳ δικαίῳ μετὰ παρθέσεως τῶν ἐπισήμων κειμένων, ὑφ' ἑκάστων ἄρθρον, τῆς Νομολογίας τῶν Πατριαρχῶν ἀπὸ τοῦ 1600 μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1901, ὃ δὲ τῶ Παραρτήματι, τῶν Κανονισμῶν, Βερσιῶν, Βασιλικῶν, Νεαρῶν καὶ Ἐγκυκλίων ιατριορχικῶν, Βεζυρικῶν καὶ ὑπουργικῶν, μὲν 50 ὑποδειγμάτων ἀπαδῶν τῶν σχετικῶ ἐννόμων καὶ δικαστικῶν πράξεων καὶ μετέλέγχου ἀλφαριθμητικοῦ καὶ ἀναλυτικοῦ, μετὰ τοῦ ρητοῦ «Παρέχομεν τῇ περὶ τοὺς νόμους φησπονία ραδίαν τὴν ἐντευξιν». Βασιλικῶν προτίμων» ἐπιγραφόμενον. Πολλὰ γὰρ καὶ ταῖς ἄλλαις κομῶν τοῦτο ταῖς ἀπὸ τοῦ πλοῦ-

του, τῆς παικίλιας καὶ τῆς ἀκριθείας τῶν εἰδήσεων ἀρεταῖς, δι' ἃς καὶ παντὶ δήπου φιλομαθεῖ ἀναγνώστη ὀνησιφόρον ἔσται ἀνάγνωσμα, μάλιστα ὅμως πάντων ἐξοχόν ἐστὶ βοήθημα καὶ πολῦτιμον μέλλει ἀποτελέσει τοῖς ἀπὸ τοῦ κλήρου ὁδηγὸν καὶ πρόχειρον σύμβουλον εἰς τὸ ἀκριβοδικαίως κατὰ τοὺς θεσμοὺς καὶ τοὺς νόμους κρίνειν καὶ διαλύειν τὰς ἀπὸ τῶν γάμων καὶ τῶν ἀρραβῶνων προκυπτούσας ἐν τοῖς ὁρθοδόξοις διαφοράς, ὅσαι τὴν διαιτησίαν καὶ λύσιν αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις νομίμως ἔχουσι. Διὸ ἡ ἱερὰ Σύνοδος, εἰς ἣν ὁ φερέπονος καὶ φιλότιμος συγγραφεὺς καὶ τὸ νέον τοῦτο φιλοπόνημα, πρὸ τῆς εἰς κοινὴν χρῆσιν διαδόσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε, τὴν αὐτὴν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὴν σύστασιν, ἧς καὶ ἄλλα προγενέστερα ἔργα αὐτοῦ ἔτυχον, υἱϊκῶς ἐξαιτούμενος, ὃ μόνον εὐμενῶς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ταύτην ἀπεδέξατο, ἀλλὰ καὶ δικαίως αὐτὸν ἐπαίνοις καὶ εὐλογίαις κατέστεψεν, ὅτι ἀτρυτοπόνως περὶ τὴν κωδικοποίησιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύϊ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἐπὶ ἔτη ἤδη μακρὰ μογθῶν λυσιτελῶς τὸ πόρισμα τῆς ἐπιμελοῦς αὐτοῦ ἐργασίας εἰς εὐχολον καὶ πρόχειρον χρῆσιν τῶν χρηζόντων ἐυσστηματοποίησε καὶ εἰς τέλος αἵσιον προτέρως τε διὰ τοῦ «Κώδικος τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου» καὶ νῦν διὰ τοῦ προσφυοῦς αὐτῷ συμπλη-

ρώματος τούτου ἡγάγε. Τὴν δ' αἰτηθεῖσαν ἐκκλησιαστικὴν σύστασιν ὑπὲρ τοῦ αὐτοσυστάτου τούτου συγγράμματος ἀσμένως νῦν διὰ τῆς παρούσης Συνοδικῆς ἡμῶν ἐγκυκλίου ποιοῦμενοι καὶ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ ὡς βιβλίου χρησίμου καὶ ἀπαραιτήτου τοῖς τε ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ κλήρου, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ταῖς κατὰ τόπους ἱεραῖς Μητροπόλεσι καὶ ἐπισκοπαῖς, τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις, ταῖς δημογεροντίαις καὶ πάσαις ἀπαξιαπλῶς ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς καὶ κοινοτικαῖς ἀρχαῖς, θερμῶς συνιστῶντες, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι τῆς ἐπαξίας πανταχοῦ καὶ παρὰ πᾶσι τεύξεται τοῦτο ἐκτιμήσεως τε καὶ ὑποστηρίξεως, ἐνθαρρυνόμενου οὕτω τοῦ φιλοπόνου συγγραφέως εἰς παρασκευὴν καὶ ἐκδοσιν καὶ ἄλλων παρεμπερῶν χρησίμων ἔργων ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Χριστωνύμου πληρώματος καὶ εὐκολίᾳ τῆς κατὰ θεσμούς καὶ νόμους διεπούσης αὐτὸ ἐν ἀγάπῃ καὶ δικαιοσύνῃ Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ τὰ ἔτη αὐτῆς εἶησαν ὅτι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια.

χ η α' Μαΐου ιθ'.

(Ἐπογραφαὶ Τοποτηρητοῦ καὶ Συνοδικῶν)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

† ΔΑΜΙΑΝΟΣ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων
καὶ πάσης Παλαιστίνης.

Ἀριθ. Πρωτ.

434

Ἐλλογιμώτατε Διδάκτορ τὰ νομικὰ καὶ Δικηγόρε, υἱέ, ἐν Χριστῷ ἀγαπητὲ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος κύριε Μιλτ.Γ.Μ.Καραβοκυρέ. Τὴν ὑμετέραν περισπούδαστον ἡμῖν ἐλλογιμότητα Πατριαρχικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν.

Ἡ μὲν τοῦ Κώδικος τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθηκῶν κληρονομικοῦ Δικαίου», νομικοῦ συγγράμματος τῆς ὑμετέρας ἐλλογιμότητος, πρὸ δωδεκαετίας ἤδη ἐκδεδομένου, χρησιμότης καὶ ἡ ὠφέλεια πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἀνωμολόγηται. Ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Κώδικος τοῦ Οἰκογενειακοῦ δικαίου», νέου αὐτῆς νομικοῦ συγγράμματος, ἐβδόμου μὲν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν μέχρι τοῦδε αὐτῇ συγγεγραμμένων, προσεχῶς δὲ δημοσιευθησομένου μεγάλα ὠφεληθήσονται πάντες οἱ περὶ τὴν

καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν νομολογίαν ἀσχολούμενοι, οὐδεὶς ὁ μὴ ὁμολογήσων ἔκ τε τῶν προηγουμένων ἀδ-
τῆς νομικῶν συγγραφῶν καὶ ἐκ τοῦ διαγράμματος,
καθ' ὃ ἐκδοθήσεται οὗτος, ἀσφαλῶς κρίνων. Δι' ὃ
καὶ λίαν ἐχάρημεν, κομισάμενοι τὴν ἀπὸ κζ'. τοῦ
παρελθόντος μηνὸς Μαρτίου υἱϊκὴν τῆς ἡμετέρας ἐλ-
λογιμότητος ἐπιστολὴν καὶ πληροφορηθέντες ἐξ αὐ-
τῆς τε καὶ τοῦ συμπερικλείστου διαγράμματος τὰ
περὶ τῆς προσεχοῦς ἐκδόσεως τοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἴρη-
ται, δευτέρου αὐτῆς τούτου Κώδικος. Ταῖς δ' ἡμῶν
εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις καταστέφοντες τὴν ἐλλογιμὸν
αὐτῆς κορυφὴν καὶ ἀπὸ καρδίας συγχαίροντες αὐτῇ
καὶ ἐπὶ τῷ ὅσον οὕτω τύποις ἐκδομένῳ νέῳ τούτῳ
νομικῷ συγγράμματι, θερμῶς ἐκλιπαροῦμεν ὑπὲρ αὐ-
τῆς τὴν θείαν χάριν καὶ τὴν ἀνωθεν φωτισμὸν πρὸς
ἐνίσχυσιν αὐτῆς καὶ τῷ μέλλοντι ἐν παντὶ ἔργῳ ἀ-
γαθῷ ἀμῆν. Ταῦτα μετ' ἀγάπης ἐπιστελλοῦντες εἰς
ἀπάντησιν καὶ ἐπευχόμενοι ἐπὶ τούτοις καὶ αὖθις
τῇ ἐλλογιμότητι αὐτῆς πάσαν δόσιν ἀγαθὴν καὶ πᾶν
δῶρημα τέλειον ἀνωθεν παρὰ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώ-
των διατελοῦμεν.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ, αἴτια Ἀπριλίου κ'.

† Ὁ Ἱεροδολύμων ἐν Χριστῷ εὐχέτης.
(Τ. Σ.)

Ω Α Η

Τῷ Μιλτιάδῃ Καραβοκυρῷ

ὁτορηῷ θεράποντι τῆς Θέμιδος.

«ἔστι δέ τις λόγος ἀνθρώπων τετε-
λεσμένον ἐσλὸν μὴ χαμαὶ σιγᾷ καλύψαι».
(Νεμ. IX, 6).

Στρ. —

Τιτὰν ἐκεῖνος μὲν Προμαθεύς, παῖς Κλυμένης πατέρος
Ἰαπετοῦ τε τήνου, ῥήσιες ὡς
φαντὶ παλαιαί, μέγ' ὥπασσ' ὠφέλημα
πᾶσι Θνατοῖσιν σέλκας κλέψκας πυρὸς ἀκαμάτου· τῷ
γὰρ πόσσα πάμπρωτόν τε τετεύχματο ἔργα νῦν [αὐτὸς
τε ἀνθρώπων! ἄτερ γὰρ παντέχνου πυρὸς τόσα ἄλλατε
οὐδ' ἄρα πώποτε οἴκου οὐχ ὑπῆρχ' ὄλβος κεν ἐστίας
Ἀντιστρ. — [δίχα πῦρ

αἷθι ὅπου, ἔνδικα τοῦδ' ὦν οὐνεκ' ἰοστεφός
ἐνναέται πτολιέθρου Ἰσα Θεῷ
τίσαν ἔ. Μιλτιάδῃ τὸ δ' ὦν ἐταῖρε
φίλε, νάσου μὲν Καλύμνου ἀμφιρύτου μέγα ἔρνος,
Δίκας πολισσούχου δ' ἐπέτας πολιδός, μέγα
ἀλαθῶς ὠφέλημ' ὥπασσας αὖθις τηλυγέτω ἰδὲ βίβλω
Κώδικος ἧδε βροτοῖσιν, πωέων πᾶσιν δὲ ἡγήτορσι πρῶτα

Ἐπωδ. —

ὀρθοτόμων μερόπων· δίκαν διδάσκοντα γὰρ ἰθύντατα
ῥαδίως εἶπεῖν ἐκείνων μὲν τοκέων παρορώντων οὐς ἀ-

τχλοῦς

παῖδας, ἐκείνων συζυγέων εὐνάς δὲ τολμώντων ποτε
αἰσχύνειν· ἅτην μεγίσταν τὰν ἐρύκουσι δὲ τῶς
εὐτυχέος μάλα οἴκου· εἰ δ' ἄρ' ἀλαθὲς ἔπος,
ἔστι βροτῶν φάτις οἷα αἰδῖος, πῖσινος
ἴσθ' ὀπισθόμβροτον κτήσω ὅτ' αὖχνημ' ἦδε βίβλω.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 Μαΐου 1901

† Ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος Λαυρέντιος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Παρέχομεν τῇ περὶ τοὺς νόμους φιλο-
πονίᾳ ραδίαν μὲν τὴν ἔντευξιν, τελείαν δὲ
τὴν παντὸς οὐτινος οὖν ζητουμένου διά-
κρισιν.»

(Προοίμιον Βασιλικῶν).

Ἰωβηλαῖον ὅλον συνεπληρώθη ἀργυροῦν,
ἀφ' οὗτου φοιτῶν εἰς τὴν πολυχέυμονα πηγὴν καὶ
ἔδραν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν
τῇ Βασιλίδι τῶν πόλεων μάρτυς ἐγινόμην, καθ'
ἐκάστην, τῶν δυσκολιῶν καὶ ἔστιν ὅτε τοῦ ἀπρο-
χωρήτου, πρὸ τῶν ὁποίων οὐκ ὀλίγοι εὐρίσκοντο
κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν διαφορῶν Ἐκκλη-
σιαστικῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων ἐνταυθα τε
καὶ ἀλλαχοῦ, τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἔλλειψιν εἰδι-
κῶν δικαστικῶν γνώσεων παρὰ πολλοῖς ὀφεί-
λουσι νὰ ἔχωσι τοιαύτας, τοῦτο δὲ διὰ τὴν ἔλ-
λειψιν τῶν μέσων πρὸς τε ἀπόκτησιν τοιούτων
γνώσεων καὶ διαρρύθμισιν τῆς δικαστικῆς συν-
ειδήσεως πολλῶν τεταγμένων ν' ἀπονέμωσι
τὴν δικαιοσύνην.

Ἐκτοτε ἔσχον ἐν νῶ γινόμενος ὠφέλιμος, ὅση μοι δύναιμι, τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει μου ἵνα κωδικοποιήσω τὸ παρὰ τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Συμβουλίοις τῶν Πατριαρχείων ἰσχύον ἄστικόν οὕτως εἶπειν δίκαιον αὐτῶν ἀναλόγως τῇ τούτων δικαιοδοσίᾳ, ἥτις περιλαμβάνει τὸ κύρος ἢ μὴ τῆς μνηστείας καὶ τοῦ γάμου καὶ τὴν λύσιν αὐτῶν, πᾶσιν διαφορὰν περὶ διαθηκῶν, περὶ προικὸς καὶ τραχώματος, περὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων Ἐκκλησιῶν καὶ Μοναστηρίων, περὶ διατροφῆς τέκνων καὶ συζύγων, περὶ παρμονῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τέκνων, περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ λύσεως μνηστείας, περὶ νόθευσης καὶ περὶ πάσης ἄλλης διαφορᾶς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἔκτοτε, λέγω, διενεόθησαν καὶ συντάξω ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἰσχύοντος Βυζαντινοῦ δικαίου καὶ τῶν ἰσχύον ἔχουσιν τινων Πατριαρχικῶν Ἐγκυκλίων καὶ δημοσιεύσω κωδικοποιημένως τὰς ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τοῦ τε ἐκ διαθηκῶν καὶ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικοῦ δικαίου καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου συγκριτικῶς πρὸς τὸ ἐνταῦθα κρατοῦν Μουσουλμανικόν δίκαιον.

Τὸ ἐγχείρημα ἦν μέγα καὶ οὐκ εὐχερές· ἐν

πρώτοις ἐδημοσίευσα κατὰ τὸ 1882 ἐν τινι πονήματί μου ὑπὸ τὸν τίτλον «Κλείς τῆς συνήθους Ὀθωμανικῆς Νομοθεσίας», οἷονεὶ δοκίμιάν τινα περὶ τῆς συγκροτήσεως καὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τῶν Πατριαρχείων ἐν ταῖς λέξεσι «*Δίκαια τῶν Πατριαρχείων, Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, καὶ Μικτὸν Συμβούλιον*», ἐξηκολούθουν δὲ συλλέγων ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ τὴν ὕλην τῶν Κωδίκων τοῦ κληρονομικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ δικαίου ἀναλόγως ταῖς περιστάσεσι καὶ συγκρίνων τὸ Βυζαντινὸν πρὸς τὸ Μουσουλμανικόν δίκαιον χάριν τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου καὶ ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς.

Διὰ λόγους ἰδιαιτέρους προὔταξα τὴν κατὰ τὸ 1889 δημοσίευσιν τοῦ Κώδικος τοῦ ἐκ διαθηκῶν καὶ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικοῦ δικαίου κατὰ τε τὸ Σερῆ καὶ τὸ Βυζαντινὸν δίκαιον τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἰσχύον συνωδᾶ τῷ προταχθέντι τοῦ Κώδικος ἐκείνου προλόγῳ.

Ἄλλ' ὅσῳ ἡ ταύτου δημοσίευσις προὔκλεσε μοι εὐχαριστήρια θερμὰ καὶ ἐνθαρρύνσεις εὐγενεῖς παρὰ τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀντιοχείας, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, τῶν

ταγῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, τῶν λογάδων τοῦ δικαίου καὶ τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς ἐνταῦθα δημοσιογραφίας ἄνευ διακρίσεως γλώσσης καὶ θρησκείας, τοσοῦτο μᾶλλον πάντες μ' ἐβίαζον οὕτως εἰπεῖν ἐκθύμως νὰ μὴ ἀφήσω τὸ ἔργον μονοσκελές, ἀλλὰ νὰ συμπληρώσω αὐτὸ δημοσιεύων καὶ τὸν Κώδικα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου κατὰ τὸ Σερῆ καὶ τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Βυζαντινὸν δίκαιον· ἡ γαλλιστὶ μάλιστα γενομένη ἔκδοσις νέου πονήματος ἀφιερωθέντος εἰς τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸν τίτλον *Le droit successoral en Turquie* ἐπηύξησεν ἔτι μᾶλλον τὰς παρὰ κλήσεις καὶ προτροπὰς τῶν φίλων διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου.

Ὑπείκων εἰς τὰς εὐγενεῖς ταύτας προτροπὰς προβαίνω καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν, ἥτοι εἰς τὴν νῦν δημοσίευσιν τοῦ Κώδικος τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ᾧ τινι παρέθηκα ἐν τέλει ὑπὸ τὸν τύπον προσωρινότητος καὶ γενικὰς διατάξεις τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου περὶ νόμων καὶ ἐθίμων, περὶ ρημάτων σημασίας καὶ περὶ διαφόρων καγόνων τοῦ δικαίου, ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ δημοσιεύσω

ἰδιαίτερος τὸ οἰκογενειακὸν Μουσουλμανικὸν δίκαιον.

Βοηθήματα κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νέου τοῦτου Κώδικος ἔσχον τὰ ἐπόμενα συγγράμματα:

Tableau général de l'Empire Ottoman
par Mouradja d'Ohsson.

Le droit Musulman par Nicolas de Tornaw.

Οἰκογενειακ. δίκαιον Π. Καλλιγὰ τόμ. IV

» » Π. Παπαρρηγοπούλ.

» » Α. Κρασοῦ.

Περὶ προικὸς τοῦ Κ. Ρακτιβάν.

» προγαμιαίας δωρεᾶς ὑπὸ Ν. Φαρμακοπούλου.

Droit Musulman du Statut personnel et des successions d'après le rite Hanefite.

A manual of the Mahometan law by Grady.

The Hedaya or guide, A commentary on the Musulman laws by Grady.

A Digeste of Mahometan law by Bailly.

Γενικοὶ Κανονισμοὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐγγραφα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἐκδοθέντα κατὰ τὸ 1884 καὶ κατὰ τὸ 1891.

Βεράτιον Πατριάρχου καὶ Μητροπολίτου.

Κλείς τῆς συνήθους Ὀθωμανικῆς Νομοθεσίας ὑπὸ Μιλτ. Γ. Καραδοκυροῦ.

Κώδιξ τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθηκῶν κληρονομικοῦ δικαίου ὑπὸ Μιλτ. Γ. Καραδοκυροῦ.

Doustour. Τόμ. 4 καὶ Παραρτ. 4.

Βασιλικὰ ὑπὸ Ἰωάννου Δ. Ζέπου, δικηγόρου· ἐκδοσις Ἀθηνῶν.

Dictionnaire de la législation usuelle Ottomane ὑπὸ Μιλτ. Γ. Καραδοκυροῦ.

Κώδικες τῶν Πατριαρχείων ἀπὸ τοῦ 1600 ἔτους μέχρι τοῦ 1901.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ Μουσουλμανικὸν δίκαιον περιωρίσθη νὰ παραθέσω μετὰφρασιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ δημοσιευθέντος Κώδικος τοῦ Μουσουλμανικοῦ δικαίου περὶ προσώπων κατὰ τὸ Ἀναφετικὸν δόγμα μετὰ τῶν προσηκουσῶν σημειώσεων διὰ τὸ ἐνταῦθα ἰσχύον δόγμα.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν κατὰτάξιν τοῦ νέου Κώδικος παρηκολούθησα τῷ συστήματι τοῦ ἡγουμένου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἥτοι τοῦ Κώδικος τοῦ Κληρονομικοῦ δικαίου, κατὰ συνέπειαν διήρessa καὶ ἐκείνον εἰς δύο βιβλία, ὧν τὸ μὲν πρῶτον, ὑποδιαιρούμενον εἰς τίτλους δέκα καὶ ὀκτώ, εἰς πολλὰ κεφάλαια, παραγράφους καὶ ἄρθρα περὶ τοῦ ἐν τοῖς τέσσαρσι Πατριαρχικοῖς θρόνοις τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἰσχύοντος οἰκογενειακοῦ δικαίου, πραγματεύεται περὶ μνη-

στείας, περὶ γάμων, περὶ προικός, περὶ προγαμίας δωρεάς, περὶ θεωρήτρου, περὶ ἐξωπροίκων, περὶ δωρεῶν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός, περὶ προξενητικῶν, περὶ ἀνακωχῆς καὶ διατροφῆς, περὶ λύσεως γάμου καὶ διαζυγίου, περὶ τῶν συνεπειῶν δευτερογαμίας, περὶ παραθιάσεως πενήμιμου ἔτους, περὶ τεκνότητος, περὶ υἰοθεσίας, περὶ πατρικῆς ἐξουσίας, περὶ ἀνηλικότητος καὶ ἐπιτροπείας, περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς τέσσαρσι Ὁρθοδόξοις Πατριαρχείοις ἰσχυόντων νόμων, τὸ δὲ δεύτερον βιβλίον ὑποδιαιρούμενον εἰς πέντε τμήματα, εἰς πολλὰ κεφάλαια καὶ 499 ἄρθρα πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ παρὰ Μουσουλμάνοις οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἥτοι περὶ γάμου, περὶ δικαιομάτων καὶ καθυόντων τῶν συζύγων, περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου, περὶ τῶν τέκνων, περὶ τοῦ ἐκ διαθήκης ἐπιτρόπου καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἁρθρου τοῦ πρώτου βιβλίου παρέθηκα παραπομπὰς εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου, ἥτοι τὰ Βασιλικὰ, Νεαράς, Κανονισμοὺς τῶν Πατριαρχείων, Βεράτια καὶ ἐγκυκλίους ὑπουργικὰς καὶ Βεζυρικὰς, ὧν τινὲς εἰσι σπανιώταται καὶ δυσεύρετοι. Διὰ τῶν παραπομ-

πῶν τούτων, αἵτινες δὲν ἀντεγράφησαν ἐξ ἄλλων συγγραμμάτων, ἀλλ' ἐλήφθησαν κατ' εὐθείαν, δύναται πᾶς τις νὰ σχηματίσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ ἐνὸς ἐκάστου ζητήματος, περὶ οὗ τῆς λύσεως πρόκειται. Περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν τοιούτων παραπομπῶν ἔγραψα διὰ μακρῶν ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ Κώδικος τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου ἐν σελίδι 10 καὶ ἐ. καὶ ἀποφεύγω νὰ ἐπαναλάβω τὰ αὐτά. Κάτωθι δὲ τῶν παραπομπῶν ἐκάστου ἄρθρου παρέθηκα κατὰ μίμησιν τῶν γαλλικῶν κωδίκων τοῦ Sirey καὶ Rogron καὶ τῶν τοῦ Φλογαίτου καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ σχετικὴν νομολογίαν τῶν Πατριαρχείων, ἥτοι τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τοῦ 1600 ἔτους μέχρι τοῦ 1901, τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ 1860 μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἄλλων σοφῶν δικαστηρίων διακζόντων συνωδᾷ τῷ Βυζαντινῷ δικαίῳ. Ἡ τοιαύτη παράθεσις μεγίστην ἔχει ἱστορικὴν σημασίαν καὶ χρησιμότητα ἐπιστημονικὴν οὐ τὴν τυχοῦσαν, καθόσον ὁ δικαστὴς καὶ ὁ ἀναγνώστης εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ πρόχειρον σύμβουλον εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ πολύτιμον ὁδηγὸν πρὸς εὐκολίαν αὐτῶν, ἵνα μὴ τι ἄλλο εἴπω.

Τῷ πρώτῳ τούτῳ βιβλίῳ ἔπεται παράρτημα, ὅπερ διαιρούμενον εἰς τμήματα καὶ κεφάλαια περιλαμβάνει ἀποσπάσματα τῶν Κανονισμῶν τῶν Πατριαρχείων, πολλὰς Πατριαρχικὰς καὶ Συνδικὰς, Βεζυρικὰς καὶ Ὑπουργικὰς ἐγκυκλίους περὶ ἐγγυητικῶν καὶ ἀδειῶν γάμου, περὶ διαζυγίου, περὶ προικὸς, περὶ προικοσυμφώνων καὶ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ἀποσπάσματα Βερατίων Πατριαρχικοῦ καὶ Ἀρχιερατικοῦ καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς τὸ οἰκογενειακὸν δίκαιον διατάξεις τῶν Βασιλικῶν καὶ Νεαρῶν, ὑποδείγματα ἐγγυητικῶν καὶ ἀδειῶν γάμου, προικοσυμφώνων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν, διαζευκτηρίων, πιστοποιητικῶν γεννήσεως, θανάτου, συγγενείας καὶ κληρονομίας, ἀγωγῶν περὶ κύρους ἢ μὴ μνηστείας καὶ γάμου καὶ λύσεως αὐτῶν, περὶ λήψεως, ἐξασφαλίσεως καὶ ἐπιστροφῆς προικὸς, ἐνδίκων μέσων, ἀνακοπῶν, ἐφέσεων, ἀναιρέσεων καὶ ἀναψηλαφήσεων, περὶ ἀνακωχῆς, διατροφῆς, περὶ παραμονῆς τέκνων, καὶ ἀποφάσεων περὶ ὅλων τούτων τῶν θεμάτων καὶ τουρκιστὶ α' αἰτήσεως περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως Ἐκκλ. δικαστηρίων, β' ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν δικαστηρίων καὶ γ' ἐπιδοτηρίου αὐτῶν.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Κώδικος κατέστρωσα γενικὸν Πίνακα τῶν περιεχομένων καὶ πρὸς εὐκολωτέραν ἔτι χρῆσιν αὐτοῦ καὶ ἐλεγχον Ἀλφαβητικὸν καὶ συγκριτικὸν τῆς ἐν αὐτῷ περιεχομένης ὕλης τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου μετὰ παραιοπομπῶν εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος καὶ εἰς τὸ Παράρτημα αὐτοῦ.

Ἡ χρησιμότης τοῦ τοιούτου Κώδικος εἶναι προφανεστάτη διὰ πάντα Ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, δικαστὴν, δικηγόρον, ἔμπορον καὶ ἐν γενεῇ διὰ πάντα κάτοικον τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἄλλων τινῶν χωρῶν καὶ δὲν χρῆζει πλείονος ἀναπτύξεως.

Καὶ τὸν Κώδικα τοῦτον ἀφιέρωσα εἰς τὴν ἱεράν τετρακτὺν τῶν τεσσάρων Πατριαρχικῶν θρόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, δι' οὓς λόγους ἐξέθηκα ἐν τῷ Προλόγῳ τοῦ Κώδικος τοῦ Κληρονομικοῦ δικαίου καὶ ὑπέβαλον καὶ εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς εὐκλεοῦς Πατριαρχείας τοῦ ἀπὸ μακρῶν χρόνων φίλου μοι Σοφωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', πρὸς κατὰστέψιν καὶ τοῦ ἔργου μου τούτου, ὡς ἐγένετο διὰ τὴν *Κλεῖδα* τῆς συνήθους Ὁθωμανικῆς Νομοθεσίας

καὶ διὰ τὸν Κώδικα τοῦ Κληρονομικοῦ δικαίου, διὰ τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν Αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν καὶ σύστασιν αὐτοῦ διὰ Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου καὶ ἀποσπάσματος πρακτικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα.

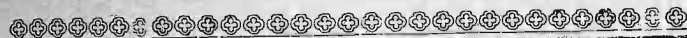
Ἀγαθὸν οὕτως εἰς πέρας αἴσιον, τῇ πανσθενεὶ τοῦ Ὑψίστου χάριτι, τὸ ὃ συνέλαβον ἐν νῶ ἔργον, ἀπὸ ἐξ καὶ πλέον Ὀλυμπιάδων, τῆς κωδικοποιήσεως τοῦ παρὰ τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς καὶ Μικτοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις ἰσχύοντος δικαίου κατὰ τὸ ἐμοὶ δυνατόν εὐχαριστῶ ἐκ κέντρου ψυχῆς πᾶσι τοῖς ὅπωςδῆποτε παρακολουθήσασί με εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην σταδιοδρομίαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος κωδικοποιήσεως καὶ ἰδίᾳ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Ἱερᾷ χορείᾳ τῶν πεπνυμένων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἐφ' αἷς ἐπεδαψίλευσάν μοι εὐχαῖς καὶ ἐπαίνους κατὰ τὴν Συνοδικὴν συνεδρίαν Ὁκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ ἐπὶ ταῖς πολυτίμοις αὐτῶν εὐλογίαις καὶ μίαν μόνην ἐκφράζω εὐχὴν ἵνα καὶ ὁ Κώδιξ οὗτος δημοσιευόμενος ἀδείξῃ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1898 καὶ 18 Νοεμβρίου 1900 καταστῇ ὠφέλιμος τοῖς φίλοις

ὁμογενέσιν ἐν γένει καὶ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τελείω-
 τερα ἔργα καὶ εἰς ἀκριβεστέραν γνῶσιν καὶ παρὰ
 τοῖς ξένοις τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ἐν
 τῇ Ἀνατολῇ τεσσάρων Ὁρθοδόξων Πατριαρ-
 χείων ἐπ' ἀγαθῷ καὶ πρὸς δόξαν αὐτῶν. Εὐχα-
 ριστῶ ἐπίσης τῇ τε Α. Ε. τῷ Χασίπ ἐφέντη
 Προέδρῳ τοῦ Λογοκριτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῷ
 πολυτίμῳ φίλῳ Βαφίρ βέη καὶ τοῖς κ. κ. Γ.
 Ὁχάνη ἐφέντη καὶ Καλαβάση ἐφέντη ἐφ' αἷς
 παρέσχον καὶ παρέχουσί μοι εὐκολίαις περὶ τὴν
 λήψιν ἀδείας δημοσιεύσεως τούτου ἢ καὶ ἄλλων
 πονημάτων μου.

Ἐγγραφον ἐν Κ)πόλει 24)6 Ἰανουαρίου 1901.

Ο ΠΟΝΗΣΑΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Γ. Μ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Εἰσ. 2. 16 πρ. = Εἰσηγήσεων βιβλίον 2, διάταξις
 16, προσίμιον.

Βασ. (28.1) 1. = Βασιλικῶν βιβλίον 28, τίτλος 1,
 νόμος 1.

Π. ἢ Πανδ. (23.1) 7. πρ. = Πανδεκτῶν βιβλίον 23,
 τίτλος 1, νόμος 7, προσίμιον.

Κ. ἢ Κωδ. (5.4) 14. = Κώδικος βιβλίον 5, τίτλος
 4, νόμος 14.

Νε. 123 κεφ. 39. = Νεκρά 123 κεφάλαιον 39.

Νε. Λε. 7. κεφ. 15. = Νεαρά Λέοντος 7 κεφάλαιον 15.

Ἀρμ. (4.5) 14. § 5. = Ἀρμενοπούλου βιβλίον 4, τί-
 τλος 5, διάταξις 14 § 5.

Καλ. Οἰκ. δ. τομ. Δ. § 175. = Καλλιγᾶ Οἰκογε-
 νειακὴν δίκαιον τόμος 4 § 175.

Παπ. Οἰκ. δ. τομ. Γ. § 163. = Παπαρρηγοπούλου
 Οἰκογενειακὴν δίκαιον τόμος 3 § 163.

Κρασ. Οἰκ. δ. § 150. = Κρατσᾶ Οἰκογενειακὴν δι-
 καιον § 150.

Ρακ. περὶ προικῆς § = Ρακτιβὰν περὶ προικῆς §.

Παρ. τμ. Η. Κεφ. Β. § 2. = Παράρτημα τμῆμα Η.
 κεφάλαιον Β. § 2.

Ι. Σ. = Ἱερὰ Σύνοδος.

Μ. Σ. = Μικτὸν Συμβούλιον.

Ἀπ. Ι. Σ. = Ἀπόφασις Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀπ. Μ. Σ. = Ἀπόφασις Μικτοῦ Συμβουλίου.

Π. Ι. Σ. = Πρακτικὰ Ἱερᾶς Συνόδου.

Πρ. Μ. Σ. = Πρακτικὰ Μικτοῦ Συμβουλίου.

Π. Γ. Σ. = Πατριαρχικὴν Γράμμα Συνοδικόν.

Π. Γ. = Πατριαρχικὴν Γράμμα.

Ἀπ. Α. Π. 18 (1891) = Ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου
ὑπ' ἀριθ. 18 τοῦ ἔτους 1891.

Ἀπ. Ἀκ. 31 (1889) = Ἀπόφασις Ἀκυρωτικοῦ
ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ ἔτους 1889.

Ι. Σ. 53 τοῦ 1873 = Ἱερᾶς Συνόδου ὑπ' ἀριθ. 53
τοῦ ἔτους 1873.

Μ. Σ. 18 τοῦ 1869 = Μικτοῦ Συμβουλίου 18 τοῦ
ἔτους 1869.

Κωδ. Κληρ. δ. σελ. = Κληρονομικὸν δίκαιον Καρ-
βοκυροῦ σελίς.

Ὁδ. Ἑκκλ. καὶ Μ. Δικ. Ἀρθ. 168 = Ὁδηγίαί
Ἑκκλησιαστικῶν καὶ Μικτῶν Ἑκκλησιαστικῶν
δικαστηρίων Ἀρθρον 168.

Νομ. Πατρ. = Νομολογία Οἰκουμεν. Πατριαρχείου.

Νομ. Ε. Δ. = Νομολογία Ε. δικαστηρίων.

ΚΩΔΙΞ ΤΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

BIBLION ΠΡΩΤΟΝ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΕΣΣΑΡΣΙΝ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑΙ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΙΣ ΘΡΟΝΟΙΣ ΙΣΧΥΟΝ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

ΤΙΤΛΟΣ Ι.

ΠΕΡΙ ΜΝΗΣΤΕΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ οὐδ'τάδεως μνηστείας.

Ἀρθρον 1. Μνηστεία ἐστὶ **οὐμφωνία** περὶ
μέλλοντος γάμου· γίνεται δὲ **μετὰ** ἱερολογίας
ἢ **ἀνευ** ἱερολογίας, **ἐγγράφως** καὶ **ἀγγράφως** καὶ
μεταξὺ παρόντων καὶ **ἀπόντων** καὶ διὰ **μέδου**
καὶ δι' **ἐπιτολῆς**. Βασιλ. (28.1) 1, 2, 3, 5, 14.
Π (23.1) 1, 5, 7 πρ. § 1.18.

Νομ. Πατρ. Συμφωνία. Ἡ μνηστεία εἶναι συναλλαγμὰ ἢ σύμβασις δι' οὗ οἱ συμβαλλόμενοι συνολογοῦσι μετ' ἀλλήλων τὴν μέλλουσαν συναψιν γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 86 τοῦ 1887.

Μετὰ ιερολογίας ἢ ἄνευ ιερολογίας. Ἱεροτελεστικά οὐκ ἀπαιτεῖται ὥς στοιχεῖον ἀπαραίτητον τῆς μνηστείας, ἅτε μὴ οὗσης μυστηρίου, ἀλλὰ συμφωνίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μυστηρίου. Ἀρμ. (4.1) 4.12. Ἀπόφ. Μ. Σ. 20 τοῦ 1866.

Ἐσφαλμένως ἐρμηνεύει ὁ ἐκκαλὼν τὴν διάταξιν τοῦ νόμου τὴν ὀρίζουσαν ὅτι αἱ μνηστεῖαι ὅσαι ἐγένοντο δι' ἱερολογίας ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὴν γάμον, διότι ἡ διάταξις αὕτη δὲν προτίθεται ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἰσχυρίζεται οὗτος, ἀλλ' ἔχει σχέσιν καὶ ἀναφορὰν εἰς ἄλλας νομικὰς συνεπεΐας, καθ' ἃς λυθείσης τοιαύτης μνηστείας ἐπέρχονται τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν συγγενῶν τῶν τὴν μνηστείαν λυσάντων ὅσα καὶ ἀπὸ τῶν γάμων κωλύματα. Ἀπόφ. Ι. Σ. 16 τοῦ 1883.

Ἐπειδὴ ἕτερον ἐστὶν ἡ ὑπαρξίς μνηστείας ἀποδικοנוμένη διὰ μαρτύρων καὶ ἕτερον ἡ ὑπόσχεσις γάμου, ἣν οὐκ ὀρθῶς ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτῆς ἡ νῦν ἐφesseίονσα ταυτίζει μετὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς μνηστείας. Ἀποφ. Ι. Σ. 204 τοῦ 1896.

Ἡ δι' ἱερολογίας συντελεσθεῖσα μνηστεία τὰ ἴσα τοῦ γάμου ἐπέχει καὶ οὐ διαλύεται ρηδῆϊ καὶ ἄλλῳ

ρὶς εὐλόγου καὶ νομίμου αἰτίας. Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κώδιξ Κριτίου σελ. 256.

Τὴν δι' ἐγγύων τελουμένην μνηστείαν τὰ ἴσα τοῦ γάμου ἔχειν ἡξίωσαν. Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κώδιξ Κριτίου σελ. 257.

Ἐγγράφως καὶ ἀγγράφως. Τῆς μνηστείας τελουμένης καὶ ἐγγράφως καὶ ἀγγράφως καὶ διὰ φίλων συμφώνων, ὁ δι' ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφesseίοντος περὶ τοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρονόμως τὸ ἐκκλησιαστικὴν δικαστήριον Προύσης παρεδέξατο μνηστείαν μετὰ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀντιδίκου αὐτοῦ συναφθεῖσαν ἄνευ ἱερέως καὶ τῶν προκρίτων Μουδανίων καὶ ἐνκντίον πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1868 οὐκ ἔστιν ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμός, καθ' ὅσον ὁ μὲν νόμος ρητῶς διαγορεύει, «καὶ ἐγγράφως καὶ ἀγγράφως μνηστεία γίνεται» Βασ. (28.1) 5, ἡ δὲ ρηθεῖσα ἐγκύκλιος ἐστὶ διακανονιστικὴ καὶ οὐχὶ ἀνατρεπτικὴ τοῦ νόμου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 95 τοῦ 1894.

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ 1868 δὲν προτίθετο ἵνα τροποποιήσῃ τὴν περὶ ἀρραβῶνων νόμον, τὸν ἐν ἰσχύϊ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ ἀπλῶς ὑποθήκας καὶ νοθεσίας περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τῷ μέλλοντι συστάσεως τοῦ ἀρραβῶνος, ταῦτα δὲ πάντα πρὸς θεραπείαν καὶ πρόληψιν τῶν ἀτοπημάτων, ὅσα

τέως εἶχον παρατηρηθῇ λαβόντα χώραν ἐν τε τῇ συστάσει τῶν μνηστειῶν καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν. Ἀπόφ. Ι. Σ. 51 τοῦ 1886.

Ἡ περὶ μνηστείας Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1868 οὐδόλως προτίθεται τὴν κατάργησιν τῶν προηγουμένων νομικῶν διατάξεων, ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεων καὶ ζημιῶν εἰς τὰ μέλλον ἐν περιπτώσει διαλύσεως μνηστείας ὁρίζει μέτρα τινά. Ἀπόφ. Μ. Σ. 36 τοῦ 1862 καὶ 12 τοῦ 1877.

Καὶ μεταξὺ παρόντων καὶ ἀπόντων καὶ διὰ μέσου καὶ δι' ἐπιστολῆς. Κατὰ τὸν νόμον, μνηστεία δύναται νὰ συστηθῇ καὶ διὰ φιλῶν συμφώνων, ἔτι δὲ καὶ μεταξὺ ἀπόντων δι' ἐπιστολῆς. Ἀρμ. (4.1) 2. 19. 20. Ἀπόφ. Ι. Σ. 51 τοῦ 1886.

Κατὰ τὸν νόμον, μνηστεία λογίζεται καὶ ἡ διὰ φιλῶν συμφώνων συναπτομένη, διὰ τοῦτου ὅμως ἐννοεῖται μνηστεία, ἣς ἡ σύναψις δύναται ν' ἀποδειχθῇ κατὰ δὲ τὴν περὶ τούτου ἐγκύκλιον τῆς Ἐκκλησίας τοιαύτη εἶναι ἡ συναπτομένη ἐνώπιον τοῦ ἱερατικοῦ προϊστάμενου τῆς συνοικίης καὶ ἄλλων προσώπων. οὐχὶ δὲ φιλοὶ λόγοι ἀναπόδεικτοι. Ἀποφ. Ι. Σ. 32 τοῦ 1885.

Νομ. Ε. Δ. Ἡ δι' ἱερολογίας μνηστεία εἶναι ἀπηγορευμένη ἐν Ἑλλάδι καὶ γινόμενη δὲ θεωρεῖται ὡς μηδόλως γεγεννημένη, ἀπαγορεύεται δὲ καὶ τῷ

τυχὸν καλουμένῳ ἱερεῖ εἰς μνηστείαν νὰ φέρῃ ἐπιτραχίλιον καὶ ἀναγινώσκει εὐχὴν τινα. ἀπλῶς μόνον ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ εὐλογῇ τὰ δακτύλια, ὡς εὐλογεῖ καὶ τὴν τράπεζαν ἄνευ τινος τελετῆς. Ἰδὲ ἐγκυκλίους ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου τοῦ 1834 καὶ 28 Ἀπριλίου 1835 τῆς Ι. Σ. τῆς Ἑλλάδος ἐκδοθείσας ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως ἀσκούσης τότε νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ περὶ συστάσεως τῆς Ι. Σ. διατάγματος τῆς 23 Ἰουλίου τοῦ 1833.

Ἐγγράφως καὶ ἀγράφως. Ἡ συναίνεσις εἰς μνηστείαν δὲν εἶναι ποσῶς ἀναγκαστὸν νὰ ἐκδηλωθῇ δι' ἐγγράφων ἀλλὰ καὶ μόνον προφορικῶς καὶ διὰ πράξεων, φέρ' εἰπεῖν, δι' ἐγγχειρίσεως εἰς τὴν μνηστὴν διαφορῶν πραγμάτων λόγῳ ἀρραβῶνος. Ἀπόφ. Α. Π. 79 τοῦ 1845.

Ἀρθ. 2. Πρὸς σύστασιν μνηστείας ἀπαιτοῦνται νὰ ὑπάρχωσι.

α) συναίνεσις ἐλευθέρα τῶν μνηστευομένων ἡλικίᾳ ἢ διωπηρὰ καὶ ἐπὶ ὑπεξουσίῳ συναίνεσις τῶν γονέων αὐτῶν. Βασ. (28.1) 9. 10. 11. Π. (23.1) 11. 12. 13. Βασ. (28.4) 32. Κ. (5.4) 14.

β) ἡλικία τῶν μνηστευομένων ἱκανὴ ἵνα

νοῶσι τὰ γινόμενα καλῶς ἵτοι οὐχὶ κατωτέρα
τῶν ἐπτά ἐτῶν. Βασ. (28.1) 12. Π. (23.1) 14

γ) ἔλλειψις κωλύματος πρὸς γάμον μεταξὺ
τῶν μνηστευομένων. Βασ. (28.1) 13. Π.
(23.1) 15.

Νομ. Πατρ. Κατὰ τὰ ἐν ταῖς πλείσταις ἐπαρ-
χίαις τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου γινόμενα, αἱ τε συνά-
φεις μνηστείας καὶ αἱ λύσεις αὐτῶν λαμβάνουσι χῶ-
ραν τῇ πρωτοδουλίᾳ τῶν γονέων, οἵτινες, καὶ γενο-
μένης δίκης, εἰσὶν οἱ φυσικοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ὑπε-
ξουσίων τέκνων των, καὶ οὐχὶ τῇ τῶν ὑπεξουσίων
τέκνων, τοῦτο δὲ καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου γίνε-
ται. Ἀπόφ. Ι. Σ. 27 τοῦ 1885.

Ἄρθ. 3. Κωλύματα μνηστείας εἶναι τὰ τοῦ
γάμου. Βασ. (28.1) 13. 20. Π. (23.1) 15. Κ.
(5.2) 1. ἰδὲ ἀρθ.

Ἄρθ. 4. Ἡ μανία ὑπάρχουσα ἐμποδίζει τὴν
μνηστείαν, ἐπιγινομένη δὲ δὲν λύει τὴν ὑπάρ-
χουσαν μνηστείαν. Βασ. (28.1) 6. Π. (23.1) 8.

Νομ. Πατρ. Ἐνεκρίθη ἵνα γένηται ἐπιστολὴ ἐν-
τελλομένη τὴν διάλυσιν τῆς μνηστείας ἀφ' οὗ ἂν
παίτεϊ τοῦτο ὁ νέος καὶ εἶναι ἀποδεδογμένη ἡ μανία
τῆς νέας. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 9 Ἰουνίου 1879.

Ἄρθ. 5. Ἐν ἐλλείψει συμφωνίας περὶ τοῦ

χρόνου τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, οὗτος δέον
νὰ γίνηται ἐντὸς διετίας μὲν διὰ τοὺς ἐν τῇ
αὐτῇ ἐπαρχίᾳ οἰκοῦντας, ἐντὸς τριετίας δὲ
διὰ τοὺς ἀπόντας, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ εὐλογος
αἰτία, οἷαι, νόσος τῶν μνηστῶν, θάνατος τῶν
γονέων, μακρὰ ἀποδημία ἐξ ἀνάγκης, ὅτε καὶ
τετραετία δύναται νὰ παρέλθῃ. Ἐν περιπτώσει
παρελεύσεως τῆς ρηθείσης νομίμου προθε-
σμίας ἄνευ αἰτίας τινος ἡ κόρη δύναται νὰ
μνηστευθῇ ἄλλῳ. Βασ. (28.1) 16. 17. Π. (23.
1) 2. 17.

Νομ. Πατρ. Ἡ περὶ μνηστείας Πατριαρχικὴ καὶ
Συνδικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1868 δὲν κατήργησε τὰς
ἡγουμένας νομικὰς διατάξεις. Ἰδὲ ἀνωτέρω νομολο-
γίαν ὑπὸ τῷ ἀρθ. 1ον.

Ἄρθ. 6. Ἡ μνηστεία δύναται νὰ συνοδεύη-
ται καὶ διὰ ποινικῆς ρήτρας, καὶ διὰ δό-
δεως ἀρραβῶνος ἢ καὶ δωρεῶν μνηστείας.
Νε. (4.18). Ἀρμ. (4.1) 24.

Νομ. Πατρ. Διὰ ποινικῆς ρήτρας. Ὁ Κ.
ἐδεήθη τυχεῖν λύσεως τῆς ἥς μετημελήθη μνηστείας
μετὰ καὶ τοῦ διωρισμένου προστίμου κατὰ τὴν παν-
ταχοῦ ἐπευλογομένην καὶ ἀπατραπέπτως φυλατ-
τομένην Ἐκκλησιαστικὴν καὶ κανονικὴν διάταξιν
περὶ τῶν διὰ φιλῶν συμφώνων γενομένων ἀρραβῶ-

νων, οὗ τὴν δέξιν εὖλογον καὶ δικαίαν οὔσαν καὶ τοῖς ἱεροῖς νόμοις συμφεγγομένην εὐγανῶς ἀποδεξάμενοι, ἄλλως τε καὶ χρέος ἀπαρχιότητον ἔχοντες κρατύνειν καὶ συνιστᾶν τὰ νόμιμα καὶ δίκαια καὶ τῶν ἀδίκως ἐπηρεαζομένων προϊστάσθαι καὶ ὥσπερ στάθμη τινὴ τῇ κανονικῇ ἀκριβεῖα καὶ τῇ τῶν νόμων εὐθυδικίᾳ ἐξομαλίζειν καὶ διορθοῦν πᾶν ἄνισον καὶ ἀνώμαλον καὶ τοῖς νόμοις ἀπᾶν. Γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ἵνα ὁ δικληφθεὶς Κ. ὡς μὲν στέργων πληρῶσαι τὸ διωρισμένον ἐκ τῶν νόμων τοῖς παραιτουμένοις καὶ μεταμελομένοις πρόστιμον ἦται τὴν ἀρραβῶνα ὑπάρχῃ ἀνεπικλήτως λελυμένος ἀπὸ τῆς διὰ ψιλῶν συμφώνων προβεβηκυίας μετὰ τῆς Α. μνηστείας. Γρ. Πατρ. καὶ Συνοδ. περὶ τὸ ἔτος 1705. Κώδιξ Κριτίου σελ. 257.

Πᾶσα αὐθαιρέτως λύσις τῆς μνηστείας ἐπιβάλλει νομίμως πρόστιμον τῷ τὴν μνηστείαν ἀνατρέποντι, ὅπερ ὑπὸ ἐθίμου ἰσχύοντος ἐν Μιτυλήνῃ καὶ κεκυρωμένου διὰ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ συγγελιώδους γράμματος (κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1875) ὁρίζεται εἰς 20 ο]ρ ἐπὶ τῆς συμφωνηθείσης προίκης. Ἀπόφ. Μ. Σ. 31 τοῦ 1882.

Ἡ συμφωνία ποινικῆς ρήτρας ἐπὶ ἀνατροπῇ μνηστείας δὲν ἀντίκειται εἰς ρητὰς διατάξεις τοῦ

Βυζαντινοῦ δικαίου, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσείων, διότι ἐν Ἀρμ. (4.1) 24. ὑπάρχει ρητὴ διάταξις ὑποχρεῶσα εἰς πληρωμὴν προστίμου τὸν ἀνατρέποντα τὴν μνηστείαν, ἡ δὲ 18 Νεαρχὰ τοῦ Λέοντος διατάσσει τὴν συνομολόγησιν ποινικῆς ρήτρας καὶ καθίστησι τὴν μὴ ἐκπλήρῳσιν τῆς περὶ τὸν γάμον ὑποσχέσεως ἐπιζήμιον εἰς τὸν ἀθετοῦντα ταύτην. Ἀπόφ. Μ. Σ. 12 τοῦ 1883.

Ἡ ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ συνομολογηθεῖσα ποινικὴ ρήτρα δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι προέβη μὲν ὁ ἐνάγων εἰς τὴν τοῦ γάμου ἐκτέλεσιν, οὐχὶ ὅμως κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν, καθ' ἣν οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἐξετέλεσε τὰ συμπεφωνημένα, καὶ καθ' ἣν ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐξεπλήρου τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἐπισήμως καὶ ἀρμοδίως τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινικῆς ρήτρας, ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἔπραξε. Ἀπόφ. Μ. Σ. 85 τοῦ 1887.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀμοιβαίας ὁρισθείσης ποινικῆς ρήτρας ἐν περιπτώσει ἐνδεχομένης μεταμελείας τῶν συμβαλλομένων, ταύτην μόνον δικαιοῦνται οὔτοι νὰ ἀπαιτήσωσιν οὐχὶ δὲ ἀποζημιώσεις. Ἀπόφ. Μ. Σ. 125 τοῦ 1888.

Ὁρθῶς ἡ ἀνακοπτομένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τοῖς ἐνάγουσι τὴν διὰ τοῦ προικοσυμφώνου συνομολογη-

θεῖσαν ποινικὴν ρήτραν, καθ' ὅσον ὁ τότε ἐναγόμενος, νῦν δὲ ἀνακόπτων μεταμεληθεὶς καὶ μὴ ἐκτελέσας τὸν μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ γάμον κατέστη ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 125 τοῦ 1888.

Νομ. Ε. Δ. Κατὰ τὴν 18ην Νεαρὰν τοῦ Λέοντος ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν ἐξάριθλον τοῦ Ἀρμενοπούλου (4.1) 12, ἥτις κατήργησε τὸν Ν. 134. Π. (45.1) καὶ διέταξεν εἰδικῶς τὰς συνεπείας τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας, ἐὰν ὁ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα ἀποποιῇται ἄνευ εὐλόγου αἰτίας νὰ ἐκτελέσῃ τὸν γάμον μετ' ἐκείνου μεθ' οὗ συνέστησε μνηστείαν. . . ὑπόκειται προσέτι καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ γαμικοῦ προστίμου, ὅπερ ὑπεσχέθη. Ἀπόφ. Α. Π. 79 τοῦ 1846 καὶ 44 τοῦ 1868.

Ὁ ἀποποιούμενος ἄνευ νομίμου λόγου τὴν ἐκ τῆς μνηστείας ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι τὸν γάμον. . . Κατὰ τὴν Νεαρὰν 18 τοῦ Λέοντος πληρῶναι τὴν προσυμφωνηθεῖσαν ἐπὶ μνηστείας ἐπὶ τῇ τελέσει τοῦ γάμου χρηματικὴν ποινὴν, ἥτις πίπτει κατὰ τοῦ ἄνευ λόγου ἀποποιουμένου τὸν γάμον. Ἀπόφ. Α. Π. 50 τοῦ 1886.

Ἐκ τῆς Νεαρᾶς 10ης τοῦ Λέοντος προκύπτει ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει συμβάσεως μεταξὺ τῶν μνηστευομένων δύναται νὰ πληρωθῇ τὸ συμφωνηθὲν

πρόστιμον, ἀνεξαρτήτως τῆς προσγενομένης ἢ οὐ εἰς τὸν ἕτερον ζημίως ὡς ποινὴ τῆς μεταμελείας. Ἀπόφ. Α. Π. 208 τοῦ 1887.

Ἡ μεταξὺ δύο τινων συμφωνία καθ' ἣν ὁ μὲν νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του ὡς σύζυγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἑτέρου, ἐν περιπτώσει δὲ μεταμελείας νὰ καταβάλῃ, ὅστις ἐξ αὐτῶν γείναι παρσίτιος τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας, ὠρισμένον ποσὸν ποινικῆς ρήτρας εἶναι ἐγκυρος καὶ ἰσχυρὰ κατὰ τὴν Νεαρὰν 10ην τοῦ Λέοντος τὴν περιεχομένην καὶ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ (4.1) 24.

Ἡ τοῦ Κομνηνοῦ Νεαρὰ κατήργησε τὰς περὶ γαμικῶν προστίμων συμφωνίας μόνον ἐπὶ τῶν μεθ' ἱερολογίας συναπτομένων μνηστειῶν, τὰς δὲ μὴ ἱερολογουμένας ἐθεώρησεν ὡς ἀπλᾶς ἀρεσκειάς ἀνθρώπων καὶ ἀφῆκε νὰ διέπωνται ὑπὸ τῆς προγενεστέρας νομοθεσίας καθ' ἣν ἐπετρέπετο νὰ ἐξασφαλίζωνται καὶ διὰ συνολογίσεως προστίμων. Ἀπόφ. Α. Π. 320 τοῦ 1891.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἀρραβῶνων μνηστείας (μνήστῶν).

Ἀρθ. 7. Κατὰ τὴν σύστασιν μνηστείας οἱ μνηστευόμενοι δίδουσιν ἀλλήλοις, κατ' ἔθος, ἀρραβῶνα, ὅστις δύναται νὰ συνίσταται εἰς

πραγματιὰ τι πολύτιμον, οἶον, δακτύλιον, ὥρο-
λόγιον καὶ τὰ λοιπά.

Νομ. Πατρ. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν Ἐκκλη-
σιαστικὴν συνήθειαν μνηστρα λέγονται οὐ μόνον τὰ
κατὰ τὴν ὥραν τῆς μνηστείας διδόμενα, ἀλλὰ καὶ
ἅπαντα τὰ κοινὰ δῶρα, τὰ κοινῶς λεγόμενα σημα-
διακά. Πρακτ. Ι. Σ. 18 Ἀπριλίου 1868.

Ἀρραβῶν ἐστὶ πάντα τὰ δοθέντα τὴν ἡμέραν τῆς
μνηστείας, ὧν τὴν ἀξίαν ἀναριθμᾷ ὁ Π. εἰς γρόσια
800. Πρ. Ι. Σ. τῆς 25 Ἰουλίου 1874.

Ἀρραβῶν θεωρεῖται πᾶν ὅ,τι εὐλογίᾳ τοῦ ἱερέως
ἀνταλλάσσεται μετὰ τῶν μνηστευομένων τὴν
ὥραν τῆς συνάψεως τῆς μνηστείας. Πρακτ. Ι. Σ.
19 Δεκεμβρίου 1885.

Κατὰ τὴν ἐγκύκλιον τοῦ 1868 μόνον τὸ δακτυ-
λίδιον θεωρεῖται ὡς ἀρραβῶν καὶ τοῦτο ἐπιστρέφεται
διπλάσιον ἐν περιπτώσει αὐθαιρέτου λύσεως τῆς μνη-
στείας. Πρακτ. Μ. Σ. 15 Ἰουλίου 1887.

Τὸ συμβούλιον ἀπορρίψαν τὴν ἀπαίτησιν τῆς ἐκ-
καλουμένης, ὅπως λογισθῶσιν ὡς μνηστρα ἅπαντα
τὰ κατὰ τὴν τέλει τῆς μνηστείας δοθέντα πρὸς
τὸν ἐφεσίβλητον καὶ τοὺς οἰκείους αὐτοῦ κατὰ τὴν
ὑποβληθεῖσαν πρωτοδίκως σημείωσιν καὶ ἀποδοθῶσι
διπλάσια, ἐνέκρινεν, ἵνα μόνος ὁ δακτύλιος θεωρηθῇ

ὡς δοθεὶς λόγῳ ἀρραβῶνος. Πρακτ. Μ. Σ. 16 Μαρ-
τίου 1888.

Τὰ λόγῳ ἀρραβῶνος διδόμενα ἀμοιβαίως ψιλὰ σύμ-
φωνα δέον νὰ συνίστανται εἰς δακτυλίδια ἀξίας ἀνα-
λόγου τῆς καταστάσεως τῶν μνηστευομένων καὶ
ταῦτα μόνον λογίζονται ὁ καθ' ἑαυτὸ ἀρραβῶν, ἐπι-
στρεφόμενος διπλοῦς ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς
μνηστείας. Ἀποφ. Μ. Σ. 112 τοῦ 1888.

Ἡ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1868 ἐκδοθεῖσα Πατριαρχικὴ
καὶ Συνοδικὴ ἐγκύκλιος ὁρίζει, ὅπως ὁ ἀρραβῶν συνί-
σταται εἰς δακτύλια ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀνα-
λόγως τῆς καταστάσεως τῶν μεμνηστευμένων.
Ἀπόφ. Μ. Σ. 34 τοῦ 1875.

Ἀρθ. 8. Ὁ ἀρραβῶν μνηστείας, εἰ μὲν
ἐλύθη αὐτὴ ἄνευ ὑπαιτιότητος ἢ χάριν ἐκλο-
γῆς μοναχικοῦ βίου τοῦ ἐτέρου τῶν μνηστῶν,
ἀποδίδεται ἀπλῶς τῷ δόντι ἢ τοῖς κληρονό-
μοις αὐτοῦ, εἰ δ' ἐλύθη ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν
μνηστῶν, ὁ ὑπαίτιος δίδωσι διπλάσιον τοῦ ὃν
ἔλαβε καὶ ἀπόλλυσι τὸν ὃν ἔδωκε. Βασ. (28.2)
1. 2. 3. 5. Νε. 123. Κεφ. 39.

Νομ. Πατρ. Ὁ Α. Κ. καίτοι ἰσχύοντος καὶ μή-
πω διαλυθέντος τοῦ ἀρραβῶνος τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ
προέβη εἰς σύζευξιν αὐτῆς μετ' ἄλλου καὶ οὕτως ὡς
ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως τοῦ ἀρραβῶνος καθίσταται

υπεύθυνος πρὸς ἀποζημίωσιν συνωδὴ τῇ πολιτικῇ νόμῳ. Ἀρμ. (4.3) 1 «ἐν περιπτώσει παραιτήσεως ὁ μὲν λαβὼν τὸν ἀρραβῶνα διπλάσιον οὐπὲρ ἔλαβεν ἀποδίδει, ὁ δὲ δεδωκὼς ἐκπίπτει τῶν ἀρραβῶνων. Ἀποφ. Μ. Σ. 36 τοῦ 1862.

Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4.2) 1, τὸ παραιτούμενον τῆς μνηστείας πρόσωπον καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν διπλασίου τοῦ ληφθέντος ἀρραβῶνος καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλην τινὰ ἀποζημίωσιν, συνωδὴ δὲ τῇ νόμῳ τούτῳ, καὶ ἡ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1868 ἐκδοθεῖσα Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ ἐγκύκλιος ἀπαγορεύει ὅπως ὅπως κατὰ τὸ διάστημα τῆς μνηστείας γίνωνται δωρεαὶ μεταξὺ τῶν μνηστήρων, αἵτινες οὐδαμῶς λογίζονται ὡς ἀρραβῶν, οὔτε ἐπιστρέφονται διπλάσιοι, ὁρίζει δὲ ὅπως ὁ ἀρραβὼν συνίσταται εἰς δακτύλια ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀναλόγως τῆς καταστάσεως τῶν μεμνηστευμένων καὶ οὗτος μόνον ἐπιστρέφεται διπλασιος ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς μνηστείας. Ἀποφ. Μ. Σ. 34 τοῦ 1875.

Νόμιμος ἐστὶν ἡ περὶ ἐπιστροφῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ὁποίου ἐλύθη ἡ προκειμένη μνηστεία διπλοῦ τοῦ ἀρραβῶνος αἵτησις τοῦ ἐνάγοντος, ὡς καὶ ἡ περὶ ἀπωλείας τοῦ δοθέντος ὑπ' αὐτοῦ δακτυλίου καὶ τοῦ λόγῳ πρὸ γάμου δωρεᾶς φελλίου. Ἀποφ. Μ. Σ. 300 τοῦ 1896.

Ὁ ἐναγόμενος . . . ὑπαίτιος ὢν τῆς λύσεως τῆς μνηστείας ἀπόλλυσι τὰ παρ' αὐτοῦ δοθέντα εἰς ἀρραβῶνα ἢ δωρεὰς μνηστείας καὶ ἐπιστρέφει τὸ διπλάσιον τῶν παρ' αὐτοῦ ληφθέντων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1877.

Νομ. Ε. Δ. Κατὰ τὴν 18ην Νεαρὰν τοῦ Λέοντος . . . ἐὰν ὁ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα ἀποποιῇται ἄνευ εὐλόγου αἰτίας τὴν σύναψιν γάμου ἀπόλλυσι τὸ δοθέν παρ' αὐτοῦ εἰς ἀρραβῶνα. Ἀπόφ. Α. Π. 79 τοῦ 1846 καὶ 44 τοῦ 1868.

Κατὰ τὸν νόμον 7. Βασ. (28.2) περιεχόμενον καὶ ἐν τῇ ἐξαδίβλῳ τοῦ Ἀρμ. (4.2) 1. «ἐὰν γυνὴ αὐτεξουσία τελείαν ἄγουσα τὴν ἡλικίαν ἀρραβῶνας δεξαμένη βούληται παραιτεῖσθαι τὸν γάμον, διπλοῦς ἀναδιδότω τοὺς ἀρραβῶνας» . . . ἔπεται ὅτι ὁ μνηστήρ ὁ ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως μνηστείας ὀφείλει τὸ διπλάσιον τοῦ ληφθέντος ἀρραβῶνος. Ἀπόφ. Α. Π. 95 τοῦ 1871.

Ἄρθ. 9. Ὁ ἀρραβὼν μνηστείας, ἐὰν αὐτὴν λυθῇ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐτέρου τῶν μνηστῶν, ὅστις δὲν ἐγένετο ἡδὴ αἴτιος τῆς μὴ τελέσεως τοῦ γάμου, ἀποδίδεται ἀπλοῦς εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ θανόντος. Βασ. (28.2) 2. Κ. (5.1) 3.

Νομ. Πατρ. Ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ὅτι ἐὰν

συμβῆ ἀποθανεῖν τινα πρὸ τοῦ γάμου ἡρραβωνισμένον, ὀφείλουσιν οἱ συγγενεῖς καὶ κληρονόμοι ἐκείνου ἐπιμετρεῖσθαι πρὸς τὸν πενθερὸν ἢ τὴν μνηστὴν ὅσα περ λόγῳ προικὸς παρειληφώς ἦν ἐκεῖνος καὶ ἔχρητο εἰς ἐμπορίαν λογαριαζόμενα τὰ δέκα πρὸς ἑνδεκα τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον. Πατρ. καὶ Συν. Γρ. κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1793. Κωδ. 10,24.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατιδοῦσα ὅτι τὸ τῇ νεανίδι προσενεχθὲν ὑπὸ τοῦ θανόντος μνηστοῦ αὐτῆς δῶρον ἐξασφαλισθὲν καὶ διὰ συμβολαίου, οὐδὲν ἄλλο ἦν ἢ τοῦτ' αὐτὸ ἡρραβῶν, τοῦτον δὲ ἐκἄτερον τῶν μεμνηστευμένων προσώπων ὑπεχρεώτο ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιστρέφειν, διπλοῦν μὲν λόγῳ ὑπαντιότητος πρὸς τὴν τῶν ἡρραβῶνων διάλυσιν, ἄπλοῦν δὲ ἐὰν ἀφορμὴ μὲν πρὸς διάλυσιν μὴ ἐδίδοτο, ἀλλ' ὁ θάνατος ἕνα ἐκ τῶν μεμνηστευμένων ἀφῆρπαξε, ἀπεφάνητο ὅτι δίκαιον ἐπιστραφεῖναι τὸν ἡρραβῶνα ἄπλοῦν ὡς προσενήνεκται. Πρακ. Ι. Σ. 29 Μαρ. 1873.

Ἐγκρίνεται συνοδικῶς ἡ τῇ αἰτήσῃ τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης συνταχθεῖσα ρήτρα, δι' ἣς δηλοῦται ὅτι ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ μνηστῆρος, τὰ μὲν λόγῳ ἡρραβῶνος δοθέντα τῇ μνηστῇ ἐπιστρέφονται, τὰ δὲ δωρηθέντα ἀπλῶς, ἐὰν ἐδόθησαν ἄνευ ὄρου καὶ ἐξαιρέσεώς τινος δὲν ἐπιστρέφονται. Πρακτ. Ι. Σ. 5 Ἰουνίου 1876.

Λυθείσης τῆς μνηστείας διὰ τοῦ θανάτου θατέρου τῶν μεμνηστευμένων, τὰ δοθέντα λόγῳ ἡρραβῶνος ἀποκαθίστανται κατὰ νόμον. Ἐπίσης δὲ καὶ τὰ τῆς μνηστείας δῶρα ἀποδίδονται, ἐκτὸς ἐὰν ὁ μνηστήρ ἐφίλησε τὴν μνηστὴν ἐν τῷ τῆς μνηστείας καιρῷ καὶ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὅτε τὸ ἥμισυ τῆς δωρεᾶς ἀνατρέπεται καὶ τὸ ἥμισυ ἔχει ἡ ζῶσα μνηστή. Ἀρμ. (4.3) 9. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ νόμου, ἣν ἐπικαλεῖται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις Ἀρμ. αὐτόθι § 2, καθ' ἣν αἱ δωρεαὶ μνηστείας ἠδύναντο ἵνα συσταθῶσι καὶ ὑπὸ ἀνχτρεπτικὴν αἴρεσιν, ἐστὶ κατηργημένη καὶ κατὰ πλάνην παρελήφθη ἐν τῇ ἐξάβιβλῳ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀμέσως ἐπομένης διατάξεως, αὐτόθι § 3, καθ' ἣν ἐὰν ἡ πρὸς μνηστὴν δωρεὰ γένηται ὑπὸ αἴρεσιν τοῦ νὰ ἰσχύη αὕτη ἐὰν τελεσθῶσιν οἱ γάμοι, ἡ δωρεὰ ἄχρηστός ἐστι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Ἀπόφ. Μ. Σ. 3 καὶ 12 τοῦ 1877.

Ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μνηστείας διὰ τοῦ θανάτου θατέρου τῶν μεμνηστευμένων τὰ τε δοθέντα λόγῳ ἡρραβῶνος, καὶ τὰ τῆς μνηστείας δῶρα ἐπιστρέφονται κατὰ τὸν νόμον ἐκατέρωθεν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 9 τοῦ 1879.

Τὰ μνηστρα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μνηστῆρος ἐπιστρέφονται τοῖς συγγενέσι τούτου, ἂν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι. Πρακτ. Ι. Σ. 12 Σεπτεμβρίου 1885.

"Αρθ. 10. Ὁ ἀρραβὼν μνηστείας, ἐὰν αὕτη λυθῇ διὰ τῆς ἀνακαλύψεως κωλύματος πρὸς γάμον, ἀποδίδεται ἀπλοῦς, ἐὰν τὸ ἀνακαλυφθὲν κώλυμα ᾦν ἄγνωστον ἀμφοτέροις τοῖς μνηστοῖς ἢ ἐπῆλθε μετὰ τὴν μνηστείαν ἢ ἥτο γνωστὸν ἀμφοτέροις τοῖς μνηστοῖς. Βασ. (28.2) 3, 5—7. Κ. (5.1) 15.

"Αρθ. 11. Ὁ ἀρραβὼν μνηστείας, ἐὰν αὕτη λυθῇ δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως τῶν μνηστῶν, ρυθμίζεται κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν μερῶν, ἂν αὐται ἀποδειχθῶσιν ἀληθεῖς καὶ βάσιμοι.

Νομ. Πατρ. Ὑποβληθέντος τῷ Πρωτόδικῳ δικαστηρίῳ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς οἰκειοθελοῦς μεταξὺ τῶν δύο μερῶν λύσεως τῆς μνηστείας ἐγγράφου, ἐν ᾧ πρὸς τῇ ὑπογραφῇ τῆς ἐφεισβλήτου ὑπάρχουσιν ὑπογραφαὶ τεσσάρων μαρτύρων βεβαιούντων τὴν λαβοῦσαν χώραν λύσιν, ἔδει τὸ Πρωτόδικον δικαστήριον ... νὰ προσκαλέσῃ καὶ ἐξετάσῃ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸ ὑπογεγραμμένους μάρτυρας. Ἀπόφ. Ι. Σ. 72 τοῦ 1888.

"Αρθ. 12. Ὁ ἀρραβὼν μνηστείας, ἐὰν αὕτη λυθῇ ἐξ ὑπαιτιότητος πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ πάππου κόρης λαδόντων ἀρραβῶνας ὑπὲρ ταύτης, ἀποδίδεται παρὰ τῶν ὑπαιτίων διπλάσιος τοῦ ὃν ἔλαβον. Βασ. (28.2) 3. § 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ δωρεῶν μνηστείας.

"Αρθ. 13. Κατὰ τὴν σύστασιν μνηστείας οἱ μνηστευόμενοι καὶ οἱ συγγενεῖς ἢ φίλοι ἑκατέρου αὐτῶν δύνανται νὰ δωρήσωσιν τι τοῖς μνηστευθεῖσιν ἢ τοῖς συγγενέσιν αὐτῶν.

"Αρθ. 14. Αἱ παρὰ μνηστῆρος τῇ μνηστῇ γινόμεναι δωρεαὶ μνηστείας, ἐὰν κατὰ τὴν μνηστείαν ὁ μνηστήρ ἐφίλησε τὴν μνηστήν, λυθῇ δὲ ἡ μνηστεία διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐτέρου τῶν μνηστῶν, ἀνατρέπονται κατὰ τὸ ἥμισυ, ὅπερ ἀποδίδεται τοῖς κληρονόμοις τοῦ θανόντος, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ κερδαίνει ὁ ἐπιζῶν τῶν μνηστῶν. Βασ. (28.3) 11, 16. § 1. Κ (5.3) 16. § 1.

Νομ. Πατρ. Λυθείσης τῆς μνηστείας διὰ τοῦ θανάτου ... καὶ τὰ τῆς μνηστείας δῶρα ἀποδίδονται, ἐκτὸς ἐὰν ὁ μνηστήρ ἐφίλησε τὴν μνηστήν ἐν τῷ τῆς μνηστείας καιρῷ καὶ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὅτε τὸ ἥμισυ τῆς δωρεᾶς ἀνατρέπεται καὶ τὸ ἥμισυ ἔχει ἡ ζῶσα μνηστή. Ἀρμ. (4.3) 9. Ἀπόφ. Μ. Σ. 3 καὶ 12 τοῦ 1877.

Ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μνηστείας διὰ τοῦ θανάτου ... καὶ τὰ τῆς μνηστείας δῶρα ἐπιστρέ-

φονται κατὰ τὸν νόμον ἐκατέρωθεν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 9 καὶ 14 τοῦ 1879.

Ἄρθ. 15. Αἱ αὐταὶ δωρεαί, ἐὰν δὲν ἔγινε φιλῆμα, λυθῇ δ' ἡ μνηστεία διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστῶν, ἀνατρέπονται καὶ ἀποδίδονται τοῖς κληρονόμοις τοῦ δόντος. Βασ. (28.3) 16. § 2.

Νομ. Πατρ. ἰδὲ ἄνωτέρω Ἀπόφασιν Μ. Σ. 9 τοῦ 1879.

Ἄρθ. 16. Ἡ παρὰ μνηστῆς γενομένη δωρεὰ τῷ μνηστῇρι, ἐὰν ἡ μνηστεία λυθῇ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστῶν, ἀνατρέπεται καὶ ἀποδίδεται τῇ μνηστῇ ἢ τοῖς κληρονόμοις αὐτῆς. Βασ. (28.3) 16 ἐν τέλει. Κ (5.3) 16 ἐν τέλει.

Νομ. Πατρ. Ἰδὲ ἄνωτέρω Ἀπόφασιν.

Ἄρθ. 17. Αἱ παρὰ μνηστῶν αὐτεξουσίων ἢ ὑπεξουσίων τῇ συναινέσει τῶν ἐχόντων αὐτοὺς ὑπεξουσίου, ἀλλήλοις γενομένη δωρεαὶ μνηστείας, ἐὰν αὕτη λυθῇ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστῶν, ἀπόλλυνται διὰ τὸν ὑπαίτιον· κατὰ συνέπειαν ἐὰν μὲν ὁ λαβὼν τὴν δωρεὰν ἐνεπόδισε νὰ γείνη ὁ γάμος, ἡ δωρεὰ ἀποδίδεται τῷ δόντι, ἐὰν δὲ ὁ δωρησάμενος ἐνεπόδισε νὰ γείνη ὁ γάμος, τὴν δωρεὰν

Κεφ. Γ'.—Περὶ δωρεᾶ μνηστείας ἀρθ. 19. 35

κερδαίνει ὁ λαβὼν. Βασ. (28.3) 5. 15. Κ (5. 3) 5. 15.

Ἄρθ. 18. Αἱ παρὰ τοῦ μνηστῆρος γενομένη δωρεαὶ λόγῳ τοῦ γάμου τοῖς γονεῦσι τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἐὰν ἡ μνηστεία λυθῇ καὶ μὴ γένωνται οἱ γάμοι, ἀνατρέπονται καὶ ἀποδίδονται τῷ δόντι. Βασ. (28.3) 2. Κ (5.3) 2.

Νομ. Πατρ. Ἐὰν ἡ πρὸς μνηστῆν δωρεὰ γένηται ὑπὸ ἀίρεσιν τοῦ νὰ ἰσχύῃ αὕτη ἐὰν τελεσθῶσιν οἱ γάμοι, ἡ δωρεὰ ἄχρηστός ἐστι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Ἀρμ. (4.3) 3. Ἀπόφ. Μ. Σ. 3 καὶ 12 τοῦ 1877.

Νομ. Ε. Δ. . . . κατὰ τὸν νόμον 15 Κωδ. (5.3) αἱ κατὰ τὴν μνηστείαν δωρεαί, ὡς γενομένη ἐπ' ἐλπίδι γάμου, ἐπιστρέφονται πρὸς τὸν δόντα παρὰ τοῦ λαβόντος καὶ ὑπαιτίου τῆς ἀποτυχίας τοῦ γάμου. Ἐκ τούτων ἔπεται, ὅτι . . . ὁ μνηστὴρ ὁ ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας ὀφείλει καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἄλλων δωρεῶν. Ἀπόφ. Α. Π. 95 τοῦ 1871.

Ἄρθ. 19. Αἱ παρὰ τῶν γονέων τῶν μνηστῶν ἢ παρὰ τρίτων γενομένη δωρεαὶ τοῖς μνηστοῖς ἢ συγγενέσιν αὐτῶν, ἐὰν λυθῇ αὕτη, δὲν ἀνατρέπονται, ἀλλὰ μένουσιν ἰσχυραί. Βασ. (28.3) 9. 10. 12. Κ (5.3) 9. 10. 12.

Νομ. Πατρ. Τὰ ἃ δέδωκε δῶρα ὁ Χ. καὶ πρὸς διάφορα συγγενῇ τῷ Α. πρόσωπα δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν Α., δι' ἃ ἐστὶν ὅλως ἀκαταζήτητος. Ἀποφ. Μ. Σ. 24 τοῦ 1874.

Κατὰ τὸν νόμον Βασ. (28.3) 1. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ δωρήσῃται τῇ ἰδίᾳ μνηστῇ πράγματα, ἢ δωρεὰ τελεία ἐστὶν ὡς πρὸ τοῦ γάμου γενομένη· τῇ αὐτῇ δ' ἀνήκουσι καὶ τὰ ὑπὸ τρίτου προσώπου τοῦ γυναικαδέλφου τῆς δωρηθέντα βραχιόνια. Ἀρμ. (4. 14) 16. Ἀποφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1868.

Ἀρθ. 20. Ἡ παρὰ μνηστῆρος εἰς μνηστὴν γενομένη δωρεὰ ἐπὶ τῷ νὰ ἐξουσιάζῃ ταύτης, ἂν γείνη ὁ γάμος, εἶναι ἄκυρος, ὡς δωρεὰ μεταξὺ συζύγων. Βασ. (28.3) 4. Κ (5.3) 4.

Ἀρθ. 21. Ἡ παρὰ μνηστῆρος εἰς μνηστὴν γενομένη δωρεὰ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου εἶναι μὲν ἔγκυρος, ἐὰν ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ τῆς μνηστῆς, εἶναι δ' ἄκυρος, ἐὰν ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρός. Βασ. (28.3) 6. Κ (5.3) 6.

Ἀρθ. 22. Ἡ παρὰ μνηστῆρος πρὸ τῆς μνηστείας εἰς μνηστὴν γενομένη δωρεὰ εἶναι πάντοτε ἔγκυρος. Βασ. (28.3) 8. Κ (5.3) 8.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Συνέπειαί τῆς μνηστείας.

Ἀρθ. 23. Οἱ μεμνηστευμένοι ὀφείλουσιν ἀλλήλοις πίστιν, οὐδὲ μαρτυροῦσι κατ' ἀλλήλων. Βασ. Κ. 5.1) 5.

Ἀρθ. 24. Ὁ μνηστήρ δὲν μαρτυρεῖ κατὰ τοῦ πενθεροῦ καὶ τἀνάπαλιν. Βασ. (21.1) 4.5. Π. (22.5) 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Λύσις τῆς μνηστείας

καὶ συνέπειαι τῆς λύσεως ταύτης.

Ἀρθ. 25. Ἡ μνηστεία λύεται

α) διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστῶν. Βασ. (28.2) 2.

β) διὰ τῆς ἐκλογῆς μοναχικοῦ βίου παρὰ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν. Βασ. αὐτ. 5.

γ) διὰ τῆς ἀμοιβαίας συναινέσεως τῶν μνηστῶν. Π (50.17) 153.

δ) διὰ τῆς μεταμελείας τοῦ ἑτέρου αὐτῶν. Κ (51) 1.

ε) διὰ τῆς ἀνακαλύψεως κωλύματος πρὸς γάμον. Βασ. (28.2) 3.

στ) διὰ τῆς παραβάσεως τῆς νομίμου προθεσμίας ὡς πρὸς τὴν κόρην. Βασ. (28.1) 16.

ζ) διὰ παράβασιν τῆς ὀφειλομένης πίστεως εἰς τὸν μνηστῆρα, ἥτοι δι' ἐγκυμοσύνην τῆς μνηστῆς παρ' ἄλλου. Κ. (5.1) 2. 5.

η) διὰ αἰσχύτητα τρόπων. Κ. (1.4) 16.

θ) διὰ μανίαν προϋπάρχουσαν τοῦ ἐτέρου τῶν μνηστῶν. Βασ. (28.1) 6.

ι) διὰ τύχης ἐναλλαγὴν καὶ

ια) διὰ πᾶσαν ἄλλην εὐλογον αἰτίαν κρινομένην ὡς τοιαύτην ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, οἶαι, ἢ ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῆς ρινὸς δυσωδία καὶ πᾶσα χρονία καὶ κατὰ κοινὴν πείραν ἀνίατος ἀσθένεια.

Νομ. Πατρ. Ἐπειδὴ οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ νόμοι πρὸς ταῦς ἄλλαις αἰτίαις, ἐφ' αἷς ἀξιοῦσι διαλύεσθαι τὴν μνηστείαν, μίαν τίθενται καὶ ἀριθμοῦσι τὴν τῆς τύχης ἐναλλαγὴν, ὅποτε δηλαδὴ δυστυχίᾳ περιπέσῃ θάτερον μέρος τῶν μνηστευομένων, καθὼς ἐπὶ τοῦ ρηθέντος Χ. συνέβη, τοῦτο μὲν διὰ δυστυχίαν αὐτοῦ, νόμιμον οὔσαν αἰτίαν εἰς διάλυσιν, τοῦτο δὲ προνοούμενοι τῆς ρηθείσης μνηστῆς αὐτοῦ Β. μετὰ τὴν πενταετῇ ὑπομονὴν μηκέτι κινδυνεύειν περαιτέρω κατὰ ψυχὴν διὰ τὴν στέρησιν ἀνδρικῆς περιθάλψεως, κυβερνήσεώς τε καὶ ζωοτρο-

φίας αὐτῆς, δεῖν ἔγνωμεν διαζεῦξαι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ἐκκλησιαστικῶς. Γραμ. Πατρ. καὶ Συν. τοῦ 1770 (Κῶδιξ Κριτίου σελ. 256).

Ἐνεκρῆθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς διαγορευούσης, ἵνα, εἰ μὲν ἡ Σ. ἀπὸ τοῦδε καρῇ μοναχῇ, ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν μνηστρῶν ἀπλῶς, ἄλλως ἐπιστρέψῃ ταῦτα διπλᾶ κατὰ τὸν νόμον ὡς παραίτιος τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου. Πρ. Ι. Σ. τῆς 18 Ἀπριλίου 1868.

Ἡ λύσις τῆς μνηστείας ἐξάγεται ἐκ τῶν πράξεων, αἵτινες συνεπάγονται ἀναγκαιῶς τὴν διάλυσιν αὐτῆς κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστηρίου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 8 τοῦ 1882.

Ἀπαξ μνηστεία συστάσης, οὐ λύεται αὕτη δι' αὐτοβουλίας παρανόμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 31 τοῦ 1882.

Σιωπηρὰ λύσις τῆς μνηστείας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς. Ἀπόφ. Ι. Σ. 27 τοῦ 1885.

Κατὰ τὸν νόμον ἡ μνηστεία λύεται, ὅταν ἐπέλθῃ μεταμέλεια ἐπὶ τῇ συνάψει τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 58 τοῦ 1886.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ μνηστεία λύεται οὐχὶ συνεπεία τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων λόγων, ἀπαραιτήτως ἀπαιτεῖται ἵνα καθορισθῇ καὶ τίς δὲ ὑπὸ τῆς τοιαύτης λύσεως, ὃν ἐπιβαρύνουσιν

αἱ ἐπιζήμιοι αὐτῆς συνέπειαι. Ἀπόφ. Ι. Σ. 67 τοῦ 1887.

Οὐδαμοῦ τῶν περὶ διαλύσεως τῆς μνηστείας διατάξεων τοῦ νόμου ὀρίζεται, ὅτι ἡ μνηστεία δὲν ἐπιτρέπεται λύεσθαι ἐκτὸς νομίμων λόγων, ἀλλὰ τὸν νῦν ἐκ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου Ἀρμ. (4. 1 καὶ 2) ἐξάγεται σαφῶς ὅτι ὅστις τῶν μνηστήρων ἐλεγχθῇ παραίτιος τῆς λύσεως τῆς μνηστείας ἄνευ οὐδενὸς νομίμου καὶ βασίμου λόγου ὑπόκειται εἰς ρητὰς ἀποζημιώσεις, ὑπάρχουσι δὲ καὶ λύσεις μνηστείας, αἵτινες ἐπιτρέπόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου καθιστῶσιν ἄζήμιον τὸν τούτων παραίτιον. Ἀπόφ. Ι. Σ. 16 τοῦ 1883.

Κρίνεται ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας ὁ συνάπτων γάμον μετ' ἄλλου, μὴ κηρυσσομένης πρότερον ἁρμοδίως διαλελυμένης τῆς προϋπαρχούσης μνηστείας. Ἀπόφ. Ι. Σ. 121 τοῦ 1893 καὶ 30 τοῦ 1885.

Ἡ μετὰ ξένης γυναικὸς ὁμολογηθεῖσα ἀναστροφή τοῦ ἐναγομένου μνηστῆρος Μ. Ι. καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπόκτησις τέκνου μαρτυροῦσα ἀριδῆλως τὴν αἰσχρότητα τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἶναι εὐλογος αἰτία διαλύσεως τῆς μνηστείας ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ Μ. Ι. Ἀποφ. Ι. Σ. 121 τοῦ 1893.

Ἐπειδὴ, ὑφισταμένης τῆς μεταξὺ τοῦ ἀντιδίκου

μνηστείας, ὁ ἐφeseίων διετέλει ἔχων σχέσεις ἐρωτικὰς μετ' ἐτέρας ἐπὶ σκοπῷ γάμου, τοῦθ' ὅπερ ἀποδειχθὲν ἐν τῇ συζητήσει καθιστᾷ αὐτὸν ὑπαίτιον ἀπέναντι τοῦ νόμου καὶ τῆς κοινῆς συνειδήσεως τῆς διαλύσεως τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Σ. Δ. ὑφισταμένης τέως μνηστείας. Ἀποφ. Ι. Σ. 203 τοῦ 1897.

Οὐκ ὀρθός, οὐδ' ἀληθής ἐστίν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφeseιόντος, ὅτι τάχα τὸ πρωτόδικον δικαστήριον κακῶς ἡρμήνευσε τὸν νόμον ἐφαρμόσαν ἐπὶ τῆς μνηστείας ὅ,τι θεσπίζεται ὑπ' αὐτοῦ, προκειμένου περὶ λύσεως γάμου λόγῳ μοιχείας τῆς γυναικὸς, καθόσον ἡ αἰσχρότης τῶν τρόπων, δι' ἣν ἡ μνηστὴ κατηγορεῖτο τοῦ μνηστῆρος αὐτῆς καὶ ζητεῖ τὴν διάλυσιν τῆς μετ' αὐτοῦ μνηστείας, δὲν περιορίζετο ἀπλῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπὶ πράξεων ἀσελγείας καὶ μίξεως σαρκικῆς, ἀλλ' ἐννοεῖται καὶ ἐφαρμόζεται γενικώτερον καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης συμπεριφορᾶς χαλαρότητα καὶ ἐκλυσιν ἡθῶν μαρτυρούσης, τοῦτο δὲ τρανῶς ἀπέδειξεν ὁ ἐφeseίων διὰ τῆς ἀσυστόλου καὶ ἀνευλαβοῦς γλώσσης, ἣν ἐτήρησε πρὸ τοῦ δημοσίου προκειμένου περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἡθῶν τῆς μνηστῆς αὐτοῦ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 226 τοῦ 1898.

Ὡς ἀποχρῶν λόγος πρὸς λύσιν νομίμου μνηστείας οὐδαμοῦ φαίνεται ἐν τῷ νόμῳ, ἡ μεταξὺ τῶν μνηστοῦν προσκαίρως ἀναφυομένη ψυχρότης, οὐδ' ἡπρὶ

42 Κώδ. Οικογ. Βυζ. Δικαίου Βιβλ. Α'.

εὐδοκίμησεως ἢ μὴ εὐδοκίμησεως μέλλοντος γάμου ἐκτίμησις τοῦ δικαστηρίου.

Τῆς μνηστείας οὗσης προσωπικοῦ συναλλάγματος ἀναφορὰν καὶ κῦρος νομικὸν ἔχοντος ὡς πρὸς τὰς ἡθικὰς συνεπείας αὐτοῦ μόνον μεταξὺ τῶν μνηστευομένων ζητητέον τοὺς νομίμους λόγους τῆς λύσεως τῆς μνηστείας, οὐχὶ δ' εἰς τρίτους, οἷος ὁ πατὴρ τῆς ἐνχαγομένης μνηστῆς. Ἀπόφ. Ι. Σ. 239 τοῦ 1898.

Νομ. Ε. Δ. Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου Ἀρμ. (4.2) 8 καὶ νόμου 17 Π. (23.1) ἡ ἀζημία διάλυσις μνηστείας ἐπιτρέπεται οὐ μόνον ἐνεκὰ τῶν ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ μνημονευομένων λόγων, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην εὐλογον αἰτίαν, κρινομένην ὡς τοιαύτην ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, τοιαύτη δὲ εἶναι καὶ ἡ ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῆς ρινὸς ἐκπεμπομένη δυσωδία, διότι ἄφ' οὗ ὁ νόμος Ἀρμ. (4.1) 18 θεωρεῖ τὴν ἀπλῆν νόσον ὡς αἰτίαν δικαιολογοῦσαν τὴν ἐφ' ὀρισμένων μόνον χρόνῳ παράτασιν τῆς μνηστείας, καθ' ὃ προσδοκωμένης βεβαίως ἐν τῷ μεταξὺ τῆς θεραπαίας τῆς νόσου, ἔπεται κατὰ λογικὴν συνέπειαν, ὅτι ἡ χρονία καὶ κατὰ κοινὴν πεῖραν ἀνίατος ἀσθένεια, οἷον τὸ ἐξ ὀργανικῆς παθῆσεως φυσικὸν ἐλάττωμα, ἀποτελεῖ εὐλογον αἰτίαν ἀζημίου διαλύσεως αὐτῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 47 τοῦ 1886. καὶ 320 τοῦ 1891.

Ἀρθ. 26. Ἡ δι' ἱερολογίας μνηστεία εἶναι ἀδιάλυτος κατὰ τὰς Νεαράς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου καὶ πᾶσα ἐπ' αὐτῆς συμφωνία περὶ γαμικοῦ προστίμου εἶναι ἄκυρος συνωδὰ τῇ τοῦ Κοιμηνοῦ Νεαρᾶ καταργησάσῃ τὴν τοιαύτην συμφωνίαν.

Νομ. Πατρ. Ἡ δι' ἱερολογίας συντελεσθεῖσα μνηστεία τὰ ἴσα τοῦ γάμου ἐπέχει καὶ οὐ διαλύεται ραδίως καὶ χωρὶς εὐλόγου καὶ νομίμου αἰτίας οἷα καὶ ἡ τῆς τύχης ἐναλλαγὴ ἤτοι ἡ εἰς δυστυχίαν περιπτώσις. Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κώδιξ Κριτίου σελ. 256.

Νομ. Ε. Δ. Αἱ Νεαράι τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου κηρύττουσι τὴν δι' ἱερολογίας μνηστείαν ἀδιάλυτον. Ἀπόφ. Α. Π. 44 τοῦ 1868.

Ἀρθ. 27. Ἄν ἡ μνηστεία λυθῇ δι' ἑνὸς τῶν ἀνωτέρω κατονομασθέντων τρόπων, αἱ συνέπειαι τῆς λύσεως ὡς πρὸς μὲν τὸν ἀρραβῶνα μνηστείας ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9, ὡς πρὸς δὲ τὰς δωρεὰς μνηστείας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 14 καὶ 15, ὡς πρὸς δὲ τὴν ποινικὴν ρήτραν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 καὶ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις ὑπὸ τοῦ ἐπομένου ἄρθρου.

Νομ. Πατρ. ὅπως ἡ λύσις μνηστείας γένηται ἄνευ ἐπιζημιῶν διὰ τὴν μνηστὴν συνεπειῶν δέον νὰ

υπάρχει νόμιμος πρὸς τοῦτο λόγος. Ἀπορ. Ι. Σ. 67 τοῦ 1887.

Ἄρθ. 28. Ἡ μνηστεία δὲν γεννᾷ ἀγωγὴν πρὸς ἐκδίασιν εἰς γάμον, ἀλλὰ μόνον ἀγωγὴν πρὸς δήλωσιν, εἰ βούλεται, τελέσεως ἢ μὴ τοῦ γάμου καί, ἐν ἀρνήσει τοῦ ἑτέρου τῶν μνηστῶν τελέσεως αὐτοῦ, ἀγωγὴν πρὸς ἀπώλειαν τοῦ ἀρραβῶνος διπλοῦ καὶ τῶν δωρεῶν μνηστείας κατὰ τὰ ρηθέντα ἐν τοῖς ἄρθροις 8 καὶ 9 καὶ 14 καὶ 15 καὶ πληρωμὴν τῆς συνυπεφωνημένης ποινικῆς ρήτρας καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ρήτρας πρὸς πληρωμὴν ἀποζημιώσεων τῷ ἀνατίθῃ μνηστῇ ἀναλόγως τῇ καταστάσει αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστηρίου. Βασ. (28 I) 15. Παπ. Οἰκ. δ. § 66.

Νομ. Πατρ. Ἀγωγὴν πρὸς ἐκδίασιν εἰς γάμον. Οὐδαμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου ἀπαντᾷ διάταξις χορηγοῦσα δικαίωμα ἀγωγῆς τῆς μνηστῆς πρὸς σύναψιν γάμου καὶ ἐπομένως τὸ διαλειφθὲν δικαστήριον δὲν ἠδύνατο ἐναντίον τοῦ νόμου νὰ ἐπιβάλῃ τῷ ἐρεσεύοντι τὴν ὑποχρέωσιν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

Ἀρραβῶνος διπλοῦ. Νόμιμός ἐστίν ἡ περὶ ἐπιστροφῆς διπλοῦ τοῦ ἀρραβῶνος ἀπαίτησις καὶ ἡ περὶ ἀπώλειας τοῦ ρηθέντος ὑπ' αὐτοῦ δακτυλίου καὶ

λόγῳ προγάμου δωρεᾶς ψελλίου. Ἀπορ. Μ. Σ. 300 τοῦ 1896.

Δωρεαὶ μνηστείας. Αὔται δὲν εἶναι ἀπλὰς δωρεαί, ἀλλὰ δωρεαὶ μνηστείας καὶ λογίζονται προγαμιαὶ δωρεαὶ ἐπὶ τῇ προὑποσχέσει τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ὅτινος μὴ ἐπακολουθήσαντος ἀνατρέπονται. Ἀρμ. (4,3)2, καὶ αὕτη δὲ ἡ Πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1868 διατάσσει ὅτι ἐπιστρέφονται, ἀλλὰ οὐχὶ διπλάσια, τὰ κατὰ τὴν μνηστείαν γενόμενα δῶρα. Ἀπορ. Μ. Σ. 370 τοῦ 1899.

Συνυπεφωνημένης ποινικῆς ρήτρας. Ἰδὲ Νομολογίαν ὑπὲρ τὸ ἄρθρον 6.

Ἐφ' ᾧ καὶ γράφοντες διὰ τῆς παρουσίας ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν ὑμῖν ἐκκλησιαστικῶς, ὅπως ἅμα τῷ λαβεῖν αὐτὴν μετακαλεσάμενοι τὸν Κ. ἐπιτάξῃτε αὐτῷ καταργήσαντι τὴν τοῦ συνοικεσίου ὑπόσχεσιν του μετὰ τῆς Μ. ἵνα πληρώσῃ κατὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν τὰς δύο χιλιάδας γροσίων, ὡς τὸ ἀυλικὸν ἐνυπόγραφον αὐτοῦ γράμμα ἀηλοποιεῖ. Γρ. Πατρ. καὶ Συν. τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1823. (Κωδ. 15,37.)

Παραγγέλλομεν Ἐκκλησιαστικῶς ἵνα, εἰ φανῇ διαστρέφων καὶ ἀπαναινόμενος τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ γάμου, ἀπαίτησιν καὶ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὰ γρ. 200 ἅτινα ἐδόθησαν αὐτῷ ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἀρραβῶνων

λόγῳ τραχώματος λαμβάνων ὁμοῦ καὶ τὸ διάφορον 18 χρόνων καὶ οὕτω νὰ γένηται ἡ διάζευξις. Γρ. Πατρ. καὶ Συν. τῆς 11 Ἰουνίου 1824. (Κωδ. 15,177.)

Ἀποζημιώσεων. Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαινεται ἵνα ὁ Σ. Π. ὑπαίτιος τῆς λύσεως τοῦ ἀρραβῶνος ἀποτίσῃ τῇ Μ. Κ. τὰ πρὸς ἀγορὰν τῆς προικὸς ἐξοδευθέντα κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων κατὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς καὶ κατ'ἐκείνην ἣν ἔχει σήμερον γρ. 24,000, καὶ παραλάβῃ τὴν προῖκα ἢ ἐὰν προτιμᾷ ἀφείς αὐτὴν τῇ Μ. Χ. πληρώσῃ αὐτῇ Λ. Τ. 100. Ἀποφ. Μ. Σ. 3 τοῦ 1864.

Ὁ ἐναγόμενος προσβαλὼν διὰ τῆς ἐν λόγῳ αὐθαίρετου καὶ ἄνευ αἰτίας λύσεως τῆς μνηστείας τὴν οἰκογένειαν ταύτην καὶ ἰδίᾳ τὴν νέαν, ἣς ἡ μέλλουσα ἀποκατάστασις καθίσταται δύσκολος, εἶναι δίκαιον καὶ ἔνεκα τούτου νὰ ἀποζημιώσῃ ταύτην. Ἀπόφ. Μ. Σ. τοῦ 1875.

Ὁ ἐναγόμενος μετὰ ἐννεάμηνον μνηστείαν μετὰ τῆς ἐναγούσης ἐγκατέλιπεν αὐτὴν ἄνευ λόγου, ὥς ὑπαίτιος δὲ τῆς λύσεως τῆς μνηστείας ὑπόκειται πρὸς τῇ ἀπωλείᾳ τῶν δοθέντων τῇ μνηστῇ αὐτοῦ δώρων καὶ εἰς ἀποζημιώσιν αὐτῆς διὰ τὰς ζημίας καὶ τὴν ἠθικὴν προσβολήν, ἣς ἐγένετο παρὰ-

τιος πρὸς αὐτὴν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1877.

Ὁ ἐναγόμενος μετὰ ἐξαετῇ μνηστείαν μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς ἐναγούσης ἀρνηθεὶς ἄνευ λόγου νὰ συζητηθῇ αὐτὴν, ὑπαίτιος οὕτως ὢν τῆς λύσεως τῆς μνηστείας, ἐκτὸς τῆς ἀπωλείας τῶν παρ' αὐτοῦ δοθέντων εἰς ἀρραβῶνα ἢ δωρεὰς μνηστείας καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ διπλασίου τῶν παρ' αὐτοῦ ληφθέντων, ὑπόκειται καὶ εἰς ἐπανόρθωσιν πάσης ζημίας, ἣς παρὰίτιος ἐγένετο τῷ ἐτέρῳ καὶ τὴν ἀπόδοσιν πάσης δαπάνης ἣς πρόξενος ἐγένετο. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1877.

Κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς ὁ συμβληθεὶς καὶ ἀθετῶν τὴν σύμβασιν αὐτοῦ ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσιν ἀπέναντι ἐκείνου πρὸς ὃν συνεβλήθη, καὶ δύναται μὲν τὸ τῆς μνηστείας συνάλλαγμα νὰ διαλυθῇ διὰ τῆς μονομεροῦς τῶν μνηστευθέντων μεταμελείας, καθότι οὐδεὶς ὑποχρεοῦται ἢ ἐξαναγκάζεται ἄκων εἰς σύστασιν τοῦ γάμου, ἐνταύτῃ ὅμως περιπτώσει τὸ ἀποποιούμενον τὸν γάμον πρόσωπον, ἐὰν ἄλλως δὲν ὑπάρχῃ νόμιμος αἰτία πρὸς τοῦτο, ὑπόκειται ἐκτὸς τῆς ἀπωλείας τῶν ὧσων τυχὼν ἔδωκε λόγῳ ἀρραβῶνος καὶ εἰς τὰς πρὸς τὸ ἕτερον ἀποζημιώσεις, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ θέσεως κατὰ τὴν 18ην Νεαρὰν τοῦ Λέοντος, ὅτι δὲ ἡ ἐνάγουσα ἔνεκα τῶν προπαρασκευῶν τοῦ

γάμου υπέκυψεν εἰς ζημίας εἶναι ἀδιαφιλονείκητον, ἄλλως δὲ ἡ τοιαύτη ἀποζημίωσις οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1868, ἥτις σκοποῦσα τὴν προφύλαξιν τῶν νεανίδων ἀπὸ συνεπειῶν ἐπιβλαβῶν καὶ δυσαρέστων ἔνεκα τῆς ἐλευθέρως εἰσόδου καὶ ἐξόδου τῶν μνηστήρων ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν καὶ τῆς συνεχοῦς μετ' αὐτῶν συναναστροφῆς κηρύσσει ἀπαρადέκτους μόνον τὰς ἀπαιτήσεις ἐκ δαπανῶν εἰς δῶρα διάφορα καὶ φαγοπότια, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ἐκ πραγματικῶν ζημιῶν προερχομένας, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 86 τοῦ 1887.

Ὁ ἐφesiβλητος λύσας αὐθαирέτως καὶ ἄνευ τινὸς νομίμου λόγου τὴν μετὰ τῆς ἐφeseiousης νομίμως συναφθεῖσαν μνηστείαν ἐγένετο παραιτίος προσβολῆς τῆς τε νεάνιδος καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς καὶ πρόξενος τῇ τέως μνηστῇ αὐτοῦ οὐ μικρᾶς, διότι ἡ τοιαύτη ἐγκατάλειψις, παρέχουσα ὕλην εἰς παρεξηγήσεις, δυσχερεστέραν ἀποκατέστησε τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀποκατάστασιν αὐτῆς, κατὰ δὲ τὸν νόμον ὀφείλει ἔνα ἐπανορθῶσιν τὴν προσγενομένην αὐτῇ ζημίαν ἀναλόγως πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ κατὰστασιν ἀμφοτέρων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 112 τοῦ 1888.

Ὁ ἐναγόμενος μετὰ ἐξαετῇ μνηστείαν μετὰ τῆς

ἐναγούσης ἀρνηθεὶς ἄνευ λόγου νὰ συζευχθῇ αὐτήν, γενόμενος δ' οὕτω παραιτίος αὐτῇ μεγίστης καὶ ἀνυπολογίστου ἠθικῆς βλάβης, ὑποχρεοῦται κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς προξενήσεως αὐτῇ ζημίας. Ἀπόφ. Μ. Σ. 154 καὶ 155 τοῦ 1891.

Κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς ὑπαίτιος ζημιῶν πρὸς τρίτον εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ἐναγόμενος ὡς πρόξενος ζημιῶν τῇ ἐναγούσῃ κατὰ τὴν τριετῇ διάρκειαν τῆς μνηστείας, ἔνεκα τῆς καθημερινῆς ἀποσχολήσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς τακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ τῆς παρασκευῆς προικῶν ἐνδυμάτων, ὑπόχρεώσ ἐστιν εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς προξενήσεως αὐτῇ βλάβης διὰ τῆς ἀποδόσεως δικαίου καὶ ἀναλόγου ποσοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1883, 87 καὶ 93 τοῦ 1887, καὶ 154 τοῦ 1891, 251 τοῦ 1895 καὶ 275 τοῦ 1896.

Κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς πρόξενος οἰασδήποτε βλάβης τῷ ἐτέρῳ ὑπόκειται εἰς ἀνόρθωσιν αὐτῆς, συνωδὰ δὲ τῇ σταθερᾷ νομολογίᾳ τοῦ δικαστηρίου τούτου βασιζομένη ἐπὶ τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν τοῦ νόμου διατάξεων ὁ τὴν μνηστείαν ἀνατρέπων καὶ γενόμενος οὕτω παραιτίος ἀνυπολογίστου βλάβης καὶ ζη-

μίας τῇ μνηστῇ ἀποζημιᾷ αὐτὴν ἀναλόγως. Ἀποφ. Μ. Σ. τοῦ 1896.

Κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς ὑπαίτιος ζημιῶν πρὸς τρίτον εὐθύνεται εἰς ἀποζημιώσεις αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ Α. ὡς μνηστευθεὶς καὶ εἴτα ἀναιτίως τὴν μνηστείαν αὐτοῦ λύσας ὀφείλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ὕπωςδὴποτε προσγενομένην τῇ μνηστῇ του βλάβην διὰ τῆς ἀποδόσεως ποσού τινος λόγῳ ἡθικῆς καὶ ὀλικῆς ἀποζημιώσεως, ὅπερ τὸ Συμβούλιον εἰσέθετο εὐλογον καὶ ὥρισε κατ' αἰκείαν ἐκτίμησιν εἰς Α. Τ. 40. Ἀποφ. Μ. Σ. 251 τοῦ 1895 καὶ 300 τοῦ 1896.

Ὁ Α. γενόμενος τῇ πρώτῃ μνηστῇ του παραίτιος μεγίστης βλάβης καὶ ζημίας διὰ τῆς ἄνευ λόγου διαρρήξεως τοῦ συναλλάγματος τῆς μνηστείας καὶ καταστάσας προβληματικὴν τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀποκατάστασιν αὐτῆς ὀφείλει νὰ ἐπανορθώσῃ διὰ δικαίας ἀποζημιώσεως τὸ προσγεγόμενον αὐτῇ ἀδίκημα, διότι οὐ μόνον κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς ὁ ἀναιτίως ἐπενεγκὼν εἰς ἕτερον ζημίαν καὶ ἀνεπνύρθρωτον βλάβην ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημιώσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν 11 Νεαρὰν τοῦ Καίσαρος Λέοντος ἀπαντῶσαν ἐν Ἀρμενοπούλῳ, (4. 1) 24 ὁ ἀποποιούμενος ἄνευ λόγου νομίμου τὴν ἐκ τῆς μνηστείας ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι τὸν γά-

μον καὶ ἐντεῦθεν προξενῶν ὑπαίτιως τῷ ἑτέρῳ ζημίαν ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσεις, ἥτις δέον νὰ ᾖ ἀνάλογος πρὸς τε τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος καὶ πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ ἀδικούντος, ἀμφοτέρω δ' ἐκτιμᾷ τὸ δικαστήριον· ὁ τοιοῦτος κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 2) 1 ὑπόχρεός ἐστιν ἔν' ἀποδόσῃ διπλοῦν ὃν ἔλαβεν ἄρραβῶνα συνιστάμενον εἰς ἓν ζευγὸς ἐμβάδων καὶ ἓν μαδύλιον μετάξινον καὶ νὰ στερηθῇ τῶν δοθέντων ὑπ' αὐτοῦ λόγῳ ἄρραβῶνος ἥτοι ὥρολογίου καὶ δακτυλίου χρυσῶν. Ἀποφ. Μ. Σ. 318 τοῦ 1897.

Νόμιμος καὶ δικαία ἐστὶν ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης πρώτῃ μνηστῆς τοῦ Α. Κ. κηρυχθέντος ὑπαίτιου τῆς διαλύσεως τῆς μνηστείας περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Α. Κ. ἀναλόγου ἐπανορθώσεως τοῦ προσγεγόμενου αὐτῇ μεγίστου ἀδικήματος, ὅπερ ἐκτιμᾶται συνφθὰ τῇ ἀγωγῇ εἰς Α. Τ. 150. Ἀποφ. Μ. Σ. 354, 363 καὶ 367 τοῦ 1899.

Ἐκτὸς τῶν λόγων, οἵτινες ἀναφέρονται ρητῶς ἐν ταῖς διατάξεσι τοῦ Ἀρμενοπούλου (4. 1) 15, 25, καὶ καθ' οὗς ἡ λύσις τοῦ ἄρραβῶνος γίνεται ἄνευ ζημίας τῶν μελῶν, πᾶσα ἄλλη αὐθαίρετος λύσις ἐπιβάλλει νομίμως πρόστιμον τῷ τὴν μνηστείαν ἀνατρέποντι (αὐτόθι 24), ὅπερ τὸ ἔθιμον ἐν Μιτυ-

λήγη ὀρίζει εἰς 20 ο)ο ἐπὶ τῆς προικῆς. Ἀποφ. Μ. Σ. 31 τοῦ 1882.

Ὁ ἐναγόμενος ὡς ὑπαίτιος τῆς λύσεως τῆς μνηστείας ὑπόκειται κατὰ νόμον διὰ τὰς ζημίας καὶ τὴν ἡθικὴν προσβολὴν τῆς νεάνιδος ἅτε ἐγκαταλιπὼν αὐτὴν ἄνευ λόγου μετὰ 14 ἔτη, δι' ἀμφοτέρωθεν ὥρισε τὸ δικαστήριον Α. Τ. 100. Ἀποφ. Μ. Σ. 18 τοῦ 1878.

Ὡς ὑπαίτιος τῆς λύσεως τῆς μνηστείας ὑπόκειται κατὰ νόμον εἰς ἀποζημιώσιν τῆς μνηστῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ πατρὸς αὐτῆς διὰ τὴν ἡθικὴν προσβολὴν τῆς νεάνιδος καὶ τὰς ματαίας δαπάνας, ἃς οὗτος προεκάλεσεν, δι' ἀμφοτέρωθεν τὸ δικαστήριον ὀρίζει Α. Τ. 75. Ἀποφ. Μ. Σ. 1 τοῦ 1878, 28 τοῦ 1880.

Ἐναντία. Οὐδεμία ὑπάρχει νομικὴ διάταξις ὑποχρεῶσα τὸν ὑπαίτιον τῆς λύσεως τῆς μνηστείας εἰς ἡθικὴν ἀποζημιώσιν, ἐκτὸς ἐὰν συνωμολογήθῃ μετὰ τῶν συνωμολογησάντων τὴν μνηστείαν ποινικὴ ρήτρα, ἥ δὲ νομολογία τῶν Δικαστηρίων, ἣν ἐπεκαλέσατο ὁ ἐνάγων ὡς ἐφαρμοζομένην ἐν ὁμοίαις περιπτώσεσι, δὲν εἶναι νόμος ὑποχρεῶν τὸ Συμβούλιον εἰς παραδοχὴν αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 44 τοῦ 1885.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀμοιβαίας ὁρισθείσης ποινικῆς ρήτρας ἐν περιπτώσει ἐνδεχομένης μεταμελείας

τῶν συμβαλλομένων, ἀπορριπτεῖται εἰσὶν αἱ περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις τῶν ἐναγόντων, ἐκείνην μόνον δικαιουμένων ν' ἀπαιτήσωσι. Ἀπόφ. Μ. Σ. 115 καὶ 125 τοῦ 1888.

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐκ τῆς μνηστείας δὲν τίκεται ἀγωγή πρὸς ἀποζημιώσιν ἐνεκὲν ὑπαίτιου διαλύσεως αὐτῆς, ἀλλ' ὁ ὑπαίτιος ὑποχρεοῦται ἔν' ἀποτίσῃ ὅπερ ἔλαβε λόγῳ ἄρραβῶνος διπλάσιον Ἀρμ. (4.2)1, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ προικῶφι συμβολαίῳ συμφωολογήθῃ πρόστιμον, ὅπερ καταδικάζεται νὰ πληρωσῇ ὁ ἀνατρέπων τὴν μνηστείαν. Αὐτόθι. Ι. 24. καὶ Νεαρχὰ Λέοντος 18. Ἀπόφ. Μ. Σ. 331 τοῦ 1898.

Νομ. Ε. Δ. Ὁ ἀποποιούμενος ἄνευ νομίμου λόγου τὴν ἐκ τῆς μνηστείας ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι τὸν γάμον καὶ ἐντεῦθεν προξενῶν ὑπαιτίως τῷ ἐτέρῳ ζημίαν ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν, κατὰ τοὺς νόμους 108 § 12. II. (30) καὶ νόμον 23. II. 50. 17 ὑποχρεῶντας τὸν ἀθετοῦντα ὑποχρέωσιν ἐπὶ ἐπιχειρήσει πράξεως καὶ ἐπενεγκόντα οὕτω τῷ ἐτέρῳ ζημίαν εἰς ἀνθρώπῳ αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν Νεαρχὴν 18ην τοῦ Λέοντος ἐπιτάττουσαν, ὅτι ἡ προσυμφωνηθεῖσα ἐπὶ μνηστείας ἐπὶ τῇ τελέσει τοῦ γάμου χρηματικὴ ποινὴ πίπτει κατὰ τοῦ ἄνευ λόγου ἀποποιουμένου τὸν γάμον, ὡς ἀποζημιώσις, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν

προτέρων καθωρισμένη. Ἀπόφ. Α. Π. 50 τοῦ 1886.

Ἐν ᾧ ἄφ' ἑνὸς δὲν εὐρηται ἐν τοῖς νόμοις διὰ τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν διαλύσεως τῆς μνηστείας διατάξεις ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν ἀθετοῦντα τὴν μνηστείαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐκ τῆς διαλύσεως αὐτῆς προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἕτερον ζημίαν, μόνον δὲ εἰς ἀδοθῆ ἄρραβῶν, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς μνηστείας, εἰ μὲν αὕτη ἐχώρει ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ δόντος τὸν ἄρραβῶνα ἐπὶ στερήσεως αὐτοῦ, εἰ δὲ ἡ διάλυσις ἐχώρει ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ λαβόντος, οὗτος ἀπέδιδε τῷ ἑτέρῳ τὸ διπλάσιον (Ν. 3 καὶ 4 Κώδ. 5.1), ἄφ' ἑτέρου δὲν δύναται ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιπτώσεως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος, καθ' ὃν ὑποχρεοῦται ὁ ἀθετῶν τὴν ὑποχρέωσίν του ἐπὶ ἐπιχειρήσει πράξεώς τινος καὶ ἐπενεγκῶν οὕτω τῷ ἑτέρῳ ζημίαν εἰς ἀνόρθωσιν αὐτῆς, διότι μνηστεία εἶναι ἡ τοῦ μέλλοντος γάμου ὑπόσχεσις, ἀλλ' ὁ γάμος, ὡς ἠθικὸς δεσμός, εἶναι ἐκούσιος καὶ τῆς ἐλευθέρας θελήσεως τῶν συζευκτέων ἀπόρροια, καὶ ὡς δὲν ἐπιτρέπεται, συνυπολογισθῆς μνηστείας, καταναγκασμὸς πρὸς τὴν τοῦ γάμου τέλεσιν, οὕτω δὲν ἐπιτρέπεται καὶ πᾶν τὸ κωλύον τὴν ἐλευθέραν θέλησιν πρὸς τὴν τοῦ γάμου τέλεσιν, οἷόν ἐστιν ἡ ἐπιβαλλομένη ἀποζημίωσις εἰς τὸν ἔστω καὶ ἄνευ νομίμου λόγου ἀποποιούμενον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι

γάμον, ἕνεκα τῆς τυχόν εἰς τὸν ἕτερον ἐπενεχθείσης ζημίας, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὁποίας ἀναγκάζεται τις εἰς γάμον. Ἐκ δὲ τῆς Νεαρᾶς 10ης τοῦ Λέοντος προκύπτει, ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει συμβάσεως μεταξὺ τῶν μνηστευομένων δύναται νὰ πληρωθῇ τὸ συμφωνηθὲν πρόστιμον, ἀνεξαρτήτως τῆς προσγενομένης ἢ οὐ εἰς τὸν ἕτερον ζημίας, ὡς ποινὴ τῆς μεταμελείας. Καὶ ἐκ τῶν Ν. 49 καὶ 139. Π. (45.4) Ν. 2. Κώδ. (8.39) Ν. 5 Κώδ. (15.1) προκύπτει ἀντίθεσις πρὸς τὴν διὰ προστίμου ἐπίρρωσιν τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Α. Π. 208 τοῦ 1887.

ΤΙΤΛΟΣ II.

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ὄρων δυστάδεως γάμου.

Ἄρθ. 29. Γάμος ἐστὶν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνάφεια καὶ συγκλήρωσις τοῦ βίου παντὸς θεοῦ τε καὶ ἀνθρωπίνου δικαίου κοινωνία. Βασ. (28.4) 1. Π. (23.2) 1.

Ἄρθ. 30. Πρὸς δύστασιν γάμου ἀπαιτοῦνται νὰ ὑπάρχωσι

α) συναίνεσις ἐλευθέρα τῶν μελλονύμφων, ἐπὶ ὑπεξουσίων καὶ συναίνεσις τῶν ἐχόντων αὐτοὺς ὑπεξουσίου, ρητὴ ἢ σιωπηρά. Βασ. (28.4) 2. 14. 27. Π. (23.2) 2. Δὲν ὑπάρχει συναίνεσις ἐλευθέρα, ἂν ὑπῆρξε βία ἢ πλάνη. Βασ. (2.2) 116. (10.2) 1. 2. 9.

β) ἡλικία δώδεκα ἐτῶν διὰ τὴν γυναῖκα καὶ δεκατεσσάρων διὰ τὸν ἄνδρα. Βασ. (28.1). 7 (28.3) 3, (28.4) 39. 46. Εἰσ. Ἰουστ. (1.10) πρ.

γ) ἔλλαψις κωλύματος πρὸς γάμον. Βασ. (28.1) 13, 20. Π. (23.1) 15. Κ. (5.2) 1.

δ) τέλεσις τοῦ γάμου δι' ἱεροτελεστίας παρ' ἱερέως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δυναμένου ἱεροτελεστεῖν. Νε. Λέοντ. 89.

Νομ. Πατρ. Συναίνεσις ἐλευθέρα. Ληφθέντων ὑπ' ὅψει τῶν νόμων τοῦ Ἀρμ. (1. 12) 10, (4. 4) 10 καὶ σκέψεως γενομένης συνοδικῆς, ὁ προκείμενος γάμος κρύφα καὶ ἄνευ τῶν γονέων εὐλογηθεὶς ὑπὸ ἱερέως, καίτοι ἄνευ ἀρχιερατικῆς ἀδείας, ἐστὶν ἔγκυρος, ὡς γενόμενος τῇ ἐλευθέρᾳ θελήσει τῶν συζευχθέντων ἐχόντων ἀμφοτέρων τὴν νόμιμον ἡλικίαν. Ἀποφ. Ι. Σ. 10 Μαΐου 1876.

Ἐγκυρος εἶναι ὁ προκείμενος γάμος τῆς Χ. Α. μετὰ τοῦ Α. Α. τελεσθεὶς τῇ συναινέσει αὐτῆς,

διότι, ὡς ἡ ἰδίᾳ ὡμολόγησεν ἐνώπιον τῆς Ι. Συνόδου, οἶκοθεν ἠκολούθησε τῇ Α. Α. ἐν ὥρᾳ νυκτός, ἄνευ οὐδεμιᾶς βίας καὶ προθέσεως αὐτοῦ πρὸς ἀρπαγὴν καὶ ἀπαγωγὴν καὶ τῇ οἰκείᾳ αὐτῆς συγκαταθέσει συνεζύχθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ συνέζησε, μέχρις οὗτου ἀπήχθη βία ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ἐπιτεθέντων μετὰ καὶ ἄλλων κατ' ἀμφοτέρων ἐν μέσῃ ὁδῷ περὶ τὸ μεσονύκτιον. Ἀποφ. Ι. Σ. 82 τοῦ 1889.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἡ συγκατάθεσις τῶν γονέων, ἣτις ἀπαιτεῖτο κατὰ τὸν νόμον διὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ υἱοῦ, ἡ ἐκκλησία δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν τοιοῦτον γάμον, Πρ. Ι. Σ. τῆς 26 Ἰουνίου 1869.

Ἐπὶ ὑπεξουσίων . . . ρητὴ ἢ σιωπηρά. Ἐπειδὴ ἐὰν ὁ ἀφῆλιξ ἦγουν ὁ ὑπεξούσιος συνάψῃ γάμον, οὗτος οὐ διαρρήγνυται κατὰ τὸν νόμον, ἐπεὶ δὴ πρὸς τούτοις ὁ πατὴρ τοῦ νέου αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ τινος δικαίου λόγου μὴ συναινῶν ἀδίκως ἐπιμένει εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοῦ οἰκείᾳ βουλήσει τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ συναφθέντος γάμου καὶ κατὰ τὸν προειρημένον νόμον δὲν φαίνεται ἔχων δίκαιον, ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ τῷ αἰτοῦντι περὶ τοῦ πρακτέου ὁδηγίας Μητροπολίτη, ὅτι ὁ γάμος διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἔγκυρος καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ νέος ἢ εἰς συνοίκησιν μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν πρὸς

αὐτὴν πληρωμὴν μηνιαίου ἕως οὗ συναικίσθη αὐτῇ.
Πρακτ. Ι. Σ. 10 Μαρτίου 1876.

Προκειμένου περὶ τοιούτων προσωπικῶν ἀγωγῶν
ἡ σύμπραξις τοῦ ὑπεξουσίου ἐστὶν ἀναγκασίμα. Ἀποφ.
Ι. Σ. 62 τοῦ 1887.

Ἡ συναίνεσις τοῦ ἔχοντος πατρικὴν ἐξουσίαν εἰς
τὸν γάμον τοῦ ὑπεξουσίου υἱοῦ δύνανται νὰ δοθῇ οὐ
μόνον πρὸ τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν τέλεσιν
αὐτοῦ, καθιστώσα τοῦτον ἔγκυρον, ἡ δὲ τοιαύτη συν-
αίνεσις δίδεται καὶ σιωπηρῶς ἐξαγομένη ἰδίως ἐκ
τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποδοχῆς τοῦ τετελεσμένου γε-
γονότος τοῦ γάμου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ
νόμῳ Βασ. (28.4) 29. «Ὁ πατὴρ μὴ ἐνκνισόμενος
τοῖς γάμοις τοῦ παιδὸς συναινεῖν δοκεῖ καὶ τὸν ἐκ
τούτου τικτόμενον ἔγγονον ἀναγκάζεται τρέφειν». *Τῷ ὄντι ὁ πατὴρ πληροφορηθεὶς τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ 6 ἡμέρας μετὰ τὴν τέλεσιν αὐτοῦ καὶ εἰς οὐ-
δὲν προβάς διάβημα πρὸς διεκδίκησιν τῶν δικαίων
αὐτοῦ, μετὰ δύο δὲ μῆνας ἀπὸ τοῦ γάμου υπογράψας
ἀναφοράν, ἣν ὑπέβαλλεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετὰ
τέσσαρας μῆνας ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, τεκμηριοῦ ὅτι ἀπεδέξατο τὰ γενόμενα καὶ
οὐδεμίαν ἐποίησεν ἀντίρρησην κατὰ τοῦ γενομένου γά-
μου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ... ἡ μετὰ ταῦτα μεταμέλεια τοῦ
πατρὸς ἀδυνατεῖ ἀκυρῶσαι τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ*

καταστάντα ἔγκυρον διὰ τῆς σιωπηρᾶς αὐτοῦ συν-
αινέσεως, ὁ δὲ οὕτως σιωπηλῶς συναινέσας πατὴρ
ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγεῖραι ἀκολούθως ἀν-
τιρρήσεις κατὰ τοῦ γάμου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἀπόφ.
Ι. Σ. 69 τοῦ 1888.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν
ἀποδεικνύεται ἀκριβῶς ὅτι ὑπάρχει καὶ ἡ συναίνεσις
τῆς μητρὸς καὶ κηδεμόνος. 1ον διότι ἐπὶ ἐπτὰ ὄλους
μῆνας καθ' οὓς οἱ σύζυγοι συνεζήσαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ,
ὑπῆρξε δὲ καὶ τέκνον ἐκ τοῦ γάμου τούτου, οὐδεμίαν
ἡ μήτηρ ἐφesiβλητος προϋβάλλετο ἐναντίωσιν, σιω-
πηρῶς δ' ἀνεγνώριζε καὶ παρεδέχετο τὰ γενόμενα
καὶ 2ον διότι τόσον αὕτη ὅσον καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς
νέας πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ γενομένου αὐτοῖς οἴονει
ἀδικήματος εἶχον πάντοτε τὴν διάθεσιν ἵνα νομιμο-
ποιηθῇ ὁ γάμος διὰ τῆς οἰκείας αὐτῶν συναινέσεως,
δὲν ἐπέτυχε δὲ ἡ συμφιλίωσις ἔνεκα λόγων κληρο-
νομικῶν. Ἀπόφ. Ι. Σ. 82 τοῦ 1889.

Ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ἵνα τὸ παράλογον ψευ-
δοστεφάνωμα καὶ παράνομον, ὅπερ συνετελέσθη ἐν
δυναστείᾳ καὶ βίᾳ ἐξωτερικῶν προσώπων, ὑπάρχῃ
τελείως ἄκυρον καὶ ἀσύστατον κατὰ νόμους καὶ ὥς
μὴ γεγονὸς λογιζόμενον. Γρ. Πατρ. κατὰ τὸ ἔτος
1707. Κώδιξ Κριτίου σελ. 316.

Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα γένηται πिटτάκιον πρὸ,

τὸν ἄγ. Χαλκηδόνης κηρύττον τὸν γάμον τῆς Α. μετὰ τοῦ Σ. ὡς γενόμενον βίᾳ ἄκυρον. Πρ. Ι. Σ. τῆς 30 Μαΐου 1874.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ἵνα διαλυθῇ ὁ βιαίως συγκροτηθεὶς γάμος. Πρ. Ι. Σ. τῆς 26 Ἀπριλίου 1873.

Ἐπειδὴ ἐκ πάντων τούτων ἡ Ι. Σύνοδος κατεῖδεν, ὅτι ὁ τοῦ Π. μετὰ τῆς Κ. γάμος ἐγένετο βίᾳ καὶ δυναστείᾳ, ἣν ἐπιθεβαίει καὶ ἡ ἐν τῇ στεφανώσει παρουσία ἀστυνομικοῦ κλητῆρος καὶ ἐπειδὴ ἀδύνατος ἀπέβη πᾶσα πρὸς διαλλαγὴν αὐτῶν ἀπόπειρα, διὰ ταῦτα ἐνέκρινε τὴν διάλυσιν τοῦ ἀτελεσφορήτου τούτου γάμου κηρύξασα τοὺς Π. καὶ Κ. ἀπηλλαγμένους πάσης πρὸς ἀλλήλους γαμικῆς σχέσεως καὶ ὑποχρεώσεως καὶ ἐλευθέρους ὅπως ἔλθωσιν εἰς κοινωνίαν ἐτέρου γάμου. Πρ. Ι. Σ. τῆς 20 Ἀπριλίου 1872.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὅψιν τὰ διάφορα περιστατικά τοῦ γάμου τούτου καὶ ἰδίως τὴν μεσολαβήσαν ἀπάτην καὶ τὴν ἐπενεχθεῖσαν βιαίαν ὑποχρέωσιν τοῦ Ν. κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου καὶ τὴν ἔγκαιρον διαμαρτύρησιν τοῦ ἰδίου κατὰ τῶν γενομένων ἐκήρυξε τὸν γάμον διαλυτέον καὶ τὸν Ν. ὑπόχρεον εἰς ἀποζημίωσιν ἀναλόγως τῇ καταστάσει του. Πρ. Ι. Σ. τῆς 5 Φεβρ. 1868.

Ἄν ὑπῆρχε βία ἢ πλάνη. Ἐπειδὴ ὁ ἐφεσεῖων

ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ μετὰ τῆς ἐφεσιβαλλομένης γάμου αὐτοῦ ἐτελέσθη βίᾳ καὶ ὡς τοιοῦτος ἐστὶν ἀνυπόστατος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμόν του, τοῦναντίον μάλιστα ἐγνώσθη ὅτι οὗτος ἄμα μετὰ τὴν τέλεσιν ἔλαβε μέρος εἰς τὸ δεῖπνον καὶ ἐδέχετο τὰ ἐπὶ τῷ γάμῳ αὐτοῦ συγχαρητήρια τῶν παρακαθημένων συγγενῶν καὶ φίλων, ὅπερ οὐδόλως διέψευσεν οὗτος, διὰ ταῦτα ἡ Ι. Σύνοδος κηρύσσει τὸν γάμον αὐτοῦ ἔγκυρον. Ἀποφ. Ι. Σ. 14 τοῦ 1883.

Ἐγκυρός ἐστὶν ὁ γάμος τῆς Χ. μετὰ τοῦ Α. Α., καθόσον ὡς ἡ ἰδία ὡμολόγησεν οἴκοθεν ἠκολούθησε τῷ Α. Α. ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἄνευ βίας οὐδεμιᾶς καὶ πιέσεως αὐτοῦ πρὸς ἀρπαγὴν καὶ ἀπαγωγὴν καὶ συνεζεύχθη καὶ συνέζησε, μέχρις οὗ ἀπήχθη βίᾳ ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῆς. Ἀποφ. Ι. Σ. 82 τοῦ 1889.

Ἐγκυρός ἐστὶν ὁ γάμος τοῦ ἐφεσεῖοντος μετὰ τῆς ἐφεσεῖουσης δεκαεπταετίδος, ἅτε οὐδεμιᾶς βίας λαβούσης χώραν κατὰ τὴν τέλεσιν αὐτοῦ γενομένην ὅμως ἐν ἀγνοίᾳ τῶν συγγενῶν τῆς ἐφεσεῖουσης. Ἀποφ. Ι. Σ. 22 Ἀπριλίου 1890.

Τὸ βίᾳ γενόμενον οὐκ ἔρρωται κατὰ τὸν νόμον. Ἀποφ. Ι. Σ. 123 τοῦ 1893, 87 τοῦ 1889. Πρακ. Ι. Σ. 11 Αὐγούστου 1880.

Ἐπειδὴ ὁ γάμος . . . συνήφθη διὰ βίας καὶ ἄνευ τῆς νενομισμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, ἐπειδὴ ἄ-

62 Κώδ. Οἰκογ. Βυζ. Δικαίου Βιβλ. Α'.

πομακρυνθεὶς ὁ Γ. Φ. ἔκτοτε οὐδεμίαν ἔσχε πρὸς αὐτὴν γαμικὴν συνάφειαν καὶ σχέσιν, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ 1858 ἄχρι τοῦ νῦν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαζομένους οὐκ ἠδυνήθη συνδιαλλάξαι, καίτοι πολλοὺς τρόπους μετελθοῦσα ἡ Ἐκκλησία, ἄλλως τε τῆς γυναικὸς ἀποδειχθείσης κατὰ 20 ἔτη πρεσβυτέρας τοῦ ἀνδρός, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον τὸν ρητῶς ἀπαίτοῦντα ἐν τοῖς συνοικεσίοις οὐχὶ ἀπλῶς τὸ νόμιμον, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐπρεπὲς καὶ κόσμιον. Ἀρμ. (4.7) 16 ἐν τέλει. Διὰ ταῦτα κέκριται καὶ ἀπεφάνθη συνοδικῶς ἡ ἀπ' ἀλλήλων διαζευξις. Πρακτ. I. Σ. τῆς 7 Φεβρουαρίου 1861.

Γράφοντες συνοδικῶς ἐντελλόμεθα ἵνα τὸ παράλογον ψευδοστεφάνωμα καὶ παράνομον, ὅπερ συνετελέσθη ἐν δυναστείᾳ καὶ βίᾳ τῶν ρηθέντων ἐξωτερικῶν προσώπων, ἔχῃ τελείως ἄκυρον καὶ ἀσύστατον κατὰ νόμους καὶ ὡς μὴ γεγονὸς λογιζόμενον. 1760 (Κώδ. Κυπρίου 316.)

Ἡλικία Τοῦ μὲν νόμου ρητῶς ὀρίζοντος, ὅτι ἡ ἐνηλικιότης πρὸς γάμον ὑπάρχει, ὅτε ὁ μὲν ἄρρην ὑπὲρ τοὺς δεκατέσσαρας διατρέχει χρόνους, ἡ δὲ θήλεια τῶν δωδεκάτων ὑπερέβη ἐνιαυτῶν (Νεαπαὶ Λέοντος σοφοῦ καὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ), τῆς δὲ Ἐκκλησιαστικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1882 ἀπαιτούσης πρὸς νόμιμον γάμον διὰ τοὺς ἄνδρας τὸ 18ον

ἔτος συμπεπληρωμένον καὶ οὐδὲ ὅλως νομοθετοῦσης ὅτι οἱ πρὸ τοῦ 18ου ἔτους συναπτόμενοι γάμοι εἰσὶν ἄκυροι δι' ἑλλειψιν τῆς νομίμου ἡλικίας, ἔπεται ὅτι κακῶς ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ἀπεφάνητο ὅτι ὁ ρηθεὶς δεκαοκταετής ὢν δὲν ἠδύνατο λόγῳ ἡλικίας νὰ συνάψῃ ἔγκυρον γάμον, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης ἄνευ νόμου προβλέποντος καὶ ὀρίζοντος αὐτήν. Ἀπ. I. Σ. 69 τοῦ 1888.

Ἐγκυρος εἶναι ὁ προκείμενός γάμος, ἀφοῦ ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ πιστοποιητικοῦ γεννήσεως καὶ βαπτίσεως ἡ Χ. Α. ἦγε τὸ δέκατον ἔκτον τῆς ἡλικίας ὅτε ἐτελέσθη ὁ γάμος αὐτῆς καὶ ἐπομένως εἶχε ἀπὸ δύο ἐτῶν τὴν ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1882 ὀριζομένην ἡλικίαν διὰ τὰς νεάνιδας πρὸς σύναψιν γάμου. Ἀπόφ. I. Σ. 82 τοῦ 1889.

Τέλεσις τοῦ γάμου παρ' ἱερέως κτλ. Κηρύσσεται ἄκυρος ὁ γάμος τῆς Κεσκούς Καραβοκύρη ἐν Νεοχωρίῳ ὅτε τελεσθεὶς ὑπὸ καθηρημένου ἱερέως. Αὐλικὸν Γράμμα ἥτοι νομικὴ ρήτρα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Πατριαρχείου κεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1818.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἐπιστολῆς διαγορευούσης ὅτι τὰ ὑπὸ σχισματικῶν ἱερέων εὐλογηθέντα συνοικέσια εἶναι παράνομα καὶ δέον νὰ μὴ ἀνα-

γνωρίση ταῦτα. Πρ. Ι. Σ. τῆς 20 Ἰουνίου 1873.

Εἰ δὲ ἐτέλεσε τὸν γάμον σχισματικὸς ἱερέως, τότε περιορισθῆσεται (ὁ Μητροπολίτης) εἰς τὸ νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς αὐτοδικαίως παράνομον καὶ ἐπομένως κηρύξῃ ἄκυρον. Πρακτ. Ι. Σ. 25 Νοεμβρίου 1872.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος γάμος οὐδαμῶς λογίζεται ἔχων κῦρος ὡς τελεσθεὶς ὑπὸ σχισματικοῦ βουλγάρου ἱερέως. Πρακτ. Ι. Σ. 12 Αὐγούστου 1885.

Ἐγκυρος εἶναι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις περὶ κύρους τοῦ γάμου, ἅτε ἀποδειχθέντος δι' ἀμαρτύρων ὅτι τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τούτου ἐξετελέσθη ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπ' Ὁρθοδόξου ἱερέως. Ἀπόφ. Ι. Σ. 48 τοῦ 1886.

Δὲν θεωρεῖται ἔγκυρος ὁ γάμος δύο προσώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ εὐλογηθεὶς ὑπὸ ἱερέως σχισματικοῦ τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας. Πρακτ. Ι. Σ. 31 Ὀκτωβρίου 1888.

Μὴ γενομένου γνωστοῦ τοῦ τελέσαντος τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἱερέως, οὐδὲν ἔχει κῦρος, εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ ἀσύστατος ὁ ὑπὸ ἀγνώστου ἱερέως καὶ ἄνευ ἀδείας τῶν Πατριαρχείων γινόμενος γάμος. Ἀποφ. Ι. Σ. 87 τοῦ 1889.

Ἐνεκρίθη ἵνα ὁ γάμος τοῦ Α. Ζ. μετὰ τῆς Ε. Π.

τελεσθεὶς ἐν Πριγκήπῳ ὑπὸ Οὐνίτου ἱερέως ἀποκηρυχθῇ ὡς ἄκυρος καὶ ἀσύστατος καὶ ὑποβληθῶσι τὰ πρόσωπα αὐτὰ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ποιναῖς. Πρακ. Ι. Σ. τῆς 14 Μαΐου 1879.

Ἐνεκρίθη ἵνα γένηται ἐπιστολὴ παραγγέλλουσα τὴν διὰ τινος βίας στέψιν, εἴπερ ἀποδειχθεὶς ὁ μνηστήρ ὡς διαπράξας τὴν διακόμευσιν ἀρνεῖται στεφθῆναι δι' ἰδίου τρόπου, ἢ τὴν ὑποχρέωσιν εἰς χρηματικὴν ἀποζημίωσιν. Πρακ. Ι. Σ. τῆς 9 Ἀπριλίου 1879.

Ἐπειδὴ τὸ συνοικέσιον τοῦτο συνεκροτήθη παράνομως ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ ἱερέως καθηρημένου, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ τὸ συνοικέσιον τοῦτο. Πρ. Ι. Σ. τῆς 27 Ἰανουαρίου 1864.

Ἡ Μ. ἄγουσα τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς ὅτε ἐγένετο τὸ ἐπίδικον συμφωνητικὸν καὶ ἐπομένως ὡς διατελοῦσα ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν προγόνων αὐτῆς δὲν ἠδύνατο κατὰ νόμον νὰ προβῇ εἰς γάμου σύναψιν ἄνευ τῆς συναίνεσεως αὐτῶν Ἀρμ. (1.12). πρὸς σύναψιν δὲ γάμου ἀπητεῖτο ἀναγκαίως ἡ συναίνεσις τῶν προσώπων, ὅφ' ὧν τὴν ἐξουσίαν διτελεῖ ἡ εἰρημένη Μ. Ἀποφ. Μ. Σ. 88 τοῦ 1887.

Νομ. Ε. Δ. Συναίνεσις . . . σιωπηρά. Καὶ ἡ συναίνεσις σιωπηρὰ τοῦ πατρὸς καθιστᾷ ἰσχυρὸν τὸν

γάμον τοῦ ὑπεζουσίου Κώδ. (5.4) 5. Ἀποφ. Α. Π. 225 τοῦ 1872.

Βία . . Ἡθικὴ βία ὑπάρχει οὐ μόνον ὅταν ἀναγκάζεται εἰς πρᾶξιν ἐγκληματικὴν ἢ ἀνήθικον ὁ παρ' οὗ ζητεῖται ν' ἀποσπασθῇ ἢ συναίνεσις. ἀλλὰ καὶ ὅταν ἄλλος τις ἀπειλῇ διὰ τοιαύτην πρᾶξιν τὸν δίδοντα τὴν συναίνεσιν, ὡς ἐπενεχθισμένην κατ' αὐτοῦ ἢ τῶν τέκνων του Ἀποφ. Α. Π. 40 τοῦ 1878.

Οὐ μόνον τὰ ἐκ νομίμου γάμου γεννηθέντα τέκνα καλοῦνται παῖδες (liberi), ἀλλὰ καὶ τὰ φυσικὰ τέκνα, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 88 § 12 Π. (3.1) καὶ Ν. 7 Π. (37.17), ἔτι δὲ καὶ τὰ κυφορούμενα, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 164 Π. (50.16), περιεχομένου καὶ ἐν τῷ θέματι 158 Βασ. (2.2), ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν διατάξεων τούτων ἔπεται ὅτι ὁ Ν. 8 § 3 Π. (4.2) περιεχόμενος καὶ ἐν τῷ θέματι 11 Βασ. (10.2), ἐπιτρέπει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ συναλλάγματος (ἐπομένως καὶ τοῦ γάμου), ἂν ἐγένετο δι' ἀπειλῶν οὐ μόνον κατὰ τέκνου ἐκ νομίμου γάμου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τέκνου φυσικοῦ καὶ ἀκόμη κυφορούμενου, εἴτε νομίμου γάμου καρπὸς ἐστὶ τοῦτο εἴτε ἐξ ἄλλης προέρχεται σχέσεως. Ἀποφ. Α. Π. 40. τοῦ 1878.

Ἐκ τῶν Ν. 1 καὶ 9 Π. (4.2) ἔπεται ὅτι, τῆς ἐν

τῷ θέματι 9. Βασ. (10.2) διατάξεως συνδυαζομένης πρὸς τὰς λοιπὰς περὶ ψυχολογικῆς βίας διατάξεις τῶν Νόμων 3 § 1 Ν. 22 § 1 καὶ 2 Π. (4.2) καὶ Ν. 13. Κώδ. (2.4), ἡ ὀρθὴ ἔννοια εἶναι, ὅτι ὁ φόβος πρέπει νὰ εἶναι βάσιμος, δηλονότι τὸ ἀπειλούμενον κακὸν (παρὸν ἢ μέλλον) πιθανῶς ἐπενεχτὸν, ἢ δὲ πρὸς ἀποφυγὴν αὐτοῦ ἀντίστασις δύσκολος· εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον δὲ τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας κρίσιν κατέλιπεν ὁ νόμος τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκάστοτε προτεινομένων περιστατικῶν περὶ τοιούτου ἀπειλούμενου κακοῦ. Ἀποφ. Α. Π. 40 τοῦ 1878.

Κατὰ τοὺς Ν. 7, 9 καὶ 10 Κώδ. (2.2) Ν. 9 Κώδ. (8.38) καὶ Ν. 3, 4, 5, 7, 22 καὶ 23 Π. (4.2), πρὸς ἀκύρωσιν συμβολαίου τινος ἔνεκα φόβου, ἀπαιτεῖται φόβος παρὼν (οὐχὶ δὲ ἐλπιζόμενος) καὶ μηδὲ ὁ τυχὼν, ἀλλ' ἀπὸ μεγάλης κακοθελείας καὶ δυνάμενος καταπτοῖσθαι καὶ τὸν σταθερώτατον ἄνδρα, ὅσον ἀπειλὴ θανάτου, πληγῶν ἢ δουλείας. Ἀπόφ. Α. Π. 245 τοῦ 1839.

Πλάνη. Ἡ πλάνη ἢ μὴ στρεφόμενη περὶ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀντικειμένου ἢ τὰς οὐσιώδεις ιδιότητας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ τὴν ποιότητα, οὐδὲν ἑπηρεάζει τὸ κῆρος τῆς δικαιοπραξίας Ν. 9 § 2. Ν. 10. Ν. 14 Π. (18.1) Ν. 21 § 2. Π. (αὐτόθι) καὶ Ν. 45 Π. (αὐτόθι).

Τέλεισις τοῦ γάμου . . . κατὰ τὸν νόμον ἄνευ
ἱεροτελεστίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρ' ἡμῶν
γάμος. Ἀπόφ. Α. Π. 242 τοῦ 1849, 509 τοῦ 1852.

Ἡ Νεαρά 117 Κερ. β'. καθ' ἣν ἡ ἐν αὐτῇ ἀνα-
φερομένη δήλωσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἔχοντος υἱὸν ἢ
θυγατέρα ἐξ ἐλευθέρου γυναικὸς ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν
τοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν νομίμου αὐτοῦ γάμου.
κατηργήθη διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων τῶν βυ-
ζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οὔτινες «τὰ συνοικέσια τῇ
μαρτυρίᾳ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας ἐρρῶσθαι καλεῖται»
(Νεαρά Λέοντος 89). Ἀπόφ. Α. Π. 256 τοῦ 1852.

Ἀρθ. 31. Ἐὰν ὁ πατὴρ εἶναι ἄφαντος πλέον
τριετίας, τὰ τέκνα αὐτοῦ νυμφεύονται καὶ ἄνευ
συναινέσεως αὐτοῦ. Βασ. (28.4) 7. Π. (23.2) 10.

Ἀρθ. 32. Ἐὰν ὁ πατὴρ ἄνευ εὐλόγου αι-
τίας ἐμποδίσῃ τοὺς γάμους τῶν υἱῶν καὶ θυ-
γατέρων αὐτοῦ, ἐκδιάζεται πρὸς τοῦτο καὶ
ὕποχρεοῦται καὶ εἰς προίκιδιν αὐτῶν. Βασ.
(28.4) 11. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ.
2462.

Ἀρθ. 33. Γυνὴ αὐτεξουσία ἀνήλικος (κα-
τωτέρα τῶν 25 ἐτῶν) χρῆζει πρὸς δεύτερον
γάμον καὶ τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς αὐτῆς,
ἐν δ' ἐλλείψει τούτου τῆς μητρὸς, ἐν δ' ἐλλεί-
ψει καὶ ταύτης, τῆς τῶν συγγενῶν καὶ ἐν ἄ-

πουσίᾳ τούτων τῆς τῶν ἀρχόντων. Βασ. (28.4)
34, καὶ ἔκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2479.

Ἀρθ. 34. Πρὸς σύναξιν γάμου αὐτεξουσίας
ἀνηλίκου ἀπαιτεῖται ἡ συναινέσις τοῦ πατρὸς
καὶ τῆς κόρης, ἐν δ' ἐλλείψει πατρὸς τῆς μη-
τρὸς, καὶ ἐν ἐλλείψει καὶ ταύτης τῶν συγγε-
νῶν αὐτῆς, ἐν δὲ διαφωνίᾳ τούτων ὁ ἄρχων
κρίνει. Βασ. (28.4) 35. Κώδ. (5.4) 8, καὶ ἔκδ.
Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2480.

Ἀρθ. 35. Ὁ ὑπὸ ἐπιτροπείαν διατελῶν ἄ-
νήλικος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς συναινέσεως
τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ πρὸς σύναξιν γάμου. Βασ.
(28.4) 12 καὶ 29. Κώδ. (5.4) 8. Π. (23.3) 20.
Ἀρμ. (4.4) 11. καὶ ἔκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου
σελ. 2453.

Νομ. Ε. Α. Ἡ διάταξις τοῦ Ῥ. δικαίου, καθ' ἣν
ὁ ὑπὸ ἐπίτροπον ἔφηβος ἀνήλικος δύναται νὰ συ-
νάξῃ γάμον ἄνευ τῆς συναινέσεως τούτου κατηρ-
γήθη ἐν Ἑλλάδι ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 137 τοῦ
νεωτέρου νόμου ΕΠΘ'. περὶ ἀνηλίκων. Ἀποφ. 200
τοῦ 1898.

Ἐναντίον τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀπεφάνθησαν αἱ
ἐπόμεναι νεώτεραι ἀποφάσεις.

Κατὰ τὰ εἰρημένη, τὸ ἄρθρον 137 τοῦ περὶ ἀνη-
λίκων κλπ. νόμου τοῦ 1861 οὔτε κατήργησεν, οὔτε

ἐτροποποίησε τὰς περὶ τῆς πρὸς σύναψιν γάμου ἱκανότητος τῶν ἐφθήβων διατάξεις τῶν Ρωμαϊκῶν καὶ Βυζαντινῶν νόμων, καθ' οὓς ὁ γάμος τοῦ μὴ ὑποκειμένου εἰς πατρικὴν ἐξουσίαν ἐφθήβου ἐγκύρως συνάπτεται καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ. Ἀρμ. (4.4) 11 καὶ 12. Βασ. (28.4) 14. Πανδ (23.2) 25. Κωδ. (5.4) 8, 18 καὶ 20. Ἀποφ. Α. Π. 138 τοῦ 1899.

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα Ρωμαϊκὸν καὶ Βυζαντινὸν νόμον, ὁ ὑπὸ ἐπιτροπείαν διατελὼν ἀνήλικος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς συναινέσεως τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ πρὸς σύναψιν γάμου. Ἀρμ. 11 (4.4), Π. (23.3) 20, Κωδ. (5.4) 8 καὶ Βασ. (28.4) 12 καὶ 29. Αἱ διατάξεις αὗται δὲν κατηργήθησαν, οὔτε ἐτροποποιήθησαν. Ἀποφ. Α. Π. 3 τοῦ 1900.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ γάμων κεκωλυμένων (ἐμποδιζομένων).

§. 1.

Ἐπὶ συγγενείας ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν.

Ἀρθ. 36. Συγγένεια ἐξ αἵματος κατ' εὐθείαν (μονογένεια) κωλύει τὸν μεταξὺ αὐτῶν γάμον ἐπ' ἄπειρον, κατὰ συνέπειαν ἀνιόντες

νόμῳ, θέσει ἢ φύσει ἥτοι, πατήρ, μήτηρ, πάππος, μᾶμμη, πρόπαππος, προμᾶμμη ἐπ' ἄπειρον δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον κατιόντας φύσει, ἥτοι υἱόν, θυγατέρα, ἑγγονον, ἐγγόνην, διδῆγονον, διδῆγονν ἐπ' ἄπειρον καὶ τάνάπαλιν. Εἰδ. Θεοφ. (1.10) § 1. Βασ. (28.5) 1. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2498 καὶ ἐπ.

Νομ. Ε. Δ. Συγγένεια. Αἱ λέξεις συγγένεια καὶ συγγενεῖς δὲν σημαίνουσι κατὰ νόμον εἰ μὴ τὸν ἐξ αἵματος δεσμόν, αὕτη δὲ ἢ ἐξ αἵματος συγγένεια, (ἥτοι σχέσεις προσώπων συνημμένων διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἢ διὰ τῆς κοινῆς γεννήσεως αὐτῶν ἀπὸ τρίτου τινος), διακρίνεται ρητῶς παρὰ τῶν νόμων τῆς ἐξ ἀγχιστείας καὶ λοιπῶν εἰδῶν σχέσεως. Πανδ. (38.8) 1. § 1. (38.10) 4 § 1—4, 10 § 1 Πολ. Δικ. 324. Ὁργ. Δικ. 167, 179 ἐπομένως ἡ λέξις συγγένεια δὲν περιλαμβάνει καὶ τοὺς ἀγχιστεῖς. Ἀπόφ. Α. Π. 28 τοῦ 1850 καὶ 49 τοῦ 1867.

§. 2.

Ἐπὶ συγγενείας ἐξ αἵματος ἐκ πλαγίου.

Ἀρθ. 37. Συγγένεια ἐξ αἵματος ἐκ πλαγίου μεταξὺ δύο προσώπων κωλύει τὸν μεταξὺ αὐτῶν γάμον μέχρι τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου ὡς ἐξῆς: Ἀρμ. (4.8) 9. Ἐκδ.

Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2511 καὶ Κλεῖς Καραβοκυροῦ σελ. 68. Πηδ. 447. Ἀρμ. Σπ. 445-448.

Νομ. Πατρ. Ἐβδόμου βαθμοῦ. Τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς, θεία προνοία καὶ ἐλέει καὶ χάριτι τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἡνίας εὐαγγελικῶς ἀναζωσάμενοι . . . καὶ οὐδὲν ἀκυβέρνητον παρορᾶν ἀνεχόμενοι τῶν ὅσα δέονται τινος θεραπείας, ἀλλὰ πρὸς φόρως διεξάγοντες . . . γράφοντες ἀποφινόμεθα ἵνα ὁ ρηθεὶς Ρ. ἔχη ἄδειαν λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν Σ. δις ἀδελφὴν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ζ'. βαθμοῦ ἐξ αἵματος. Γρ. Πατρ. περὶ τῷ 1705. Κωδ. Κριτίου σελ. 249.

Ὁ Κ. ἔλαβε γυναῖκα Φ. μετὰ χρόνον ἱκανὸν ἐνοχλεῖται παρὰ τινων ὡς ἐβδόμου βαθμοῦ ὑπάρχει ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ὅπερ πρότερον οὐκ ἐρρέθη οὐδ' ἐλαλήθη, ὥσάν καὶ αὐτὸς φυλαχθῇ οὐ στεφανωθῆναι. Ἐπειδὴ τοῦτο τὸ συνοικέσιον μὴ ἐρωτηθὲν προσέβη, τούτου χάριν γράφομεν κανονισθῆτω μὲν κατὰ διάκρισιν, μαινάτω δὲ ἀναπόσπαστον. Γρ. Πατρ. Νεοφύτου κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1611. (Κωδ. 1. σελ. 52).

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συσχεψαμένη ὅπως προληφθῇ ὁ ἀπειλούμενος ψυχικὸς κίνδυνος ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τῆς ἐκκλησίας ἵνα συνάψῃ εἰς γάμον τὴν Α. καὶ Β., οἵτινες συγγένειαν ἔχοντες ζ'. βαθμοῦ ἐξ

αἵματος περιέπεσαν εἰς πειρασμὸν καὶ ἐτεκνοποίησαν καὶ ἤδη τρέφουσι πρὸς ἀλλήλους εὐχάριστον καὶ ἀμοιβαίαν συμπάθειαν, ἐνέκρινε κατὰ σύμβασιν καὶ λόγῳ οἰκονομίας τὴν σύναψιν τοῦ τοιούτου γάμου, Πρ. Ι. Σ. τῆς 16 Δεκεμβρίου 1867.

Ἐπὶ τῆς πρώτης Πατριαρχείας τοῦ Παναγιωτάτου Κυρίου Γρηγορίου ἐγένετο τόμος κωλύων καὶ τὸν ἐβδόμον βαθμὸν καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ἐρωτωμένη ἐπισήμως δὲν παρέχει ἄδειαν. Πρακτ. Ι. Σ. 28 Νοεμβρίου 1874. Ἡ Σύνοδος ἐπέτρεψε τὸν τοιοῦτον γάμον ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς. Πρ. Ι. Σ. τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1897.

Πέμπτου βαθμοῦ. Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἰκονίου συνιστώσης αὐτῷ ἵνα ἐμμείνῃ ἀκλόνητος μὴ ἀναγνωρίζων τὸν κρύφα συναφθέντα παράνομον γάμον πέμπτου βαθμοῦ, διότι καὶ ὅλως ἀσύμφορον ἀποθαίνει τὸ νὰ ὑποχωρῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς τοιαύτης φύσεως πιέσεις ἐπὶ προφανεῖ τῶν ἱερῶν κανόνων παραβάσει. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 18 Δεκεμβρίου 1872.

Ὁ μεταξὺ αὐτῶν (ἀποδειχθέντων συγγενῶν ε'. ἐξ αἵματος βαθμοῦ) ἀθέσμως καὶ ἀντικανονικῶς διὰ τὴν ὑπάρχουσαν συγγένειαν συναφθεὶς γάμος ἐστὶν ὅλως ἄκυρος καὶ ὡς μήποτε ὑπάρξας, ἀμφοτέρω δὲ τὰ διαληφθέντα πρόσωπα ἐλεύθερα πρὸς ἀλληλα παντὸς

γαμικοῦ δεσμοῦ καὶ δυνάμενα ἐπομένως εἰς ἐτέρους ἀπιδεῖν νομίμους γάμους. Γρ. Πατρ. 24 Δεκεμβρίου 1881. Πρ. Ι. Σ. 8 Δεκεμβρίου 1880.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἐπιστολῆς τῇ Μητροπολίτῃ Ἰωαννίνων ἐντελλομένη ἵνα κατὰ συγκατάθεσιν καὶ οἰκονομίαν ἀναγνωρίσῃ τὸ γενόμενον συνοικέσιον ζ'. βαθμοῦ ἐξ αἵματος συνωδὰ καὶ τῇ ἐπιτοπίῳ συνηθείᾳ. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1864.

Ὁ τῆς οἰκονομίας τρόπος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρесе πώποτε, κατὰ τὸν μέγαν τῆς Ἀλεξάνδρείας Κύριλλον· ἔνθεν τοι καὶ οἱ τῆς χριστιανικῆς ποιμένης πρόβουλοι οὐ διέλιπον ἀνωθεν, ὡς τῆς τῶν πιστῶν σωτηρίας ὑπὲρ τι ἄλλο φροντίζοντες, οἰκονομεῖν διαφόρως τὰ κατὰ καιροὺς τῆς ἀκριθείας μικρὸν ἀπορρέοντα, ὅσα δηλαδὴ οἰκονομικῶς γενόμενα τὴν εὐσέβειαν οὐ λυμαίνεται. Ἐπεὶ τοιγαροῦν ἀνηνέχθη ἡμῖν περὶ τινος συνοικεσίου μέλλοντος αὐτόθι γίνεσθαι, ὅπερ ζ' μὲν βαθμοῦ ὑπάρχει ἐξ αἵματος, τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ε'. βαθμοῦ εὐρίσκεται ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος κατὰ τοὺς βαθμολογοῦντας τὰ συνοικέσια· ὁ γὰρ Ζανῆς τοῦ Μικέ, φασί, βούλεται λαβεῖν εἰς γυναῖκα αὐτοῦ τὴν τῆς δισεξάδελφης· αὐτοῦ, Φράγκας τοῦνομα, θυγατέρα Μπελοῦν ὀνόματι. οὗτινος Ζανῆ αὖθις ὁ πάππος Στρατῆς ἀνεδέξατο ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τὴν Κατεριὰν καλουμένην πρὸς

μητρὸς μάμμην τῆς Μπελλοῦς . . . λόγῳ συγκατάθεσως τὸ τοιοῦτο αὐτοῖς συνοικέσιον, οὐ μὴν δὲ καὶ ἄλλοις τοῖς τυχούσι γενέσθαι συνεχωρήσαμεν, τὸ μὲν εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀποβλέψαντες χρόνους, καθ' οὓς τὸ τοῦ ζ'. βαθμοῦ ἐξ αἵματος συνοικέσιον φθάσαν γενέσθαι οὐκ ἐχωρίζετο, ἄλλως τε καὶ ὕστερον καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἔσθ' ὅτε ὠκονόμηται γίνεσθαι, τὸ δὲ τοῦ νομικοῦ ρητοῦ στοχαζόμενοι, ὀρισμένα μόνον τινὰ πρόσωπα κωλύοντος· οὐ δύναμαι λαβεῖν ἢν ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀνεδεξάμην, οὐδὲ τὴν ταύτης μητέρα ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὐδὲ ὁ υἱός μου, περαιτέρω οὐδὲν προστιθεμένου· κἀντεῦθεν καὶ τοῖς πλείοσιν ἔδοξεν ἐν τούτοις καὶ μόνοις τοῖς προσώποις παρατηρεῖν τοὺς κεκωλυμένους βαθμοὺς ἐν τοῖς συνδεδεμένοις τῇ σχέσει τοῦ βαπτίσματος, ὡς ἐν η'. κεφαλαίῳ τοῦ β'. στοιχείου παρὰ Ματθαίῳ τῇ Βλάσταρῃ σαφῶς καθορᾶται. Τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς τὸ εἰρημένον συνοικέσιον συνεχωρήσαμεν ἀπαραιτήτως γενέσθαι. Γρ. Πατρ. κατὰ τὸ ἔτος 1704. ΚΩΔ. Κυπρίου σελ. 175.

Καλῶς ἐποίησεν ὁ ἅγιος Γρωάδος μὴ ἐνδόσας εἰς εἰς τὸ συνάψαι συνοικέσιον ἐβδόμου βαθμοῦ ὡς πάντῃ ἀπαράδεκτον καὶ ἔξω τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὄρων καὶ θεσμίων Γρ. Πατρ. Καλλινίκου τοῦ Ε'. κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1803. ΚΩΔ. 10. σελ. 74 (1).

Διὰ τοῦτο πρὸς οἰκονομίαν ἔγνω χρήσασθαι ἐκκλησιαστικῇ συγκαταβάσει καὶ ἀπεφάνητο γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ τὴν συγχώρησιν τῆς συζεύξεως τῶν ἐν τοιούτῳ ἐβδόμῳ βαθμῷ ἐξ αἵματος συναπτομένων, ὅταν προχωρήσωσι καὶ συμβῶσιν αἵτις τινὰ ἀδυνάτως ἔχοντα πρὸς τὸ μὴ ἄλλως γενέσθαι καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ οἰκονομεῖν τὰ αὐτῷ συμβαίνοντα. Γρ. Πατρ. Καλλινίκου Ε'. τῆς 25 Φεβρουαρίου 1804. (Κώδιξ 10. σελ. 135).

Ἐκτου βαθμοῦ. Διὰ ταῦτα σκεψάμενοι ἐκκλησιαστικῶς ἔγνωμεν συγκαταβάσει χρήσασθαι καὶ ἐν δυοὶ προκειμένοις κακοῖς τὸ μὴ χειρόν ἐλέσθαι καὶ ἐπὶ τούτῳ γράφοντες διὰ τῆς παρούσης ἀνατιθέμεθα τῇ ἀρχιερωσύνῃ σου τὴν διευθέτησιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης περὶ τελέσεως γάμου ἔκτου ἐξ αἵματος βαθμοῦ . . . Προσεξῆς ὅμως καλῶς μὴ ποτε ἢ κατὰ πολλὴν ἀνάγκην γενομένη αὕτη ἐκκλησιαστικὴ συγκατάθεσις κατασταθῇ, ἅπαγε, παράδειγμα μιμήσεως καὶ εἰς ἄλλους καὶ ὁδὸς παρανομίας ἀθεμίτου, καὶ ὅτι τὸ κακὸν αὖθις ἐστὶ κακόν, καὶ τὸ ἀσυγχώρητον ἀσυγχώρητον. Γραμμ. Πατρ. Κωνσταντίου. 9 Ἀπριλίου 1832.

Νομ. Ε. Δ. Δὲν ὑπάρχει κώλυμα τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν παράγραφον τέταρτον

τῆς ἐγκυκλίου τῆς Συνόδου τῆς 18 Μαΐου 1877, καὶ κατὰ τὰς ἀποφάσεις Α. Π. 19 τοῦ 1845 καὶ 339 τ.β. 1863.

Ἄρθ. 38. Ἀδελφὸς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν ἑαυτοῦ ἀμφιθαλῆ, ἑτεροθαλῆ θετὴν ἢ θυοικὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ τὰνάπαλιν. Ἀρμ. (47) 10.22. Πηδ. 447.

Ἄρθ. 39. Ἀνεψιὸς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν κόρην τοῦ θείου ἢ τῆς θείας. Βασ. (285) 1. Εἰδ. Θεοφ. (1.10) § 4. οὐδὲ τὴν πρὸς πατρὸς ἢ μητρὸς θείαν. Αὐτόθι § 5. Βασ. (28.5) 1.

Ἄρθ. 40. Θεῖος δὲν λαμβάνει εἰς γάμον ἀνεψιάν (θυγατέρα ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς), οὐδὲ ἐξαψιάν (κόρην ἀνεψιάς ἢ ἀνεψιοῦ), οὐδὲ ἐγγόνην ἀνεψιάς ἢ ἀνεψιοῦ, οὐδὲ δισεγγόνην ἀνεψιάς ἢ ἀνεψιοῦ. Βασ. (28.5) 1. Εἰδ. Θεοφ. (1.10) § 3. Ἀρμ. (4.7) 10,11.

Ἄρθ. 41. Θεία δὲν λαμβάνει εἰς γάμον ἀνεψιὸν (υἱὸν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς), οὐδὲ ἐξαψιὸν (υἱὸν ἀνεψιοῦ ἢ ἀνεψιάς), οὐδὲ ἐγγονον ἀνεψιοῦ ἢ ἀνεψιάς. Εἰδ. Θεοφ. (1.10) § 5. Βασ. (28.5) 1.

Ἄρθ. 42. Πρῶτος ἐξαδελφός δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν πρῶτην ἐξαδελφὴν του, οὐδὲ τὴν δευτέραν ἐξαδελφὴν του, ἥτοι τὴν κόρην

αὐτῆς, οὐδὲ τὴν τρίτην ἐξαδέλφην του, ἥτοι τὴν ἐγγόνην τῆς πρώτης του ἐξαδέλφης. Βασ. (28.5) 1. Πρακτ. I. Σ. 22 Νοεμβρίου 1880.

Ἄρθ. 43. Πρώτη ἐξαδέλφη δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὸν πρῶτον ἐξαδέλφον της, οὐδὲ τὸν δεύτερον ἐξαδέλφον της, ἥτοι τὸν υἱὸν ἐκείνου, οὐδὲ τρίτον ἐξαδέλφον, ἥτοι τὸν ἐγγονον τοῦ πρώτου. Αὐτόθι.

Ἄρθ. 44. Δεύτερος ἐξαδέλφος δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν **δευτέραν ἐξαδέλφην του**, οὐδὲ τὴν τρίτην ἐξαδέλφην του, ἥτοι τὴν **κόρην τῆς δευτέρας του ἐξαδέλφης**. Θεοφ. Εἰσγ. (1.10) § 4. Βασ. (28.5) 1. Δύναται ὅμως νὰ λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀποβιώσαντος δευτέρου ἐξαδέλφου του.

Νομ. Πατρ. Δευτέραν ἐξαδέλφην του. Γράφοντες διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστολῆς, παραγγέλλομεν συνοδικῶς νὰ μὴ δώσῃ ποτὲ ἄδειαν νὰ λάβῃ τις τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην του, ὡς ἂν ὁποῦ τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον εἶναι ἐκτοῦ βαθμοῦ ἐξ αἵματος καὶ τὸ ἐμποδίζουν σφοδρῶς οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ νόμοι, οἵτινες ἀπορρασιζοῦσι νὰ χωρίζωνται ἀμεταθέτως, ἐπὶ οἰωδῇτινι τρόπῳ ἥθελεν ἀκολουθήσει ποτὲ νὰ γείνη. Γρ. Πατρ. τῆς 15 Μαΐου 1824. (Κώδιξ 15 σελ. 127).

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἀπαντήσεως διαγορευ ὕψης, ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὕτως ἐπιστήμως ἐρωτωμένη περὶ συνοικεσίου δύο δευτέρων ἐξαδέλφων ὀφείλει ν' ἀπαγορεύῃ τὴν συγκρότησιν τοιούτων προφανῶς παρανόμων συνοικεσίων καὶ ἀρραβώνων, ἂν καὶ ἄλλως ἐπαληθεύει ὅτι ἀναγκάζεται συγκροτούμενα ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς νὰ τὴν ἀναγνωρίζῃ ὡς νόμιμα ἐκ πνεύματος ἐπιεικείας. ἀφοῦ προηγουμένως ἐπιβάλῃ ἀμφοτέροις τοῖς συζύγοις εὐλογόν τινα κανόνα. Πρ. I. Σ. τῆς 19 Νοεμβρίου 1873.

Ἡ Ἐκκλησία κατ' οἰκονομίαν ὅπως μὴ ἀπολεσθῶσι δύο ψυχαὶ ἐπέτρεψεν ἐμμέσως τὴν ὅλως ἀθορύβως συγκρότησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικεσίου δύο δευτέρων ἐξαδέλφων, ἥτοι ἐκτοῦ βαθμοῦ ἐξ αἵματος. Πρακτ. I. Σ. 12 Ἰουνίου 1878.

Σκέψεως γινομένης ἐνεκρίθη κατὰ συγκατάθεσιν ἵνα γένηται ἀπάντησις τῷ αἰτοῦντι Ἀρχιμανδρίτῃ τὴν ἄδειαν γάμων δύο δευτέρων ἐξαδέλφων συζώντων ἥδη καὶ ἀποκτησάντων καὶ τέκνα, ὅπως ἐξοικονομήσωσι τὴν πρᾶγμα. Πρακτ. I. Σ. 1 Αὐγούστου 1885.

Ἐνεκρίθη ἵνα ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῆς συγγενείας οὗσης ἐκτοῦ βαθμοῦ ἐξ αἵματος μὴ ἐπιτραπῇ ἡ τέλεις τοῦ γάμου ὡς παρανόμου. Πρακτ. I. Σ. 19 Νοεμβρίου 1888.

Κόρην δευτέρας ἐξαδέλφης. Καίτοι γοῦν γνω-

στὰ τὰ ἐκ τῶν θείων νόμων περὶ τοῦ συνοικεσίου
 τούτου (δευτέρου ἐξαδέλφου μετὰ κόρης τῆς δευ-
 τέρως ἐξαδέλφης ἐξ αἵματος ἐβδόμου βαθμοῦ) ὀριζό-
 μενα, ἐν ὑπομνήσεως ὅμως εἶδει γράφοντες αὐτῇ
 δημοποιούμεν, ὅτι, εἰ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀκώλυτον, καὶ
 πάλιν ὕστερον κωλυθὲν καὶ αὖθις πρὶ ἐρωτήσεως
 γενόμενον καθυποβάλλεται προστίμῳ, ἀλλ' οὐ δια-
 σπᾶται, μετὰ δὲ ταῦτα συνεχωρήθη καὶ ἀφέθη ἀκώ-
 λυτον, καὶ ἤδη ἀφίεται τῇ ἱερότητί σου πρᾶξι
 ἐπεικῶς κτλ. Γρ. Πατρ. τῇ 11 Φεβρουαρίου 1824.
 Κώδιξ 15 σελ. 268.

Τρίτην ἐξαδέλφην του. Ἡ Ἐκκλησία ἐρωτω-
 μένη ἐπισήμως δὲν παρέχει ἄδειαν γάμου ἐπειδὴ
 εἶναι ἐβδόμος βαθμός. Πρακτ. Ι. Σ. 28 Νοεμβρίου
 1874. Ἐναντίον ἀπεφάνθη μετὰ 23 ἔτη. Πρακτ.
 Ι. Σ. 25 Σεπτεμβρίου 1897.

Γυναῖκα τοῦ ἀποδιώσαντος δευτέρου ἐξαδέλ-
 φου του. Παρατηρησάσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅτι
 τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικεσίον καθ' ὃ ὁ αἰτῶν ζητεῖ
 ὅπως στεφθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ ἀποδιώσαντος δευ-
 τέρου ἐξαδέλφου αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ἐπιτρεπομένων
 καὶ μὴ ἦτοι ἐκ τῶν ἐπαφειμένων τῇ κρίσει καὶ ἐκτι-
 μήσει τοῦ προσεστώτος ἐνεκρίθη, ἵνα ἀπαντηθῇ τῇ
 Α. Πανιερότητι ὅτι δύναται ἐν ἀνάγκῃ ἵνα ἐπιτρέψῃ
 τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου. Πρακτ. Ι. Σ. 29 Ἰουλίου 1889.

Ἄρθ. 45. Δευτέρα ἐξαδέλφη δὲν λαμβάνει
 εἰς γάμον τὸν δεύτερον ἐξαδέλφον της, οὐδὲ
 τὸν τρίτον ἐξαδέλφον της ἥτοι τὸν υἱὸν τοῦ
 δευτέρου ἐξαδέλφου Βασ. (28.5) 1.

Νομ. Πατρ. Δεύτερον ἐξαδέλφον. Οἱ ρηθέντες
 δύο δευτερεξαδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους ἔκθεσμον συνοικέ-
 σιον συνεκρότησαν καὶ ἀνευλογίτως εὐλογήθησαν
 καὶ ἀστεφανώτως ἐστεφανώθησαν. Γρ. Πατρ. κατὰ
 Φεβρουάριον 1825.

Σκέψεως γενομένης, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα, ἂν
 πράγματι ὑπάρχῃ κίνδυνος καὶ σωματικὸς καὶ ψυ-
 χικὸς καὶ αἱ νοθεσίαι μὴ κατορθώσωσι νὰ πεί-
 σωσι τὸν δεύτερον ἐξαδέλφον τοῦ ἀποστῆναι τοῦ γά-
 μου μετὰ τῆς δευτέρως ἐξαδέλφης του οἰκονομηθῇ τὸ
 πρᾶγμα εὐσχήμως πως. Πρ. Ι. Σ. 24 Ἰανουα-
 ρίου 1876.

§. 3.

Ἐπὶ συγγενείας ἐξ ἀγχιστείας (δύο γενῶν).

Ι. Κ α τ' ε ὕ θ ε ῖ α ν.

Ἄρθ. 46. Συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας (διγένεια)
 μεταξὺ δύο προσώπων κωλύει τὸν μεταξὺ
 αὐτῶν γάμον μέχρι τοῦ ἑκτοῦ βαθμοῦ συμπε-
 ριλαμβανομένου καὶ ἐν συγχύσει καὶ τοῦ ἐβδό-
 μου ὡς ἐξῆς : Ἄρθ. (4. 8) 3 καὶ 4. Ἐκδ. Βα-
 σιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2513 καὶ ἐπ. Κλείς

Καραβοκυροῦ σελ. 69. Πηδ. 448 καὶ ἐπ. Ἀρμ. Σπ. 550 καὶ ἐπ.

Νομ. Πατρ. Ἐκτου βαθμοῦ. Ἐνεκρίθη ἵνα δοθῇ ἡ ζητούμενη ἀδεία γάμου ἔκτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας ὡς ἐπιτρεπομένου ὑπὸ ἐπικρατήσαντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ νόμου. Πρ. Ι. Σ. τῆς 15 Φεβρουαρίου 1871. Πρακτ. Ι. Σ. 2 Ἰουνίου 1884.

Τὸ μελετώμενον συνοικέσιον τυγχάνον ἔκτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας συγκεχώρηται παρὰ τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δι' ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν τόμων ἵνα ἐκταλῇται ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως. Γραμ. Πατρ. 11 Δεκεμβρίου 1880.

Ἐβδόμου βαθμοῦ. Τοιαῦτα συνοικέσια ἐβδόμου βαθμοῦ συγκροτηθέντα μὲν οὐ διχλύνονται, κανονίζονται μὲν μόνον οἱ ταῦτα συγκροτοῦντες. Πρακτ. Ι. Σ. 17 Φεβρουαρίου 1872.

Τούτου ἕνεκεν γράφομεν, ἐπειδὴ ἐγένετο καὶ μὴ ἐρωτηθῆναι πρότερον προέβη εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο (ἐβδόμου βαθμοῦ) κανονισθῇ μὲν κατὰ διάκρισιν, μείνῃ δὲ ἀνυπόστατον καὶ ἐχέτωσαν καὶ εἴσοδον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρ' οὐδενὸς κωλυόμενοι οἱ συζευχθέντες. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ἰούνιον 1612.

Πέμπτου βαθμοῦ. Καὶ ὁ τῆς οἰκονομίας λόγος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρεσε πώποτε κατὰ τὸν Μέ-

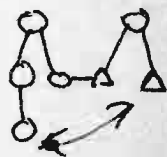
γαν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον, ὃς ἕνεκεν καὶ ἡμεῖς λόγοις οἰκονομίας καὶ συγκαταβάσεως χρησάμενοι ἐλέει τῆς Ἐκκλησίας δεῖν ἐγνωμεν συγχωρῆσαι τὸ ρηθὲν συνοικέσιον πέμπτου ἐξ ἀγχιστείας βαθμοῦ. Γραμ. Πατρ. 1708. Κωδ. Κριτίου σελ. 245.

Ὁ πέμπτος ἐξ ἀγχιστείας βαθμὸς ρητῶς ὢν κωλυόμενος οὐδέποτε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεχωρήθη, εἰ καὶ φαίνονται ἐπὶ τῶν ἀοιδίμων προκατόχων ἡμῶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις σπανιώτατα τινα τοιαῦτα γεγεννημένα ἐν τισὶ μέρεσι. Γρ. Πατρ. 23 Φεβρουαρίου 1825.

Ἡ αἵτησις τῆς Μαγδαληνῆς ἵνα συνάψῃ εἰς γάμον κατὰ συγκατάθεσιν τὴν θυγατέρα αὐτῆς Ἀντιόπην μετὰ τοῦ Ἐλ. Κ. ε' ἐξ ἀγχιστείας βαθμοῦ ἐθεωρήθη ἔκνομος καὶ ἀπαράδεκτος, καθόσον κωλύεται ἀναμφὶς νὰ λάβῃ εἰς γάμον τὴν ἀδελφὴν τῆς συζύγου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 18 Ἀπριλίου 1874.

Ἐνεκρίθη ἵνα ἐμμέσως διὰ τοῦ ἀγ. Κυζίκου ἐπιτραπῇ τῷ ἀγ. Βιζύης, εἴαν τὰ πράγματα ἔχωσιν, ὡς ἀναφέρεται, οἰκονομῆσαι τὸν γάμον ἐξ ἀγχιστείας ε' βαθμοῦ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1874.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς διαγορευούσης τὴν διάλυσιν ἀρραβῶνος συγγενῶν ἐξ ἀγχιστείας ε' βαθμοῦ, καὶ ρητῶς ἀπαγορευομένου ὑπὸ τῶν ἰεῶν κανόνων. Πρ. Ι. Σ. τῆς 2 Αὐγούστου 1872.

Ἐδόθη ἀπάντησις ὅτι ὁ γάμος τοῦ Κ. Σ. μετὰ τῆς Σ. συγγενῶν ἐξ ἀγχιστείας ε'. βαθμοῦ ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων. Πρ. Ι. Σ. τῶν 7 Ἰουνίου καὶ 3 Ὀκτωβρίου 1872.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις τηλεγραφήματος ἐνταλλομένου, ὅπως ἕνεκα τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου τῆς ἐξωμύσεως χορηγήσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν πρὸς σύναψιν γάμου τοῦ Δ. μετὰ τῆς Ε. συγγενῶν ἐξ ἀγχιστείας ε'. βαθμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου διαγορευμένου κανόνος. Πρ. Ι. Σ. τῆς 16 Ἰανουαρίου 1871.

Ἐὰν δὲ προβῶσιν εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ τοιούτου ἀπαγορευμένου γάμου (ε' βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας) κρυφίως, ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἐπιστολῆς διαγορευούσης τῷ Μητρ. Ἰκονίου, ἵνα τὸν μὲν τοιοῦτον γάμον κηρύξῃ ἄκυρον, τοὺς δὲ συνάψαντας αὐτὸν ἐξωκλησιάσῃ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 22 Φεβρουαρίου 1871.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικέσιον πέμπτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας ἀνεπίδεκτόν ἐστιν ἐκκλησιαστικῶς οἰκονομίας καὶ συγκαταβάσεως. Πρακτ. Ι. Σ. 2 Ἰουνίου 1877.

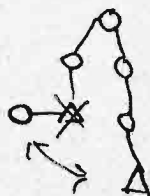
Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς συνάψεως κρύφα τρίτου γάμου παρὰ νόμον καὶ κεκωλυμένου τοῦ ἐφεσιδλήτου μετὰ τῆς Μ. Χ' Ε. Θ. δέον οἶστος νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος καὶ μὴ ὑπάρχων οὐ μόνον διότι ἐτελέσθη, ὕφε-

στῶτος ἐγκύρου καὶ νομίμου γάμου μετὰ τῆς ἐφεσιούσης, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπάρχει κώλυμα ἀνατρεπτικόν, οὗσης τῆς ἐν λόγῳ Μαρίας συγγενοῦς αὐτῇ ε'. βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας. Ἀποφ. Ι. Σ. 139 τοῦ 1893.

Ταῦτα τοίνυν εἰδότες καὶ συσκεψάμενοι ἐκρίναμεν ἀναγκαιοτάτην τὴν διόρθωσιν καὶ οἰκονομίαν τοῦ συνοικεσίου, καθ' ὃ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ δύναται λαβεῖν μικρὰν θείαν καὶ ἀνθρώπιαν· ὅτι μὲν γὰρ κεκώλυται ὑπὸ τῶν ὁσίων καὶ ἱερῶν κανόνων εὐδηλον, γνωστὸν ὅμως καὶ τοῦτο ὅτι πάλαι τε καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις οἰκονομίαις ἐχρήσατο καὶ συγκαταβάσεσιν ἡ ἁγία τ. Ὁ Χριστοῦ Ἐκκλησία κτλ. Τούτου χάριν καὶ ἀποκρινόμενοι διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς πληροφοροῦμέν σε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τὸ τοιοῦτο ὁμολογουμένως κεκωλυμένον συνοικέσιον ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἤδη πρῶτον συνιστώμενον ἐπιτρέπει ἐπ' ἐλπίδι μείζονος ἄλλης ὠφελείας. Γρ. Πατρ. τῆς 16 Αὐγούστου 1817. Κώδιξ 13 σελ. 40.

Τετάρτου βαθμοῦ. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάνητο σήμερον τὸν γάμον τοῦ Δ. Κ. μετὰ τῆς Αἰκ. ὡς παρὰ νόμον καθ' 4ου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας καὶ ἐπομένως μὴ ὑφιστάμενον. Πρ. Ι. Σ. τῆς 23 Ἰουλίου 1873.

Νομ. Ε. Δ. Ἐν Ἑλλάδι κώλυμα ἐξ ἀγχιστείας ὑπάρχει μόνον μέχρι τοῦ πέμπτου βαθμοῦ συνωδᾷ τῇ

παραγράφῳ 11ῃ τῆς Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου τῆς 18 Μαΐου 1877.

Ἀγχιστείας. Ἀγχιστεία δὲ ἢ κηδεστεία ἐστὶν ἡ σχέσις τῶν συγγενῶν θατέρου τῶν συζύγων πρὸς τὸν ἕτερον. Βασ. (45. 3) 2. Ἀρμ. (4. 6) 1, 7 καὶ 15.

Ἀγχιστεία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἐνὸς συζύγου καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου, οὐχὶ δὲ καὶ μεταξὺ τῶν συγγενῶν τῶν συζύγων πρὸς ἀλλήλους. Α. Π. 325 τοῦ 1887.

Κατὰ τὸν νόμον 4 § 3 Π. (38. 10) μόνον οἱ ἐξ αἵματος συγγενεῖς τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων εἰσὶ κηδεσταὶ τοῦ ἄλλου. Α. Π. 105 καὶ 120 τοῦ 1861.

Κατὰ τὸν νόμον 43 Π (38. 10) ἐκάτερος τῶν συζύγων εἶναι κηδεστὴς τῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου. Α. Π. 312 τοῦ 1887.

Ἀρθ. 47. Γαμβρὸς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν πενθεράν του, οὐδὲ τὴν ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς του, οὐδὲ νύμφην τὸν πενθερὸν αὐτῆς ἢ τὸν ἀνδράδελφόν της. Βασ. (28.5) 1.

Ἀρθ. 48. Ἀνιόντες ἐκ κηδεστείας ἐπ' ἄπειρον δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον κατιόντας ἐκ κηδεστείας ἐπ' ἄπειρον. Βασ. (28. 5) 2.

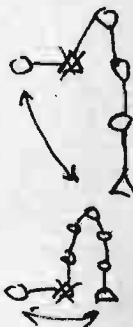
II. Διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων.

Ἀρθ. 49. Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δὲν λαμβάνει εἰς

γάμον μπτέρα καὶ ἐξ ἄλλου γάμου κόρην αὐτῆς, οὐδὲ μάμμην καὶ ἐγγόνην, οὐδὲ προσμάμμην καὶ δισεγγόνην ἢ τρισεγγόνην ἢ ἐγγόνην τῆς δισεγγόνης ἢ δισεγγόνην τῆς δισεγγόνης, οὐδὲ δύο ἀδελφάς, οὐδὲ θείαν καὶ ἀνεψιάν, οὐδὲ μεγάλην θείαν καὶ ἐξανεψιάν ἢ τὴν θυγατέρα αὐτῆς. οὐδὲ δύο πρώτας ἐξαδέλφας, οὐδὲ πρώτην ἐξαδέλφην καὶ δευτέραν ἐξαδέλφην, οὐδὲ δύο δευτέρας ἐξαδέλφας, ἐκτὸς ἂν τὸ συγχωρῇ ὁ προεστώς. Δύναται ὁμῶς νὰ λάβῃ τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς. Ἀρμ. (4.8) 1. §. 3. Βασ. [28.5) 2. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2520 καὶ ἐπ. Πηδ. 448 καὶ ἐπ. Ἀρμ. Σπ. 450 καὶ ἐπ.

Θείαν καὶ ἀνεψιάν. Γράφοντες παρακελευόμεθα, ὅτι εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ δύναται λαβεῖν μικρὰν θείαν καὶ ἀνεψιάν ὡς ε' ἐξ ἀγχιστείας βαθμοῦ προκύπτοντος τοῦ συνοικεσίου ὅπερ ἐστὶ προφανῶς κεκωλυμένον παρὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν νόμων καὶ ἐπιτάττομένῳ ὅπως μὴ δῶς ἄδειαν εἰς τὸ τοιοῦτο συνοικεσίον κατ' οὐδένα τρόπον. Γρ. Πατρ. τῆς 9 Ἰανουαρίου 1825. (Κῶδιξ 15 σελ. 255).

Συνεχωρήθη ἔνεκα διαφορῶν περιστάσεων ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Ἀνθίμου Πατριάρχου Κωνσταντινου-

πόλεως τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα μὴ ἡ ἐπὶ τούτῳ γινομένη ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία λογισθῇ ὡς παράδειγμα καὶ ἄλλων ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἱερῶν νόμων, καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ παρόντι. Γρ. Πατρ. τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1823. (Κώδιξ 15 σελ. 22).

Νομ. Πατρ. Θεῖαν καὶ ἀνειψιάν. Ἡ Ἐκκλησία παραβαλοῦσα καὶ παραθεμένα τὰ περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην συγκυροῦντα ἄπειρα δεινὰ καὶ τὸ μὴ χεῖρον ἐλομένη. ἀποδέχεται τὸ τοιοῦτον ὁμολογουμένως κεκωλημένον συνάλλαγμα τοῦ γάμου (ἵνα καὶ τὸν αὐτὸν λαβεῖν θεῖαν μικρὰν καὶ ἀνειψιάν) οὐχὶ ὡς ἐξ ὑπαρχῆς, ἤδη πρῶτον συνιστώμενον ἐπιτρέπουσα, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε προγεγενημένον, λόγῳ συγκαταβάσεως καὶ οἰκονομίας μεΐζονος ἄλλης ὠφελείας παραβλέπουσα. Γραμ. Πατρ. Αὐγούστου τοῦ 1817.

Δύο δευτέρας ἐξαδέλφας. Ἐπειδὴ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δύνανται νὰ λάβῃ δύο δευτέρας ἐξαδέλφας, ἐπιτρέπεται καὶ τὸ προκείμενον συνοικέσιον καθ' ὃ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ζητεῖ ἵνα λάβῃ τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικός. Πρακτ. Ι. Σ. 3 Αὐγούστου 1874.

Νομ. Ε. Δ. Μία καὶ ἡ αὐτὴ δύνανται νὰ λάβῃ εἰς δεύτερον γάμον τὸν υἱὸν τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ θανόντος συζύγου αὐτῆς, διότι ἐκώλυσε μὲν ὁ τόμος τοῦ Πατριάρχου Σισινείου ἐν ἔτει 997 τοὺς

γάμους τῶν ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν μέχρι τοῦ πέμπτου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑκτοῦ βαθμοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ Κομνηνὸς (ὅρα Ζαχαρίου συλλογὴν σελ. 101)) ἀνεκήρυξε διὰ Νεαρᾶς αὐτοῦ τὸν τοιοῦτον γάμον, ὡς μὴ ἀντιβαίνοντα εἰς ἀστικὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν νόμον. Ἀποφ. Α. Π. 187 τοῦ 1870.

Δευτερότριτα ἐξαδέλφια. Συνοικεσίῳ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς με δύο δευτερότριτα ἐξαδέλφια ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐρωτήσεως γενομένης γράφομεν, εἰ ἦν ἡ γυνὴ συνεζευγμένη πρὸς τὸν δεύτερον ἐξαδέλφον, ἐκωλύετο ὢν, κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα «κεκωλύει ἡ Ἐκκλησία τὸν αὐτὸν καὶ ἓνα δύο δευτέρας ἐξαδέλφας λαμβάνειν, ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗ ἐρωτᾶται συνοικέσιον ἔστω ἐστὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ κανόνος ἐκείνου καὶ ἀκώλυτόν ἐστιν, εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει ἀποφαινόμεθα ἵνα τὸ συνοικέσιον τοῦτο ὑπάρχῃ ἀνενόχλητον. Γρ. Πατρ. κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1611. Κώδιξ 1. σελ. 43.

Ἄρθ. 50. Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δὲν δύνανται νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τῆς προτέρας δι' ἱερολογίας μνηστῆς αὐτοῦ. Πρακτ. Ι. Σ. 3 Μαΐου 1869.

Ἄρθ. 51. Πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ μήτηρ καὶ θυγάτηρ δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον μητέρα καὶ κόρην, οὐδὲ μᾶμμην καὶ ἐγγόνην, οὐδὲ

δύο ἀδελφάς, οὐδὲ θείαν καὶ ἀνεψιάν, οὐδὲ μεγάλην θείαν καὶ ἐξανειπνίαν, οὐδὲ δύο πρώτας ἐξαδέλφας, οὐδὲ δύο δευτέρας ἐξαδέλφας. Ἀρμ. (4.8) 4. Πηδ. 448 καὶ ἐπ. Ἀρμ. Σπ. 458 καὶ ἐπ.

Νομ. Πατρ. Οὐδὲ δύο δευτέρας ἐξαδέλφας. Οὗ ἕνεκα δυσωπηθέντες ταῖς αἷς γράφουσι περιστάσει καὶ οἴκτῳ καμφοθέντες δεῖν ἐγνωμένον ἐπινεῦσαι σπλαγχνικῶς τῇ δεήσει τῶν εἰρημένων καὶ λόγοις οἰκονομίας καὶ συγχωρεῖν τὸν γάμον πατρὸς καὶ υἱοῦ μετὰ δύο δευτέρων ἐξαδελφῶν, τοῦτο μὲν ἀποβλέποντες εἰς τοὺς πρὸ ἡμῶν προστάτας τῆς Ἐκκλησίας τὴν οἰκονομίαν τραπέντας ἐν τοῖς τοιούτοις, ἵνα μὴ χεῖρον τὸ τραῦμα γένηται καὶ μείζων ἐπακολουθήσῃ ὁ κίνδυνος, τοῦτο δὲ ὅτι τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον οὐ διὰ τὸν βαθμόν ἐστι κεκωλυμένον, ἀλλὰ διὰ μόνην τὴν σύγχυσιν τῶν τῆς συγγενείας ὀνομάτων. Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κωδ. Κριτίου σελ. 247.

Ἐνεκρίθη νὰ γείνη ἀπάντησις ὅτι εἰ καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου κωλύεται τὸ συνοικέσιον τοῦτο καθ' ὃ πατὴρ καὶ υἱὸς μέλλουσι λαβεῖν εἰς γάμον δύο δευτέρας ἐξαδέλφας, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐν λόγῳ προήχθησαν εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ ἁρραβῶνος καὶ συνοικοῦσιν ἤδη πρὸ δώδεκα ἐτῶν, ἐν περιπτώσει δὲ διαλύσεως αὐτοῦ ἀπειλεῖται ψυχικὸς κίνδυνος, δέον νὰ

χορηγήσῃ μὲν αὐτοῖς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου, ὑποβάλῃ δ' αὐτοὺς εἰς κανόνα πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ. Πρακτ. Ι. Σ. 24 Μαΐου 1871.

Ἀκολούθως λόγου γενομένου περὶ τοῦ συνοικεσίου πατρὸς καὶ υἱοῦ μετὰ δύο δευτέρων ἐξαδελφῶν, ἐβδόμου ἐξ ἀγχιστείας, ἐν ᾧ συμβαίνει σύγχυσις τῶν ὀνομάτων καὶ ἐν ᾧ ὁ γάμος ἐγένετο κρυφίως, ἐνεκρίθη κατὰ συγκατάθεσιν ἵνα ἡ Α. Π. ὁ ἅγιος Γρεβενῶν ἐξοικονομήσῃ τοῦτο. Πρακτ. Ι. Σ. 12 Μαΐου 1877.

Μήτηρ καὶ θυγάτηρ δὲν λαμβάνουσι θεῖον καὶ ἀνεψιόν. Πρακτ. Ι. Σ. τῶν 26 Μαρτίου καὶ 17 Δεκεμβρίου 1880.

Σκέψεως γενομένης ἀπεφάνθη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὅτι πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ δύνανται λαβεῖν δύο δευτέρας ἐξαδέλφας. Πρ. Ι. Σ. τῆς 18 Νοεμβρίου 1874.

Ἀπηγορεύθη συνοδικῶς τὸ ἐξ ἀγχιστείας ζ'. βαθμοῦ μελετώμενον συνοικέσιον τοῦ Μ. Π. μετὰ τῆς ἀπὸ δεκαετίας μνηστῆς του Α. Κ., διότι οὐ δύναται λαβεῖν τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην τῆς μητρειᾶς αὐτοῦ διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν σύγχυσιν ὀνομάτων, ἀποβαινόντων οὕτω τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ συγγάμβρων. Πρ. Ι. Σ. τῆς 7 Δεκεμβρίου 1872.

Ἀπηγορεύθη συνοδικῶς τὸ συνοικέσιον μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἅφ' ἐνὸς καὶ θείας καὶ ἀνεψιᾶς ἅφ' ἐ-

τέρου, καθόσον οὐδόλως ἐπιτρέπεται τοῦτο ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων. Πρ. Ι. Σ. τῆς 30 Ἰανουαρίου 1873.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ρήτρας ἐπιτρεπούσης τὸν γάμον τοῦ Π. Μ. μετὰ τῆς ἀπὸ δεκαετίας ἤδη μνηστῆς του δευτέρου τῆς μητρὸς του ἐξαδέλφης κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ πατρίδι του συνήθειαν καὶ τὴν συνήθη τῆς Ἐκκλησίας οἰκονομίαν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 8 Ἰανουρίου 1873.

Σκέψεως γενομένης, ἀπεφασίσθη ὅτι τοιοῦτον συνοικέσιον πατρὸς καὶ υἱοῦ μετὰ δύο δευτέρων ἐξαδελφῶν δὲν ἐπιτρέπεται. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 18 Νοεμβρίου 1894.

Εἰ καὶ ἀπαγορεύεται ὁ γάμος πατρὸς καὶ υἱοῦ μετὰ δύο δευτέρων ἐξαδελφῶν καθὼς ἐξ ἀγχιστείας ἐξδόμου βαθμοῦ καὶ διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων, οὐκ ἦττον ἡ Ἐκκλησία, χρωμένη τῇ οἰκονομίᾳ ἐν κρίσεσιν περιστάσεσι καὶ λίαν σπανίως πρὸς ἀποφυγὴν μειζόνων κακῶν ἐπιτρέπει μὲν αὐτόν, ἀξιοῦσθαι ὅπως γένηται ἀθอรύτως καὶ διὰ πλαγίου τινὸς τρόπου. Πρακτ. Ι. Σ. τῶν 11 Μαΐου 1874 καὶ 11 Ἰανουαρίου 1878.

Ἄρθ. 52. Πάππος καὶ ἐγγονος δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον μίαν καὶ ἐγγόνην, οὐδὲ προμύμνην καὶ δισεγγόνην, οὐδὲ δύο ἀδελφάς, οὐδὲ θείαν καὶ ἀνεψιάν, οὐδὲ δύο πρῶ-

τας ἐξαδέλφους. Ἄρθ. (4.8) 4. Πηδ. 449 καὶ ἐπ. Σπ. 463 καὶ ἐπ.

Ἐγνώμεν, εἰ καὶ ἀσυγχώρητον τὸ γαμικὸν τοῦτο συνάλλαγμα μηδαμῇ μηδαμῶς ἐκχωρούμενον, πάππον καὶ ἐγγονὸν λαβεῖν ἀπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιάν, μηδὲ δυνάμενον προσλαβεῖν τὴν ἐκ τῶν ἱερῶν νόμων σύστασιν μετὰ τὸ γενέσθαι, συγκαταθάσει καὶ οἰκονομίᾳ ἐκκλησιαστικῇ χρῆσασθαι πρὸς τὴν παροῦσαν μόνον ὑπόθεσιν, (διότι τὸ κακὸν ἀεὶ κακὸν ἐστὶ καὶ τὸ ἀσύγγνωστον διὰ παντὸς μένει ἀσύγγνωστον καὶ εἰς μίμησιν οὐκ ἔρχεται) διὰ τε τὴν ἐξ ἀγνοίας καὶ οὐκ ἐξ ἐπιμόνου πρωτοβουλίας καὶ τῶν ἱερῶν ἀθετήσεως νόμων γενομένην συγκρότησιν καὶ διὰ τὰ ἀναρρέντα μετὰ ταῦτα δεινὰ καὶ πηχγᾶλεπα κτλ. Γρ. Πατρ. Κυρίλλου τῇ 9 Ἰουνίου 1814. Κώδιξ 12 σελ. 208.

Ἄρθ. 53. Προπάππος καὶ δισέγγονος δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον δύο ἀδελφάς, οὐδὲ δύο πρῶτας ἐξαδέλφους, οὐδὲ ἀνεψιάν καὶ θείαν. Ἄρθ. (3.8) 4. Πηδ. 450 καὶ ἐπ. Ἄρθ. Σπ. 465.

Ἄρθ. 54. Πρόπαππος καὶ τρισέγγονος δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον δύο ἀδελφάς, οὐδὲ ἀνεψιάν καὶ θείαν. Ἄρθ. (4.8) 4. Πηδ. 450. Ἄρθ. Σπ. 465.

Ἄρθ. 55. Δύο ἀδελφοὶ δὲν λαμβάνουσιν εἰς

γάμον δύο ἀδελφάς, οὐδὲ **θείαν καὶ ἀνεψιάν.**
Πηδ. 450. Ἀρμ. Σπ. 467.

Νομ. Πατρ. Θείαν καὶ ἀνεψιάν. Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Ἰερεμία ἐξεδόθη συγκαταβατικὴ ἄδεια κατὰ τρόπον ἀνοίκειον καὶ παράδοξον, ἐπὶ τῷ λαβεῖν δύο ἀδελφούς θείαν καὶ ἀνεψιάν κεκωλυμένους τυγχάνοντας παρὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, παραδοξότερον δ' ἡπίσθημεν ὅπως ἐκδώσωμεν ἄδειαν ἐκκλησιαστικῶς ἐπὶ τῷ στεφανωθῆναι πάππον καὶ ἑγγονον μετὰ θείας ἀπλῆς καὶ ἀνεψίᾱς κεκωλυμένους τυγχάνοντας παρὰ τῶν θείων νόμων, ἐξενίσθημεν ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ ταύτῃ, καὶ γράφοντες ἀνταποκρινόμεθα ὅτι ὀφείλεις οἰκονομεῖν τὰ τοιαῦτα κατὰ τὴν διακέλευσιν τῶν ἱερῶν νόμων καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν, ὅρων τε καὶ κανόνων μηδόλως ἐκτρεπόμενοι αὐτῶν καὶ ἐν τότε ἐξεδόθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἄδεια διὰ τὴν κατεπεύγουσαν ἀνάγκην καὶ κίνδυνον, ἐξαιρεῖται καὶ οὐ κανονίζεται. Γρ. Πατρ. Νεοφύτου τῇ 6 Ἀπριλίου 1793. Κώδιξ 3ος σελ. 5. 355.

Δύο γὰρ κακῶν προκειμένων αἰρετέον τὸ μετριώτερον καὶ ὃ τῆς οἰκονομίας λόγος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρесе πώποτε κατὰ τὴν μέγαν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον· οὗ ἕνεκα καὶ ἡμεῖς λόγοις οἰκονομίας καὶ

συγκαταβάσεως χρησάμενοι οὐκ ἀνάσχετον ἡγησάμεθα παριδεῖν αὐτὸν ἀθεράπευτον, ἀλλ' ἐλέει τῆς Ἐκκλησίας δεῖν ἔγνωμεν συγχωρῆσαι αὐτοῖς (τῷ Μ. συνδικηθαρέντι τῇ Μ. καὶ ἑγκυον αὐτὴν καταλιπόντι) τὸ ρηθὲν συνοικέσιον θείας καὶ ἀνεψιοῦ μετὰ δύο ἀδελφῶν ἥτοι πέμπτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας. . . τὸ δὲ τοιοῦτο συνοικέσιον οἰκονομικῶς μόνον τοῖς ρηθεῖσι προσώποις συνεχωρήσαμεν διὰ τὰς ρηθείσας περιστάσεις καὶ τὸν προφανῆ κίνδυνον, οὐ μὴν δὲ καὶ ἐτέρους παραχωροῦμέν ποτε τὸ τοιοῦτον γενέσθαι. Γρ. Πατρ. Κωδ. Κριτίου σ. 245 περὶ τὸ 1700 ἔτος.

Ἐγνωμεν οὖν συγκαταβάσει χρήσασθαι καὶ ἐπιείκειᾳ καὶ δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χειρὸν ἐλέσθαι, τὸ μὲν εἰδότες ὅτι ὁ τῆς οἰκονομίας λόγος οὐδέποτε τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπήρесе, τὸ δὲ καὶ μὴ ἀνεχόμενοι κατὰ πρόνοιαν ἐκκλησιαστικὴν τὴν ἐκ τῆς ἀποτυχίας πολυειδῶς ἐπαπειλουμένην ἀπόγνωσιν, ὑποληπτικὴν τε ἅμα καὶ ψυχικὴν ζημίαν ἑκατέρου μέρους· διὸ καὶ γράφοντες ἐντελλόμεθα τῇ ἱερότητί σου ὅπως κατὰ πρῶτον χρώμενος ταῖς ἀρχιερατικαῖς σου νοουθεσίαις καὶ προσφόροις συμβουλαῖς ἀγωνισθῇς, ὅσον τὸ δυνατόν ὅπως μεταβάλλῃς τὸν σκοπὸν τοῦ αἰτοῦντος καὶ ἀποτρέψῃς τῆς ἀποφάσεως, ὅπερ εἶναι τὸ βέλτιον καὶ σωτηριωδέστερον καὶ θεοφιλέστερον πάντως καὶ ἡμῖν εὐχταιότατον· εἰ δὲ καὶ

ἀποτύχης καὶ μᾶλλον φλεγμαίνουσιν κατ'ἰδίαν τὴν ὑπόθεσιν καὶ διὰ τὰ ἀνωτέρω αἷτια μηδεμιᾶς ἄλλης ἐπιδεκτικῆς θεραπείας, τότε δηλοποιήσας αὐτὸ καὶ ἐνεργήσας κατ' ἐκκλησιαστικὴν συγκατάθεσιν ὡς τὴν ἀρχιερατικὴν σου ἄδειαν ἐπὶ τῷ ἐκτελεσθῆναι τὸν μεμελετημένον γάμον δύο ἀδελφῶν μετὰ θείας καὶ ἀνεψιᾶς. Γραμ. Πατρ. 11 Δεκεμβρίου 1816.

Τὸ συνοικέσιον (δύο ἀδελφῶν μετὰ θείας καὶ ἀνεψιᾶς) ε'. βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας δὲν ἐπιτρέπεται. Πρ. Ι. Σ. 5 Σεπτεμβρίου 1879.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διασκεψαμένη ἀπέκρουσε τὸν γάμον χριστιανοῦ τινος μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς ἀδελφῆς τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ του ὡς ἄνομον καὶ παράνομον καθὼς πέμπτου ἐξ ἀγχιστείας τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας ὄντος, ἐνέκρινε δ' ὅπως εἰς τῶν συν-οδικῶν διαμηνύσῃ ταῦτα τῷ Ἀγ. Ἀδριανουπόλεως ὅπως διαχωλῷ, εἰ δυνατόν, τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον, εἰ δὲ ἀπεναντίας κατ'ἰδίαν βέβαιον ψυχικὸν κίνδυνον οἰκονομῇ ἐμφρόνως τὴν περίστασιν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 7 Φεβρουαρίου 1863.

Ἀρθ. 56. Δύο ἀδελφοὶ ὁμοῦ λαμβάνουσιν εἰς γάμον δύο πρῶτας ἐξαδέλφας καὶ τὰνά-παλιν.

Πολλάκις γὰρ ἀνάγκη συγχωρεῖν τὰ μετριώτατα, ὅπως μὴ προσκόψωσιν εἰς τὰ χείρονα· κατὰ ταῦτα

τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς λόγοις οἰκονομίας χρησάμενοι συνεχωρήσαμεν γενέσθαι τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον δύο ἀδελφῶν μετὰ δύο πρωτεξαδέλφων. Γρ. Πατρ. καὶ Συν. περὶ τὸ 1706. (Κώδ. Κριτίου σελ. 246.)

Ἀποκρινόμεθα ὅτι ὁ 5'. οὗτος βαθμὸς (δύο ἀδελφῶν μετὰ δύο πρωτεξαδέλφων) διαφόρους ἐν διαφόροις καιροῖς μεταβολὰς λαβὼν, καὶ νῦν μὲν ἐπιτραπείς, νῦν δ' ἀποτραπείς, τελευταῖον ἀνετέθη τῇ τοῦ κατὰ τόπον Ἀρχιερέως διαίτησει. Ἐνεῦθεν καὶ ἐκ τῶν προβληθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ τοιούτων συνοικεσίων ἄλλα μὲν συνεχωρήθη, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἄλλα δ' οὐ συγχωρεῖται προχείρως ἵνα μὴ δίδωνται ἀφορμὰ τοῖς ἀφορμὰς καὶ λαβὰς ζητοῦσι· διὰ τε τοῦτο καὶ τὸ νῦν ἐκδοθῆναι ἐκ νέου τόμος συνδικτὸς ἀφέσιμος περὶ τῶν συνοικεσίων τούτων τοῦ 5'. βαθμοῦ, ἐν τῷδε τῷ καιρῷ πρόσφορον ἔδοξεν, ἀδελφῶν δύο μετὰ πρωτεξαδέλφων δύο. Ἀφίεται ὅθεν καὶ τῇ Ἱερότητί της ὅπως οἰκονομῇ τὰ τοιαῦτα ἀναλόγως τοῖς καιροῖς καὶ τοῖς πράγμασιν· ὁ γὰρ λόγος τῆς οἰκονομίας οὐδέποτε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπήρесе, κατὰ τὴν θεῖον αὐτῆς πατέρα Κύριλλον. Γρ. Πατρ. τῆς 3 Δεκεμβρίου 1824. Κώδιξ 15 σελ. 249.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἀπαντητικῆς ἐπιστολῆς τῷ αἰτοῦντι ὁδηγίας Μητροπολίτη περὶ τῶν μεταξὺ δύο ἀδελφῶν καὶ δύο πρωτεξαδέλφων συνοικε-

σίων, διαδηλούσης ὅτι ἐπιτρέπονται τὰ τοιαῦτα συνοικέσια καὶ ἐξιστορούσης τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὰ αἷτια δι' ἃ ἐπετράπη ἡ συγκρότησις αὐτῶν. Πρακτ. Ι. Σ. 3 Μαΐου 1869.

Ἐπειδὴ τὸ συνοικέσιον δύο ἀδελφῶν μετὰ δύο πρώτων ἐξαδελφῶν ἐπετράπη ἵνα τελεῖται διὰ τόμου συνοδικοῦ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου καὶ πλεῖστα παραδείγματα τοιούτων συνοικεσίων ὑπάρχουσιν, ἐνεκρίθη ἵνα χορηγηθῇ ἡ αἰτουμένη ἄδεια γάμου. Πρακτ. Ι. Σ. 15 Μαΐου 1876.

Συγχωρεῖται κατ' ἀνάγκην τὸ συνοικέσιον τοῦτο δύο πρώτων ἐξαδελφῶν μετὰ δύο ἀδελφῶν ἕνεκα τῶν συμπαρομαρτούντων αὐτῷ περιστατικῶν. Πρακτ. Ι. Σ. 16 Δεκεμβρίου 1885.

Ἐπειδὴ, προκειμένου ἵνα δύο ἀδελφαὶ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν πρὸς δύο πρωτεξαδέλφους, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησίας τῇ συνήθει αὐτῆς ἐπιεικέως χρωμένη ἀείποτε ἤνέχθη καὶ γενόμενον ἡσπάσατο τὸ τοιοῦτον ἕκτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας συνοικέσιον.

Ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἐκδοθείσας κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀναφορικῶς πρὸς παρεμπερῇ τῷ προκειμένῳ περὶ βαθμῶν συγγενείας ζητήματα Συνοδικὰς καὶ Πατριαρχικὰς διατάξεις, ἡ παρ' Ἀρμενοπούλῳ (4.8) 3 ἀπαντῶσα σχετικὴ διάταξις θεωρεῖται οἷον: ἀργοῦσα καὶ μὴδὲν συμβαλλομένη νῦν πρὸς

ὑποστήριξιν τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐφεσεῖοντος. Ἀποφ. Ι. Σ. 216 τοῦ 1897.

Ἄρθ. 57. Θεῖος καὶ ἀνεψιὸς δὲν λαμβάνου-σιν εἰς γάμον μπτέρα καὶ κόρην, οὐδὲ ἀνεψιᾶν καὶ θείαν, οὐδὲ μάλμην καὶ ἐγγόνην. Ἀρμ. (48.3). Πηδ. 450. Ἀρμ. Σπ. 469.

Νομ. Πατρ. Οὐδὲ μάλμην. Ἐνταῦθα ἀνηνέχθη ἡμῖν, ὅτι ὁ Δῆμος ἀδελφὸς τῆς Μαλάμω; ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ζαχάρων· ἀποθανόντος δὲ τοῦ Δήμου, ἤδη ὁ ἀνεψιὸς ἐκείνου Δημήτριος τοῦνομα βού-λεται λαβεῖν εἰς γυναῖκα αὐτοῦ τὴν ἐγγόνην τῆς Ζαχάρως Αἰκατερίναν καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὸ τοιοῦ-το συνάλλαγμα μέμψεως ἐλεύθερον προσέδρχμεον τῷ ἐλέει τῆς Ἐκκλησίας ἐξαιτούμενοι τυχεῖν ἐκτε-λέσαι αὐτὸ δι' αἰτίας ἀνάγκης ἀπαραιτήτου ταῖς ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατεπειγούσαις δυσχερεσίς περιστάσεσιν, οἷ ἕνεκα ἐξακριβώσαντες ἔγνωμεν οἰκονομίας χάριν λόγους ἐν φιλανθρωπίᾳ χρησμένους (καθάπερ εἴω-θεν ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἰδίᾳ κρίσις εἰς τὰ πολλὰ συγ-καταβαίνειν οἰκονομικῶς ἐν τισι τῶν μικροτέρων, ἵνα μὴ τοῖς μείζοσι καὶ καριωτέροις προξενήσῃ ζημίαν καὶ ὀλέθριον κίνδυνον) διακυβερνήσῃ ἡμᾶς τὰ εἰκότα καὶ μὴ παρεμποδίσαι αὐτοῖς τὸ συνάλ-λαγμα ἐπὶ μείζονι βλάβῃ, καιρῶν ἀνάγκη ὑπεί-κοντες, ὡς ἀποστολικῶς ἐξαγοράζειν τοὺς καιροὺς

μεμνησθέντες. Γρ. Πατρ. κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1798. Κώδιξ Κυπρίου, σελ. 242.

Ἄρθ. 58. Δύο ἀπλοῖ θεῖοι δύνανται νὰ λάβωσι δύο ἀπλᾶς ἀνεψιάς. Ἀρμ. Σπ. 471. §. 1.

Νομ. Πατρ. Ἐνεκρίθη ἵνα ἐκδοθῇ ρήτρα ἐπιτρέπουσα τὴν συγκρίτησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικεσίου, κατὰ τὸ ὅποσον δύο ἀπλοῖ θεῖοι πρόκειται νὰ λάβωσι δύο ἀπλᾶς ἀνεψιάς (στ'. βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας), ὅπερ καὶ κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον ἐπιτρέπεται, εἰς οὐδὲν λογιζομένης τῆς συγχύσεως τῶν ὀνομάτων κατὰ τὸ σημείωμα Νεοφύτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Θεοφάνους Ἱεροσολύμων καὶ τῶν λοιπῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων. Πρακτ. Ι. Σ. 4 Μαρτίου 1878.

Ἄρθ. 59. Δύο πρότεροι ἐξάδελφοι δὲν δύνανται νὰ λάβωσι υἱτέρω καὶ θυγατέρα.

Νομ. Πατρ. Ἀποκρινόμενοι γοῦν δηλοποιοῦμεν, ὅτι ἐξ αὐτῶν τῶν θείων καὶ ἱερῶν νόμων τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον πέμπτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας ρητῶς ἐστὶ κεκωλυμένον καὶ οὐδέποτε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεχωρήθη, εἰ καὶ φαίνονται ἐπὶ τῶν ἀντιδίων προκατόχων ἡμῶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις σπανιώτατά τινε ταυῦτα γεγεννημένα καὶ συγχωρηθέντα μετὰ προστίμου ἅφ' οὗ ἐγένοντο. Ἐκ τούτων τοίνυν ἡ Ἱερότης τῆς εἰδήμων τῶν νόμων οὕσα

ἀναλόγως ἐνεργησάτω. Γρ. Πατρ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1825. Κώδιξ 15, σελ. 276.

Ἄρθ. 60. Δύο δεῦτεροι ἐξάδελφοι δὲν δύνανται νὰ νυμφευθῶσι, μάλιστα ὅταν ὁ νέος εἶχε προτέραν σύζυγον ἀποδιώσανσαν τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην τῆς νέας. Πρακτ. Ι. Σ. 18 Αὐγούστου 1880.

Νομ. Πατρ. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς καμφθέντες διὰ τὴν τοιαύτην περίστασιν οὐκ ἠγησάμεθα παρῃλιπεῖν τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον δύο δευτέρων ἐξαδέλφων, ἥτοι ἐγγονῶν δύο ἀδελφῶν, ἀπρονόητον, ἀποβλέποντες καὶ πρὸς τοὺς πρὸ ἡμῶν προστάντας τῆς Ἐκκλησίας εἰς οἰκονομίας μᾶλλον τραπέντας ἐν τοῖς τειούτοις ἅτε φροντίζοντες τοῦ ἀνακτιῶσθαι τὰ κατὰ πεσεῖν κινδυνεύοντα, ἵνα μὴ ἀμελήσαντες λάθοιεν ζημιώσαντες εἰς τὰ καίρια, δύο γὰρ κακῶν προκειμένων αἰρετέον τὸ μετριώτερον καὶ συγχωρεῖν ἀνάγκη πολλάκις τῶν ἀμαρτημάτων τὰ κουφότερα. Κατὰ ταῦτα τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς λόγοις οἰκονομίας καὶ συγκαταβάσεως ἠρώμενοι συνεχωρήσαμεν μόνοις τοῖς ρηθεῖσι τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον, οὐ μὴν δὲ καὶ ἄλλοις τισὶ παρομοίοις παρῃχωροῦμεν τὴν ταυῦτην ἁδειαν οὕτω γενέσθω ἐξ ἀποφάσεως. Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κώδ. Κριτίου, σελ. 251 καὶ 252.

Ἐνεκρίθη ἵνα ἐξωδίκως γραφῇ τῷ Μητροπολίτῃ,

ὅπως ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀναλόγως ἐξοικονομήσῃ αὐτό. Πρ. Ι Σ. τῆς 11 Φεβρ. 1880.

Ἐνεκρίθη κατὰ πλειοψηφίαν, ἵνα κατ' οἰκονομίαν προκειμένου περὶ ἀπωλείας δύο ψυχῶν, ὡς συνέζη καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ Μητροπολίτης Κυζίκου γράψῃ τῷ Μητρ. Λήμνου τὰ προσήκοντα περὶ τελέσεως τοῦ γάμου δευτέρου ἐξαδέλφου μετὰ δευτέρας ἐξαδέλφης χωρὶς νὰ δύνηται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προηγούμενον ἢ νὰ διαμηνύσῃ αὐτῷ ταῦτα διὰ τοῦ ἀνθρώπου τῆς Πανιερότητός του. Πρ. Ι Σ. τῆς 17 Ἰουνίου 1878.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς ἀκυρόυτης τοὺς γάμους δύο δευτέρων ἐξαδέλφων καὶ ἐπιτιμίου κατὰ τῶν παρκανομησάντων, μέχρις οὔ εἰς ἑαυτοὺς ἐλθόντες διαρρήξωσι τὸν ἔκθεσμον τοῦτον συζυγικὸν αὐτῶν δεσμὸν καὶ κατὰ τῶν εἰδότην καὶ μὴ μαρτυρούντων τὸν τολμήσαντα ἱερέα εὐλογᾷσι τὰ παράνομα ταῦτα συναικέσια. Πρ. Ι Σ. τῆς 7 Μαρτίου 1863.

Ἄρθ. 61. Δύο δεῦτεροι ἐξαδέλφοι δὲν δύνανται νὰ λάβωσι μπτέρα καὶ θυγατέρα.

Ἄρθ. 62. Δὲν δύναται τις νὰ λάβῃ εἰς γάμον τὴν προγονὴν τῆς γυναικός του ἐξ ἄλλου γάμου, οὐδὲ τὴν ἀνεψιάν τοῦ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβροῦ αὐτοῦ. Ἀρμ. Σπ. 479. § 2.

Νομ. Πατρ. Οὐδὲ τὴν ἀνεψιάν. Ἐνεκρίθη νὰ γραφῇ τῇ Α. Πανιερότητι ὅτι τὸ συναικέσιον τοῦτο,

καθ' ὃ πρόκειται νὰ λάβῃ τις τὴν ἀνεψιάν τοῦ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβροῦ αὐτοῦ, ὃν ε'. βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας, δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Πρακτ. Ι Σ. 25 Ἀπριλίου 1883.

Ἄρθ. 63. Ὁ προγονὸς τοῦ συζύγου ἐξ ἄλλου γάμου δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν προγονὴν τῆς συζύγου ἐξ ἄλλου γάμου, οὐδὲ τὴν ἀνεψιάν τῆς μητρονίδας αὐτοῦ. Ἀρμ. Σπ. 472. §. 3. Πηδ. Κεφ. στ'. 452.7.

Νομ. Πατρ. Οὐδὲ τὴν ἀνεψιάν. Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἀπκντήσεως τῷ ἐξάρχῳ Μετσόβου διαγορευούσης ἵνα τὸν γάμον τοῦ Στ. Μ. μετὰ τῆς ἀπλῆς ἀνεψίδας τῆς μητρονίδας του ὑποβάλῃ εἰς ἐπιτίμησιν. Πρ. Ι Σ. τῆς 21 Δεκεμβρίου 1870.

Ἄρθ. 64. Προγονοαδέλφια δὲν νυμφεύονται, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέκνα δύο προγονοαδελφῶν.

Νομ. Πατρ. Κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, μόνον τὰ προγονοαδέλφια ἐμποδίζονται μονοπροσώπως ἔρχεσθαι εἰς γάμου κοινωνίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέκνα δύο προγονοαδελφῶν. Πρακτ. Ι Σ. Ὀκτωβρίου τοῦ 1888.

§. 4.

Ἐπὶ συγγενείας ἐκ τριγενείας διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων.

Ἄρθ. 65. Συγγένεια ἐκ τριγενείας, ἥτοι ἐκ

τριῶν γενῶν μετὰ δύο προσώπων κωλύει τὸν γάμον αὐτῶν μέχρι τρίτου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν αὐτοῦ.

- Νομ. Πατρ. Τρίτου βαθμοῦ. Ἐπεὶ γοῦν ἐκ τοῦ νόμου φαίνεται τὸ γ'. βαθμοῦ ἐκ τριγενείας συναικέσιον κεκωλυμένον, ἐῷμεν τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κρίσιν τοῦ κατὰ τόπους κανονικοῦ Ἀρχιερέως ἁγίου Οὐγγροβλαχίας οἰκονομεῖσαι τὸ πρᾶγμα κατὰ τὰς περιστάσεις προσέχων μέντοι καλῶς μήποτε ὁδὸς παρεκτροπῆς ὑποληφθῇ ἢ ἐκ μέρους αὐτοῦ γεννησόμενη τυχὸν συγκατάβασις. Γρ. Πατρ. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1824. Κώδιξ 15 σελ. 250.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συναικέσιον, ὃν πέμπτου βαθμοῦ ἐκ τριγενείας, δὲν κωλύεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Πρακτ. Ι. Σ. 9 Δεκεμβρίου 1876.

Ἡ Ἐκκλησία οὐ μόνον οὐδαμῶς ἐπιτρέπει τὴν συγκρότησιν τοιούτων συναικесиῶν τρίτου ἐκ τριγενείας βαθμοῦ, ἀτε ὑπ' αὐτῶν τῶν ἱερῶν νόμων μὴ ἐπιτρεπομένων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τιμωρίαν ἀπιδοῦσα τῶν παρανομησάντων, ἐξέδωκεν ἤδη φρικτὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον κατ' αὐτῶν, καθυποβαλοῦσα ταῦτοχρόνως καὶ ὑπὸ ποινὴν ἀργίας τὸν στεφανώσαντα αὐτοὺς ἱερέα. Γραμ. Πατρ. 20 Δεκεμβρίου 1855.

Ἀρθ. 66. Μητρὺς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον

τὴν γυναῖκα τοῦ προγονοῦ του, οὐδὲ τὴν προγονὴν τῆς προγονῆς του. Ἀρμ. Σπ. 476. §. 3. Πηδ. 476. § 1 καὶ 6.

Ἀρθ 67. Μητρὺς καὶ προγονὸς δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον δύο ἀδελφάς. Ἀρμ. Σπ. 480. § 2. Πηδ. 453.9.

Ἀρθ. 68. Μητρὺς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν γυναῖκα τοῦ προαποθανόντος προγονοῦ του. Ἀρμ. Σπ. 476. §. 2,4. Πηδ. 453. 1.2.

Ἀρθ. 69. Μητρὺς δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὸν ὑπάρξαντα ἄνδρα τῆς προγονῆς αὐτῆς. Βασ. (28. 5) 3. Π. (23. 2) 15.

Ἀρθ. 70. Εἴς καὶ ὁ αὐτὸς δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς γάμον ἀνδραδέλφην καὶ νύμφην, καὶ τάνάπαλιν, δύναται ὅμως νὰ λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀποδιώσαντος δευτέρου ἐξαδέλφου αὐτοῦ κατὰ συγκατάβασιν. Ἀρμ. Σπ. 478. § 3.

Νομ. Πατρ. Μία καὶ ἡ αὐτὴ οὐ λαμβάνει ἀνδραδέλφον καὶ γαμβρόν, ὅτι ἐστὶ βαθμὸς γ'. ἐκ τριγενείας. Γραμ. Πατρ. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1824.

Ἀρθ. 71. Μία καὶ ἡ αὐτὴ δὲν λαμβάνει ἀνδράδελφον καὶ γαμβρόν.

Νομ. Πατρ. ἰδὲ ἄρθ. 70· σημ.

Ἀρθ. 72. Δύο ἀδελφοὶ δὲν λαμβάνουσιν εἰς

γάμον πενθεράν καὶ νύμφην, δύνανται ὁμῶς νὰ λάβωσι μεγάλην θείαν καὶ ἀνεψιάν ἐν ἑκτῷ βαθμῷ. Πηδ. 453.10. Ἀρμ. Σπ. 481. δ. 1.

Νομ. Πατρ. Μεγάλην θείαν. Τὸ παρὸν συνάλλαγμα ἐξήτάσθη συνοδικῶς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου κὺρ Γερμανοῦ καὶ ἔδοξεν ἀκώλυτον εἶναι. Τούτου χάριν οἵκτωρ καμφθέντες ὑπὸ τῶν πολλῶν παρακληήσεων τῶν δεηθέντων ἐκκλησιαστικῆς περὶ τούτου οἰκονομίας . . . ἀποραινόμεθα . . . ἵνα συντελεσθῇ τὸ συναιεσίον αὐτὸ ἀνεμποδίστως καὶ ἀναντιρρήτως. Γρ. Πατρ. κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1700 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Πατριάρχου Καλλινίκου. (Κωδ. Κριτίου. σ. 246).

Ἀρθ. 73. Γυναικάδελφος δὲν νυμφεύεται τὴν γυναῖκα τοῦ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβροῦ του. Ἀρμ. Σπ. 482. §. 4.

Ἀρθ. 74. Πατὴρ καὶ κόρη δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον νύμφην καὶ ἀνδράδελφον. Πηδ. 453. 8. Ἀρμ. Σπ. 483. §. 2.

Ἀρθ. 75. Δὲν δύναται τις νὰ λάβῃ τὴν ποτὲ γυναῖκα τοῦ προγονοῦ του. Βασ. (28. 5) 3. Π. (23. 2) 15.

Ἀρθ. 76. Δὲν λαμβάνει τις εἰς γάμον τὴν προεγγόνην τῆς ἀδελφῆς. Βασ. (28. 5) 4, οὐδὲ τὴν θυγατέρα τῆς προγονῆς. Αὐτ. 5.

Ἀρθ. 77. Δὲν λαμβάνει τις εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τῆς διεzeugμένης αὐτοῦ γυναικός, τὴν γεννηθεῖσαν ἐξ ἄλλου ἀνδρὸς μετὰ τὴν διάζευξιν, οὐδὲ τὴν μνηστὴν τοῦ ἀδελφοῦ του. Βασ. (28. 5) 1. Εἰδ. Θεοφ. (1. 10) § 9.

§ 5.

Ἐπὶ συγγενείας λόγῳ βαπτίσματος
μέχρις ἐβδόμου βαθμοῦ.

Ἀρθ. 78. Συγγένεια λόγῳ βαπτίσματος (πνευματικῇ) μεταξὺ δύο προσώπων κωλύει τὸν μεταξὺ αὐτῶν γάμον μέχρι τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου, οὐχὶ ὁμῶς καὶ πέραν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχουσι πολλαί. Ἴδὲ τόμον τοῦ 1839.

Νομ. Πατρ. Ἐβδόμου βαθμοῦ. Φησὶ γὰρ ὁ ἱερός Ματθαῖος ὁ Βλάσταρης, ὅτι τινὲς ἰσχυρίζονται ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος συγγενείας χρῆναι παρατηρεῖν τοὺς κεκωλυμένους βαθμοὺς ἄχρι τοῦ ἐβδόμου, τοῖς δὲ πλείοσι, τοῦτο οὐκ ἔδοξεν, ἀλλὰ μόνα τὰ τῷ νόμῳ περιεχόμενα πρόσωπα κωλύονται. Τί δέ φησιν ὁ νόμος ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τινὰ δεξάμενος οὐ δύναται αὐτὴν ὕστερον πρὸς γάμον ἀγαγέσθαι, ὥς ἤδη γενο-

μένην αὐτοῦ θυγατέρα, οὐδὲ τὴν ταύτης μητέρα ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὐδὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· συνάγεται ἄρα ἀπὸ μὲν τοῦ νόμου μέχρι τοῦ τρίτου μόνον ρητῶς κωλυθῆναι βρῆμα, κατὰ δὲ τὴν τοῦ Βλασταρέως ἐρμηνείαν τοῖς πλείοσι τοῦτο, ἀρέσκειν· εὐλόγως ἄρα τῶν πλειόνων τὴν ψῆφον κρατεῖν· ὅθεν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συγχωρεῖν τὸ συναικίσιον 5'. βρῆμα ἐκ βαπτίσματος. Γραμ. Πατρ. περὶ τὸ 1705. Κωδ. Κριτίου σελ. 252.

Σκέψεως γενομένης ὁ μὲν βρῆμας ὁ συνδέων τὸν Γ. μετὰ τῆς Σ. γ'. βρῆμα ἐκ πνευματικῆς συγγενείας ἐθεωρήθη ἐκ τῶν κωλυμένων, ἀνεκινώθη δ' ἡ ἀπόφασις αὕτη τῷ παραστάντι μετὰ τῆς συμβουλῆς ὅπως παύσῃται ὁ Γ. συνοικῶν παρνομῶς μετὰ τῆς Σ. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 31 Ἰουλίου 1875.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ι. Ι. ἐκ Ζαγορίου νὰ λάβῃ τὴν Τ. ἀδελφὴν τῆς ἀναδεκτῆς του Μαρίας. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1875.

Τὸ συναικίσιον τρίτου βρῆμα ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐστὶν ἀπηγορευμένον παρὰ τῶν ἱερῶν κανόνων. Γραμ. Πατρ. τῷ Μητρ. Προύσης τῆς 6 Μαρτίου 1830.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἀπαντήσεως τῷ αἰτοῦντι Μητροπολίτῃ ἐντελλομένης ὅπως ἀγωνισθῇ, ἵνα, εἰ δυνατόν, ἀποτρέψῃ τοὺς μελλονύμφους τοῦ τοιούτου

συναικισίου πέμπτου βρῆμα ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει μετέλθῃ συγκατάβασιν κατ' οἰκονομίαν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 16 Σεπτεμ. 1867.

Μόνον οἱ μέχρι τετάρτου βρῆμα συγγενείας ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος γάμοι κωλύονται. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 17 Ἰουλίου 1872.

Ἐπιτρέπεται γάμος πέμπτου βρῆμα ἐκ συγγενείας λόγῳ βαπτίσματος Πρ. Ι. Σ. τῆς 6 Αὐγούστου 1872.

Ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗτοῦ λόγος συναικίσιον εὐρέθη γ'. βρῆμα ἐκ ἁγίου βαπτίσματος, ἐκωλύθη κατὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ ἐκκλησιαστικὸν νόμον. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 21 Μαρτίου 1873.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Μητρ. Νεοκισσαρείας ἐντελλομένης ἵνα ἐπιμεληθῇ ἀποτρέψαι τὸ συναικίσιον δ' βρῆμα ἐκ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, ἐὰν κατίδῃ ἀναπόφευκτον ψυχικὸν κίνδυνον, μετέλθῃ συγκατάβασιν καὶ οἰκονομίαν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 18 Δεκεμβρίου 1867.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως τῆς Πανιερότητός του, ἐνεκρίθη ἵνα ἀγγελοῖται αὐτῷ ὅτι κατὰ τὸν νόμον, ὡς γνωστόν, ἀπαγορεύεται ἡ συγκρότησις τοιούτου συναικισίου μεταξὺ συγγενῶν τρίτου βρῆμα ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ἐν ὅμως ὑπάρχῃ ἀνάγκῃ μεγάλη καὶ κίνδυνος ἡθικῆς καὶ ψυχικῆς ἀπωλείας

τῆς νέας, δύνανται νὰ σταθμίση πάντα ταῦτα καὶ προσενεχθῇ ἀναλόγως, ὡς ἤθελεν ὑπαγορεύσει αὐτῷ ἡ ποιμαντικὴ φρόνησις. Πρακτ. Ι. Σ. 15 καὶ 22 Μαΐου 1876.

Ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ἵνα ὁ Μητρ. Κ. γράψῃ τῷ ἁγίῳ Ι. ὅτι, καίτοι πρόκειται περὶ συνοικεσίου γ'. βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, οὐτινος ἡ συγκρότησις ἐστὶ παράνομος, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ἵνα χορηγηθῇ ἡ ἄδεια κατὰ συγκατάβασιν, ὡς ἐγένετο καὶ ἄλλοτε ἐνεκα τῶν σχετικῶν περιστάσεων. Πρ. Ι. Σ. τῆς 21 Ἰουλίου 1876.

Ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ τῷ ἁγίῳ Κρήτης διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ὅτι κατὰ τὸν νόμον, ὡς γνωστόν, ἀπαγορεύεται ἡ συγκρότησις τοιοῦτου συνοικεσίου γ'. βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. ἂν ὅμως ὑπάρχῃ ἀνάγκη μεγάλη καὶ κίνδυνος μὴ ἐξοκεῖλῃ ἡ νέα, δύνανται νὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο. Πρ. Ι. Σ. τῶν 15 Μαΐου καὶ 22 Μαΐου 1876.

Ἐνεκρίθη ἵνα γένηται πιττάκιον τῷ Μητροπολ. Δρυϊνουπόλεως ἐρωτῶντι ἂν ὁ γάμος ὃν ὁ ἱερεὺς Χ. ἐτέλεσε πρὸ ἐτῶν τῆς θυγατρὸς τοῦ Χ. μετὰ τοῦ Α. Χ. θείου αὐτῆς ἀπλοῦ ἐκ πνευματικῆς συγγενείας βαθμοῦ γ'. ἔστιν ἔγκυρος ἢ οὐ, καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς Χ. ὃν ἔθετο ὑπ' ἀργίαν μετὰ τὴν παρνομίαν δύνανται ἱεροπρατεῖν, δηλοῦν ὅτι ἡ ἄχρι τοῦδε ποινὴ τοῦ

ἱερέως ἐστὶν ἀρκοῦσα. Πρακτ. Ι. Σ. 18 Ἰουνίου 1879.

Ἐπειδὴ ἀπεφάνθη ἡ Ἐκκλησίᾳ ἤδη, ὅτι μόνοι οἱ μέχρι τε-άρτου βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος γάμοι κωλύονται, συνεπῶς ὁ γάμος τοῦ Α. Γ. μετὰ τῆς Φ. Σ. συγγενῶν ἐκ βαπτίσματος ἐ'. βαθμοῦ ἐπιτρέπεται. Πρ. Ι. Σ. τῶν 17 καὶ 26 Ἰουλίου 1872.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἀπαντήσεως τῷ Μητρ. Βερροίας ἐντελλομένῳ ἵνα ἐν ἀποτυχίᾳ ἀποκρούσεως τοῦ προκειμένου γάμου συγγενῶν σ'. βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγ. Βαπτίσματος μετέλθῃ συγκατάβασιν κατ' οἰκονομίαν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1867.

Ἀρθ. 79. Ὁ ἀνάδοχος δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν ἀναδεκτὴν του, οὐδὲ τὴν θυγατέρα, οὐδὲ τὴν μητέρα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. Βασ. (28.5) 15. Κώδ. (5.4) 26.

Νομ. Πατρ. Ὁ ἀνάδοχος. Τὸ δὲ τοῦ νομικοῦ ρητοῦ στοχάζόμενοι ἐν ταῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος νομοθεσίαις, ὠρισμένα μόνον τινὰ πρόσωπα κωλύοντος καὶ φάσκοντος οὕτως, οὐ δύναμαι λαβεῖν, ἢ ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀνεδεξάμεν, οὐδὲ τὴν ταύτης μητέρα ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὐδ' ὁ υἱός μου, περαιτέρω δὲ μηδὲν προστιθεμένου καὶ ἐπιφέροντος, ὡς τοῖς πλείοσιν οὕτως ἔδοξεν, ἐν τούτοις

καὶ μόνοις τοῖς προσώποις ππρατρεῖν τοὺς κεχω-
 λυμένους βαθμούς, ἐν τοῖς συνδεδεμένοις τῇ σχέτει
 τοῦ βαπτίσματος, ὡς ἐν η'. κεφ. τοῦ β'. στοιχείου
 παρὰ Ματθαίῳ τῷ Βλαστάρη σαφῶς καθορᾶται,
 τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς διὰ τὰ εἰρημένα, καὶ ταῖς
 δεήσεσιν ἐπικαμφθέντες, δεῖν ἔγνωμεν συγ,ωρῆσαι
 γεῖσθαι τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον τῶν Μπατοῦς, βου-
 λομένης λαβεῖν τὸν Μαθιόν, ἧς τινος Μπατοῦς ἡ
 πρὸς μητρὸς μάμμη Ποροῦλι ἀνεδέξατο ἀπὸ τοῦ
 Θείου βαπτίσματος τὴν Σεβαστήν, μητέρα τοῦ ρη-
 θέντος Μαθιοῦ. Γραμ. Πατρ. Κ. Κριτίου σελ. 246.

Σκέψεως γενομένης, ἐνεκρίθη ἐπὶ τέλους ἵνα ὁ
 ἅγιος Λήμνου . . . ὑποδείξῃ τῷ ἁγίῳ Ἀδριανουπό-
 λεως τὴν ἀνάγκην τῆς οἰκονομίας (τοῦ συνοικεσίου
 ἀναδόχου μὲ τὴν θυγατέρα τῆς ἀναδεκτῆς του, ἥτοι
 δευτέρου βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος) χάριν
 τῶν τέκνων, ἐὰν ἦναι δυνατὸν, δίχα κοινοῦ σκαν-
 δάλου. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 11 Αὐγούστου 1875.

Οὐδὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. Γράφεις καὶ ἐρω-
 τῆς περὶ τινος νομικοῦ ζητήματος ἀνήκοντος τῇ
 συγγενείᾳ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, δηλαδὴ
 Πέτρος τις ἀνδεξάμενος ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσμα-
 τος Παῦλόν τινα βούλεται λαβεῖν εἰς γυναιχὰ τὴν
 ἀδελφὴν τούτου τοῦ Παύλου, βαπτιστικοῦ αὐτοῦ,
 καὶ ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γίνεται αὐτόθι

ἀντιλογία παρὰ τινων, τῶν μὲν λεγόντων ὅτι ἔξεστι
 γενέσθαι τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον διὰ τὸ μὴ κατὰ
 βάθος, ἀλλ' εἰς τὰ πλάγια εὐρίσκεσθαι τὴν συγγέ-
 νειαν, τῶν δὲ λεγόντων ὡς οὐκ ἔξεστι διὰ τὸ ἀπο-
 σώζειν τάξιν τρίτου βαθμοῦ τὸν ρηθέντα Πέτρον
 ἀνάδοχον πρὸς τὴν ἀδελφὴν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀναδε-
 χθέντος, κατὰ τοὺς νομικῶς βαθμολογοῦντας αὐτά.
 Ἀμφότεραι αἱ γνώμαι ἔχουσι τὰ δίκαια αὐτῶν.
 Ἐπὶ τοῦ προκειμένου γράφοντές σοι ἀποριόμεθα
 καὶ παραγγέλλομεν τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον νὰ μὴ
 γείνη διὰ τὴν πολλὴν καὶ ἄμεσον ἐγγύτητα καὶ
 διὰ τὴν ἀναφυομένην ψυχρότητα καὶ τὸ σκάνδαλον.
 Γρ. Πατρ. περὶ τὸ 1706. Κώδ. Κριτίου σελ. 250.

Ἄρθ. 80. Ὁ πατὴρ τῆς ἀναδεκτῆς δὲν λαμβά-
 νει εἰς γάμον τὴν γυναῖκα τοῦ ἀναδόχου
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἀρμ. Σπ. 487. §. 3.

Ἄρθ. 81. Ὁ υἱὸς τοῦ ἀναδόχου δὲν λαμβά-
 νει εἰς γάμον τὴν μητέρα τῆς ἀναδεκτῆς
 τοῦ πατρὸς του, οὐδὲ τὴν θυγατέρα τῆς ἀνα-
 δεκτῆς τοῦ πατρὸς του. Δύναται ὅμως θυγά-
 τηρ ἀναδόχου νὰ νυμφευθῇ τὸν ἀδελφὸν τοῦ
 ἀναδεκτοῦ, καθόσον τοῦτο δὲν ἐκωλύθη ὑπὸ
 τοῦ νόμου. Ἀρμ. Σπ. 488. §. 2 καὶ 3. 489. §.
 4. καὶ Ἀρμ. (4.7) 35.

Νομ. Πατρ. Θυγάτηρ. Καὶ διασχεψάμενοι κα-

τελάσσομεν συγχωρηθῆναι τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον (καθ' ὃ θυγάτηρ ἀναδόχου μέλλει λαβεῖν τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀναδεκτοῦ), τοῖς διέπειν πάλαι λαχοῦσι τὸ χριστῶνυμον πλήρωμα, καθόσον σεσημειωμένον σώζεται ἐν ἐκκλησιαστικοῖς ὑπομνήμασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κυρ Νεοφύτου Πατριάρχου, συνοδικῶς ππρακαθημένου καὶ συνεδριαζομένου αὐτῷ τοῦ τε Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρ Θεοφάνους καὶ τῶν παρευρεθέντων τότε ἀρχιερέων· τὰ γὰρ ἐκ τοῦ θείου, φασι, βαπτίσματος πρόσωπα, ἐκεῖνα μόνον κωλύεσθαι, ὅσα ὁ νόμος ρητῶς διεκώλυσεν ἅπαξ, ἐστὶ τὸ μὴ δύνασθαι λαβεῖν τινα, ἢν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀνεδέξατο, οὔτε τὴν αὐτῆς μητέρα ἢ θυγατέρα, οὔτε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὰ παρὰ ταῦτα δὲ ἀπαραιτήτως εἰς γάμον συνάπτεισθαι, ὅστις διορισμὸς οὗτος καὶ παρὰ Ματθαίῳ τῷ Βλαστάρει ἐν τῷ β'. στοιχείῳ φέρεται, ἄλλως τε καὶ εἰ δέον φυλαχθῆναι τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος πνευματικὴν σχέσιν τῆς οἰκειώσεως, τοῦτο σώζεται ὀρθῶς μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταγομένων παίδων καὶ τοῦ ἀναδεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ γεννωμένων, ὧν ἡ συγγένεια τηρεῖται μέχρι τοῦ ζ' βαθμοῦ καὶ λύεται ἐπὶ τοῦ η'. ὅπως καὶ ἡ ἐξ αἵματος, τὰ δὲ ἀδελφία τοῦ ἀναδεχθέντος, ἦτοι τοῦ βαπτιστικοῦ, ὡς πλάγια

λογίζονται καθὼς τοῖς πλείοσι κέκριται. Γραμ. Π. τοῦ 1805 (Κ. Κριτίου σελ. 246. Ὅμοιον αὐτόθι σελ. 247 καὶ 250.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ νόμος περὶ τούτου διαλαμβάνων ρητὰ τινὰ πρόσωπα μόνον ἐκώλυσε λέγων «οὐ δύναμαι λαβεῖν ἢν ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀνεδέξαμην, οὔδὲ τὴν μητέρα αὐτῆς ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὔδὲ ὁ υἱός μου, καὶ ἕως αὐτοῦ μόνον ἐστάθῃ· οἱ ἐξηγηταὶ δὲ ἐμαχρυναν ἕως τὸν η'. βαθμὸν, καὶ πάλιν ἐξ αὐτῶν ἄλλοι θέλουσιν, ὅτι τὸ βαπτιστικὸν καὶ τὰ παιδιὰ του καὶ καθεξῆς τὰ ἐγγόνιά του νὰ μετροῦνται κατὰ βαθμὸν μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ ἀναδόχου καὶ νουνοῦ καὶ νὰ διαλύωνται εἰς τὸν η'. βαθμὸν ὥσπερ καὶ τὰ ἐξ αἵματος· τινὲς δὲ καὶ τὰ ἀδελφία τοῦ βαπτιστικοῦ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν τεχθέντα μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ ἀναδόχου κατὰ βίθος τὰ μετροῦσι καὶ αὐτοί, ἀλλὰ τοῖς πλείοσι τοῦτο οὐκ ἔδοξε, καθὼς ὁ νομικὸς Ματθαῖος Βλάσταρης δηλοποιεῖ. Ἐξητήθη δὲ περὶ τούτων καὶ ἐγένετο σκέψις συνοδικὴ πρὸ χρόνων πολλῶν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ χρηματίσαντος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως μακαρίτου Νεοφύτου καὶ ἐξεδόθη ἔγγραφος ἀπόφασις διὰ συνοδικῆς σκέψεως κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν διορίζουσα ὅτι τὰ ἀδελφία τοῦ βαπτιστικοῦ καὶ τὰ ἐξ ἐκείνων γεννώμενα νὰ λογίζωνται ὡς πλάγια

για μετὰ τὰ παῖδ'α καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ ἀναδόχου καὶ ὅχι κατὰ βέθος καὶ ἀκολουθῶς νὰ ᾔναι ἀχώλυτα πρὸς γάμου κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο γράφοντες καὶ ἡμεῖς δηλοποιούμεν τῇ ἀρχιερωσύνῃ σου ὅτι κατὰ τὸν προγεγονότα διορισμὸν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου κυροῦ Νεοφύτου καὶ τὴν δόξαν τῶν πλειόνων ἡ δὲ εἶπεῖν λόγῳ συγκαταβάσεως καὶ οἰκονομίας θέλεις δώσῃ ἄδειαν νὰ γείνη τὸ τοιοῦτο συνάλλαγμα (τοῦ συνοικεσίου τοῦ Μόσχου μετὰ τὴν Α') Γρ. Πατρ. περὶ τὸ τέλος τοῦ 17 αἰῶνος. Κώδης Κυπρίου, σελ. 664.

Δοκεῖ καὶ τὸ συνοικέσιον (υἱοῦ τοῦ ἀναδόχου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἀναδεκτοῦ) παρὰ νόμον κατὰ τοὺς μεραθηκότας συμπλέκειν τὰ τέκνα τοῦ ἀναδόχου καὶ τὰ βαπτιστικὰ τοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τὰ ἀδελφία τῶν βαπτιστικῶν καὶ σχεδιάζειν συγγένειαν ἀνυπόστατον, ἀλλὰ τοῦτο οὔτε κανονικὸν ἐστίν, οὔτε παραγγελία νομική τις, ἀλλ' ἐφεύρημα τῶν τυχόντων ἐπινοίας τῶν αὐτῶν σφαλερᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνάγκη προσέχειν ἀπαραιτήτως παραλογισμοὺς τῶν τυχόντων, ἀλλὰ καθαρὰν φυλάττειν τὴν ἀκρίβειαν τῶν νομικῶν καὶ κανονικῶν ἐνταλμάτων ὅσα περὶ συνοικεσίου γέγραπται καὶ τὴν πνευματικὴν συγγένειαν ἀποφαίνεται μεταξὺ τῶν τέκνων καὶ τῶν βαπτιστικῶν τοῦ ἀναδόχου, τὰ γὰρ

ἄλλα ὡς πλάγια κρίνονται· ὅθεν τὸ συνοικέσιον τοῦ νόμιμον οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποράσεως. Γρ. Πατρ. ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Πατριάρχου Γαβριὴλ περὶ τὸ 1702—1707.

Οἱ ἐν ἀγνοίᾳ τυχόν τοῦ ὑπάρχοντος ὡς εἴρηται ἀνατρεπτικοῦ κωλύματος συνάψκτες τοιοῦτον ἄθεσμον γάμον, (θυγάτηρ ἀναδόχου μετὰ υἱοῦ τῆς ἀναδεκτῆς), οὐ μόνον δικαιοῦται θεωρεῖν αὐτὸν ἄκυρον, ἀλλὰ καὶ ὀφείλουσι ζητῆσαι τὴν διάσπασιν αὐτοῦ καὶ ἀ-έγειν πάσης μετ' ἀλλήλων γαμικῆς σχέσεως, δυνάμενοι ἀπροκριματίστως ἐπιδεῖν εἰς ἐτέρους γάμους. Ρήτρ. Πατρ. 13 Φεβρουαρίου 1888.

"Αρθ. 82. Μία καὶ ἡ αὐτὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ δύο πνευματικούς ἀδελφούς.

Νομ. Πατρ. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ συγκρότησις τοῦ συνοικεσίου τούτου, διότι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπὸ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ βαπτισθέντες τυγχάνουσι πνευματικοὶ ἀδελφοί. Πρακτ. Ι. Σ. 14 Ἰανουαρίου 1878.

Τούτου χάριν κατὰ τὴν διάληψιν τῶν ἱερῶν νόμων, οἵτινες ἀπαγορεύουσι λαβεῖν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δύο πνευματικούς ἀδελφούς, ἐγνωμέν διασπᾶσαι καὶ διαλύσαι τὸ συνοικέσιον τοῦτο ὡς βίαιον καὶ παράνομον διὰ τὴν ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος β'. βαθμοῦ συγγένειαν. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1835.

Άρθ. 83. Τέκνον ἀναδεκτοῦ ἀναδόχου τινὸς δύναται νὰ λάβῃ ἀναδεκτὴν τοῦ αὐτοῦ ἀναδόχου.

Νομ. Πατρ. Τέκνον ἀναδεκτοῦ. Ἐπιτρέπεται κατὰ νόμον ἡ σύζευξις τέκνου ἀναδεκτοῦ ἀναδόχου τινὸς μετὰ ἀναδεκτῆς τοῦ αὐτοῦ ἀναδόχου. Πρακτ. Ι. Σ. 22 Αὐγούστου 1883.

Άρθ. 84. Υἱὸς ἀναδεκτῆς δὲν δύναται νὰ νυμφευθῇ θυγατέρα τοῦ ἀναδόχου αὐτῆς (γ'. βαθμὸς ἐκ βαπτίσματος).

Νομ. Πατρ. Υἱὸς ἀναδεκτῆς. Τὸ συνοικέσιον, καθ' ὃ ὁ υἱὸς τῆς ἀναδεκτῆς μέλλει λαβεῖν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τοῦ ἀναδόχου αὐτῆς, ὃν γ'. βαθμοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, κωλύεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Πρακτ. Ι. Σ. 13 Ἰανουαρίου 1886.

Άρθ. 85. Θυγάτηρ ἀναδόχου δὲν δύναται νὰ λάβῃ υἱὸν τῆς ἀναδεκτῆς.

Νομ. Πατρ. Τοῦ νόμου 14 Βασ. (28.5) ρητῶς ἀπείργοντος τὸ συνοικέσιον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς θυγατρὸς τῆς ἀναδεκτῆς, ἡ Ἐκκλησία οὐ δύναται συγκαταβῆναι οὐδ' ἐξαίρεσιν τινα ποιήσασθαι. Πρακτ. Ι. Σ. 24 Ὀκτωβρίου 1889.

Άρθ. 86. Θυγάτηρ ἀναδεκτῆς λαμβάνει τὸν ἑγγονον τοῦ ἀναδόχου.

Νομ. Πατρ. Θυγάτηρ. Ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ εἰς

ἀπάντησιν τῷ αἰτοῦντι μητροπολίτῃ ὅτι, ἂν μὴ ὑπάρχῃ ἄλλη συγγένεια ἐκτὸς τῆς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τετάρτου βαθμοῦ, δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος γάμον, καθ' ὅτι ἡ θυγάτηρ τῆς ἀναδεκτῆς λαμβάνει τὸν ἑγγονον τοῦ ἀναδόχου. Πρακτ. Ι. Σ. 30 Μαΐου 1889.

Άρθ. 87. Ἐγγονος ἢ ἐγγόνῃ τοῦ ἀναδόχου λαμβάνει τὴν ἀναδεκτὴν ἢ ἀναδεκτὸν τοῦ πάππου αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα ἢ υἱὸν αὐτῆς.

Νομ. Πατρ. Ἐγγονος. Ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ τῷ αἰτοῦντι Μητροπολίτῃ ὅτι ἐπιτρέπεται ἵνα ὁ ἑγγονος τοῦ ἀναδόχου λάβῃ εἰς σύζυγον τὴν ἀναδεκτὴν τοῦ πάππου αὐτοῦ. Πρακτ. Ι. Σ. 1 Αὐγούστου 1889.

Ἐπιτρέπεται ὁ ἐρωτώμενος γάμος τοῦ ἀναδεκτοῦ μετὰ τῆς σαρκικῆς ἐγγονῆς τοῦ ἀναδόχου, ὡς μὴ συμπεριλαμβανόμενος ἐν τῇ ἀπαγορεύσει τοῦ νόμου, περιορίζοντος τὰ ἐκ τῆς πνευματικῆς συγγενείας τοῦ ἁγίου βαπτίσματος κωλύματα εἰς ἕξ καὶ μόνον, ἥτοι τοῦ ἀναδόχου μετὰ τῆς ἀναδεκτῆς, τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, πρὸς δὲ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀναδόχου μετὰ τῶν τριῶν ἀνωτέρω προσώπων. Πρακτ. Ι. Σ. 29 Ἀπριλίου 1889.

Άρθ. 88. Δύο πρωτεξάδελφοι λαμβάνουσιν εἰς γάμον δύο πνευματικὰς ἀδελφάς.

Νομ. Πατρ. Πνευματικὰς ἀδελφὰς. Γράφοντες ἀποφαινόμεθα ἵνα δύο πρωτεξάδελφοι ἔχουσιν ἄδειαν λαβεῖν εἰς γυναικας δύο πνευματικὰς ἀδελφὰς, (ἦτοι ὁ μὲν Ο. τὴν θυγατέρα τῆς Π., ὁ δὲ Κ. τὴν Βαπτιστικὴν τῆς αὐτῆς Π.) καὶ ποιῆσαι τὰ συναλλάγματα ταῦτα χωρὶς τινος δισταγμοῦ, καὶ γὰρ ἀπὸ μέρους τῶν θεῶν νόμων οὐδὲν ἐμπόδιον ἔχουσιν, οἷτινες ἀποφαίνονται ὅπως οὐχὶ ἐξάδελφοι, ἀλλὰ καὶ δύο ἀδελφοὶ σαρκικοὶ λαμβάνουσιν ἀκωλύτως δύο πνευματικὰς ἀδελφὰς. Γρ. Πατρ. Περὶ τὸ τέλος τοῦ 17 αἰῶνος. Κώδ. Κυπρίου σελ. 658.

§. 6.

Ἐπὶ συγγενείας λόγῳ υἰοθεσίας ἐπισήμου.

Ἄρθ. 89. Ἀνιόντες θέσει δι' ἐκκλησιαστικῆς ιερολογίας δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον κατιόντας θέσει δι' ἐκκλησιαστικῆς ιερολογίας ἐπ' ἄπειρον· οὕτως ὁ θετὸς πατὴρ δὲν λαμβάνει εἰς γάμον τὴν τοῦ θετοῦ υἱοῦ γυναῖκα. Βασ. (28.5) 2. Π. (23.2) 14 πρ. § 1. ἢ τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἐγγόνην. Βασ. (28.5) 8. οὔτε ὁ θετὸς υἱὸς τὴν τοῦ θετοῦ πατρός μητέρα ἢ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς ἢ τὴν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ ἐγγόνην. Βασ. (αὐτόθι. Π. (23.2) 55. πρ. § 1. Ἄν ὅμως ἡ υἰοθεσία ἐγένετο διὰ ψιλῶν λόγων

καὶ οὐχὶ δι' ἐκκλησιαστικῆς ιερολογίας, οὐδὲν ὑπάρχει κώλυμα γάμου.

Νομ. Πατρ. Διὰ ψιλῶν λόγων. Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει ἂν θετὸς υἱὸς καὶ θετὴ κόρη συνέρχονται εἰς γάμου κοινωνίαν, ἐνεκρίθη ἵνα δοθῇ ἀπάντησις ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο εἶναι ἔννομον, ἀφοῦ ἡ προκειμένη υἰοθεσία ἐγένετο διὰ ψιλῶν λόγων καὶ οὐχὶ δι' ἐκκλησιαστικῆς ιερολογίας. Πρ. Ι. Σ. 13 Ἰουλίου 1874.

§. 7.

Ἐπὶ ὑπάρξεως πρώτου γάμου.

Ἄρθ. 90. Ἡ ὑπαρξίς πρώτου γάμου ἐν ζωῇ ἐμποδίζει τὴν σύστασιν δευτέρου γάμου καὶ καθίστησι τοῦτον ἄκυρον αὐτοδικαίως καὶ οὐδεμίαν παράγει συνέπειαν. Βασ. (28.5) 35. Κ. (5.5) 2.

Νομ. Πατρ. Ἄκυρον. Ἐπειδὴ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἐγκαταλιπὼν τὴν νόμιμον αὐτοῦ σύζυγον ἐστεφανώθη κρυφίως καὶ παρανόμως μεθ' ἑτέρας γυναικός, διὰ ταῦτα ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προνοουμένη ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τῶν θεῶν κανόνων καὶ τῆς εὐκοσμίας τοῦ χριστιανικοῦ πολιτεύματος . . . ἔχθεσμον καὶ παρὰ-

νομον τὸ τοιοῦτο συνοικέσιον ἀπεκήρυξε. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1859.

Ὁ γάμος τοῦ Α. μετὰ τῆς Β., ὡς γενόμενος ἄνευ προηγουμένης διαζεύξεως ἀπὸ τοῦ νομίμου συζύγου αὐτῆς, ὑπάρχει ἄκυρος καὶ δέον ἢ γυνὴ ἢ ναυποχρεωθῆναι ὅπως ἀκολουθήσῃ τῇ νομίμῳ αὐτῆς συζύγῳ, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ὑποβάλλῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἀποποιήσεως αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 12 Αὐγούστου 1871.

Οἱ παρανόμως τελεσθέντες δεύτεροι γάμοι, συνεστώτων τῶν πρώτων, ἄκυροί εἰσι καὶ ἀνυπόστατοι καθ' ἑαυτοὺς ὡς τελεσθέντες συνεστώτων τῶν πρώτων· οἱ οὕτως δὲ παρανόμως ἐλθόντες εἰς γάμου κοινωνίαν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰσὶ ξένοι πρὸς ἀλλήλους διὰ τὸ ἀσύστατον καὶ ἄκυρον τοῦ γάμου αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν γενομένην διάλυσιν τῶν πρώτων γάμων αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ νομιμοποιήσωσι τοὺς δευτέρους τούτους, καθόσον, κατὰ τὰς διαγορεύσεις τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ λοιπὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις, ὁ ἐπὶ μοιχείᾳ γυναικὸς κατηγορηθεὶς οὐ δύναται ταύτην γαμετὴν ἀγαγεῖσθαι. (Κανὼν ΛΘ'. Μ. Βασιλείου, Ἀρμ. (4.7) 29 καὶ 30, Νεαρχὰ 134.12). Πρακτ. Ι. Σ. 25 Ἰουλίου 1889.

Ἄκυρος ἐστὶν ὁ γάμος τοῦ ἐφεσείουτος μετὰ τῆς

ἐφεσιβλήτου ὡς γενόμενος συνεστώτος πρώτου γάμου ἐγκύρου, εἰ καὶ βραδύτερον λυθέντος διαζυγίῳ. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 22 Αὐγούστου 1892.

Ἄκυρος καὶ μὴ ὑπάρχων ἐστὶν ὁ προκείμενος γάμος οὐ μόνον διότι ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπεστώτος ἐγκύρου καὶ νομίμου γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐφεσειούσης, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπάρχει κώλυμα ἀνατρεπτικόν, οὔσης τῆς δευτέρας συζύγου αὐτοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ πέμπτου ἐξ ἀγχιστείας βαθμοῦ. Πρακτ. Ι. Σ. 139 τοῦ 1893.

Ἐπειδὴ . . . διαζύγιον ἐπ' οὐδεμιᾷς στηριζόμενον κανονικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ληφθῇ ποσῶς ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετασθῇ τὸ κῦρος ἢ μὴ αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ἄκυρος καὶ μὴ ὑπάρχουσα θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου πᾶσα γαμικὴ συνάφεια τοῦ ἐτέρου τῶν διαδίκων συζύγων μετὰ προσώπου τρίτου, ἐφ' ὅσον νομίμως καὶ κανονικῶς δὲν ἀπαγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου ἢ διάλυσιν τοῦ ὑφισταμένου γάμου μεταξύ τῶν διαδίκων συζύγων, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ὁ συναφθεὶς δεύτερος γάμος ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἄκυρος κατ' ἀρχὴν καὶ μὴ ὑπάρχων λογίζεται. Ἀποφ. Ι. Σ. 194 τοῦ 1896.

Καὶ οὐδεμίαν παράγει συνέπειαν. Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν καὶ Βυζαντινὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὸ ἡμέ-

τερον Κανονικόν, ὁ ἀθέμιτος γάμος ἐστὶν ἄκυρος, μηδεμίαν. ἔχων συνέπειαν νόμιμον διὰ τοὺς συνάφοντας αὐτόν, καὶ ἐν συνήφθῃ καλῇ τῇ πίστει παρ' ἀμφοτέρων ἢ παρὰ τοῦ ἐνὸς τῶν συνομολογησάντων αὐτὸν καὶ οὐδόλως παράγει δικαίωμα καὶ ἀποζημιώσεις, ὡς διατείνεται ἡ ἀνακόπτουσα. Ἀπρ. Ι. Σ. 42 τοῦ 1886.

Τὰ προσαχθέντα χωρία τῶν Πανδεκτῶν, τοῦ Κώδικος καὶ τῶν Βασιλικῶν, οὐδόλως περιέχουσι τὴν θεωρίαν τοῦ νομιζομένου γάμου μετὰ τῶν σημειωμένων συνεπειῶν τῶν ὑποστηρικθεισῶν ὑπὸ τῆς ἀνακοπτούσης διατεινομένης ὅτι, ἄκυρωθέντος τοῦ μετὰ τοῦ ἀνακοπτομένου γάμου αὐτῆς ὡς παρὰ νόμου, ἅτε λαβόντος χώραν μεταξὺ συγγενῶν δ'. βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας, διαρκέσαντος δ' ἐπὶ 21 ἔτη, αὕτη δικαιοῦται διατηρεῖν τὴν κοινωνικὴν τοῦ πρώην συζύγου αὐτῆς θέσιν, φέρειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐξαιτουμένης ἵνα ἐπιδικασθῇ αὐτῇ κατὰ τὸν νόμον καὶ τὸ δίκαιον ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τῶν εἰσδημάτων τοῦ ὁποίου νὰ δύναται νὰ συντηρῇται ἐν ὅσῳ ζῇ, καὶ τοῦτο διότι τὸ μὲν πρῶτον χωρίον Κ. (3.5) 7. § 1 ἀποβλέπει τὰ ἐξ ἐνὸς τοιούτου ἀθεμίτου γάμου γεννηθέντα τέκνα, κυροῦν ἐξ ἐπεισεύσεως καὶ ἔνεκα τῆς συνδρομῆς πολλῶν σπουδαίων λόγων τὴν προσωπικὴν κατάστασιν τούτων, τὸ δὲ

δεύτερον Κωδ. (5.5) 4 ὁρίζει ὅτι ἐν περιπτώσει συνάψεως ἀθεμίτου γάμου καλῇ τῇ πίστει αἱ παρὰ τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἕτερον γενόμεναι δωρεαὶ δὲν διεκδικοῦνται παρὰ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, τοῦθ' ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀπὸ πωλῆς ἀπὸ ποινῆς, τὸ δὲ τρίτον καὶ τέταρτον Πανδ. (48.5) 39 § 7, Βασ. (60.27) 39, ἀπλῶς καὶ μόνον ὁρίζουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐν ἀγνίᾳ γενομένου ἀθεμίτου γάμου δίδωσι συγγνώμην φύσις καὶ ἡλικία καὶ ἡ ἐπ' ἀνόρθωσιν τοῦ ἀμάρτηθέντος καὶ μάλιστα εἰ μήπω τις αὐτῶν κατηγόρησε, τοῦτο δὲ δηλοῖ μόνον ὅτι συγγωροῦνται ἀπλῶς αἱ ποιναὶ αἱ κατὰ τῶν ἀθεμίτων μέσων τεθεσπισμέναι, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ τίτλου τῶν Βασιλικῶν καὶ Πανδεκτῶν, ἐν οἷς τὰ χωρία ταῦτα εὗρίσκονται (Νόμος Ἰουλίου περὶ τῶν ἐν μοιχείᾳ ἐνεχομένων ad legem Juliam de adulteriis coercendis) Ἀποφ. Σ. Ι. 42 τοῦ 1886.

§. 8.

Ἐπὶ ἐπιτροπείας.

Ἄρθ. 91. Ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ κηδεμὼν καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἑγγονοὶ αὐτῶν μηδὲ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνων δὲν λαμβάνουσιν εἰς γάμον τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐπιτροπευομένην ἢ κηδεμονευομένην, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πατὴρ αὐτῆς ζῶν ἐμνή-

στευσε ταύτην ἢ διέταξε διὰ διαθήκης του τὸν τοιοῦτον γάμον. Βασ. (28.5) 22.27, 3. Π. (23.2) 36, 37. Κ. (5.6) 7, ἀλλ' οὐδὲ ὁ πατὴρ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ὁ συνυπεξούσιος αὐτοῦ ἀδελφὸς λαμβάνουσιν εἰς γάμον τὴν ὀρφανήν. Βασ. (20.5) 10 Π. (23.2) 67. § 2.4. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2533.

Ἀρθ. 92. Ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπιτρόπου λαμβάνουσιν εἰς γάμον τὴν ἐπιτροπευθεῖσαν, ἐὰν αὕτη λάβῃ τὴν λογοδοσίαν καὶ ὑπερβῇ τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Βασ. (28.4) 43. Κ. (5.6) 6.

§. 9.

Ἐπὶ μοιχείας.

Ἀρθ. 93. Ὁ κατηγορηθεὶς ἐπὶ μοιχείᾳ γυναικὸς δὲν λαμβάνει ταύτην εἰς γάμον. Βασ. (28.5) 11. Π. (23.2) 26. Ἐκδ. Βασιλικῶν Ζέπου σελ. 2534.

Νομ. Πατρ. Δὲν λαμβάνει ταύτην. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νομικῆς διατάξεως τοῦ μὴ λαμβάνειν τὸν μοιχὸν ὡς σύζυγον αὐτοῦ τὴν μοιχαλίδαν, μένει εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 5 Μαρτίου 1885.

Ἀπαγορεύεται καὶ ἄκυρον διὰ τοῦτο ἐστὶ τὸ συν-

οικίσιον μοιχαλίδος μετὰ μοιχοῦ. Γραμ. Πατρ. τῆς 14 Μαρτίου 1841.

§. 10.

Ἐπὶ ἀρπαγῆς.

Ἀρθ. 94. Ὁ ἀρπάσας παρθένον ἢ χήραν δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα ταύτην, κἂν συναινῇ ὁ πατὴρ καὶ συγχωρῇ τὸ ἔγκλημα. Βασ. (28.5) 13. Κ. (9.13) μον. § 1. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2535.

Νομ. Πατρ. Ὁ ἀρπάσας. Ὑπαρχούσης ἐνόπλου ἀπαγωγῆς καὶ διακορεύσεως πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ πρώτου γάμου, καὶ ἐπομένως τελεσθέντος αὐτοῦ βίη καὶ δυναστεία, θεωρεῖται οὗτος ἄκυρος, καθόσον, κατὰ τὸν νόμον, τὸ βίη γενόμενον οὐκ ἔρρωται, ἔγκυρος δ' ἐστὶν ὁ δεύτερος γάμος ὁ γενόμενος ἐκούσης τῆς νέας, οὐδὲν δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἔχοντος τοῦ ἀπαγωγέως πρώτου συζύγου αὐτῆς. Πρακτ. Ι. Σ. 17 Αὐγούστου 1885.

Ἄκυρος εἶναι κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς πολιτικοὺς νόμους ὁ προκείμενος γάμος ὡς γενόμενος δι' ἀπαγωγῆς. Πρακτ. Ι. Σ. 15 Μαΐου 1878.

Ἐπειδὴ . . . ὁ γάμος ἐξ ἀρπαγῆς ρητῶς κηρύσσεται ἄκυρος (Βασ. (60.57) 3 καὶ Ἀρμ. (4.7) 34

«μὴ γαμείσθω ἡ ἀρπαγεῖσα τῷ ἀρπάζοντι αὐτήν, ἀλλὰ καὶ εἰ συναινέσωσι τῷ τοιούτῳ συνακείψω οἱ γονεῖς περιορίζονται». Ἐπειδὴ ὁ προκείμενος γάμος τοῦ ἀπαγωγέως μετὰ τῆς ἀπαχθείσης ἡδύνατο θεωρηθῆναι ἄκυρος καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἀπαχθεῖσα ἦν μεμνηστευμένη μετ' ἄλλου. ὁ δὲ μνηστήρ ἐπιμένει καὶ μετὰ τὰ γεγονότα εἰς τὴν μετ' αὐτῆς σύζευξιν καὶ ὁ γάμος ἐτελέσθη ἄνευ τῆς νενομισμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, τούτων οὖν πάντων τῶν λόγων ἕνεκα ἀποφαινόμεθα ὅτι ὁ προκείμενος γάμος ἐστὶν ἄκυρωτός κατὰ τε τοὺς ἐκκλησιαστικούς κανόνας καὶ τοὺς πολιτικούς νόμους, ὁ δὲ ἄρπαξ καταδωξίμος καὶ τιμωρητέος. Ρήτρα Π. Σ. 15 Μαΐου 1878.

Νομ. Ε. Δ. Ἡ ἀπαγωγή, κατὰ τὸν Ρωμαϊκὸν Νόμον, εἶναι κώλυμα πρὸς γάμον μετὰ τοῦ ἀπαγωγέως καὶ τῆς ἀπαχθείσης Κ. (9.13) 1. Ἀρμ. (4.6) 34. Ἀποφ. Α. Π. 255 τοῦ 1872.

§. 11.

Ἐπὶ κληρικῶν.

Ἄρθ. 95. Κληρικὸς οἰουδήποτε βαθμοῦ καὶ μοναχὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δὲν δύνανται νὰ συνάψωσι γάμον. Νε. 6 κεφ. 10. Νε. 22. κεφ. 42. Νε. 123. κεφ. 14.

Νομ. Πατρ. Ἀποφαινόμεθα ἵνα αὐτὸς μὲν ὁ διαληφθεὶς Μοδένας (ἱερεὺς) τῆς μὲν ἱερωσύνης ἀπέχη τελείως, λαϊκὸς δὲ τελῇ κατὰ πάντα καὶ ἔχητε ἄδειαν οἱ αὐτόθι ἱερεῖς εὐλογῆσαι αὐτόν, μεθ' ἧς ἂν βούλοιτο γυναικὸς ὡς ἓνα τῶν λαϊκῶν καὶ κοινολαϊτῶν ἀναντιρρήτως καὶ εὐλογῆτε καὶ ἀγιάζητε αὐτοὺς καὶ ἐκκλησιασίζητε ἀνεμποδίστως. Γρ. Πατρ. κατὰ τὸ ἔτος 1701. Κώδιξ Κυπρίου σελ. 566. τὸ αὐτὸ καὶ ἐν Κώδικι 3ῳ σελ. 60 κατὰ Μάϊον τοῦ 1701.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς διαδηλούσης ὅτι κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας ὁ Χ' Γ. ἱεροδιάκονος ὢν καὶ ἀπὸ τινος χρόνου ἀποβαλὼν τὸ μοναχικὸν σχῆμα οὐκ ἐπιτρέπεται εἰσελθεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν Πρ. Ι. Σ. τῆς 15 Φεβρουαρίου 1868.

Ἡ Ἐκκλησία οἰκονομία χρωμένη περὶ τοὺς ἀδυνατῶς ἔχοντας τιμῆσαι τὰς δεδομένας αὐτοῖς ἱεράς ὑποσχέσεις καὶ διασῶσαι τὸ ἐμπρέπον τῇ ἱερωσύνῃ ἀκηλίδωτον τοῦ βίου ἐπιτρέπει αὐτοῖς κατὰ συγκατάβασιν εἰσελθεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἐπειδὴν πρῶτον ἀπογυμνωθῶσι τῆς ἱερωσύνης. Γρ. Πατρ. καὶ Συν. ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1874.

Ἀποφανθέντων πάντων τῶν ἁγίων Συνοδικῶν ὑπὲρ τῆς κατ' οἰκονομίαν χορηγίας ἀδείας γάμου τῷ ἱερεῖ, ἀφοῦ καθαιρεθῇ προηγουμένως, ἐνεκρίθη νὰ γραφῶσι τὰ δέοντα τῷ ἁγίῳ Κρήτης περὶ παροχῆς

τῆς σχετικῆς ἀδείας. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 7 'Ιουνίου 1876.

"Αρθ. 96. Χήρα κληρικοῦ ἀποθανόντος δύναται, κατὰ συγκατάθεσιν, νὰ συνάψῃ νέον γάμον.

Νομ. Πατρ. Νέον γάμον. Ἡ Ἐκκλησία λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν τε ἔνδειαν καὶ ἀμνηχανίαν, οὐχ ἥττον δὲ καὶ τὸν ἐπαπειλούμενον ψυχικὸν καὶ ἡθικὸν κίνδυνον ταῖς διαληφθεῖσαις πρεσβυτέραις, χηρευσάσαις ἀπὸ τῶν συζύγων αὐτῶν ἱερέων ὄντων καὶ ἀποθανόντων, ἐνέκρινε συνοδικῇ διαγνώσει ἵνα ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὰς ἡ ἄδεια τοῦ συγκροτῆσαι νέα συνοικέσια. Γραμ. Π. Σ. 12 Μαΐου 1860.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἀπαντητικῆς ἐπιστολῆς ἐντελλομένης τῇ Πανιερότητί του ἵνα πρῶτον συμβουλευσῇ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος χήραν πρεσβυτέραν ἵνα ἐμμείνῃ ἐν τῇ χηρείᾳ, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει χορηγήσῃ κατὰ συγκατάθεσιν καὶ οἰκονομίαν τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐν τῇ χειροτονίᾳ τοῦ τελευτήσαντος συζύγου αὐτῆς δὲν ἐξητήθη καὶ ἡ συναίνεσις αὐτῆς οὐδ' ἐξωμολογήθη ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ κανονικῶς. Πρακτ. Ι. Σ. 24 Ἀπριλίου 1867.

Ἡ Ἐκκλησία κατὰ συγκατάθεσιν ἐπιτρέπει ἐνίοτε εἰς τὰς πρεσβυτέρας, ὡς καὶ εἰς τὰς μοναχάς, ἵνα

ἔρχονται εἰς γάμον, ὅστις οὕτω νόμιμός ἐστι. Πρ. Ι. Σ. 23 Νοεμβρίου 1874.

"Αρθ. 97. Μοναχὴ δύναται ἐνίστε κατὰ συγκατάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας νὰ συνάψῃ γάμον.

Νομ. Πατρ. Νὰ συνάψῃ γάμον. Ἰδὲ ἀνωτέρω ὑπὸ τὸ ἀρθρον 94.

§. 12.

Ἐπὶ τετάρτου γάμον.

"Αρθ. 98. Ἀπαγορεύεται ὁ τέταρτος γάμος. Νε. 74. κεφ. 5. πρ. Συντ. Θ. καὶ Ι. Κανόνων σελ. 4—19. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2499.

Νομ. Πατρ. Τέταρτος γάμος. Συνοδικῇ διαγνώσει ἐνεκρίθη καὶ ἐξεδόθη τὸ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης αἰτηθὲν ἐπιτίμιον, καθυποβάλλον τὸν εἰρημένον (τρισὶ γυναιξὶ συζευχθέντα καὶ ἤδη μετὰ τετάρτης συζῶντα καὶ αἰτοῦντα ὅπως μετ' αὐτῆς συνάψῃ γάμον) ὑπὸ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀράς, εἰ μὴ εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν καὶ συναισθανθεὶς τὴν παρανομίαν ἀπομακρύνῃ τὴν μεθ' ἧς συζῇ παναθέσμως γυναικα. Πρακτ. Ι. Σ. 4 Σεπτεμβρίου τοῦ 1861.

§. 13.

Λόγῳ τοῦ πενθίμου ἔτους.

"Αρθ. 99. Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς

νέον γάμον, πρὶν ἢ παρέλθῃ ἐν ἔτος ὁλόκληρον ἀπὸ τῆς ἀκυρώσεως ἢ λύσεως τοῦ προηγουμένου. Βασ. (21. 2) 1. 9—13. Ἔκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου σελ. 2535.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τελέσεως γάμου καὶ ἀποδείξεων αὐτοῦ

Ἄρθ. 100. Πρὸς τέλεσιν γάμου ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου, ἐνθα ὁ γάμος μέλλει νὰ τελεσθῇ, ἄλλως ὁ γάμος θεωρεῖται ἄκυρος καὶ ἀνυπόστατος.

Νομ. Πατρ. Ἄδεια τοῦ Ἀρχιερέως. Εἶναι ἀλήθεια ἀναντίρρητος καὶ τεθεμελιωμένη εἰς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους καὶ κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὅτι εἰς τὰς ἐκτελέσεις τῶν ἱερῶν μυστηρίων καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ γάμου μυστήριον ἀπαιτεῖται κανονικῶς ἡ κυριαρχικὴ ἄδεια τῶν πνευματικῶς προϊσταμένων . . . ὥστε ἡ ἄνευ κυριαρχικῆς ἀδείας ἐκτελέσεις τοῦ μυστηρίου τούτου λογίζεται κανονικῶς ἀνύπαρκτος καὶ ἀνυπόστατος καὶ οὐδεμίαν ἔχει χάριν πνευματικὴν, ὡς κατάχρησις οὐσα θρησκευτικῶν τάξεων καὶ ἱερῶν θεσμῶν, ὅθεν . . . τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ἅτε δὴ συντελεσθὲν δίχα τῆς κυριαρχικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἀδείας καὶ

εἰδήσεως τῆς διὰ τῆς συνήθους βούλας δεδομένης ὑπάρχει ἀγνώριστον τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κατακεκριμένον παρὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν νόμων καὶ κανόνων καὶ ὡς μὴδὲ ὑπάρξαν τὴν ἀρχὴν . . . Διὰ ταύτας γοῦν τὰς κανονικὰς αἰτίας ἄθεσμον καὶ παράνομον καὶ ἀνυπόστατον ὅλως τὸ ρηθὲν συνοικέσιον. Γραμ. Πατρ. τῆς 31 Μαρτίου 1827.

Κατείδομεν ὅτι παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ νόμους ἐγένετο ἡ στεφάνωσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικείου, ἅτε δὲ νυκτὸς τολμηθεῖσα κρύβδην καὶ παρ' ἐνορίαν ὑπὸ ἱερέως ἐξαπατηθέντος . . . μήτε λαβόντος τὴν τακτικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν, ἔγνωμεν συνοδικῇ διασκέψει διασπᾶσαι καὶ διαλύσαι τὸ συνοικέσιον τοῦτο. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1836.

Σκέψεως γενομένης ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις γράμματος ἀκυρωτικοῦ τῶν παρανόμων γάμων καὶ περὶ θέσεως εἰς ἀργίαν τοῦ τελέσαντος αὐτοὺς ἱερέως. Πρ. Ι. Σ. τῆς 7 Δεκεμβρίου 1867.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἐπιστολῆς τῷ ἐξάρχῳ Μετσόβου διαγορευούσης, ἵνα τὸ κρυφίως τελεσθὲν συνοικέσιον, ἐν ὅσῳ δὲν ἀποδειχθῇ ὁ εὐλογήσας αὐτὸ ἱερεὺς, θεωρηθῇ ἄκυρον, μετὰ δὲ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ εὐλογήσαντος αὐτὸ ἱερέως, τὸ μὲν συνοικέσιον κηρύ-

ξη ἔγκυρον, τοὺς δὲ συνάψαντας αὐτὸ ἀνευθύνους.
Πρ. Ι. Σ. τῆς 21 Δεκεμβρίου 1870.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις ἀπαντήσεως τῷ Μητρ. Σηλυβρίας διαγορευούσης ὅπως τοὺς κρυφίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Μητροπόλεως τελουμένους γάμους ἀποκηρύξη, τοὺς δὲ συνάψαντας αὐτοὺς ἐξωκκλησιάσῃ.
Πρ. Ι. Σ. τῆς 8 Ἀπριλίου 1871.

Ἐνεκρίθη ἔκδοσις ἐπιστολῆς διαγορευούσης ὅτι ὁ Μητρ. Ἰωαννίνων ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν κρύφα γενόμενον γάμον κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατυπώσεις τοῦ ὑπηκόου Ἑλλήνος μετὰ τῆς Α. ὡς ἔχοντα τὸ νόμιμον κύρος, ἀλλὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἱερέα, εἰάν ᾗναι γνωστός, ὡς μόνον ὑπεύθυνον διὰ τὴν παρανομίαν. Πρ. Ι. Σ. τῆς 2 Αὐγούστου 1872.

Ὁ γάμος οὗτος τῆς Αἰκατερίνης μετὰ τοῦ Α. Γ. καίτοι ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς διὰ τὸ εἶναι τὸν ἄνδρα ὑπήκοον Ἑλληνα, ἐπειδὴ ὅμως ἠδολογήθη κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπάρχει νόμιμος καὶ ἔγκυρος. Πρ. Ι. Σ. τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1872.

Ἐπειδὴ ὁ περὶ οὗ λόγος γάμος εὗρέθη κατακεχωρημένος ἐν τῷ ἰδιοχείρῳ Κώδικι τοῦ ἱερέως Μελετίου Κοκκίνου καὶ ἐγνώσθη ὅτι ἠδολογήθη ὑπ' αὐτοῦ, καίτοι ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, κατὰ τὰς διατάξεις ὅμως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ

ἐπικρατοῦν ἔθος ἐνεκρίθη ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς ἔγκυρος.
Πρ. Ι. Σ. τῆς 4 Ἰουνίου 1873.

Ἐγκυρος εἶναι ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου κηρύττοντος νόμιμον τὸν γάμον τῆς ἐφesiβλήτου μετὰ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου αὐτῆς καίτοι τελεσθέντα ἄνευ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀπαιτουμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, ἅτε ἀποδείχθέντος διὰ μαρτύρων ὅτι τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τούτου ἐτελέσθη ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως. Ἀποφ. Ι. Σ. 48 τοῦ 1886.

Σκέψεως γενομένης ἐνεκρίθη ἵνα κηρυχθῇ ἄκυρος ὁ ἐν λόγῳ γάμος, ἅτε γεγόμενος ἄνευ ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς καὶ πρὸ πάντων ὡς ὢν τετάρτου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας. Πρ. Ι. Σ. 9 Αὐγ. 1888.

Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις Ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς πρὸς ἀπαντας τοὺς ἀγίους Ἀρχιερεῖς καὶ ἀποδείξεως ἀναγνωσθησομένης ἐν ταῖς συνοικίαις τῆς πόλεως ἀποδοκιμαζούσης καὶ ἀποκηρυττούσης τοὺς κρύφα καὶ ὑπ' ἀγνώστων ἱερέων εὐλογουμένους γάμους ἄνευ ἀδείας καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ὡς ἀσυστάτους καὶ ἀκύρους, τοὺς δὲ συνάπτοντας αὐτοὺς ὡς παρανομοῦντας ὑποβαλλούσης τῇ ἐκκλησιαστικῇ ποινῇ τοῦ ἐξωκκλησιασμοῦ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 8 Ἀπριλίου 1871.

Ληφθείσης τῆς ἀδείας γάμου δι' ἀπάτης, ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ θεωρῇ ὑφιστάμενον τὸν γάμον τοῦ Φ. καὶ Α. Πρ. Ι. Σ. 18 Αὐγούστου 1880.

Γάμος ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας ἐστὶν ἄκυρος. Πρ. Ι. Σ. 1 Ὀκτωβρίου 1880.

Ὁρθῶς τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν ἀκυρώσεως τοῦ γάμου λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἄδεια τῶν Πατριαρχείων πρὸς στέψιν αὐτῶν ἐλήφθη ὑπὸ πλαστὰ ὀνόματα, ἅφ' οὗ ὁ γάμος ἐτελέσθη ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀντιδίκων ὑπὸ ἱερέως Ὁρδοδόξου κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ὁρδοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀποφ. Ι. Σ. Σεπτεμβρ. 76 τοῦ 1888.

Παρὰ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν Μητροπόλεσι καὶ Ἐπισκοπαῖς ἀνέκαθεν ἐπικρατεῖ ἀδιάκοπος πρᾶξις, καθ' ἣν πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἱερότητος τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἐν πάσῃ ὁμοίᾳ περιπτώσει, ἀναγνωρίζεται τὸ κῦρος τῶν ἱεροπραξιῶν καὶ μυστηρίων τῶν ἄνευ κανονικῆς ἀδείας ὑπὸ ἱερέων τελουμένων, ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ἀκριβῶς ὅτι αὗται ἐτελέσθησαν, ἐπιβάλλεται δὲ μόνον ἡ προσήκουσα ποινὴ τοῖς τελέσασιν αὐτοὺς ἱερεῦσι. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, οὐ μόνον ἐκ τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ τὸν γάμον τελέσαντος ἱερέως βεβαιοῦται ἡ πρᾶξις τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου ζητηθεῖσαι ἐ-

δόθησαν πληροφορίες ὅτι ὁ γάμος οὗτος ἐξετελέσθη κρύφα καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ, οὗ ἔνεκα ὑπεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ ποινὴ τῷ τελέσαντι τὸν γάμον ἱερεῖ, ὥστε τούτου ἀποδειχθέντος ἔπεται ἀδιαφιλονεικῆτως ὅτι ὁ γάμος ἐστὶν ἔγκυρος. Ἀποφ. Ι. Σ. 82 τοῦ 1889.

Σκέψεως γενομένης . . . ἐνεκρίθη ἵνα ὑποστῇ τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν ὁ ἱερεὺς ὁ ἐπιτελέσας τὸν γάμον τοῦ Κ. χωρὶς οὗτος νὰ παρουσιάσῃ πιστοποιητικὸν τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας αὐτοῦ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1876.

Περὶ δὲ τῶν ἱερέων τῶν ἀποδειχθέντων μετὰ ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ ἐξέλεγχιν ὅτι ἐτέλεσαν γάμον κωλύμενον ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἐνεκρίθη ἵνα υποβάλλωνται εἰς καθαίρεσιν. Πρακτ. Ι. Σ. τῶν 27 Ὀκτωβρίου καὶ 12 Νοεμβρίου 1880.

Ἄρθ. 101. Ἡ ἄδεια αὕτη ἀπολύεται ἐγγράφως ἐν μὲν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῆς Μεγάλης ἀρχidiaκονίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις παρὰ τοῦ κατὰ τόπους ἀρχιερέως ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγυητικοῦ τοῦ ἱερατικῶς ἢ ἀρχιερατικῶς προϊδταμένου τῆς ἐνορίας τῶν μελλονύμφων. Παρ. Τμ. ΙΙΙ. Δ'.

Νομ. Πατρ. Ἀπολύεται ἐγγράφως. Ἐπειδὴ

κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3051 καὶ χρονολ. 18 Μαΐου ε. ε.
ἀπαντητικὸν γράμμα τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου
Γρεβενῶν πρὸς τὴν ἀγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον ἐπερω-
τήσασαν αὐτὸν διοικητικῶς, οἱ ἐν Καλλιουπόλει ἱε-
ρεῖς λαβόντες ἐφ' ἑκαστὴν τὴν ἀδειαν τῆς προΐσταμένης
αὐτῶν Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ὅπως ἐν ἐκτάκτοις
περιστάσεσι, καθ' ἃς ἡ ἐκδοσις ἐγγράφου ἐπισκοπι-
κῆς ἀδείας πρὸς τέλεσιν γάμου θ' ἀπέβαιναν αὐτοῖς
δυσχερὲς, τελῶσι τὸ μυστήριον τοῦτο καὶ ἄνευ τῆς
κανονικῆς ἐγγράφου ἀδείας, τηρουμένων μόνον ἐπὶ
ιδίᾳ εὐθύνη τῶν σχετικῶν τοῦ νόμου διατάξεων περὶ
τοῦ ἀκωλύτου τῶν μελλόντων συναφθῆναι εἰς γάμον,
ἡδύναντο ἀπροκριματίστως καὶ χωρὶς νὰ ἐπερωτή-
σωσιν ἐκ νέου τὴν προΐσταμένην Ἐκκλησιαστικὴν
Ἀρχήν, ἵνα προβῶσι καὶ ἱερολογήσωσι τὸν τυχόν
παρουσιασθησόμενον αὐτοῖς ἐν ἐκτάκτοις περιστάσεσι
γάμον. Ἐπειδὴ κατὰ ταῦτα ὁ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Κ.
Ἐφημερίου τῆς ἐν Καλλιπόλει Ἐκκλησίας τοῦ ἁγ.
Δημητρίου ἱερολογηθεὶς αὐτόθι γάμος τοῦ Π. Π.
μετὰ τῆς Α. τὸ γένος Θ. καὶ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συν-
θήκας τελεσθεὶς κέκτηται τὰ στοιχεῖα τῆς νομιμό-
τητος καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκύρου αὐτοῦ. Ἀπ.
Ι. Σ. 245 τοῦ 1899.

Ἄρθ. 102. Τὸ ἐγγυητικὸν ἐκδίδεται ἐπὶ τῇ
βάσει ἐγγράφου, δι' οὗ βεβαιοῦται ὑπὸ ἀξιο-

πίστων προσώπων, ὅτι δὲν ὑπάρχει κώλυμα
θρησκευτικὸν ἢ πολιτικὸν πρὸς σύναψιν εἰς
γάμον τῶν μελλονύμφων. Παρ. Τμ. III. Γ'. α'.

Ἐὰν ἀμφότεροι ἢ ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμ-
φων μέλλωσι νὰ συνάψωσι δεύτερον ἢ τρίτον
γάμον, δεόν νὰ προσαχθῇ παρ' αὐτοῦ πρὸς
λῆψιν τοῦ ἐγγυητικοῦ καὶ τὸ διαζευκτήριόν
του γράμμα ἀπὸ τοῦ προηγουμένου γάμου.

Ἐὰν ἀμφότεροι ἢ ὁ ἕτερος μόνον τῶν μελ-
λονύμφων ἦναι ἀλλοδαπὸς ὀρθόδοξος ἢ μὴ χρι-
στιανός, δεόν νὰ ὑπάρχη ἐγγράφον τῆς ἀρχῆς
τοῦ ἀλλοδαποῦ βεβαιοῦν τὴν ἔλλειψιν κωλύ-
ματος πρὸς γάμον. Παρ. Τμ. III. γ'.

Ἐὰν ἀμφότεροι ἢ ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμφων
κατάγονται ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας παρὰ τὴν ἐν ἣ
θα τελεσθῇ ὁ γάμος, ἀπαιτεῖται ἡ ἐκκλησια-
στικὴ ἀρχὴ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης νὰ ἐκδώσῃ
ἐγγράφον βεβαιοῦν τὴν ἔλλειψιν κωλύματος
τοῦ μελλονύμφου ἢ τῶν μελλονύμφων. Παρ.
Τμ. III. Γ'. ε'. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Ὀκτω-
βρίου 1880.

Νομ. Πατρ. Τῶν μελλονύμφων ἦναι ἀλλο-
δαπός. Προκειμένου περὶ γάμου ἐλλήνων ὑπηκόων
ἐνεκρίθη ἵνα λαμβάνωνται ὑπ' ὅψιν τὰ πιστοποιητι-
κὰ τῶν οἰκείων προξενικῶν ἀρχῶν ὡς δυσχεροῦς οὖ-

σης τῆς προσαγωγῆς τριούτων παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν τῶν μερῶν ἐξ ὧν οὗτοι κατάγονται. Πρακτ. Ι. Σ. 28 Ἰουνίου 1888.

Ἰδὲ καὶ Ἐγκυκλίους σχετικὰς ἐν τέλει. Παρ. Τμ. ΙΙ. Κεφ. Γ'.

Ἀρθ. 103. Ἡ ἐκδίδουσα τὰς ἀδείας γάμου ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ἀποσπᾷ ταύτας ἐκ βιβλίου ἀδειῶν εἰς διπλοῦν, ὧν τὴν μίαν ἀποσπᾷ καὶ παραδίδει τῷ ἐνδιαφερομένῳ.

Ἀρθ. 104. Ἡ προᾶξις ἀδείας ἀπευθύνεται πρὸς τὸν τελέσοντα τὸν γάμον ἱερέα, ἱερατικὸν ἢ ἀρχιερατικὸν προϊστάμενον καὶ περιέχει τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον, ἐπάγγελμα καὶ κατοικίαν τῶν μελλονύμφων καὶ παραγγελίαν πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου.

Ἀρθ. 105. Ὁ γάμος τελεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἱκανοῦ ἱερατικοῦ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης οἱ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, παρόντων ἐκτὸς τῶν μελλονύμφων καὶ δύο τοῦλάχιστον μαρτύρων. Ἀλλως ὁ γάμος εἶναι ἄκυρος.

Νομ. Πατρ. Ἀρμοδίου . . . τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Ληφθέντος ὑπ' ὅψει, ὅτι ὁ τελέσας τὸ μυστήριον τοῦ γάμου πρὸ τριετίας ἄνευ ἀρχιερατικῆς

ἀδείας ἱερέως δὲν ἦτο ὑποβεβλημένος εἰς ἀργίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἦτο ἀπηγορευμένον αὐτῷ ἕνεκα τοῦ γήρατος ἵνα τελῇ μυστήρια, ὅπερ κυρίως ἀπαιτεῖται διὰ τὰ ἀκμαίαν πᾶσαν τὴν σωματικὴν κατάστασιν ἀπαιτοῦντα ἱερὰ μυστήρια, ὅσον θείαν Εὐχαριστίαν καὶ Βάπτισμα, ὧν ἄλλως ἢ ἐκτέλεσις ἐστὶ δυσχερὴς καὶ ἐπικίνδυνος, προσέτι δὲ ληφθέντος ὑπ' ὅψει ὅτι τὰ παρεμβαλλόμενα διὰ τὸν γάμον λόγῳ ἡλικίας κωλύματα ἤρθησαν, τῶν ἐνδιαφερομένων ἀναγνωρισάντων τὸ γεγονός, ἐνεκρίθη ἵνα ὁ οὕτω τελεσθεὶς γάμος θεωρηθῇ ἐκκλησιαστικῶς ἐγκύρως τελεσθεὶς καὶ δυνάμενος ἐπομένως ἵνα ἀναγνωρισθῇ ἄνευ ἐτέρας ἱερολογίας. Πρακτ. Ι. Σ. 10 Ἰουλίου 1885.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος γάμος οὐδαμῶς λογίζεται ἔχων κῦρος, ὡς τελεσθεὶς ὑπὸ σχισματικοῦ βουλγάρου ἱερέως, ἀλλὰ καὶ κῦρος ἂν εἶχε, κωλύεται οὗτος ὑπὸ τοῦ νόμου ἕνεκα τῆς συγγενείας. Πρακτ. Ι. Σ. 12 Αὐγούστου 1885.

Δὲν θεωρεῖται ἔγκυρος ὁ γάμος δύο προσώπων ἀνεκόντων εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ εὐλογηθεὶς ὑπὸ ἱερέως σχισματικοῦ τῆς Βουλγαρικῆς ἐπαρχίας. Πρακτ. Ι. Σ. 31 Ὀκτωβρίου 1888.

Ἀρθ. 106. Ἡ τέλεσις τοῦ γάμου ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικοῦ τοῦ τελέσαντος αὐτὸν Ἐκκλησιαστικοῦ προσώπου ἢ δι' ἄλ-

λων νομίμων μέσων ἐξαιρέσει τοῦ ὅρκου καὶ τῆς ὁμολογίας τοῦ συζύγου. Βασ. (48.20) 24,38.

Νομ. Πατρ. Διὰ πιστοποιητικοῦ. Τὰ ἱλμιχα-
πέρια μεταβιβάσεως κτημάτων καὶ τὰ παραπλήσια
τούτοις κυβερνητικὰ ἔγγραφα δὲν δύνανται, προκει-
μένου περὶ ἀκυρότητος ἢ μὴ γάμου καὶ τῶν περὶ
γεννησιότητος τέκνων συνεπειῶν αὐτοῦ, ν' ἀντικατα-
στήσωσι μὴ ὑπαρχούσας τὰς νομίμους ληξιαρχικὰς
πράξεις καὶ τὰς ἐνόρκους μαρτυρικὰς καταθέσεις, ἃς
ὁ νόμος καὶ ἡ καθολικὴ πρᾶξις καὶ συνείδησις τῆς
Ἐκκλησίας ἀπαιτοῦσιν ὡς ἀπόδειξιν ἐγκύρου γάμου
κατὰ τὰ ἱερῶς παρ' ἡμῖν νενυμοθετημένα. Ἀποφ.
Ι. Σ. 230 τοῦ 1898.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν κατὰ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἀνακοπῶν.

Ἀρθ. 107. Κατὰ τῆς ἀδείας γάμου πρὸ τῆς
τελέσεως αὐτοῦ δύνανται ν' ἀντισταθῶσι καὶ
νὰ ἀνακόψωσιν αὐτήν.

1. ὁ, ἢ σύζυγος ἢ μνηστὴρ τοῦ ἑτέρου τῶν
μελλονύμφων.

2. ἔνεκα παντὸς νομίμου κωλύματος οἱ γο-
νεῖς, ἐν ἐλλείψει ἢ κωλύσει τούτων οἱ πατρι-

κοὶ ἢ μητρικοὶ πάπποι καὶ μᾶμμαι καὶ ἐν ἐλ-
λείψει τούτων πᾶς αὐτῶν κατόπιν ἐρχόμενος
συγγενής.

3. ἐν ἐλλείψει παντὸς ἀνιόντος λόγῳ ἀνη-
λικιότητος τῶν μελλονύμφων ὁ ὑψ' οὗ τὴν ἐ-
πιτροπείαν διατελοῦσιν, πρὸς δὲ καὶ ὁ ἀδελ-
φὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν.

4. λόγῳ τοῦ ἀρθρου 93 ὁ διαζευχθεὶς σύζυ-
γος καὶ οἱ ἀνιόντες καὶ κατιόντες τοῦ ἀποβιώ-
σαντος συζύγου. Βασ. 2. (28.4) Π. 2. (23.2).

Ἀρθ. 108. Ἡ ἀνακοπὴ γίνεται ὡς ἡ ἀγωγὴ
κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ δικονομίᾳ καὶ ἀπευθύνεται
εἰς τὸν Ἀρχιερεᾶ ἢ Ἐξάρχον τοῦ τόπου τὸν
ἐκδόντα ἢ μέλλοντα νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀδειαν
γάμου, οὗτος δὲ παραπέμπει αὐτὴν εἰς τὸ ἀρ-
μόδιον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον καὶ μετὰ
ὀρισμὸν δικασίμου ἡμέρας, ὥρας καὶ τόπου
διατάσσεται ἀρμοδίως ἢ κοινοποιήσιν τῆς ἀνα-
κοπῆς εἰς τοὺς μελλονύμφους καὶ ἡ ἐμφάνισις
αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν συ-
ζήτησιν τῆς ἀνακοπῆς.

Ἀρθ. 109. Γενομένης τῆς ἀνακοπῆς ὑπό τι-
νος τῶν δικαιούχων κατὰ τὸ ἀρθρον 107 καὶ ἐ.,
ἡ τέλεσις τοῦ γάμου ἀναστέλλεται μέχρις οὗ τὰ

ἀρμόδια δικαστήρια ἀποφανθῶσι περὶ αὐτῆς ὀριστικῶς καὶ τελεσιδίκως.

Ἄρθ. 110. Ἡ ἀνακοπὴ αἴρεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ παραιτήσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθ. 111. Τὴν ἄρσιν τῆς ἀνακοπῆς δύναται νὰ ζητήσῃ μόνον ὁ, ἡ μελλοντιμῆς, ὃν ἀφορᾷ αὕτη, δι' ἀγωγῆς φερομένης ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἀνακοπῆς. Ἡ ἀγωγή αὕτη ἐκδικάζεται ὡς τάχιστα κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ δικονομίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

**Συνέπεται παραβιάσεως τῶν περὶ γάμου ὄρων
ἢ περὶ ἀκυρώσεως αὐτοῦ.**

Ἄρθ. 112. Ἐὰν γάμος τις τελεσθῇ παρὰ τὰς περὶ αὐτοῦ διατάξεις τῶν ἱερῶν καὶ πολιτικῶν νόμων τῶν ἐν ἰσχύϊ ἐν τῷ Οἰκουμένικῳ Πατριαρχείῳ, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ δι' ἀγωγῆς κυρίας ἢ κατ' ἐνστάσιν τὰ δικαιούχα πρόσωπα τοῦ ἁρθρου 107 καὶ ἐνθα ὁ νόμος ρητῶς ὀρίζει τοῦτο, ἥτοι πάντες, ὧν ἄνευ τῆς συναινέσεως δὲν δύναται νὰ συστηθῇ γάμος, ἢ ἂν ᾧσιν ἀνήλικοι, οἱ ἐκ-

προσώπουντες αὐτοὺς συνωδὰ τοῖς νόμοις. 2. Π. (23.2), Βασ. (28.4) 2.

Νομ. Ε. Α. Δι' ἀγωγῆς. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως γάμου αἴτησις δύναται νὰ γίνη ἢ δι' ἰδιαιτέρας καὶ ἀνεξαρτήτου ἀγωγῆς ἢ κατ' ἐνστάσιν κατὰ τὴν περὶ διατροφῆς δίκην. Ἀπόφ. Α. Π. 241 τοῦ 1868.

Δικαιοῦχα πρόσωπα. Γάμος δὲν ὑφίσταται ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν πρὸς τοῦτο συνερχομένων, ἢ ἂν ᾧσιν ἀνήλικοι, τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτοὺς νομίμως Ν. 2. Π. (23.2) καὶ Βασ. 2 (28.4), ἢ παρὰ βίαισιν δὲ τῶν νόμων τούτων δίδει δικαίωμα πρὸς ἀγωγήν εἰς πάντας ἐκείνους, ὧν ἡ συναινέσις κατὰ νόμον ἀπητεῖτο πρὸς σύναψιν ἐγκύρου γάμου, διότι πᾶν δίκαιον ἀνεγνωρισμένον ὑπὲρ τῶν νόμων ἔχει ἀναγκαστικῶς σκοπὸν τοῦ τὴν ἀγωγήν· ὅθεν ὁ πατήρ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἔχει ἀγωγήν πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ συναφθέντος γάμου τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς του· τὸ τοιοῦτο δὲ πρὸς ἀγωγήν τοῦ πατρὸς δικαίωμα οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 15 διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Νόμου, ἣτις ἀπένειμεν ἀπλῶς τοιοῦτο δικαίωμα καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ, καθ' ὅρισμένους ὅμως ἐκάστοτε περιπτώσεις. Ἀπόφ. Α. Π. 218 τοῦ 1886.

Ἀρθ. 113. Ἄν ἡ τοῦ γάμου ἀκύρωσις ζη-
τῆται δι' ἑλλειψιν συναινέσεως ἐλευθέρας, λόγῳ
βίας ἢ πλάνης τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων, τὴν
ἀγωγὴν ταύτην δύναται νὰ κινήσῃ μόνον ὁ
σύζυγος οὗ ἡ συναίνεσις δὲν ἦν ἐλευθέρα,
ἐκτὸς ἐὰν συνῆνεσεν ἐλευθέρως μετὰ τὴν τέ-
λεσιν τοῦ γάμου καὶ ἐὰν δὲν διαμαρτυρή-
θῃ ἀμέσως παρὰ τῇ ἀρμοδίᾳ ἐκκλησιαστικῇ
ἀρχῇ.

Νομ. Πατρ. Δι' ἑλλειψιν συναινέσεως ἐλευ-
θέρας, λόγῳ βίας. Ὁ Οἰκονόμος Π. Δ. δωροδοκη-
θεὶς ἐστεφάνωσεν αὐτὴν (τὴν Ὑρσαν) μετὰ τοῦ Πα-
τράκη ἄκουσαν καὶ τὰς χεῖρας ὀπισθοδεδεμένην καὶ
μήτε πρότερον, μήτε ἤδη στέργουσιν τὴν μετ' αὐ-
τοῦ συνοίκησιν, ἀλλὰ θάνατον μᾶλλον προσομένην.
ὅθεν ἐπιτάττεται ὁ ἅγιος Ἀνδρὺς ἵνα μετὰ τὴν
ἀκριβῆ ἐπεξεργασίαν, εἰ οὕτως ἔχουσι τὰ ἀνενε-
χθέντα, ἀπαλλάξῃ τὴν Ὑρσαν ὡς μὴ ἐρρωμένου τοῦ
κατὰ βίαν συντελεσθέντος συνοικεσίου, ἐνεργήσῃ δὲ
καὶ τὴν κατὰ τοῦ Οἰκονόμου ἐκεῖνου ἐκδοθεῖσαν ἐκ-
κλησιαστικὴν ἄρχηταιν. Γραμ. Πατρ. κατὰ Μάρ-
τιον τοῦ 1812.

Ἄνευ γοῦν συναινέσεως σύμφωνον καὶ πολλῶν
μᾶλλον γάμων σύστασις οὐ προβαίνει, σύμφωνον δὲ
παρὰ τοῖς ἱεροῖς νόμοις ἐστί, δύο εἰς ταυτὸν ἀρεστὸν.

συναινέσεις, ἀλλὰ μὴν τοῦ ρηθέντος Κ. ὑπὸ τῆς μέ-
θης μὴ δυναμένου συναινέσαι, μήτε ὅλως αἰσθανομέ-
νου, ἄρα ἡ στέψις αὐτοῦ μετὰ τῆς ρηθείσης μὴ κα-
λῶς τελεσθεῖσα, ὡς ἀμοιροῦσα τῶν νομίμων συστατι-
κῶν δέικνυται οὐ μόνον παράνομος καὶ ἄκυρος, ἀλλὰ
καὶ ὡς μηδόλως γεγεννημένη, μηδὲ ὑπάρξασα τὴν
ἀρχὴν, βάσιν δὲ τοῦ νομίμου τούτου ἐπιχειρήματος
ἐποιησάμεθα τὸ ὑπόμνημα Ἀλεξίου Πατριάρχου
Κωνσταντινουπόλεως, παρομοίαν νομικὴν ὑπόθεσιν
καὶ ἀπορίαν διαλύον καὶ καθοριζόμενον ἐπὶ λέξει
οὕτως: «ὁ γὰρ οὐκ ἔρχεται καλῶς, οὐδὲ λελύσθαι
λέγεται, ἀλλ' ἀρχῆς θέσιν μὴ ἐσχηκέναι», ὅ ὑπο-
μνήματι πατριαρχικῷ παρακολουθοῦντες καὶ ἡμεῖς
(κατὰ τοῦτο μόνον διαφέροντες, ὅτι ἐν ἐκείνῳ ὁ λό-
γος περὶ ἀτελείας ἡλικίας, ἐνταῦθα δὲ περὶ ἀναισθη-
σίας ἐκ μέθης, καταστάσεως χειρόνος μάλιστα τοῦ
ἀτελεῖ μὲν φέροντος τὴν ἡλικίαν, σωφρονοῦντος δὲ καὶ
εὐφυῶς ἔχοντος) καὶ ταῖς νομίμοις ἐκεῖνου ἐννοίαις
καὶ περιλήψεσι βαίνοντες, οὐδαμῶς δυνάμεθα γνῶρι-
μον καὶ ἀποδεκτὸν τοῖς ἱεροῖς νόμοις τὸ στεφάνωμα
τοῦτο ἀπορῆναι, ἀλλ' ὡς ἀνύπαρκτον ὅλως λογιζό-
μεθα. Γραμ. Πατρ. τῆς 4 Ἰουλίου 1846.

Τὸν προκείμενον γάμον τελεσθέντα διὰ τῆς βίας τὸ
Πατριαρχεῖον θεωρεῖ ὅλως ἄκυρον καὶ ἀνύπαρκτον,
ἀναιτήσῃ δὲ τὴν τοῦ ἐγκλήματος τοῦ βιασμοῦ κρί-

σιν καὶ ἀπόφασιν εἰς τὴν εὐθουδικίαν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Πρακτ. Ι. Σ. 106 τοῦ 1860.

Ἐπαρξάσης ἐνόπλου ἀπαγωγῆς καὶ διακορευσεως κτλ. ἴδε ἄρθ. 94 σημ.

Ἡ βία καθίστησιν ἄκυρον τὸν γάμον οὐ μόνον διότι ἐλλεῖπει ἢ ἐλευθέρα συναίνεσις τῶν συναπτομένων, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ βίᾳ καὶ φόβῳ γενόμενον οὐκ ἔρρωται. Ἀρμ. (1. 11) § 3. Πρ. Ι. Σ. 30 Ἰουλίου 1873 καὶ Ἀποφ. Ι. Σ. 87 τοῦ 1889.

Ἀρθ. 114. Ἄν ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου ζητῇται δι' ἐλλειψιν συναινέσεως τῶν γονέων τῶν ἐχόντων τοὺς μελλονύμφους ὑπεξουσίους, ἡ ἀκυρότης δύναται νὰ προταθῇ μόνον ὑπὸ τῶν γονέων ἢ ἐπιτρόπων, καλύπτεται δέ, ἐὰν οὗτοι φανῶσι μὴ ἐναντιούμενοι τοῖς γάμοις τῶν ὑπεξουσίων, ἢ ἀνεχόμενοι τὴν ιδιογνώμοναν ζωὴν τῶν ὑπεξουσίων ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εὐλογος αἰτία πρὸς κώλυσιν τοῦ τοιούτου γάμου. Βασ. (28. 4) 11. 27. Π. (33. 2) 19. Κ. (5. 4) 5.

Ἀρθ. 115. Ἄν ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου ζητῇται λόγῳ ἡλικίας τῶν μελλονύμφων, ἡ ἀκυρότης δύναται νὰ προταθῇ μόνον ὑπὸ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν τῶν μελλονύμφων καὶ αὐτῶν τούτων, καλύπτεται δέ, ἐὰν ὁ νεόνυμφος φθά-

σῃ τὴν νενομιδμένην ἡλικίαν μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς. Βασ. (28. 4) 3.

Ἀρθ. 116. Ἄν ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου ζητῇται λόγῳ κωλύματός τινος γάμου ἐκ τῶν προμνησθέντων τοιούτων, ἢ δι' ἐλλειψιν ἱεροτελεστίας παντελῆ ἢ παρ' ἱερέως μὴ ἱκανοῦ, ἡ ἀκυρότης αὕτη δύναται νὰ προταθῇ α') ὑφ' ἑκατέρου τῶν συζύγων, β') ὑπὸ τοῦ συζύγου πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη δευτερος γάμος καὶ γ') ὑπὸ τῶν ἀνιόντων ἑκατέρου τῶν συζύγων, αὐταπαγγέλτως δὲ δύναται καὶ ὁ κατὰ τόπους Ἀρχιερεὺς ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ παρανόμως γενομένου γάμου, ἂν ἐκ τούτου μέγα ἐγένετο σκάνδαλον παρὰ τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ.

Νομ. Πατρ. Κωλύματός τινος γάμου. Ἀποφαινόμεθα οὖν ἵνα οἱ ρηθέντες δύο δευτεροεξάδελφοι οἱ πρὸς ἀλλήλους ἔκθεσμον συνοικέσιον συγκροτήσαντες . . . ἀποστῶσι τῆς σατανικῆς συναφείας αὐτῶν καὶ ἀσυγγνώστου αἱμομιξίας. Γραμ. Πατρ. κατὰ Φεβρουάριον 1825.

Ἐνεκρίθη ἵνα προσπαθήσῃ (ὁ Ἀρχιερεὺς) ν' ἀνακαλύψῃ τὸν εὐλογήσαντα τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἱερέα καὶ ἐπιβάλῃ αὐτῷ τὴν κανονικὴν ποινὴν, ἀποχωρί-

ση δ' ἀπ' ἀλλήλων τοὺς συναφθέντας ε' βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας παρανόμως συνοικοῦντας, ἄλλως διατηρήσῃ αὐτοὺς ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἐξωκλησιασμοῦ. Πρ. Ι. Σ. 2 Ἰουνίου 1877.

Ἀποφαίνεται ὅτι ὁ μεταξὺ αὐτῶν (συγγενῶν ε'. βαθμοῦ ἐξ αἵματος) ἀθέσμως καὶ ἀντικανονικῶς συναφθεὶς γάμος ἐστὶν ὅλως ἄκυρος καὶ ὡς μηδέποτε ὑπάρξας, αὐτοὶ δὲ ἐλεύθεροι παντὸς γαμικοῦ δεσμοῦ καὶ δυνάμενοι ἐπομένως εἰς ἑτέρους ἀπιθεῖν νομίμους γάμους. Γραμ. Πατρ. τῆς 21 Δεκεμβρίου 1881.

Ἐνεκρίθη ἵνα ὁ προκείμενος γάμος δύο δευτέρων ἐξαδελφῶν καὶ τοῦ νέου ἔχοντος πρότερον σύζυγον ἀποβιώσασαν τὴν δευτέραν ἐξαδέλφην τῆς νέας ἦτοι λόγῳ κωλύματος διπλῆς συγγενείας ἀκυρωθῇ. Πρακτ. Ι. Σ. 30 Ἰουλίου 1883.

Ἄκυρος εἶναι ὁ προκείμενος γάμος διὰ κώλυμα δ'. βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας, καθὸ τῆς γυναικὸς οὗσης πρωτεξαδέλφης τῆς ἀποθανούσης πρώτης συζύγου τοῦ ἀνδρός. Πρακτ. Ι. Σ. 20 Ἰανουαρίου 1886.

Ἐνεκρίθη νὰ μὴ ἀνagγνωρισθῇ συνοικέσιον ε'. βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας. Πρακτ. Ι. Σ. 7 Μαΐου 1887.

Ἐνεκρίθη ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἐν λόγῳ γάμου τῆς αἰτούσης μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὄντος ἀδελφοῦ τοῦ μητριοῦ αὐτῆς τ. ε. γ'. βαθμοῦ ἐξ ἀγγιστείας. Πρακτ. Ι. Σ. 15 Σεπτεμβρίου 1888.

Ὑπάρχοντος ἀνατρεπτικοῦ κωλύματος γάμου ε'. βαθμοῦ ἐξ αἵματος μεταξὺ τῶν ἀποβιωσάντων γονέων τῆς νῦν ἀναιρεσειούσης, ἄκυρος καὶ μὴ νόμιμός ἐστὶν ἡ μεταξὺ τούτων συμβίωσις, ἄκυροι δὲ καὶ μὴ νόμιμοι καὶ πᾶσαι αἱ ἐντεῦθεν προσελθοῦσαι συνέπειαι, καὶ κατὰ συνέπειαν ἄκυρος καὶ παράνομος ὁ ἐν ἔτει 1866 γενόμενος γάμος τῶν ἤδη ἀποβιωσάντων γονέων τῆς νῦν ἀναιρεσειούσης. Ἀπόφ. Ι. Σ. 150 τοῦ 1894.

Ἄρθ. 117. Περὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ γάμου τινὸς δικάζουσι τὰ ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια, ἢ δὲ ὁμολογία καὶ ὁ ὅρκος τῶν συζύγων δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν. Βασ.(4820)24.38.

Ἄρθ. 118. Ἐὰν γάμος τις μὴ κεκωλυμένος τελεσθῇ ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας, ὁ μὲν τελέσας αὐτὸν ἱερεὺς τιμωρεῖται ἐκκλησιαστικῶς, κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας, ὁ δὲ γάμος θεωρεῖται ἀνυπόστατος καὶ ὅλως ἄκυρος καὶ δὲν ἐπάγεται συνεπειάς, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ γάμου τελεσθέντος πρὸ τῆς τελευταίας Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου περὶ ἐπισκοπικῆς ἀδείας ἐν τῷ γάμῳ, ὅτε τὸ δικαστήριον ἐκτιμᾷ τὰς περιστάσεις ὡς ἐτελέσθη ὁ γάμος καὶ ἀποφαίνεται περὶ

τοῦ κύρους ἢ μὴ αὐτοῦ ἀναλόγως ταῖς προσκομισθείσαις ἀποδείξεσι.

Νομ. Πατρ. Θεωρεῖται ἀνυπόστατος καὶ ὅλως ἄκυρος καὶ δὲν ἐπάγεται συνεπείας. Οὕτως οὖν ἀποδειχθείσης τῆς ἀληθείας τῶν προβλημάτων τῆς γυναικός, ἐγένετο συνοδική συνδιάσκεψις καὶ κατὰ τοὺς ἱεροὺς νόμους τοὺς τε ἐκκλησιαστικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἐνεκρίθη κοινῶς νομιμωτάτη καὶ ἀναγκαιοτάτη ἡ διάζευξις τῶν ρηθέντων συζύγων, α'.) διότι κρυφίως καὶ δίχα τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας συνετελέσθη τὸ συναικέσιον τοῦτο καὶ ἐκ τούτου ἀπαράδεκτον τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὥς μὴ ὑπάρξαν λογίζεται, β'.) διότι ἡ μετὰ τῶν σουδιτών, οἷος ἐστὶν ὁ σύζυγος, συνοίκησις τῶν ραγχιδικῶν ὑπάρχει βασιλικῶς κεκωλυμένη, γ'.) διότι ὁ ἀνὴρ ἐκαπηλεῖτο περὶ τὰ νομίματα τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ τῷδε τῷ τρόπῳ ἐπίβουλος αὐτῇ ἐγένετο, δ'.) δὲ καὶ τελευταῖον διότι ἐνεφόρει πληγὰς τῇ συζύγῳ αὐτοῦ καὶ ἡπεῖλει κατ' αὐτῆς καὶ θάνατον. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ὀκτώβριον 1834.

Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα ἐκκλησιαστικῶς ἵνα οἱ ρηθέντες, ὅ τε Φ. καὶ ἡ Σ. ὥς κρύφα καὶ δίχα τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας συγκροτήσαντες πρὸς ἀλλήλους συναικέσιον καὶ ἐκθέσμως ἐκ τούτου καὶ παρνόμως ἔκτοτε ἄχρι τοῦ νῦν συνοι-

κοῦντες ὑπάρχωσιν ἅπ' ἀλλήλων κεχωρισμένοι καὶ μεμακρυσμένοι τοῦ λοιποῦ, ξένοι τε καὶ ἀπηλλοτριωμένοι καὶ μηδεμίαν ἔχοντες γαμικὴν συνάφειαν καὶ συνδιαίτησιν ὅλως. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ἰανουάριον καὶ Μάρτιον 1841.

Μὴ γενομένου γνωστοῦ τοῦ τελέσαντος τὸν γάμον, οὗτινος τὸ κύρος λόγῳ βίας προσβάλλεται, ἱερέως, τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἐλλείψει ἀντιρρήσεων ἔδει ἵνα παραδεχθῇ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ νέου ἐφεσεῖοντος, ὅτι δὲν ἔχει κύρος ὁ ὑπὸ ἀγνώστου ἱερέως καὶ ἄνευ ἀδείας τῶν Πατριαρχείων γενόμενος καὶ νῦν προσβαλλόμενος γάμος. Ἀποφ. Ι. Σ. 87 τοῦ 1889.

Ἀρθ. 119. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν ἐπιτιμίου ἀκυρότητας γάμου καὶ τὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν αὐτοῦ, ὁ ἄκυρος γάμος δὲν ὑφίσταται καὶ ἀνάγκη διαζυγίου δὲν ὑπάρχει, ἄκυροι δὲ εἶναι καὶ πᾶσαι αἱ ἐκ τοιούτου γάμου συνεπείαι.

Νομ. Πατρ. Ὁ ἄκυρος γάμος δὲν ὑφίσταται. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν ἐπιτιμίου κατὰ τῶν συζευθέντων ἐν γάμῳ παρνόμῳ λόγῳ συγγενείας καὶ τὴν δημοσίᾳ ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ἐπ' ἐκκλησίας, γάμος οὐχ ὑφίσταται καὶ ἡ περὶ διαζεύξεως αἴτησις περιττὴ ὅλως καθίσταται. Γραμ. Πατρ. τῆς 13 Ἰουλίου 1889.

Ἀποδειχθέντος νομίμως ὅτι: μεταξὺ τῶν ἀποβιω-

σάντων γονέων τῆς νῦν ἀναιρεσειούσης ὑπῆρχεν ἀνα-
τρεπτικὸν κώλυμα γάμου πέμπτου βαθμοῦ ἐξ αἵμα-
τος καθιστῶν ἄκυρον καὶ παράνομον τὴν μεταξὺ
τούτων συμβίωσιν, ἄκυρους δὲ καὶ μὴ νομίμους καὶ
πάσας τὰς ἐντεῦθεν προελθούσας συνεπείας, ἄκυρός
ἐστὶ καὶ παράνομος ὁ ἐν ἔτει 1866 γενόμενος γάμος
τῶν ἤδη ἀποβιώσαντων γονέων τῆς νῦν ἀναιρεσειού-
σης. Πρακτ. Ι. Σ. 150 τοῦ 1894.

Ἐνεκρίθη ἵνα ὁ μετὰ τῆς Α. γάμος τοῦ ἐκ δια-
δοχῆς τριτογαμήσαντος εἰρημένου συζύγου κηρυχθῇ
ἄκυρος, ὡς συναφθεὶς συνεστῶτος τοῦ Β'. γάμου.
Πρακτ. Ι. Σ. 15 Ὀκτωβρίου 1888.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῶν μικτῶν γάμων

**μεταξὺ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ ἄλλων
μὴ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.**

Ἄρθ. 120. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 περὶ
μνηστείας καὶ γάμου μέχρις 99. ἐφαρμοζονται
καὶ εἰς τὰ πρόσωπα τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν
Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς ἂν
πρόκειται νὰ νυμφεῖθωσι μετὰ προσώπου Ὁρ-
θοδόξου Χριστιανοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ κλῆμα
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ οἱ τοιοῦ-

τοι γάμοι ἐπιτρέπονται νῦν, οὐχὶ δὲ πρότερον,
ὑπὸ τοὺς κάτωθι εἰδικοὺς ὅρους. (*)

Νομ. Πατρ. Οἱ τοιοῦτοι γάμοι ἐπιτρέπονται
νῦν. Δηλοποιῶμεν τῷ ἁγίῳ Σμύρνης γνώμη κοινῇ
καὶ συνοδικῇ διαγνώσει καὶ ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀπο-
φαινόμεθα καὶ ἐντελλόμεθα ὅτι δεόν νὰ ἐνεργῇ οὕτως,
ὥστε νὰ μὴ συμβαίνωσι τὰ τοιαῦτα συνοικέσια ὀρθο-
δόξων μεθ' ἑτεροδόξων εἰς τὸ χριστεπώνυμον αὐτόθι
πλήρωμα καὶ πληθύνωνται τέκνα μωμητὰ καὶ τῶν
θείων νόμων καὶ ἱερῶν κανόνων ἀλλότρια, ὅσα δ' ἔ-
φθασαν τελεσθῆναι ἢ καὶ ἂν φθάσωσί ποτε νὰ τελε-
σθῶσι, χωρὶς ὅλως τῆς ἀδείας καὶ γνώσεώς σου, μὴ

(*) Τοιαύτη τις καθιερώθη ἀρχὴ ἐπὶ συνοικεσίων
μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Δυτικῶν, Διαμαρτυρομένων,
Ἀρμενίων καὶ Ἀρμενοκαθολικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ Βουλ-
γάρων, διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου,
μνημονευομένων ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς τῶν 21
Ἰανουαρίου 1880, 31 Ἰουλίου 1881, 12 Ἰανουα-
νουαρίου 1883, 10 Ἰουλίου 1886, 21 Φεβρουαρίου
καὶ 13 Ἀπριλίου 1887, 8 Φεβρουαρίου, 15 Σε-
πτεμβρίου καὶ 5 Νοεμβρίου 1888 καὶ 3 Ἰανουαρίου
1889. Τάναντία ἀπαντᾷ ἐν ἀρχαιοτέροις Πρακτικοῖς
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ Νοέμβριον 1860, 24 Αὐ-
γούστου 1864, τῶν 17 Μαρτίου καὶ 24 Ἰουλίου
1869, 2 Αὐγούστου 1871, 15 Φεβρουαρίου 1875,
12 Ἀπριλίου 1876, 7 Ἀπριλίου καὶ 3 Δεκεμ-
βρίου 1877.

ἐκ τοῦ προχείρου ἐνεργείσθω· ἀλλ' ἂν θάτερον μέρος μὴ συμφωνήσῃ καὶ τὴν διάστασιν οἴκοθεν πραγματευθῶσι, τότε ἐπακολουθεῖτω καὶ ἡ τῆς ἱερότητος σου συναίνεσις. Γρ. Πατρ. τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1818. Κώδιξ 13 σελ. 96.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ γράμματος περὶ τοῦ ὅτι ἡ σύζυγος εἶναι Ἀρμενία καὶ ὅτι καὶ ἱερεὺς Ἀρμένιος μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου παρ' Ὀρθοδόξου ἱερέως ἀπήγγειλεν ἄρμενιστὶ εὐχὰς τινας ἡ Ι. Σ. παμψηφεὶ ἀπεφάνητο ὅτι ὁ μикτὸς οὗτος γάμος ἐστὶν ἄκυρος καὶ μηδὲν γεγεννημένος κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας. Πρ. Ι. Σ. τῆς 24 Αὐγούστου 1867.

Σκέψεως γενομένης, ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἀπαντήσεως ἐντελλομένης ἵνα τοὺς μὲν παλαιοὺς μикτὸς γάμους παρέλθῃ ἐν σιγῇ, διαλύσῃ δὲ τὸν ἐσχάτως γενόμενον μикτὸν γάμον ὡς παράνομον. Πρ. Ι. Σ. τῆς 16 Δεκεμβρίου 1867.

Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία οὕτε ἐπιτρέπει τὴν συγχρότησιν τῶν λεγομένων μикτῶν γάμων, ὧν ἑκάτερον πρόσωπον διάφορον πρεσβεύει δόγμα, ἀλλ' οὐδὲ λαβόντας χώραν ὅπωςδῆποτε τοιούτους γάμους ἀναγνωρίζει καὶ ἐπειδὴ ὁ προσβαλλόμενος οὗτος γάμος τοῦ Σ. Π. μετὰ τῆς Σ. ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν μикτῶν γάμων, διὰ ταῦτα καὶ θεωρεῖ αὐτὸν ἄκυρον καὶ ὡς μὴ ὑπάρξαντα ὅλως, τὰ δὲ

ἀναφερόμενα πρόσωπα ἐλευθέρᾳ παντὸς γαμικοῦ δεσμοῦ. Πρ. Ι. Σ. τῆς 21 Ἰουλίου 1869.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς μикτὸς γάμους. Πρ. Ι. Σ. τῶν 2 Αὐγούστου 1871 καὶ 20 Ἰανουαρίου 1873.

Ὁ γάμος τῆς Τακουῆς βαπτισθείσης καὶ ὀνομασθείσης Αἰκατερίνης μετὰ τοῦ Ι. Χ. ἐμμείναντος ἐν τῷ καθολικισμῷ καθὼ μикτὸς δὲν ἀναγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνῃ ἡ ἱερολογία αὐτοῦ κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν δόγμα δὲν ἄρκει. Πρ. Ι. Σ. τῆς 18 Ἰανουαρίου 1873.

Οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία ἐπιτρέπει τοὺς μикτὸς γάμους, καὶ ὅταν ἔτι τελῶνται δι' ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως. Πρ. Ι. Σ. τῆς 4 Αὐγούστου 1873.

Ἐνεκρίθη κατὰ τὴν φαινομένην γνώμην τῆς πλειοψηφίας ἵνα οἰκονομηθῇ ὅπωςδῆποτε ὁ περὶ οὗ πρόκειται μикτὸς γάμος μεταξὺ παλαιοκαθολικοῦ καὶ ὀρθοδόξου. Πρ. Ι. Σ. τῆς 11 Ὀκτωβρ. 1875.

Σκέψεως γενομένης ἐπιστήμῳ μὲν δὲν ἐνεκρίθη νὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Ἐκκλησία τὸ τοιοῦτο μикτὸν συνοικέσιον, ἀπεφασίσθη ὅμως πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων συνεπειῶν, ὡς ὑποδηλοῦσι καὶ τὰ γράμματα, νὰ μὴ νυθῇ τῷ ἀγίῳ Προύσῃ ὅπως οἰκονομήσῃ ἀσκανδαλίστως τὸ πρᾶγμα. Πρ. Ι. Σ. τῆς 15 Ἰανουαρ. 1876.

Σκέψεως γενομένης ἀνετέθη τῷ Μητρ. Κυζίκου

ἵνα τηλεγραφικῶς ἀναγγείλῃ τῷ ἁγίῳ Κρήτης, ὅπως εὐφήμως οἰκονομήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐπιτρέπων νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος (τοῦ δυτικοῦ ἱατροῦ μετὰ νεάνιδος ὀρθοδόξου) ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως, ὅπως πολλάκις τοῦτο οἰκονομικῶς γίνεται καὶ ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις. Πρ. Ι. Σ. τῆς 12 Ἀπριλίου 1876.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς μικτοὺς γάμους, ἀλλ' ὅμως πολλάκις πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων συνεπειῶν συγχωρεῖ κατὰ συγκατάθεσιν τὴν τέλεσιν αὐτῶν ἀθωρόδως, ὡς ἐγένετο ἐν Κρήτῃ, ἐν Ἰωαννίνοις. Ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ τῷ Μητροπολίτῃ Ἀρτης ὅπως χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικέσιον ἀθωρόδως. Πρ. Ι. Σ. 20 Μαΐου τοῦ 1878.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία συνωδᾷ τοῖς ἱεροῖς κανόσιν οὐκ ἐπιτρέπει τὴν γάμον μέλους αὐτῆς μετὰ μέλους ἄλλης ἐτεροδόξου Ἐκκλησίας. Οὐχ ἥττον ὅμως ἔνεκά τινων περιστάσεων ἀπροόπτων καὶ ἐξαιρετικῶν γενομένους τοὺς τοιούτους γάμους κατὰ τὰς διατυπώσεις αὐτῆς καὶ ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως ἐν ἐνεργείᾳ ὄντος τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων τελεσθέντας ἀνέχεται καὶ ἐν μεταγενεστέρα τυχὼν διαφορᾷ οὐκ ἀποφεύγει θεωρεῖν αὐτοὺς ἐγκύρους. Πρακτ. Ι. Σ. 20 Ἰουνίου 1879 καὶ 29 Ἰανουαρίου 1883.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν μικτῶν γάμων ἐνεκρίθη ὅπως γραφῇ τῷ αἰτοῦντι Μητροπολίτῃ ἵνα οἰκονομήσῃ τὰ πράγματα ὅπως ἡ ποιμαντορικὴ φρόνησις ὑπαγορεύει αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ πάντοτε τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ὑποδεικνύωνται δ' αὐτῷ δύο τρόποι οἰκονομίας: ἡ πρόσληψις τῶν ἐξ ἄλλου δόγματος προσερχομένων πρὸς σύναψιν γάμου μετὰ ὀρθοδόξων διὰ τῆς κρίσεως τοῦ ἁγίου Μύρου ἢ τοῦλάχιστον ἡ ὑποχρέωσις αὐτῶν ὅπως δίδωσιν ἐπίσημον ὑποσχετικὸν ἔγγραφον ὅτι τὰ ἐξ αὐτῶν τέκνα μέλλουσι βαπτίζεσθαι κατὰ τὸ Ὀρθόδοξον δόγμα. Πρακτ. Ι. Σ. 31 Ἰουλίου 1881, 12 Ἰανουαρίου 1883, 10 Ἰουλίου 1886, 21 Φεβρουαρίου καὶ 13 Ἀπριλίου 1887, 8 Φεβρουαρίου 1888, 31 Ἰανουαρίου 1889.

Σκέψεως γενομένης ἀπεφασίσθη ἵνα ἐξακολουθῇ τὸ μέχρι τοῦ 1883 ὑφιστάμενον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μέτρον, ἥτοι μὴ χορηγῆται ἐπισήμως ἄδεια πρὸς σύναψιν μικτῶν γάμων, ἀπόκειται δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς κατὰ τόπον ἀρχιερεῦσιν ἵνα ἐκτιμῶντες τῇ ποιμαντορικῇ αὐτῶν συνέσει τὰς παρουσιαζομένας περιστάσεις ἐξοικονομῶσιν ἐκάστοτε ἀναλόγως τὰ πράγματα δι' οὗ ὅδου ἀσκανδάλιστου τρόπου. Πρακτ. Ι. Σ. 23 Μαΐου 1887.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς μικτοὺς γάμους, ἀλλὰ πολλάκις πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων

συνεπειῶν συγχωρεῖ κατὰ συγκατάβασιν τὴν τέλεσιν αὐτῶν ἄθροῦτως. Πρακτ. Ι. Σ. 20 Μαΐου 1878.

Σκέψεως γενομένης ἐνεκρίθη ὅπως κατ' οἰκονομίαν ἐπιτραπῇ ἡ τέλεσις τοῦ γάμου μεταξὺ τῶν ἤδη μεμνηστευμένων ἀνδρὸς δυτικοῦ καὶ γυναικὸς ὀρθοδόξου, ἀλλ' ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως. Πρακτ. Ι. Σ. 12 Ἀπριλίου 1876.

Ἐνεκρίθη ἵνα δοθῇ ἡ ζητούμενη ἄδεια γάμου μεταξὺ ὀρθοδόξου καὶ καθολικῆς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ νέα χρισθῇ δι' ἁγίου μύρου, ὁ δὲ γάμος τελεσθῇ ὑπὸ ὀρθοδόξου ἱερέως. Πρακτ. Ι. Σ. 4 Ἰουλίου 1888.

Ἐγένετο δεκτὴ ἡ προκειμένη αἴτησις καὶ ἐνεκρίθη ὅπως κατὰ τὰ προηγούμενα ἐνεργηθῇ, τοῦ ρηθέντος αἰτουμένου μὲν ὅπως χορηγηθῇ αὐτῷ καθολικῷ τυγχάνοντι ἡ πρὸς γάμον μετὰ τῆς εἰρημένης ὀρθοδόξου νέας ἄδεια, ὑπισχνουμένου δὲ διὰ πιστοποιητικοῦ δεόντως κεκυρωμένου ὅτι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὀρθοδόξως βαπτισθήσονται καὶ ἀνατραφήσονται καὶ πᾶσα διαφορὰ αὐτῶν θεωρηθήσεται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Πρακτ. Ι. Σ. τῶν 15 Σεπτεμβρίου, 5 Νοεμβρίου 1888, 21 Ἰανουαρίου 1889.

Ἀπαντῶντες τοίνυν διὰ τῆς πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς πληροφοροῦμεν τὴν αὐτῆς ἱερότητα, ὅτι ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος αἴτησις (ἀναγνωρίσεως γάμου ὀρθοδόξου μετὰ διαμαρτυρομένης) οὐκ ἐφάνη ἀπάρδουσα

τῇ προνοητικῇ οἰκονομίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, πρῶτον τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου διαβεβαιουῦντος αὐτὸ ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν οὕτω, «τί γὰρ οἶδας, ἄνερ, εἰ σώσεις τὴν γυναῖκα καὶ τί οἶδας, γυναι, εἰ σώσεις τὸν ἄνδρα», καὶ δεύτερον διότι κατὰ τὰς μεταξὺ, ὡς γράφει, συμφωνίας τὰ γεννηθησόμενα ἐκ τοῦ συνοικεσίου τούτου τέκνα βαπτισθήσονται κατὰ τὸ ἡμέτερον ἀνατολικὸν δόγμα, ἄλλως τε, καὶ τῆς γαμικῆς ταύτης συναφείας τελεσθείσης ἅπαξ, οὐκ εὐχερὲς ἡ διάλυσις. Γραμ. Π. 17 Ἰανουαρίου 1855.

Οὐχὶ δὲ πρότερον. Ἐπὶ τούτοις δὲ προτέχειν ἀκριβῶς μὴ δίδοσθαι ἄδειαν γάμου συνάπτεσθαι τοὺς ὀρθοδόξους ἑτεροδόξοις καὶ αἰρετικοῖς κατὰ τὴν ἀπαγορεύοντα ΟΒ'. ἱερὸν κανόνα τῆς ἑκτῆς ἀγίας οἰκουμενικῆς Συνόδου, «μὴ δεῖν τοὺς ὀρθοδόξους ἑτεροδόξοις καὶ αἰρετικοῖς γάμῳ συνάπτεσθαι, τοὺς δὲ τοῦτο ποιήσαντας ἀφορίζεσθαι, ἀκυρουμένου καὶ τοῦ γάμου». Ἐκ τοῦ τόμου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Ἀνθίμου καὶ 28 Μητροπολιτῶν. Ἀπόφ. κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1806.

Ὅσα δ' ἐφθασαν τελεσθῆναι κρυφίως συνοικέσια ὀρθοδόξων μεθ' ἑτεροδόξων, τούτων ἡ διάλυσις, ὡς ἐπίφορος σκανδάλων προδήλως πολλῶν καὶ δεινῶν ἐνίοτε ἀμυθῆτων, μὴ ἐκ τοῦ προχείρου ἐνεργείσθω,

ἀλλ' ἐὰν θάτερον μέρος μὴ σωφρονήσῃ μέχρι τέλους τῷ ὀρθοδόξῳ καὶ τὴν διάστασιν οἴκοθεν πραγματευθῶσι, τότε ἐπακολουθεῖτω καὶ ἡ τῆς ἱερότητός σου συναίνεσις. Γραμ. Πατρ. τῷ Σμύρνης κατὰ Ὀκτώβριον 1818.

Ἀποκρινόμενοι ἐπιτάττομέν σοι ἐκκλησιαστικῶς ν' ἀποκριθῇς ἐμβριθῶς τοῖς αἰτοῦσιν ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἐπιχειρήσῃς καὶ νὰ συγκατατεθῇς εἰς πρᾶγμα πολιτικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἅμα ἀπηγορευμένον, παραγγέλλων καὶ τοῖς ἱερεῦσί σου ἐντόνως νὰ προσέχωσι καὶ αὐτοὶ νὰ μὴ τολμήσωσι μήτε κρυφίως μήτε φανερώς νὰ ἐκτελέσωσι συνοικέσια ἐτεροδόξου, μετ' ὀρθόδοξον ἢ σουδίτου μετ' ἀγαθίσταν, ἐπειδὴ καὶ τὸ συνοικέσιον ἐκεῖνο ἔχει νὰ διαλυθῇ καὶ ὁ τὸ στεφάνωμα τολμήσας ἔχει νὰ πάθῃ καὶ ἡ ἱερότης σου προσκρούων τὰ μέγιστα ἔχεις νὰ συγκαταδικασθῇς. Γραμ. Πατρ. τῷ Θεσσαλονίκης 21 Νοεμβρίου 1825.

Τῷ αὐτῷ ὅτι διαλύεται τὸ ἀνωτέρω συνοικέσιον γενόμενιν λαθραίως, ὅτι γίνεται ἐκπτωτος τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ ὁ τελέσας αὐτὸ ἱερεὺς καὶ ὅτι ἀφορίζονται οἱ συζευθέντες. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ἰανουάριον 1826.

Αἱ τῶν εἰρημένων συνοικεσιῶν ἀνδρῶν ὀρθοδόξων μετὰ γυναικῶν ἐτεροδόξων ἢ καὶ τἀνάπαλιν φανεραὶ ἢ καὶ λαθάνουσαι ἐκτελέσεις ἀπαράδεκτοί εἰσι, ἄλλων τε πολλῶν ἔνεκα λόγων πνευματικῶν καὶ πολι-

τικῶν καὶ τὸ πλεόν διὰ τὴν τῶν ὑπ' αὐτῶν τικτομένων ἐν τῷ τῆς κακοδοξίας ζόφῳ περιπλάνησιν. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ὀκτώβριον 1818 καὶ Μάιον 1827.

Ἐπειδὴ τὸ συνοικέσιον τοῦτο γυναικὸς ὀρθοδόξου μετ' ἀνδρὸς ἐτεροδόξου ὑπάρχει ἀθέμιτον καὶ ἀντίκειται τοῖς ἱεροῖς νόμοις καὶ ἰδίως τῷ ΟΒ'. κανόνι τῆς ΣΤ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου διαγορεύοντι, «μὴ ἐξέστω ὀρθόδοξον ἄνδρα αἰρετικῇ συνάπτεσθαι γυναικί, μήτε μὴν αἰρετικῷ ἀνδρὶ γυναικῇ ὀρθόδοξον συζεύγνυσθαι, ἀλλ' εἰ καὶ φανείη τι τοιοῦτον ὑπότινος τῶν ἀπάντων γιγνόμενον, ἄκυρον τὸν γάμον ἡγεσθαι καὶ τὸ ἄθεσμον διαλύεσθαι συνοικέσιον κτλ.» διὰ τοῦτο, γράφοντες διὰ τῆς παρουσίας πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, ἐντελλόμεθα ὅπως καὶ ἡ ἱερότης σου γνωρίζῃς καὶ τοῖς συγγενέσι τῆς ρηθείας σου καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτοῖσι ὀρθοδόξοις πληροφωρήσῃς ἵνα γνωρίζωσιν ἐπίσης τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον, ὡς παράνομον καὶ ἄθεσμον. Γραμ. Πατρ. κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1838, Ἰανουάριον τοῦ 1839.

Ἡ τοῦ ρηθέντος ἐτεροδόξου Γεωργίου μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Μαρίας συνοίκησις, εἴ τέ ποτε προσλαβοῦσα καὶ ἐβλογίαν γάμου εἴτε καὶ μὴ, ὑπάρχει ἀθέμιτος ὡς ἀντικειμένη τοῖς ἱεροῖς κανόσιν,

ἄλλοις τε καὶ τῷ ΟΒ'. τῆς ἁγίας ἑκτῆς οἴκουμηνικῆς Συνόδου, ἀποφαινομένῳ μὴ δεῖν τοὺς ὀρθοδόξους αἰρετικοὺς γάμῳ συνάπτεσθαι, τοὺς δὲ τοῦτο ποιήσαντας ἀφορίζεσθαι, ἀκυρουμένου καὶ τοῦ γάμου, καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν γεννηθεὶς ὡς μὴ ἐκ νομίμου γάμου ὑπάρχων θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἱερῶν νόμων φυσικῶς υἱὸς καὶ ἐκ πορνείας τεχθεὶς. Πρακτ. Ι. Σ. 17 Μαρτίου 1869.

Ἡ Ἐκκλησία οὕτε ἐπιτρέπει τὴν συγκρότησιν τῶν μικτῶν λεγομένων γάμων, ὧν ἑκάτερον πρόσωπον διάφορον πρεσβεύει δόγμα, ἀλλ' οὐδέ, λαβόντας χώραν ὁπωσδήποτε, τοιοῦτους γάμους, ἀναγνωρίζει. Πρακτ. Ι. Σ. 24 Ἰουλίου 1869.

Διὰ ταῦτα ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ὅπως ἡ ρηθεῖσα, ὡς ἀπομακρυνθεῖσα τέλεον τῆς ἐκθέσμου ἐκείνης γαμικῆς συναφείας μεθ' ἑτεροδόξου, ἔχῃ ἐπ' ἀδείας νομίμοις ὁμιλῆσαι γάμοις καὶ στεφανωθῆναι μετ' ἀνδρὸς ὀρθοδόξου νομίμως τε καὶ κανονικῶς. Γραμ. Πατρ. κατὰ Φεβρουάριον 1842.

Ἐνεκρίθη ἵνα γραφῇ εἰς ἀπάντησιν τῷ ρηθέντι ἐφημερίῳ ὅτι ὀφείλει μὲν νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ τοὺς μικτοὺς γάμους εἴτε ἐκκλησιαστικῶς εἴτε καὶ πόλιτικῶς μόνον τελουμένους, καθὼς ἐν παντὶ ὅρῳ ἀθεμίτους, ἀλλὰ θέλει ἐξακολουθῆναι νὰ βαπτίζῃ τὰ τέκνα αὐτῶν, ὡς αἱ τοιαύτην ἐκφράζουσιν οἱ γονεῖς ἐπι-

θυμίαν καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀσθενείας ἢ καὶ ἐπιθανατίως νὰ προσφέρῃ αὐτοῖς κατὰ συγκατάθεσιν ἀκόμη καὶ τὴν μετέληψιν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἀνατιθεμένης πάντως τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἐν ἐπιγνώσει εὐσέβειάν του τὴν χρῆσιν τοῦ τοιούτου τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας μέτρου. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Αὐγούστου 1873.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις ἀπαντήσεως τῷ αἰτοῦντι Μητροπολίτῃ διαγορευούσης, ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἐπέτρεψε τὴν συγκρότησιν τοιούτων συνοικεσίων ὀρθοδόξων μετὰ δυτικῶν, οὐδέ δύναται καὶ νῦν νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ ὑπὲρ τῆς Πανιερότητός του προβαλλόμενον, καὶ προτρεπομένης ὅπως συμμορφῶται ἀπαρεγκλίτως ταύτῃ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἐκκλησίας. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 2 Αὐγούστου 1871.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου μετὰξὺ ὀρθοδόξου καὶ δυτικῆς πρὶν ἢ ἡ γυνὴ προσέλθῃ κατὰ τὰ κεκανονισμένα τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 15 Φεβρουαρίου 1875.

Ἐνεκρίθη ἵνα διαβιβασθῇ ἐμμέσως τῷ Ι. Κ. ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς μικτοὺς γάμους καὶ ὅτι ἐπομένως οὐδόλως δύναται ἐκδοῦναι ἀπόφασιν ἐπὶ τοιαύτης ὑποθέσεως. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Μαρτίου 1815.

Τὸ Πατριαρχεῖον κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας δὲν

ἀναγνωρίζει τοὺς μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ καθολικῶν γάμους, τοὺς τελεσθέντας κατὰ τὸ λατινικὸν δόγμα, ἐπομένως ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀρθόδοξος δὲν δύναται νὰ ὑπόκῃται ἐκκλησιαστικῶς εἰς οὐδεμίαν πρὸς τὴν ἀναφερομένην καθολικὴν γυναικὰ ὑποχρέωσιν. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 7 Ἀπριλίου 1877.

Ὁ γάμος οὗτος μεταξὺ ὀρθοδόξου καὶ Ἀρμενίας, καίτοι τελεσθεὶς ὑπὸ ἱερέως ὀρθοδόξου ἀλλ' ἄνευ ἁρχιερατικῆς ἀδείας, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας ὑπάρχει ἄκυρος καὶ ὡς μηδόλως γεγεννημένος. Πρακτ. Ι. Σ. 24 Αὐγούστου 1867.

Ἐνεκρίθη ἵνα εἰς ἀπάντησιν δηλωθῇ ὅτι, εἰ καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἔλαβε χώραν ὁ προσβαλλόμενος γάμος μεταξὺ ἁρμενοκαθολικοῦ καὶ ὀρθοδόξου, ἀλλὰ χωρὶς ἀδείας καὶ γνώμης τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἐκκλησία οὐδόλως ἀναγνωρίζει τὰ μικτὰ συνοικέσια. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 30 Μαρτίου 1870.

Ἡ ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν γάμον τοῦτον μεταξὺ Ἀρμενοκαθολικοῦ ἀνδρὸς καὶ Ὀρθόδοξου γυναικός, ἐὰν μὴ προηγουμένως ὁ ἀνὴρ βαπτισθῇ ὀρθοδόξως. Πρ. Ι. Σ. τῆς 14 Μαΐου 1870.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ μαρτυρικὸν τοῦ προΐσταμένου Κωνσταντίνου, ὅτι οὗτος ὁ Κόντης δύναται νὰ λάβῃ τὸ διαζύγιον, ὁπότεν θέλῃ, ὅτι ἡ Μ. δυτικοῦ δόγματος οὖσα συνῆψεν ἀθεμίτους

σχέσεις μετ' ἄλλου παρεδόξατο τὴν περὶ ἐκδόσεως ἀδείας γάμου αἵτησιν τοῦ Κ. Κ. ὅπως νυμφευθῇ μεθ' ἐτέρας γυναικὸς μὴ εὐρύσσει οὐδὲν κώλυμα πρὸς τοῦτο. Πρ. Ι. Σ. τῆς 17 Ἰουνίου 1876.

Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα συμφώνως πρὸς τὴν ἀπάντησιν ἐκείνην, ἥτις ἐδόθη εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην ὅτι ὁ μεταξὺ τῆς Κ. οὔσης δυτικῆς τὸ δόγμα καὶ τοῦ Κ. ὀρθοδόξου γάμος, δοθῇ καὶ ἤδη ἀπάντησις ὁμοία εἰς τὰς τοῦ Κ. ἐρωτήσεις περὶ ἀναγνωρίσεως ἢ μὴ τοῦ γάμου του, περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ ἐκκλησιαστικῶς τοῦ γάμου του καὶ περὶ τοῦ ἂν δύναται νὰ νυμφευθῇ ὀρθόδοξον νεάνιδα δηλοῦσα πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ὅτι δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον κοινωνίαν μετὰ ὀρθοδόξου γυναικός. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 18 Ἰουλίου 1877.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει τὸν γάμον ὀρθοδόξου μετ' ἁρμενοκαθολικῆς καὶ διὰ τοῦτο ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς τοῦ νὰ εὐλογῶσι τοιοῦτους γάμους ὀρθοδόξων μεθ' ἑτεροδόξων. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 3 Δεκεμβρίου 1877.

Τὸ Πατριαρχεῖον μὴ ἀναγνωρίζον κατ' ἀρχὴν τὰ μικτὰ συνοικέσια ἀδυνατεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μικτὸν ὄν. πρὸς ἀποφυγὴν δ' ἀτοπημάτων ὁσάκις τις εἴτε ἐκ τῶν ἡμετέρων εἴτε ἐκ τῶν ἁρμενίων θελήσῃ νὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι, ἐρω-

τῶνται συνήθως ἀμοιβαίως αἱ ἐκκλησιαστικά ἀρχαί. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Ἀπριλίου 1878.

Ἀπαγορεύονται τὰ μετὰ βουλγάρων σχισματικῶν συνοικέσια τῶν ὀρθοδόξων. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 21 Ἰανουαρίου 1880.

Ἄρθ. 121. Τὸ μὴ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν προσώπον δέον νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ἐξ ἧς ἐξήρτηται Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς δῆλωσιν ὅτι εἶναι ἐλεύθερον νὰ συνάψῃ γάμον μὴ ἔχον νόμιμόν τι κώλυμα καὶ ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνατροφὴν, διατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του καὶ πᾶσαν διαφορὰν μετὰ τοῦ συναπτομένου προσώπου εἰς γάμον θὰ ὑπόκειται εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰ δικαστήρια καὶ νόμους αὐτοῦ, πρὸς δὲ θὰ ἐκδώσῃ καὶ ὑποσχετικὸν ὅτι τὰ γεννηθισόμενα ἐκ τοῦ γάμου του τέκνα θὰ ἀνήκωσιν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν.

Νομ. Πατρ. εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐκκλησία οὐδ' ὅπως ἀναγνωρίζουσα τοὺς μικτοὺς γάμους δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς προκειμένης συζυγικῆς διαφορᾶς περὶ διαζεύξεως τοῦ ὀρθοδόξου ἀνδρὸς ἀπὸ τῆς δυτικῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὧν ὁ γάμος ἐτελέσθη ὑπὸ καθολικοῦ ἱερέως. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 27 Μαρτίου 1875.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου ἂν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ συζυγικῆς ὑποθέσεως, καθ' ἣν σύζυγοι ὀρθοδόξως στεφθέντες προσῆλθον εἴτα τῷ οὐνιτισμῷ, ἥδη δὲ ἡ σύζυγος ἀναφέρουσα τὴν πρὸς τὸν οὐνιτισμὸν προσέλευσιν καὶ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς ἀπὸ τούτου εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν αἰτεῖται διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτῆς λόγους τὴν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς διάζευξιν, ὅστις προσκληθεὶς ἡρνήθη ἵνα ἐμφανισθῇ εἰς τὸ δικαστήριον, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐστὶ δυτικός καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ἄλλην ἀρχήν, σκέψεως γενομένης ἐνεκρίθη ἵνα ἐπιληφθῇ τὸ δικαστήριον τῆς ὑποθέσεως δικάζον ἐπ' αὐτῆς τακτικῶς μετὰ τὴν νόμιμον τοῦ ἀνδρὸς κλήτευσιν. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 3 Νοεμβρίου 1885.

Οὐδεμία ἐνστάσις ἀναρμοδιότητος δύναται νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὸ πρωτοδίκως δικάσαν δικαστήριον, ὡς δικάσαν οὐχὶ δύο εἰς ἐτερόδοξον ἐκκλησίαν ἀνήκοντας, ἀλλ' ἐν μικτῷ γάμῳ ὑπάρχοντας, τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν τοῦ καὶ ὀρθοδόξου αἰτησαμένου τὴν διάζευξιν. Πρακτ. Ι. Σ. τῶν 17 Νοεμβρίου 1888 καὶ 14 Μαρτίου 1889.

Τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον εἶναι ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ τὴν προκειμένην συζυγικὴν διαφορὰν, ἅτε τῆς στέψεως τελεσθείσης ἐν ἐτέρᾳ ἐκκλησίᾳ (τῶν σχισματικῶν βουλγάρων), εἰς ἣν δέον ἐπομένως ἵνα

ἀναφερθῇ ἡ ἐνάγουσα γυνή. Πρρχτ. Ι. Σ. τῆς 12 Φεβρουαρίου 1893.

Ἄρθ. 122. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δηλώσεως ταύτης, τοῦ ὑποσχετικοῦ ἐγγράφου καὶ τοῦ προσήκοντος ἐγγυητικοῦ κατὰ τὰ ἠγούμενα σχετικὰ ἄρθρα θέλει ἐκδίδοσθαι ἁρμοδίως ἡ ἀπαιτούμενη ἄδεια γάμου καὶ θὰ τελεῖται ὁ γάμος κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, παρ' ἱερέως ἱκανοῦ αὐτῆς, καὶ ὁ τοιοῦτος γάμος ἐστὶν ἔγκυρος. Νε. Λε. 89. Ἀρμ. (4. 4) 19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

**Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' Ὁρθοδόξων
Χριστιανῶν τελουμένων γάμων.**

Ἄρθ. 123. Περὶ τῶν τοιούτων γάμων ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 1—99, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἄδειαν γάμου καὶ τὴν τέλεσιν αὐτοῦ ἰσχύουσι τὰ ἐπὶ τόπου ἔθιμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου.

§. 1.

Ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν συζύγων.

Ἄρθ. 124. Οἱ σύζυγοι ὀφείλουσιν ἀλλήλοις ἀμοιβαίαν γαμικὴν πίστιν καὶ σέβας, ὑποχρεοῦνται δὲ καὶ νὰ συνοικῶσι καὶ νὰ φέρωσι μεθ' ὑπομονῆς τὰ ἐκατέρω αὐτῶν συμβαινόντα [δυστυχήματα. Π. (24. 3) 14. § 1. καὶ 22. § 8. Εἰσ. (1. 9) § 1. Ἐκδ. [Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 2652. Βασ. (28. 8) 22. Κωδ. (8. 18) 12. § 1.

Ἄρθ. 125. Ὁ ἀνὴρ εἶναι κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας καὶ ὀφείλει νὰ παρέχη τῇ γυναικὶ ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ὁ γάμος διατροφὴν ἀνάλογον τοῖς χρηματικοῖς αὐτοῦ μέδοις καὶ τῇ κοινωνικῇ αὐτοῦ τάξει, ἐκτὸς ἐὰν ἡ γυνὴ ἐγκυβεντίζῃ τὸν συζυγικὸν οἶκον ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἀρνῆται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτόν. Βασ. (31. 6) 5. Π. (25. 3) 5. πρ. § 1—3 (Π. 24. 3) 22. § 8. Εἰσ. (1. 9) § 1.

Νομ. Πατρ. διατροφὴν. Κατὰ τὸν νόμον συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ ἀνὴρ ὑποχρεοῦται εἰς

διατροφήν τῆς γυναικός, ἣν ὀρίζει ἀνάλογον τὸ δικαστήριον, ἐν δὲ τῇ διατροφῇ συμπεριλαμβάνεται πᾶν ὅ,τι ἀναγκάζον πρὸς ὑπαρξιν, ὁ ἱματισμός, ἡ κατοικία, ἡ τροφή, τὰ πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου φάρμακα καὶ λοιπά, ἀλλὰ δὲν δύναται ἡ σύζυγος νὰ ἀπαιτῇ τοιαῦτα ἰδιαιτέρως δι' ἐν ἑκαστον κονδύλιον. Ἀποφ. Μ. Σ. 10 τοῦ 1877.

Ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀποβάλῃ τὴν σύζυγον ἐκ τῆς οἰκίας του, ὁ χορηγῶν αὐτῇ εἴτε δάνεια πρὸς διατροφήν εἴτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα δικαιούται ἵν' ἀπαιτήσῃ ταῦτα παρὰ τοῦ ἀνδρός. Ἀποφ. Μ. Σ. 21 τοῦ 1877.

Ἡ γυνὴ δὲν δικαιούται εἰς διατροφήν, ὡςάκις παρεχωρήθη αὐτῇ ἡ ἐπικαρπία τῶν προικίων ἀκινήτων κτημάτων. Ἀποφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1879.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ ὀφείλει ἵνα χορηγῇ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν αὐτῆς κατάστασιν διατροφήν. Ἀποφ. Μ. Σ. 17 τοῦ 1878 καὶ 107 τοῦ 1888.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ κατὰ νόμον εἶναι ὑπόχρεως ἵνα φέρῃ ἅπαντα τὰ βάρη αὐτοῦ, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ διατροφή τῆς γυναικός, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀγωγῆς, ἀλλ' ἀπ' ἧς ὁ σύζυγος ἔπαυσε χορηγῶν αὐτῇ τοιαύτην. Ἀποφ. Μ. Σ. 128 τοῦ 1889.

Τότε μόνον ἡ γυνὴ δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ συζύγου τῆς διατροφῆς, ὅταν οὗτος ἀπέβαλεν αὐτὴν τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἢ ἐγκατέλειπεν αὐτήν, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀνακόπτων ἐγκατέλειπε τὴν σύζυγόν του εἰς Ἀδριανούπολιν, ἀλλ' ἐλθὼν ἐνταῦθα δι' ὑποθέσεις του προσεκάλεσε καὶ ταύτην νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν συζυγικὴν οἰκίαν, αὕτη δὲ μὴ ὑπακούσασα εἰς τὴν συζυγικὴν ταύτην πρόσκλησιν οὐδὲν ἔχει διατροφῆς δικαίωμα. Ἐὰν δ' ἡ οἰκία, ὡς ἰσχυρίζεται, εἰς ἣν προσεκάλεσεν αὐτήν, δὲν ἦτο ἀρμοδία αὐτῇ πρὸς οἰκισιν, ὥφειλε νὰ δηλώσῃ τῇ ἀρμοδίᾳ ἀρχῇ ὅτι εἶναι μὲν πρόθυμος νὰ συνεικήσῃ τῷ συζύγῳ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὸ πράξῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ. Ἀποφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1889.

Ἐν τῇ διατροφῇ ἐξυπακούεται πλὴν τῆς τροφῆς καὶ ἡ κατοικία, ὁ ἱματισμός καὶ ἡ θέρμανσις, δέον ἐπομένως ὅπως τὸ ποσὸν τῆς διατροφῆς ἐπαρκῇ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς καταστάσεως καὶ κοινωνικῆς θέσεως τῶν συζύγων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 128 τοῦ 1889, 157 τοῦ 1891.

Ὁ ἀνὴρ γενόμενος ὑπαίτιος τῆς λύσεως τοῦ γάμου καὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ ἐπιβληθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τοπικῆς διαστάσεως ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ

διάστημα τοῦτο εἰς διατροφήν τῆς τέως συζύγου αὐτοῦ, ἥτις οὐδόλως ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα αὐτῆς τοῦτο, εἰ καὶ δὲν ἐζήτησεν αὐτὸ πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐσκεύατο τὸ πρωτόδικον δικαστήριον, διότι κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (1. 3) 1, οὐδεμία ἀγωγή παραγράφεται, ἐνόσω δὲν παρῆλθεν ὁ ὠρισμένος τῆς παραγραφῆς χρόνος. Ἀπόφ. Μ. Σ. 34 τοῦ 1885.

Ὁ σύζυγος ὀφείλει διατροφήν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς διαστάσεως αὐτῶν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 62 τοῦ 1886.

Νόμιμός ἐστιν ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἀπαίτησις διατροφῆς οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀγωγῆς, διότι εὐθύνεται ὡς ἐγκαταλείψασα τὸν συζυγικὸν οἶκον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑπὸ τοῦ τέως συζύγου αὐτῆς ὑποβληθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου ἀνταγωγῆς, καθ' ἣν οὗτος ἀφ' ἐνὸς δηλώσας ὅτι συνεχώρησε τῇ συζύγῳ αὐτοῦ διὰ τὴν πρᾶξιν ἐκείνην, προσῆψεν αὐτῇ ἀφ' ἐτέρου τὴν κατηγορίαν τῆς ἐν ξέναις οἰκίαις διαμονῆς καὶ ἀνοικείου διαγωγῆς, ἣν μὴ δυνηθεὶς ἀποδεῖξαι κατέστη ὑπαίτιος τῆς λύσεως τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 123 τοῦ 1888.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἤθελεν ἀρνηθῆναι τὴν παραλάβη τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς τὸν συζυ-

γικὸν οἶκον, εἶναι ὑπόχρεως εἰς διατροφήν αὐτῆς, ἐν ᾗ συμπεριλαμβάνονται ἡ κατοικία, ἡ τροφή καὶ ὁ ἱματισμός, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κοινὸν αὐτῶν τέκνον ὃν τριετὲς καὶ χριζὸν μητρικῆς περιθάλψεως δέον ἵνα, ἕως οὔ εὐρίσκεται ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, διαμένῃ παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, χορηγοῦντος ἐπίσης τοῦ ἀνδρὸς τὰ πρὸς διατροφήν αὐτοῦ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 90 τοῦ 1889.

Οὐδόλως δικαιούται ἡ διαληφθεῖσα ἢ ὁ πατὴρ αὐτῆς ν' ἀπαιτῇ ὑπὲρ ἑαυτῆς ἔξοδα διατροφῆς παρὰ τοῦ πρώτου συζύγου αὐτῆς, ἀφοῦ οὗτος δὲν ἀπέβαλεν αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκείνη ἀνέχωρησεν ἐξ αὐτῆς καὶ διὰ τῆς ἐπιμονῆς της, ὅπως μὴ ἐπκινέλθῃ τοῦ λοιποῦ εἰς αὐτήν, προὔκαλεσε τὴν ἀπ' ἀλλήλων διάζευξιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 6 τοῦ 1072.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ ὢν ὑπόχρεος ἵνα φέρῃ τὰ βάρη τοῦ γάμου αὐτοῦ ὀφείλει διατροφήν τῇ συζύγῳ αὐτοῦ, ἣν ἐξηνάγκασε νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 194 τοῦ 1893.

Νομ. Ε. Δ. Συμβόλαιον, δι' οὗ ἡ σύζυγος παρητήθη τῆς κατὰ τοῦ συζύγου της ἀπαιτήσεως αὐτῆς περὶ διατροφῆς καὶ προμηθείας, εἶναι ἄκυρον, καθόσον, συνεστῶτος τοῦ γάμου, οὐδεμία σύμβασις μεταξὺ τῶν συζύγων ἔστω καὶ κεχωρισμένων ἀπὸ

τραπέζης καὶ κοίτης ἰσχύει. Α. Π. 164 τοῦ 1873.
Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1443 τοῦ 1894.

Ἄρθ. 126. Ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ὑπόχρεως νὰ πληρῶνῃ τὰ ἀνάλογα χρέη τῆς γυναικὸς καὶ τὰ ἐξοδα κηδείας καὶ μνημοσύνου τῆς συζύγου αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐξοδα νοσηλείας αὐτῆς, διότι ταῦτα περιλαμβάνονται ἐν τῇ διατροφῇ.

Νομ. Πατρ. Χρέη. Ὁ ἀνὴρ διατελεῖ ὑπόχρεως διὰ τὰ εὐλογα χρέη εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ἡ γυνὴ ὑποκύπτει πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας. Ἀπόφ. Μ. Σ. 3ῦ τοῦ 1862.

Ἐπειδὴ συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ὑπόχρεως εἰς διατροφὴν τῆς ἰδίας συζύγου του, κατὰ συνέπειαν ὁ ἐναγόμενος σύζυγος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τῇ ἐναγούσῃ τὰς ἐπὶ πεντάμηνον γενομένας παρ' αὐτῆς δαπάνας εἰς ἰατροὺς, φάρμακα καὶ διατροφὴν τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1871.

Ὁ ἐναγόμενος σύζυγος εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν ἐξόδων κηδείας καὶ μνημοσύνου τῆς συζύγου αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐξόδων νοσηλείας αὐτῆς, διότι ταῦτα περιλαμβάνονται ἐν τῇ διατροφῇ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 21 τοῦ 1867.

Ἄρθ. 127. Ἡ γυνὴ λαμβάνει τὸ ἐπώνυμον τοῦ συζύγου καὶ τὴν ἐθνικότητα αὐτοῦ, μετέχει τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ τάξεως καὶ τηρεῖ

ἀμφοτέρα καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐν χηρείᾳ, κατοικεῖ ἐν τῷ τοῦ ἀνδρὸς οἴκῳ, ἔχει τὴν αὐτὴν νόμιμον κατοικίαν μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν διάζευξιν καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, ἕως οὗ κτήσῃται ἰδιαιτέραν κατοικίαν, καὶ παρακολουθεῖ τὸν σύζυγον εἰς πάντα τόπον τῆς διαμονῆς του. Βασ. (6.1) 8. 30. (7. 5) 64. (28. 4) 6. Π. (23.2) 5. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 6252. ε'.

Νομ. Πατρ. Ἐθνικότητα αὐτοῦ. Ἡ γυνὴ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν ὑπηκοότητα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 24 Φεβρουαρίου 1877.

Κατοικίαν μετ' αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς ἱεροὺς τῆς ἐκκλησίας νόμους, οὐχ ὑποχρεοῦται ἵνα παρακολουθήσῃ ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα ὅπου ἂν ἀπέλθῃ, ἀλλ' ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα, ὅστις σὺδὸλως ὑποχρεοῦται δαπανᾶν τὰ πρὸς διατροφὴν τῆς γυναικὸς, ἂν αὕτη ἀπαποιτῇται παρακολουθεῖν αὐτῷ. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 24 Φεβρουαρίου τοῦ 1877.

Ἐνεκρίθη ἡ ἐκδοσις τῆς ζητουμένης ρήτρας διακίουσας τὸν αἰτοῦντα ἐπ' ἀνταρκαγίᾳ εἰς τὸν συζυγικὸν αὐτοῦ οἶκον τὴν ἐν Παρισίοις παρὰ τοῦ θεοῦ της κρατουμένην γυναῖκά του, διότι ὁ νόμος ἐπιτάττει ὅπως ἡ γυνὴ παρακολουθῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς,

ἂν ὁμοίως ἡ γυνὴ δυστροπήσῃσιν ἀποποιηθῇ συμμορφωθῆναι τῷ νόμῳ, τότε ὑποχρεωθήσεται διὰ τοῦ ἄρχοντος ἵνα παραστῇ ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς αὐτοπροσώπως καὶ δικασθῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 2 Δεκεμβρίου τοῦ 1872.

Ἐπειδὴ συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ γνωστῆς οὐσίας τῆς ὀριστικῆς κατοικίας τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ οὐδεμίαν δύναται ἵνα ἔχῃ πολιτικὴν κατοικίαν, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἀναγκάως τὸ Forum καὶ τὴν δικαιοδικίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς συμφωνότατα πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 206 τοῦ 1897.

Ἀρθρ. 128. Ἡ γυνὴ δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀκολουθῇ πάντοτε τὴν ἐθνικότητα καὶ θρησκείαν τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὁσάκις πολλαῖς μετέβαλε τοιαύτην, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ἣν εἶχεν ὁ σύζυγός της κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ γάμου.

Νομ. Πατρ. διατηρεῖ. Ἡ σύζυγος δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀκολουθῇ πάντοτε τὴν ἐθνικότητα τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ἐθνικότητα, ἣν εἶχεν ὁ σύζυγός της κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ γάμου. Πρακτ. Μ. Σ. τῆς 2 Νοεμβρίου 1879.

Διὰ τοὺς μεταβαίνοντας ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἕτερον θρησκευμα καὶ διὰ τοῦτο ἐγκαταλείπομένου ὑπὸ τῶν

συζύγων αὐτῶν, νόμιμός ἐστι σύζυγος καὶ λέγεται ἐκείνη μεθ' ἧς νομίμως συνεζεύχθη τις, καθ' ὃ ἐπρέσβευε δόγμα τελευτήσας. Πρακτ. Ι. Σ. 5 Νοεμβρίου 1863.

Ἀρθρ. 129. Ἡ γυνὴ ὑποχρεοῦται νὰ διατρέφῃ τὸν ἄπορον ἄνδρα.

Νομ. Ε. Δ. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 2652 σημ. δ'. Ἀποροῦντος τοῦ ἀνδρός, δύναται ἡ γυνὴ νὰ δαπανᾷ ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ἰδίας προσόδους. Οἰκονομίδου Γεν. Ἀρχ. § 72, σημ. 1 σελ. 292. Ραχτιζάν § 47 σελ. 181, § 174 σελ. 637.

Ἀρθρ. 130. Ἡ γυνὴ ὀφείλει, ἐὰν μετὰ τὴν διάζευξιν ἢ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς θεωρῆται ἔγκυος κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἢ τοῦ διεζευγμένου ἀνδρὸς, εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν τῆς ὁμολογίας τῆς ἐγκυμοσύνης της, ν' ἀναγγεῖλῃ τοῦτο εἰς τὸν διεζευγμένον ἄνδρα ἢ μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ἐντὸς 30 ἡμερῶν συναπτῶν ἀπὸ τοῦ διαζυγίου καὶ νὰ δεχθῇ παρ' αὐτῇ ἐμβρυωρόν, ἂν τοιοῦτος σταλῇ ταύτῃ παρὰ τοῦ διεζευγμένου συζύγου ἢ τῶν κληρονόμων του, μέχρι τοῦ τοκετοῦ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν τῆς ἀγνήσεως τῆς ἐγκυμοσύνης νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τριῶν μαιῶν διοριζομένων

ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου καὶ εἰς τὴν δια-
μονὴν παρ' αὐτῇ ἐμβρυωροῦ ἐν περιπτώσει ἀ-
ναγνωρίσεως τῆς ἐγκυμοσύνης της. Βασ. (36.1)
4. 3. Π. (25.3) 1 πρ. § 1. 9.

§. 2.

Ὡς πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς.

Ἄρθ. 131. Οἱ σύζυγοι καὶ οἱ ἀνιόντες τού-
των ἐν γένει καὶ ἡ μήτηρ ὀφείλουσιν ἀναλό-
γως τῇ περιουσίᾳ αὐτῶν νὰ συντηρῶσιν ἵτοι
παρέχουσι τροφήν, ἐνδυμασίαν, καὶ οἴκησιν εἰς
τὰ ἅπορα, ἀσθενῇ καὶ ἀνίκανα αὐτῶν τέκνα
καὶ ἐγγόνους, φροντίζουσι δὲ καὶ νὰ ἀνατρέ-
φωσι καὶ ἐκπαιδεύσωσι ταῦτα, ἂν αἱ περιστά-
σεις αὐτῶν ἐπιτρέπωσι τοῦτο. Βασ. (31.6)
5.8. Ἀρμ. (3.5.) 77 καὶ 78.

Νομ. Πατρ. τέκνα. Ὁ πατὴρ ὀφείλει διατρέφειν
τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, ἐν τισὶ δὲ περιπτώσεσι τὴν δια-
ζευχθεῖσαν μὲν, πενομένην δὲ σύζυγον αὐτοῦ. Ἀρμ.
(3.5) 77 καὶ 78. Ν. 8. Πανδ. de alendis. Ἀποφ.
Μ.Σ. 83 τοῦ 1865.

Ἡ διατροφή δέον νὰ καταβάλληται ἐνὸςφ ὑπάρ-
χει ἀνάγκη αὐτῆς, ἥτοι μέχρις οὗ δὲν δύναται ὁ
παῖς ἄλλοθεν πορισθῆναι τὰ πρὸς διατροφήν ἀνα-

γκαῖα. L. 9. de patr. pot. (8.47) L. 1. § 19, 25,
D. de ventr. (37.8). Ἀποφ. Μ.Σ. 66 τοῦ 1867.

Ὁ σύζυγος καὶ πατὴρ εἶναι ὑπόχρεος κατὰ τὸν
νόμον ἵνα χορηγῇ οὐ μόνον τὰ πρὸς διατροφήν τῆς
σύζυγον αὐτοῦ συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ τὰ
πρὸς διατροφήν τῶν τέκνων αὐτοῦ ὡς καὶ τὰ τοῦ
τοκετοῦ ἕξοδα. Ἀποφ. Μ.Σ. 172, 187 καὶ 194
τοῦ 1892.

Ἄρθ. 132. Μὴ ὑπάρχοντος διαζυγίου, ὁ πα-
τὴρ προτιμᾶται τῆς μητρὸς εἰς τὴν ἀνατρο-
φήν τῶν ιδίων τέκνων, ἐκτὸς ἐάν, κατὰ τὴν
ἐκτίμησιν τοῦ δικαστηρίου, ὁ πατὴρ εἶναι ἀ-
νάξιος ἢ ἀνίκανος λόγῳ φρενοβλαβείας καὶ
ἄλλης νόσου νὰ ἐπιμελῇται τῆς ἀγωγῆς τῶν
τέκνων του, ἢ τὸ τέκνον χρήζη μητρικῆς πε-
ριθάλψεως λόγῳ τῆς ἡλικίας του. Π. (43.30)
4. § 3. §. 5 (47.10.) 17. § 13.14. (Παπ. Οἰκ.
δ. § 203. σημ. 6.

Νομ. Πατρ. Μητρικῆς περιθάλψεως. Ἐν περι-
πτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐφesiβλητος ἤθελεν ἀρνηθῆναι
παραλάβῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶ-
κον, εἶναι ὑπόχρεος εἰς διατροφήν αὐτῆς, ἐν ᾧ συμ-
περιλαμβάνεται ἡ κατοικία, ἡ τροφή, καὶ ὁ ἱματι-
σμός, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κοινὸν αὐτῶν τέκνον ὃν
τριετὲς καὶ χρήζον μητρικῆς περιθάλψεως δέον ἵνα,

ἕως οὗ εὐρίσκεται ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, διαμένη παρὰ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, χορηγοῦντος ἐπίσης τοῦ ἀνδρὸς τὰ πρὸς διατροφήν αὐτοῦ. Ἀποφ. Ι.Σ. 90 τοῦ 1889.

Ἀρθ. 133. Γενομένου διαζυγίου, ὁ (ἡ) ἀναίτιος σύζυγος προτιμᾶται εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν κοινῶν τέκνων. Βασ. (31.6) 13. Νε. 117 κεφ. 7. Καλλ. Οἰκ. δ. §. 107. Ἄν ὅμως ἡ ἀναίτιος μήτηρ ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, τὰ τέκνα μεταβαίνουνσι παρὰ τῷ πατρὶ.

Ἀρθ. 134. Τὰ τέκνα καὶ οἱ ἔγγονοι ὀφείλουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ἱκανὴν περιουσίαν, νὰ συντηρῶσι τοὺς ἀπόρους, ἀσθενεῖς καὶ ἀνικάνους γονεῖς καὶ ἀνιόντας αὐτῶν. Βασ. αὐτόθι 11.

Νομ. Πατρ. τα τέκνα. Ἡ μήτηρ ἔχει δικαίωμα διατροφῆς πρὸς τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἀποφ. Μ. Σ. 64 τοῦ 1867.

Ἀρθ. 135. Ἄν μόνον ἐν τούτων διατρέφῃ τὴν μητέρα, δὲν δικαιούται ν' ἀναζητήσῃ τὸ ἀνάλογον παρὰ τῶν ἄλλων, θεωρούμενον δωρογική. Βασ. (5.8.) 1.

Νομ. Πατρ. Ἐν τούτων. Ἡ μονομερὴς ὕψ' ἐνδὸς τούτων γενομένη διατροφή τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μὴ γενομένη τῇ κοινῇ συναινέσει τῶν διαδίκων, νομίζεται εἰς βᾶρος τοῦ διατροφέως, θεωρουμένου δωρητοῦ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ. Βασ. (5.8) 1.2 καὶ

17 περὶ ἐγκυμ. (316) Βασ. 34. περὶ διοικήσ. πραγμάτων (17.1.) Ἀποφ. Μ.Σ. 64 τοῦ 1867.

Ἀρθ. 136. Τὸ φυσικόν, ἀλλὰ μὴ νόμιμον τέκνον διατρέφει τὴν μητέρα καὶ τὰνάπαλιν. Βασ. (31.6) 5. § 2. Καὶ ὁ μητρικὸς πάππος διατρέφει αὐτό. Αὐτόθι § 8.

Ἀρθ. 137. Ἡ διατροφή ὁρίζεται ἀναλόγως ταῖς ἀνάγκαις καὶ τῇ κοινωνικῇ καταστάσει τοῦ αἰτοῦντος καὶ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ὀφείλοντος τὴν διατροφήν, καταβάλλεται ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη, ἀξιομειοῦται δὲ ἡ καὶ παύει ὅλως, ἐὰν μεταβληθῇ ἡ περιουσία τοῦ ὀφείλοντος τὴν διατροφήν ἢ τοῦ εἰς ὃν ὀφείλεται αὐτὴ ἢ ἐὰν ἀποθάνῃ ὁ ὀφείλων τὴν διατροφήν ἢ ἐὰν ὁ διατρεφόμενος διαπράξῃ ἀξιοποιῶν προᾶξιν κατὰ τοῦ διατρέφοντος αὐτόν. Νε. 115. κεφ. 3. Πανδ. (8.47) 9. (37.8) 1 §. 19.

Νομ. Πατρ. Κοινωνικῇ καταστάσει. Ἰδέ ἄνω τέρω ἀρθ. 125. σημ.

§. 4.

Ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τῶν συζύγων.

Ἀρθ. 138. Ἐκάτερος τῶν συζύγων εἶναι κύριος τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας καὶ δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐκτὸς

ἐὰν ἄλλως συνεφωνήθη μεταξὺ αὐτῶν ἢ προβλέπη ὁ νόμος περὶ τούτων. Βασ. (29.4)38.

Ἄρθ. 136. Εἶναι ἄκυρος πᾶσα συμφωνία τροποποιούσα τὰ νόμιμα δικαιώματα ἑκατέρου τῶν συζύγων ἢ ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Βασ. (29.5.) 5. 6. Ἔκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 2653.

Νομ. Πατρ. Εἶναι ἄκυρος. Οὐδόλως ἐπιτρέπεται τοῖς συμβαλλομένοις ἢ ἐν τῇ προικοσυμφῶνῃ συνομολόγησις συμφωνιῶν ἀντικειμένων πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς προικός, συμφωνιῶν δι' ὧν διακινδυνεύει ἢ τύχη τῆς προικός, ἀπαλλασσομένου τοῦ ἀνδρὸς τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς ἐπιβάλλει αὐτῷ ὁ νόμος λόγῳ τῆς διαχειρίσεως τῆς προικός, ὥστε τὰς τοιαύτας ἐν τῇ προικοσυμφῶνῃ συνομολογίας συμφωνιῶν, δι' ὧν ἐπιτρέπεται τῷ συζύγῳ ἐνεργεῖν καὶ πράττειν ἐπὶ τῶν προικιμαίων ἀντικειμένων μεταβολὰς ἐπιβλαβεῖς, ὁ νόμος κηρύσσει ἀκύρους καὶ μὴ οὐσας, θεωρῶν οὐχ ἥττον τὸν σύζυγον ὑπεύθυνον τῶν μεταβολῶν τούτων, Ν. 35.βιβλ. 23 τιτλ. 3 Digest. de jure dotium. Ἀποφ. Μ. Σ. 98 τοῦ 1865.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, ἃς ἐπικαλεῖται ἡ ἐνάγουσα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῆς ὅτι τὸ ρηθὲν ἔγγραφον (τὸ συνταχθὲν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὕλικα

ἀποτελέσματα τοῦ μέλλοντος διαλυθῆναι κοινῇ συναινέσει γάμου αὐτῶν) εἶναι ἄκυρον, διότι ἐγένετο συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ διαζυγίου, ἔχουσαι οὕτω «ταχύτερον τοῦ ὀρισμένου χρόνου συμφωνεῖν δυνατὸν ἀποδοθῆναι τὴν προῖκα οὐ μὴν βραδύτερον» καὶ «οὐ δύναται συμφωνεῖν μηδὲν ἀποδοθῆναι τὴν προῖκα», δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην διάταξιν, οὐδεμία σύμβασις μεταξὺ τῶν συζύγων περὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς προικός θᾶτον ἢ βράδιον τοῦ ὀρισμένου χρόνου ἔλαβε χώραν, ἀλλὰ παραίτησις τῆς προικός ἐκ μέρους τῆς ἐναγούσης οὐχὶ δ' ὑπὲρ τοῦ συζύγου ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν δευτέραν διάταξιν, αὕτη ἀναφέρεται εἰς τ' ἀποτελέσματα τῆς λύσεως τοῦ γάμου διὰ θανάτου, ἐνῷ ἐνταῦθα οἱ σύζυγοι, ὄντες ἐν διαστάσει, συνεβάλοντο ἵνα ἡ προῖξ μὲν ἡ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐναγομένου διὰ τὰ τέκνα αὐτῶν, λύσαντες οἴκοθεν τὰ χρηματικὰς διαφορὰς πρὸ τῆς τοῦ διαζυγίου ἐκδόσεως καὶ ἀκολούθως ζητήσαντες αὐτὰ διὰ τῆς διαληφθείσης κοινῆς αὐτῶν αἰτήσεως, τοῦτέστι πραγματοποιήσαντες κατὰ γράμμα ὅ,τι λαμβάνει συνήθως χώραν, ὅσας τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον προτίθεται τὴν λύσιν γάμου τινός, ὅτε παραπέμπει πρότερον τοὺς συζύ-

γους εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ὅπερ ἐστὶ τὸ Συμβούλιον τοῦτο, πρὸς ρύθμισιν τῶν προικῶν διαφορῶν ἐὰν ἔχῃσι τοιαύτας, μεθ' ὃ ἐκδίδωσι τὸ διαζύγιον, ὡς ἔπραξε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου προαχθὲν εἰς τὴν διαζευξιν τῶν διαδίκων, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὑπὸ τῶν ἀποσταλέντων πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐναγούσης δύο σεβασμίων Ἀρχιερέων, ὅτι οἱ ρηθέντες ἐκάνονισαν τὰ τῆς προικὸς πρὸς ἀλλήλους καὶ ὅτι οὐδεμίαν ἢ γυνὴ ἔχει ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἀποφ. Μ. Σ. 28 τοῦ 1875.

Ἀρθρ. 140. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου δὲν ἐπιτρέπεται ποσῶς ἢ μονομερὲς μεταβολὴ τῶν γαμικῶν συμφώνων διὰ πρᾶξεως μεταξὺ ζώντων ἢ διὰ διαθήκης. Βασ. (29.5)7.

Νομ. Ε. Δ. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 2893. σημ. 1.

Ἀρθ. 141. Πᾶν ὅ,τι ἔχει ἢ σύζυγος θεωρεῖται ἀνῆκον εἰς τὸν σύζυγον μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. (Μουκιάνειον τεκμήριον) Βασ. (30.1) 48. Κωδ. (5.16) 6.

Νομ. Πατρ. Κατὰ τὸ Μουκιανὸν τεκμήριον Ἀρμ. (4.11) 10 ἐὰν ἔχῃ τινὰ πράγματα ἢ γυνὴ καὶ οὐ δύναται δεῖξαι πόθεν ἔσχεν αὐτὴ ταῦτα καὶ χωρὶς ἐτέρας ἀποδείξεως ἐκ τοῦ ἀνδρὸς δοκεῖ ἔχειν ταῦτα, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς οὐδόλως ἀποδείχσασα

ὅτι ἔφερε προῖκα τῷ συζύγῳ, οὔτε ὅτι συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐκληρονόμησέ τι παρὰ τινος ἢ ὅτι ἐξεποίησε κινητὸν αὐτῆς καθ' ἃ δι' ἰσχυρίσθη. Ἀποφ. Μ. Σ. 75 τοῦ 1866, 66 τοῦ 1876.

Νομ. Ε. Δ. Πᾶν ὅ,τι. Κατὰ τὸν Ν. 51 Π. (24. 1.) Ν. 6. Κώδ. (5.16) καὶ Βασ. 48 (30.1) ὅσα πράγματα ἔσχεν ἢ σύζυγος συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐὰν μὴ ἐνδείκνυνται πόθεν ἔσχεν αὐτά, πάντα, προλήψει, τοῦ ἀνδρὸς εἰσίν. ἐὰν δὲ ὁ ἀνὴρ ὁμολογήσῃ, ὅτι ὀφείλει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ ὀφειλὴ γήσῃ, ὅτι ὀφείλει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ ὀφειλὴ ἀμρισθητομένη ὑπὸ τῶν δανειστῶν δὲν ἀποδειχθῇ, εἰκάζεται ὅτι οὗτος ἐδωρήσατο. ἄρα ἡ ὀφειλὴ δέον ν' ἀποδειχθῇ, καὶ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ἢ σύζυγος ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ δι' ἄλλων νομίμων μέσων, ὡς μὴ ἐχούσης ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν τῆς ὁμολογίας τοῦ συζύγου ἀπέναντι τῶν δανειστῶν αὐτοῦ. Ἀποφ. Α. Π. 235 τοῦ 1857.

Κατὰ τὸν Νόμον 48 Βασ. (30.1), «ἐὰν ἔχῃ τινὰ ἢ γυνὴ καὶ οὐ δύναται δεῖξαι πόθεν ἔσχεν αὐτά, ταῦτα καὶ χωρὶς ἐτέρας τινὸς ἀποδείξεως ἐκ τοῦ ἀνδρὸς δοκεῖ ἔχειν καὶ τοῦ ἀνδρὸς λογίζονται πράγματα». Ἀποφ. Α. Π. 182 τοῦ 1855 καὶ 51 τοῦ 1864.

Ταῦτα δὲ εἰς δωρεὰν δοθέντα τῇ γυναικὶ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ σύζυγος. 45 Βασ. (30.1). Ἀποφ. Α. Π. 182 τοῦ 1855.

Κατὰ τοῦ Μουκιανείου τεκμηρίου συγχωρεῖται τῇ συζύγῳ ἐναντία ἀπόδειξις. Ἀποφ. Α. Π. 232 τοῦ 1855, 91 τοῦ 1863, 51 τοῦ 1864, 302 τοῦ 1865 καὶ 210 τοῦ 1871.

Ἀρθρ. 142. Πᾶν ὅ,τι κτᾶται ἡ γυνὴ διὰ τῆς ἰδίας φιλοπονίας ἀνεξαρτήτως τῶν οἰκιακῶν ἐργασιῶν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτήν. Θεοφίλου Εἰσng.

Νομ. Ε. Δ. Τὰ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀποδεδειγμένως ἀποκτηθέντα διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας καὶ δι' ἰδίων χρημάτων τῆς γυναικὸς εἶνε ἰδιοκτησίᾳ αὐτῆς καὶ οὐχὶ τοῦ συζύγου της. Ἀποφ. Α. Π. 107 τοῦ 1852.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Θριδμός, ὄροι, δύοταδς καὶ εἶδη προικός.

Ἀρθ. 143. Προῖξ εἶναι πᾶν ὅ,τι δίδεται ἐγγράφως διὰ δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ συμβολαίου ἢ ἀγράφως παρὰ τῶν γονέων τῆς γυναικὸς, ἢ τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἢ παρ' ἄλλου τινὸς εἰς τὸν ἄνδρα λόγῳ προικός τῆς γυναικὸς (ἐνια-

χοῦ τοῦ ἀνδρός) πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου. Ἀρμ. (4.10) 14. Βασ. (28.5) 5. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέππου σελ. 2888 καὶ ἐπ.

Νομ. Πατρ. Ἡ ἀπαξ περὶ προικοδοτήσεως παρ' οἰουδήτινος γενομένη ὑπόσχεσις καθίσταται ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν προικοδοτοῦντα συνωδὰ τῷ νόμῳ Ἀρμ. (2.10) 9.19. Ἀποφ. Μ. Σ. 91 τοῦ 1862.

Ἡ ἀγράφως. Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4.10) 14 καὶ ἀγράφως δυνάτὸν ἐπιδοθῆναι προῖκα καὶ (αὐτόθι § 9 ἐπὶ ὑποσχεσεὶ προικός καὶ ἀπὸ ψιλοῦ ρήματος ἢ συμφωνίας ἐνέχεται τις. Ἀποφ. Μ. Σ. 91, 92 τοῦ 1865.

Καὶ ἀγράφως συνίσταται προῖξ καὶ ἀπαιτεῖται ἐὰν ὅλως ἀποδείκνυται ὅτι παρεσχέθη. Ἀποφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1875.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐναγομένων ὅτι τὸ προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προικοσύμφωνον δὲν εἶναι ἔγκυρον ὡς μὴ ὂν συντεταγμένον ἐνώπιον ἐπιστήμου ἀρχῆς ἢ τῆς ἐνορίας αὐτῶν καὶ ὡς μὴ φέρον μηδεμίαν ἡμερομηνίαν, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον γνωστοῦ ὁῖτος ὅτι ὁ ἀγράφως ὑποσχόμενος προῖκα ἐνέχεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς κατὰ νόμον Ἀρμ. (4, 10) 9, πολλῶν δὲ μᾶλλον οἱ ἐναγόμενοι ὀφείλουσιν ἵνα ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις ἃς ἀνέλαβον διὰ τοῦ ρηθέντος προικοσυμφώνου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 18 τοῦ 1874.

Ἡ ἀθέτησις τῶν ὑποσχέσεων ἢ συμφωνιῶν τοῦ προικοδοτήσαντος ὑπάρχει ὅλως ἀντιθαίνουσα τοῖς ἡμετέροις ἱεροῖς νόμοις, οἵτινες ἀποφαίνονται ἀπαρσάλευτον πᾶσαν ὑπόσχεσιν εἴτε ἔγγραφον εἴτε ἄγραφον προικοδοσίας γενομένην εἴτε παρὰ γονέων, εἴτε παρ' οἰοδότητος προσώπου ὠρίμου ἡλικίας. (Ἀρμ. 4.10) 9. Πρακτ. Ι.Σ. τῆς 8 Μαρτίου 1871.

Παρὰ τῶν γονέων τῆς κόρης. Προῖξ συνομολογεῖται ἢ χορηγεῖται τινι παρὰ τῶν γονέων τῆς κόρης ἢ ἐξωτικοῦ μόνον ἐν περιπτώσει συστάσεως γάμου διὰ τὰ βάρη αὐτοῦ. Ἀπόφ. Μ.Σ. 255 τοῦ 1895.

Νομ. Ε.Δ. Προῖξ καλεῖται. Κατὰ τοὺς Ν. 19, 59 πρ. καὶ 76 Π. (23.3), ἡ τῷ ἀνδρὶ διδομένη περιουσία παρὰ τῆς γυναικὸς ἢ ἐτέρου τινὸς ἐν ὀνόματι αὐτῆς, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, καλεῖται προῖξ, καὶ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ προικοδότου χωρεῖ ἢ περὶ συστάσεως ταύτης πρᾶξις. Ἀπόφ. Α.Π. 52 τοῦ 1871.

Ἀγράφως. Κατὰ τοὺς νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δὲν ἀπηγορεύετο ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς συστάσεως προικός. Ἀπόφ. Α.Π. 74 τοῦ 1869.

Κατὰ τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰσχύοντα ἔθιμα ἐπιτρέπεται ἡ σύστασις τῆς προικός νὰ γίνηται καὶ ἑρᾶφως. Ἀπόφ. Α.Π. 145 τοῦ 1873.

Πλημμελής ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Α. ὅτι ἡ Μ. δ-φείλει ἵνα παρουσιάσῃ προικοσύμφωνον, διότι καὶ ἄνευ τοιούτου δύναται ἵνα καταρτισθῇ προῖξ. Ἀπόφ. Μ.Σ. 86 τοῦ 1887.

Ἐσφαλμένως ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσείων ὅτι κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ δικονομίαν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐμμέριτος ἀπόδειξις περὶ συστάσεως προικός, διότι κατὰ τὸν διέποντα ἡμῶν νόμον Ἀρμ. (4.10) 14 καὶ ἀγράφως δύναται νὰ δοθῇ προῖξ, ἣτις ἀπαιτεῖται, ἐὰν ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων ἢ σύστασις αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ.Σ. 271 τοῦ 1896.

Παρὰ τῶν γονέων. Κατὰ τὰς ῥητάς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου διατάξεις Ν. 1 Π. (23. 4) Ν. 12 § 9 καὶ Ν. 41 § 2 Π. (20.3) καὶ 1, 12, 18 Βασ. (29. 5.), οὐ μόνον πρὸ τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ συνεστῶτος αὐτοῦ δύναται νὰ συστηθῇ προῖξ παρ' ἄλλων τε συγενικῶν προσώπων καὶ παρ' αὐτῆς προσέτι τῆς γυναικὸς, εἴτε συνεφωνήθῃ, εἴτε μὴ τοιαύτη προηγουμένως. Ἀπόφ. Α.Π. 81 τοῦ 1848, 20 τοῦ 1851 250 τοῦ 1860 καὶ 120 τοῦ 1890.

Ἡ τῆς γυναικὸς. Κατὰ νόμον, ἡ σύζυγος δυναμένη νὰ διομολογήσῃ προῖκα πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἰσχυρῶς διὰ τοῦτο ἀναγνωρίζει καὶ τὴν παρ' ἄλλου γενομένην πρὸς αὐτὸν προίκισιν περιουσίας αὐτῆς. ἔρρωται δ' ὡσαύτως

καὶ ἡ ἀλλοτρίου πράγματος προικοδότησις κατὰ παντὸς τρίτου, ἐκτὸς τοῦ κυρίου πράγματος, καὶ οὐδείς πλὴν αὐτοῦ δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν προίκισιν. Ἀπόφ. Α.Π. 62 τοῦ 1869.

Ἡ ἄλλου τινός. Προῖξ συνιστᾶται καὶ ὅταν μετὰ τὸν γάμον ἐν συμβολαιογραφικῷ ἐγγράφῳ δμολογῇται ὑπὸ τῶν συζύγων ἡ προικῶα ιδιότης των εἰς προῖκα πρὸ τοῦ γάμου ὡς ἐξ ὀνόματος τῆς γυναικὸς παρ' ἄλλου τινὸς δοθέντων τῷ ἀνδρὶ πραγμάτων διὰ συμβολαιογραφικῆς ὡσαύτως πράξεως. Ἀπόφ. Α.Π. 412 τοῦ 1866.

Ὡς προκύπτει ἰδίως ἐκ τοῦ Ν. 3.Π. (23.3) καὶ Ν. 11 Βασ. (27. 1), ἡ ἔννομος ὑποχρέωσις τοῦ πατρὸς πρὸς σύστασιν προικὸς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ παύει, κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, ἔνεκα τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ἢ δι' ἄλλου τινος τρόπου ἐπερχομένην λύσιν τοῦ γάμου, διότι ἀναγκαία τῆς προικὸς προϋπὸθεσις εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἐγκύριου γάμου ἐπομένως μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ πατρὸς πρὸς σύστασιν προικὸς. Ἀπόφ. Α.Π. 200 τοῦ 1887.

Καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία προικοδοτουμένη, καὶ ἕτερος ἀντ' αὐτῆς, δύναται νὰ συστήσῃ προῖκα ὑπὲρ αὐ-

τῆς. Ἀπόφ. Α.Π. 81 τοῦ 1848, 20 τοῦ 1851, 250 τοῦ 1860 καὶ 5 τοῦ 1866.

Ἀρθ. 144. Πρὸς σύστασιν προικὸς πρὸ ἢ μετὰ τὸν γάμον ἀπαιτοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

α) γάμος ἔννομος, μέλλων ἢ ὑπάρχων δύο προσώπων Βασ. (26.7.) 89, (29.1) 17. 19. 76.

β) προικοδότης, ὅστις δύναται νὰ ᾖ ἢ ἐξ οἰκείας βουλῆσεως **οἰονόηποτε** **πρόδωπον** ἱκανὸν μείζον τῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν, ὅστις λέγεται ἐξωτικός, ἢ ἐξ ὑποχρεώσεως τοῦ νόμου ὠρισμένα τινὰ συγγενικὰ πρόσωπα.

γ) ἀντικείμενον περιουσίας διδόμενον ὡς προῖξ.

δ) πρόδωπον ὑπὲρ οὗ ἢ προῖξ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, ἀλλ' οὔτινος ἢ μετοχὴ εἰς τὴν σύστασιν τῆς προικὸς δὲν ἀπαιτεῖται. Βασ. (26.2) 89.

ε) ὑπόσχεσις δόσεως προικὸς ἐγγραφὸς διὰ δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ συμβολαίου ἢ ἁγραφὸς, ἀρκεῖ ν' ἀποδεικνύηται διὰ μαρτύρων. Βασ. (29.1) 86, ἢ παράδοσις αὐτῆς. (29.5) 41.

Ἀρθ. 145. Ὁ ὑπόσχεθείς, ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, προῖκα ὅπως δὴποτε ὀφείλουσι νὰ παρὰ-

ὀχωσι ταύτην καὶ ἐντόκως. Βασ. (28. 8) 72 καὶ 73.

Νομ. Πατρ. ἰδὲ ἄρθ. 143 σημ.

Κατὰ τὸ παρ' ἡμῶν ἐν ἰσχυρῷ δίκαιον ἐπὶ ὑποσχέσει προικὸς καὶ ἀπὸ φιλοῦ ρήματος ἢ συμφωνίας ἐνέχεται τις «καὶ ἀπὸ φιλῆς ἐπαγγελίας χρεωστῆ ὁ πατὴρ προῖκα» Ἀρμ. 4. περὶ δικαίου προικὸς, μάτην δ' ἢ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται ὅτι τὴν περὶ τῆς ἢ δίκῃ προῖκα ὑπεσχέθη ὑποχωροῦσα τῇ ἀνάγκῃ τοῦ νόμου λέγοντος, «εἴ τις τῶν 25 ἐτῶν ἄρρην εἴτε θήλειαν προῖκα ἐπηγγείλατο ἢ δέδωκεν ὑπὲρ οἰασδῆποτε γυναικὸς, ἔνθα νόμιμος γάμος ἐστί, παντὶ τρόπῳ ἀναγκάζεται τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν πληρῶσαι» αὐτόθι 19. Ἀποφ. Μ. Σ. 6 τοῦ 1865.

Ἡ ὑπόσχεσις τῆς προικὸς εἶναι ἀπαιτητέα ἅμα τῇ τελέσει τοῦ γάμου, καὶ κατὰ νόμον εἴ τις προῖκα ἐπαγγειλάμενος ἐπὶ διετίκῃ ἀνέβαλε ταύτην διδόναι, τοὺς τῶν πρᾶγματων καρποὺς καὶ τὸν τόκον τῶν νομισμάτων ἀναγκάζεται καταβαλεῖν, τοῦ ἀνδρὸς ὅμως μὴ ἀνγκαζομένου τὴν διετίαν ἀναιμενεῖν, ἀλλ' ἔχοντος ἐξουσίαν καὶ πρὸ τῆς διετίας ἀπαιτῆσαι τὴν ἐπαγγελθεῖσαν αὐτῷ προῖκα, ὅτε καταβάλλονται καὶ καρποὶ εἴτε τοκοὶ ὑπερημερίας. Βασ. 148 περὶ δικαίου προικὸς (29.1). Ἀποφ. Μ. Σ. 86 τοῦ 1867.

Ἐντόκως. Κατὰ τὸν νόμον ἢ ὑποσχεθεῖσα προῖξ φέρει τόκον μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου. (Αρμ. 4.10). Ἀποφ. Μ. Σ. 5 τοῦ 1871 καὶ 23 τοῦ 1872.

Οἱ ἐναγόμενοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀπότισιν τόκων τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐπαγγελθείσης προικὸς οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, ἀλλὰ μετὰ διετίαν συνωδὰ τῷ νόμῳ. Ἀποφ. Μ. Σ. 146 τοῦ 1890.

Ἀπορριπτέα ἐστὶν ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων, ὅτι δὲν χωρεῖ ἀγωγή κατ' αὐτῶν ὡς μὴ ἐπαγγειλαμένων προῖκα, διότι, ἀποβιώσαντος τοῦ προικοδότου πατρὸς αὐτῶν, οὗτοί εἰσι κάτοχοι τῶν ἐπιδίκων προικῶν κτημάτων. Ἀποφ. Μ. Σ. 242 τοῦ 1895.

Ἐπειδὴ ὁ ἀποβιώσας πατὴρ τῶν ἐναγομένων ἀνέλαβε διὰ προικοσυμφώνου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεταβιβάσῃ λόγῳ προικὸς εἰς ὄνομα τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἢ ὑποχρέωσις αὕτη μεταβαίνει τοῖς κληρονόμοις καὶ διαδόχοις αὐτοῦ. Ἀποφ. Μ. Σ. 169 τοῦ 1891.

Νομ. Ε. Δ. Ἰδὲ ἀνωτέρω. Ἀρθ. 143.

Ἀρθ. 146. "Ὅτε ὁ παρέχων τὴν προῖκα εἶναι μήτηρ, πρὸς μητρός ἀνιόντες ἢ συγγενεῖς, ἢ καὶ αὐτὴ ἢ σύζυγος, ἢ παρεχομένη προῖξ λέγεται ἀπροσπόριστος. Π. (23. 3) 5. § 6. 9. 11.

Ἀρθο. 147. "Ὅτε ὁ προικοδότης εἶναι πατὴρ ἢ οἱ πρὸς πατρὸς ἀνιόντες, ἢ παρεχο-

μένη προῖξ ἐκ τῆς περιουσίας αὐτῶν ἢ κατὰ διαταγὴν αὐτῶν ἢ δι' αὐτῶν, λέγεται πατρικὴ. Βασιλ. (29.1) 1. 4.

"Αρθ. 148. "Οτε ὁ προικοδότης εἶναι ἄλλο πρόσωπον ἢ τὰ ἐν τοῖς ἀρθροῖς 146 καὶ 147 μνημονευόμενα πρόσωπα, ἡ παρεχομένη προῖξ λέγεται ἐξωτικὴ καὶ ὁ τοιοῦτος προικοδότης ἐστὶ δωρητὴς τῆς γυναικὸς καὶ οὐχὶ τοῦ ἀνδρός, καίτοι δ' αὕτη εἶναι δωρεά, οὐδέποτε ἀνακαλεῖται.

Νομ. Ε. Δ. Ἀνακαλεῖται. Ἡ προῖξ ἢ ἀπὸ πατρὸς δίδεται ἢ ἀπὸ ἐξωτικῶν, πᾶσα δὲ νομίμως γενομένη ὑπόσχεσις προικὸς παράγει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ὑποσχεθέντος (Ν. 19. Π. 11. 44. 7. Ν. 1 καὶ 6 Βζσ, 29. 1), ἐπομένως ὁ ὑποσχεθεὶς νομίμως προῖκα, εἰ καὶ ἐξωτικός, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ δὲν δύναται ν' ἀνακάλεσῃ αὐτὴν λόγῳ ἀχαριστίας ὡς μὴ οὕσαν καθαρὰν δωρεάν, ἀλλ' ὑπὸ τρόπον (sub modo) ἐκπληρωθέντα διὰ τοῦ ἐπελθόντος γάμου· αἱ δὲ τοιαῦται δωρεαὶ εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται ἀνάκλησιν. Ν. 10 Κώδ. (8. 56). Ἀποφ. Α. Π. 186 τοῦ 1860.

Ἡ προῖξ οἰοῦντήποτε εἶδους καὶ ἂν ἦνε, καὶ ἂν ἀκόμη δίδηται εἰς τὸν σύζυγον παρ' ἐξωτικοῦ προσώπου, δὲν λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα δωρεᾶς (Ν. 19

Π. 44.7) καὶ ἐπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνάκλησιν δι' ἀχαριστίαν, καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν συνέστη ἐπὶ ἀντιπαροχῇ διατροφῆς πρὸς τὸν προικοδότην. Οὐδὲ κατὰ τῆς γυναικὸς, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, δύναται νὰ ἐγερθῇ τοιαύτη ἀγωγή, διότι αὕτη μόνον τὴν ψιλὴν καὶ ἀργοῦσαν κυριότητα τῶν προικίων ἔχει. Ἀποφ. Α. Π. 169 τοῦ 1872.

"Αρθ. 149. "Οτε ἡ προῖξ παρέχεται ἐπὶ τῷ ὄρῳ ἐπιστροφῆς εἰς τὸν προικοδότην, ἅμα λυθῇ ὁ γάμος, ἡ τοιαύτη προῖξ λέγεται ἀνακληπτέα. Ἀρμ. (4. 10) 47.

"Αρθ. 150. "Οτε ἡ προῖξ εἶναι ὠρισμένη εἰς χρήματα, λέγεται διατετιμημένη, ἄλλως λέγεται ἀδιατίμητος· ἐκείνη μὲν κινδυνεύει διὰ τὸν ἄνδρα, κατὰ συνέπειαν ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀπώλεια ταύτης ἀφορᾷ τὸν ἄνδρα ὀφείλοντα τὴν ἀξίαν τῶν φθοαρέντων καὶ ἀπυλεσθέντων, αὕτη δὲ ἡ ἀδιατίμητος κινδυνεύει διὰ τὴν γυναῖκα. Βασ. (29. 1) 6—15, 38. Ἐπομένως καὶ ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῆς τὴν γυναῖκα καὶ μόνον ἀφορᾷ.

Νομ. Πατρ. Ὁρισμένη. Ἡ προῖξ προσδιορισθεῖσα εἰς χρήματα ἀνάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διατετιμημένων προικῶν λόγῳ πωλήσεως καὶ οὐχὶ λόγῳ προσδιορισμοῦ τῆς ἀξίας, ὡς λίαν ἐσφαλμένως

διατείνονται οἱ ἐναγόμενοι, διότι οὐδὲν τοιοῦτον ἀναφέρεται ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ. Ἀποφ. Μ. Σ. 80 τοῦ 1887.

Ἡ διατετιμημένη προῖξ καὶ ἡ ἀδιατίμητος ἀντικειμένως ἔχουσιν, ὡς ἐκ τῶν ὀνομάτων δῆλον ἐστίν· καὶ ἡ μὲν διατετιμημένη προῖξ τῷ ἀνδρὶ κινδυνεύεται· ἐὰν ἀποθάνῃ τὰ ζῶα κἄν ἡ γυνὴ τὴν ἐσθῆτα κατατρίψῃ, τὴν ἀποτίμησιν αὐτῶν δίδωσιν ὁ ἀνὴρ καὶ ἡνίκα παραλάβῃ τι εἰς προῖκα κατὰ διατίμησιν χρεωστεῖ τὴν τιμὴν, κἄν τε ἐβελτίωσεν, αὐτὸς κερδαίνει· κἄν τε ἐμείωσεν, αὐτὸς κινδυνεύει καὶ ὑπόκειται, τῆς δὲ ἀδιατιμῆτος προικὸς καὶ ἡ αὐξήσις καὶ ἡ μείωσις τὴν γυναῖκα ὁρᾷ καὶ λαμβάνει μὲν αὐτὴ τὸν τοκετὸν τῶν δούλων, τοὺς δὲ καρποὺς καὶ τὴν γονὴν τῶν θρεμμάτων ὁ ἀνὴρ λαμβάνει, πρότερον μέντοι πληρῶν τὰ πρωτότοκα καὶ ὑποβάλλων ἀντὶ τῶν τελευτώντων ἐκ τῶν ἐπιγενομένων εἰς ἀναπλήρωσιν δηλονότι τῶν πρωτοτόκων· οὐκ ἔστιν οὖν τὴν ἀδιατίμητον προῖκα ἰσοδυναμεῖν τῇ διατετιμημένῃ, εἰ καὶ τοῦναντίον ἔστιν ὅτε συμβαίνει, καὶ ἡ διατετιμημένη προῖξ ὡς ἀδιατίμητος γίνεται καὶ λογίζεται κατὰ συναρέσκειαν καὶ θέλησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ἀνδρογύνου καὶ τῇ γυναικὶ κινδυνεύει, ἀλλὰ τοῦτο εἰς συμφωνίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ἀνδρογύνου γίνεται, οὐ μὴν δ' ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε·

τὴν δὲ ἀδιατίμητον προῖκα ἰσοδυναμεῖν τῇ διατετιμημένῃ οὐ γέγραπται περὶ τούτου ὅλως ἐν τοῖς νομικοῖς διατάγμασι.

Ἡ προῖξ οἰκίας, ἐκτιμηθείσης κατὰ τὸ προικοσύμφωνον εἰς γρ. 50 χιλιάδας, ἀνάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διατετιμημένων λόγῳ πωλήσεως προικῶν, διότι ἐὰν ἡ ἐκτίμησις ἐγένετο πρὸς ἀπλοῦν τῆς ἀξίας προσδιορισμὸν ἔδει ἵνα γένηται ἰδιαιτέρα πρὸς τοῦτο συναμολογία. Βασ. (6. 19). Ἀποφ. Μ. Σ. 94 τοῦ 1895.

Νομ. Ε. Α. Διατετιμημένη. Κατὰ τὸν νόμον Βασ. 6 § 4. (28, 1) λόγῳ πωλήσεως λογίζεται γενομένη ἡ τοῦ προικίου διατίμησις, ὅταν δὲν συνάγεται ἄλλοθεν ἡ τῶν συμβαλλομένων ἀντίθετος διάνοια. Ἀποφ. Α. Π. 28 τοῦ 1869 καὶ 233 τοῦ 1886.

Ἡ διατίμησις τῆς προικὸς ἐπέχει τόπον πωλήσεως Βασ. 6 § 4. (28. 1), ὥστε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τεκμαίρεται γενομένη, ἐκτὸς ἂν ἐκ τοῦ προικοσυμφώνου προκύπτῃ, ὅτι αὕτη ἐγένετο μόνον πρὸς ἀπλοῦν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς προικὸς, εἴτε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν. Ἀποφ. Α. Π. 5 τοῦ 1886 καὶ 233 τοῦ 1888.

Κατὰ νόμον τεκμαίρεται, ὅτι ἡ διατίμησις τῆς προικὸς γίνεται λόγῳ πωλήσεως, ἐκτὸς ἂν δηλῶται

ἄλλως ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ. Ν. 108 Βασ. (29.10), ὁ κανὼν δὲ οὗτος δὲν μετεβλήθη διὰ τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι οἱ συμβαλλόμενοι εἰσὶν ἐλεύθεροι νὰ δηλώσωσιν, ὅτι ἡ διατίμησις ἐγένετο πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους, ὡς καὶ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ὑπεχρεοῦντο νὰ ὀρίσωσιν ἐν τῷ συμβολαίῳ, ὅτι ἡ ἀξία τῶν προικῶν διετιμήθη, ἵνα ᾗ γνωστὴ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ συζύγου μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου. Ἀποφ. Α. Π. 214 τοῦ 1875.

Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὀρίζηται ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ, ὅτι δίδεται λόγῳ πωλήσεως τὸ προικῶν ἀκίνητον εἰς τὸν σύζυγον, ἀρκεῖ μόνον νὰ ᾔναι τοῦτο διατετιμημένον ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ καὶ ἐκ τῆς διετιμῆσεως ταύτης δύναται νὰ εἰκασθῇ, ὅτι δίδεται λόγῳ πωλήσεως. Ἀποφ. Α. Π. 20 τοῦ 1863.

Ἀφοῦ ἡ προῖξ ἐκτιμηθῇ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς εἰς χρήματα, ὁ ἀνὴρ θεωρεῖται ὡς ἀγοραστὴς τῶν προικῶν πραγμάτων καὶ ὡς ὀφειλέτης πρὸς τὴν γυναῖκα τῆς ὀρισθείσης αὐτῶν ἀξίας, ἐὰν ρητῶς δὲν συνωμολογήθῃ ἄλλο τι μεταξὺ αὐτῶν. Ν. 3. Π. (19.2) Ν. 60 Π. (24.3) Ν. 16 καὶ 21 Κώδ. (4.12). Ἀποφ. Α. Π. 129 τοῦ 1853.

Ὅσακις δίδονται εἰς προῖκα πράγματα διατετι-

μημένα, τὴν διατίμησιν ταύτην ἔχει τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς χρήματα θεωρεῖται ὅτι ὁ ἀνὴρ λαμβάνει εἰς προῖκα, ἐὰν δὲν συνεφωνήθῃ ρητῶς ἄλλο τι (Ν. 5. Κώδ. 5. 12. Βασ. νόμ. 92, 29.1). ὅθεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ἀνὴρ συνεστῶτος τοῦ γάμου δύναται ὡς ἀπόλυτος κύριος τῶν διατετιμημένων πραγμάτων νὰ διαθέσῃ αὐτά. Ἐπομένως αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχωρηθεῖσαι εἰς θυγατέρα ἀγωνιστοῦ γαῖαι ἵνα χρησιμεύσωσιν αὐτῇ ὡς προῖξ, ὅταν ἔλθῃ εἰς γάμον, ἐκτιμηθεῖσαι εἰς χρήματα θεωροῦνται ὡς προῖξ διατετιμημένη καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς κατέστη κύριος τῶν περὶ ὧν λόγος γαιῶν καὶ δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτάς. Ἀποφ. Α. Π. 177 τοῦ 1858.

Ἐὰν κατὰ τὴν διατίμησιν τῆς προικὸς περιγραφῇ ἡ γυνή, δύναται μὲν αὕτη νὰ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τὴν δικαίαν διατίμησιν ἢ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ προικῶντος, Ν. 12 § 1 Π. (23.3) Ν. 5. Κώδ. (5.12) Ν. 7 § 5 Π. (24.1), ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς γυναικὸς εἶναι ἀπλῶς προσωπικὸν κατὰ τοῦ συζύγου, καὶ μόνον ἂν σώζεται ἔτι τὸ προικῶν ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνδρὸς δύναται καὶ διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς νὰ προστατευθῇ (Ν. 30 Κ. 5. 72 συνδ. πρὸς σχολ. ὑπὸ τὸν Ν. 92 Βασ. 29.1), ὥστε, ἂν ὁ σύζυγος ἀπαλλοτριώσῃ τὸ διατετιμημένον ἀκί-

νητον ἢ πρᾶχωρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα ὑποθήκης, ἢ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ κατὰ τῶν τρίτων τὸ δικαίωμα τῆς πρὸς ἀπόληψιν παρὰ τούτων ἢ τῆς δικαίας διατιμῆσεως ἢ τοῦ πράγματος αὐτοῦ. Ἀποφ. Α. Π. 214 τοῦ 1866.

Ὁ Ν. 8 Βασ. (29. 1) καὶ Ν. 12 πρ. Π. (23. 3) καθ' ὃν «εἴτε πρὸ τοῦ γάμου, εἴτε μετὰ τὸν γάμον δωρεᾶς αἰτία διατίμησις γίνεται, οὐκ ἔρρωται· πρᾶσις γὰρ δωρεᾶς αἰτία μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οὐκ ἔρρωται, μένει οὖν τὸ πρᾶγμα ἐν πραικί», προϋποτίθουσιν ὅτι ἡ διατίμησις τῆς προικὸς ἐγένετο δωρεᾶς αἰτία, τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ ἀπαγορεύει τὴν εἰς τὸν ἄνδρα μεταβίβασιν τοῦ προικῶν, διότι αἱ δωρεαὶ μεταξὺ συζύγων, συνεστῶτος τοῦ γάμου, δὲν ἐπιτρέπονται, ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἡ διατίμησις ἐγένετο λόγῳ πωλήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἀποκρούει πᾶσαν περὶ δωρεᾶς ἰδέαν. Ἀπόφ. Α. Π. 214 τοῦ 1875..

Ἡ ἀδιατίμητος. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (Ν. 23 Κώδ. (5.12) Ν. 21 Κώδ., (8.54), συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ ἀνὴρ εἶναι κύριος τῆς ἀδιατιμῆτου προικὸς, ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμόν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκποιήσῃ αὐτήν. Ἀπόφ. Α. Π. 31 τοῦ 1870.

Κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τῆς ἀδιατιμῆτου προικὸς ἦτε αὐξήσεις καὶ ἡμεῖοσι φθορῶσιν εἰς τὴν γυναῖκα Ἀρμ. 1 καὶ 2 (1, 8) Ν. 10. Π. (23. 3), ὁ δὲ ἀνὴρ ἐνέχεται μόνον ἐν καὶ δόλῳ, βραθυμίας ἢ ἀμελείας (Ν. 17 Π. 23. 3) ἐπομένως ἡ διὰ φθορᾶς ἢ τυχαίου συμβάντος προξηθηθεῖσα ζημία εἶναι εἰς βάρος τῆς γυναικὸς καὶ οὐχὶ τοῦ ἀνδρός. Ἀπόφ. Α. Π. 55 τοῦ 1848.

Ἄρθ. 151. Ἡ ὑπόσχουσις τῆς προικὸς ἐστὶν ἀπαιτητέα ἡμα τῇ τελέσει τοῦ γάμου· κατὰ συνέπειαν μὴ γενομένου τοῦ γάμου, ἡ σύστασις τῆς προικὸς εἶναι ἄκυρος. Βασ. (29. 1) 2. 5 17. 37.

Νομ. Πατρ. Ἄμα τῇ τελέσει τοῦ γάμου. Τὸ ἀξίωμα «προῖξ ἄνευ γάμου δὲν ὑπάρχει» οὐδόλως συνεπάγεται ὅτι ἡ πρὸ τοῦ γάμου γενομένη ὑπόσχεσις προικὸς θεωρεῖται ματαία, τοῦ νόμου ῥητῶς λέγοντος, «ἐπὶ ὑποσχέσει προικὸς καὶ ἀπὸ φιλοῦ ῥήματος ἢ συμφωνίας ἐνέχεται τις» καὶ παρακατιόν, «γενικῶς θεσπίζομεν ἵνα εἴ τις τῶν 25 ἐτῶν εἴτε ἄρρην εἴτε θήλειαν προικῇ ἐπηγγείλατο ἢ δέδωκεν ὑπὲρ οἰασδύποτε γυναικὸς ἢνθα νόμιμος γάμος ἐστί, παντὶ τρόπῳ ἀναγκάζεται τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν πληρῶσαι, εἰ καὶ δι' ἀνάγκην τοῦτο πεποίηκε» Ἀρμ. (4. 10) 9 καὶ 19), ἀλλ' ὅτι ὅπως θεωρηθῇ ἔγκυρος

ἡ περὶ συστάσεως προικὸς σύμβασις, δέον ἵνα ἐπέλθῃ γάμος, τούτου δὲ ματαιωθέντος ματαιοῦται καὶ ἡ τοῦ προικοδότου ὑπόσχεσις. Ἀπόφ. Μ. Σ. 20 τοῦ 1866.

Δὲν ὑποχρεοῦται ὁ πενθερὸς νὰ δώσῃ τὸ τέταρτον τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, διότι καὶ μὲν ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ προικοσύμφωνον ἵνα γράψῃ τοῦτο τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ὅταν τεκνοποιήσῃ αὐτὴ, σήμερον ὅμως εἰ καὶ ἐτεκνοποίησεν, οὐδὲν ἔχει τέκνον ζῶν, εὐρισκομένη εἰς τὴν πρὸ τῆς τεκνοποιίας κατὰστασιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 88 τοῦ 1863.

Ἀρθ. 152. Ἐὰν ἡ συναίνεσις τοῦ προικοδότου ἐξωτικοῦ παρεσχέθῃ συνεπείρᾳ ἀπάτης, ἡ παροχὴ τῆς προικὸς εἶναι ἄκυρος. Βασ. (29. 1) 2.

Ἀρθ. 153. Προσώπα ὑπόχρεα εἰς προίκισιν τινος εἶναι μόνον τὰ ἐξῆς· ὁ μὲν πατὴρ καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου οἱ πατρικοὶ ἀνιόντες τοῦ προικιζομένου προσώπου πάντοτε Βασ. (28. 4) 11, ἡ δὲ μήτηρ μόνον ἔνεκα μεγάλης καὶ δεδοκιμασμένης αἰτίας, ἢν ἐκτιμᾷ ὁ δικαστὴς ἢ ἐκ ὀντηῆς καὶ νομίμου αἰτίας. Βασ. (29. 1) 101. Ἴδὲ καὶ ἄρθρον 32 ἀνωτέρω. Ἐκδ. Βασιλικῶν ὑπὸ Ζέπου δελ. 285. σημ. 3.

Νομ. Ε. Δ. Πατήρ. ἰδὲ Ἀρθ. 143. σημ. 6 καὶ 12.

Μήτηρ. Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. §. 44, (4, 8) Βασ. (101. 29) 1), ἡ μήτηρ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προικίσῃ τὴν θυγατέρα της εἰ μὴ ἀπὸ μεγάλης καὶ δεδοκιμασμένης ἢ νόμῳ εἰδικῶς ὠρισμένης αἰτίας. Ἀπόφ. Α. Π. 315 τοῦ 1857.

Ἀρθ. 154. Ἀντικείμενον προικὸς δύναται νὰ ᾖναι πᾶν πρᾶγμα ἀξίας ἥτοι.

α) κινητὸν ἢ ἀκίνητον, ἀντικαταστατὸν ἢ ἀναντικατάστατον, ἴδιον ἢ ἀλλότριον τοῦ προικοδότου, ὅτε ὀφείλῃ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Π. (23. 3,) 6. § 1) (23. 4) 4.

β) δικαίωμα τι ἐπὶ κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, οἱ τόκοι, χρῆσις, ἐπικαρπία κτλ. Βασ. (29. 1) 73. 74. 81 82. 91.

γ) ἀπαίτησις κατὰ τοῦ προικοδότου ἢ κατὰ τρίτου Βασ. (28. 8) 47. (29. 1) 32. 52. 74.

δ) ὑποχρέωσις τοῦ προικολήπτου.

ε) κληρονομία ἢ κληροδοσία. Βασ. (29. 1) 44.

Νομ. Ε. Δ. Ἀλλότριον. Ὁ δούρς ἐν γνώσει εἰς προῖκα ἀλλότριον πρᾶγμα δύναται, ὅταν τοῦτο ἐνικηθῇ ἢ ἡ παράδοσις αὐτοῦ καταστῇ ἀδύνατος, νὰ ἐνχθῇ πρὸς ἀποζημίωσιν. Βασ. 88 (29. 1) καὶ Ν. 1 Κώδ. (5. 12). Ἀπόφ. Α. Π. 190 τοῦ 1855.

Ἀρθ. 155. Ἄκυρος εἶναι ἡ παρὰ γυναικὸς γενομένη ὑπόσχεσις προικὸς, ἐὰν ἡ γυνὴ ὑπε-

σχέθην μὲν τοιαύτην, ἀλλὰ δὲν ὥρισε τὸ ποσὸν ταύτης ἢ πρᾶγμα ρητόν. Βασ. (29. 1) 81.

Ἄρθ. 156. Ὑποσχεδὺς πατρὸς περὶ παροχῆς προικὸς ἀορίστου εἶναι ἔγκυρος, τὸ δὲ ποσὸν αὐτῆς ὀρίζεται κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Βασ. (20. 1) 65 81. 87. § 1.

Ἄρθ. 157. Τὸ ποσὸν τῆς ὑποσχεθείσης προικὸς καταβάλλεται πάντοτε ἐκ τῆς τοῦ προικοδότου περιουσίας, Βασ. (29. 1.) 87. § 1. ὑποχρέως δὲ εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ τὴν προῖκα ἐστὶν ὁ προικοδότης καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ οἱ κάτοχοι τῆς περιουσίας του κληρονόμοι του.

Νομ. Πατρ. Οἱ κάτοχοι. Ἀπορρίπτεα ἐστὶν ἡ ἔνστασις τῶν ἐφesseiόντων, ὅτι δὲν χωρεῖ ἀγωγή κατ' αὐτῶν ὡς μὴ ἐπαγγειλαμένων προῖκα, διότι ἀποβιώσαντος τοῦ προικοδότου πατρὸς αὐτῶν, οὗτοί εἰσι κάτοχοι τῶν ἐπιδίκων προικῶν κτημάτων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 242 τοῦ 1895.

Ἡ περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐπορίας ἔνστασις εἰς ἣν τελευταῖον περιωρίσθη ὁ ἐναγόμενος πατήρ ἐπίσης ἀπορρίπτεα ἐστὶ, καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ὑποσχεθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ προῖξ οὐδόλως ἐστὶ δυσανάλογος πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν περιουσίαν καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, ἄλλως τε ὁ ἐναγόμενος οὐκ ἦν ἐν καιρῷ τῆς τοῦ προικοσυμφώνου ἐκδόσεως εὐπορώτερος ἢ ὁ-

σον ἐστὶ νῦν, ὅτε μάλιστα ὑπάρχει καὶ κύριος οἰκίας. Ἀπόφ. Μ. Σ. 1 τοῦ 1861.

Ἄρθ. 158. Ἐὰν πατὴρ ὑποσχεθῇ προῖκα ἐκ τῶν ιδίων καὶ τῶν τοῦ παιδός, εἰ μὲν ἐστὶν ὅλως ἄπορος, ἅπαντα ἢ προῖξ λαμβάνεται ἐκ τῆς τοῦ παιδὸς περιουσίας, εἰ δ' ἔχει ἀρκοῦσαν περιουσίαν, μόνον ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας παρέχεται ἢ προῖξ. Βασ. (29. 1) 87 § 2.

Ἄρθ. 159. Μήτηρ δὲν ἀναγκάζεται, ἐκτὸς ἀπὸ μεγάλης καὶ δεδοκιμασμένης αἰτίας ἢ δυνάμει νόμου, νὰ προικίσῃ τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα, ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῆς, ἂν αὕτη δὲν θέλῃ, ἀλλ' ἅπαξ ὑποσχεθεῖσα ὀφείλει ταυτην. Βασ. (29. 1) 101. Ἰδὲ καὶ ἄρθ. 160.

Νομ. Πατρ. Ὑποσχεθεῖσα. Οὐχὶ ὀρθῶς ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, καθ' ὃν «οὐ δύναται ἡ μήτηρ ἄκουσα ὑποχρεωθῆναι ἵνα προικίσῃ τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα», διότι ταύτην ἡ δύνατο προτάξαι ἂν ἐκινεῖτο κατ' αὐτῆς ἀγωγή περὶ συστάσεως προικός, ἐνῷ τοῦναντίον πρόκειται περὶ ἀγωγῆς πρὸς καταβολὴν προικὸς συστάσεως, τὸ δ' ἐν τῇ σημειώσει τοῦ Μακκελδέϊ ἀναφερόμενον ἔχει ὑπ' ὀφει γάμον τελεσθέντα ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν γονέων, οὗτινος ὅμως γάμου οὐ προηγῆθη μνηστεία· ἐπὶ δὲ

τοῦ προκειμένου προηγηθείσης μνηστείας, εἰς ἣν ἡ μήτηρ συνήνεσεν, ὃ ἐπελθὼν γάμος καίτοι παρὰ θέλησιν αὐτῆς γενόμενος θεωρεῖται ἰσχυρός, ὑποχρεῶν τὴν μὴ θελήσασαν μητέρα ἐκτελέσαι τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς κατὰ τὴν μνηστείαν ἀνέλαβε, διότι ἄλλως ἤθελον συμβαίνει ἐν τῇ κοινωνίᾳ γεγονότα λίαν σκανδαλώδη καὶ ἀνήθικα, ἅπαντες οἱ γονεῖς ἤθελον ὑπόσχεσθαι προῖκα τοῖς γαμβροῖς αὐτῶν κατὰ τὴν μνηστείαν, ἀφοῦ δὲ θὰ ἔβλεπον ὅτι ἀνεπτύχθη ἡ πάντοτε μεταξὺ τῶν μνηστευομένων ἀναπτυσσομένη συμπάθεια, ἤθελον ἀρνεῖσθαι τὴν ἐαυτῶν συναίνεσιν πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου καὶ οὕτω ἤθελον ἀπαλλάττεσθαι ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ὑποσχεθείσης προικός. Ἀρμ. (4. 10) 16 καὶ 15. Ἀπόφ. Μ. Σ. 20 τοῦ 1866.

Ἡ ἔνστασις ὅτι ἡ Α. τῇ ἀνάγκῃ ὑποχωροῦσα συνήνεσεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐπιδίκου προικοσυμφώνου, ἐν ᾧ τὴν ὑπογραφὴν αὐτῆς ἀναγνωρίζει, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἅτε ἀντικειμένη εἰς ῥητὴν διάταξιν τοῦ νόμου λέγοντος «Γενικῶς θεσπίζομεν, ἵνα εἴτις τῶν 25 ἐτῶν, εἴτε ἄρρην, εἴτε θήλεια προῖκα ἐπηγγείλατο, . . . παντὶ τρόπῳ ἀναγκάζεται τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν πληρῶσαι εἰ καὶ δι' ἀνάγκην ἴσως τοῦτο πεποίηκε. Ἀπόφ. Μ. Σ 26 τοῦ 1866.

Νομ. Ε. Α. Μήτηρ. ἰδὲ ἄρθ. 153. σημ.

Ἀρθ. 160. Μήτηρ μὴ ὀρθόδοξος ὑποχρεοῦται νὰ προικίσῃ θυγατέρα ὀρθόδοξον. Κώδ. (11.5) 19 §. 1.

Νομ. Ε. Α. Ἐν Ἑλλάδι ἡ διάταξις αὕτη θεωρεῖται κατηργημένη· αὕτη εἶναι καὶ ἡ μόνη ἡ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένη. Καλλιγᾶ Οἰκ δ. § 76, Παππαρηγοπούλου σελ. 164, 167, Κρασσᾶ § 408. Φλογαίτου τομ. Α. σελ. 672, Πολυγένους Α. σελ. 98, 243—249.

Ἀρθ. 161. Ὁ συνιστῶν προῖκα εὐθύνεται ἐν περιπτώσει ἐκνικῆσεως ταύτης. Βασ. (29. 1) 88.

Κατὰ τοὺς ν. πρ. 304. § 1. Π. (19. 1) Βασ. (19. 8) 3, 10 καὶ (29. 1) 88 Κώδ (5. 12) 1 ὁ πωλήσας, ὡς καὶ ὁ εἰς προῖκα ὑποσχεθεὶς πρᾶγμα ἐν γνώσει καὶ ὁμολογουμένως ἀλλότριον, εὐθύνεται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν καὶ πρὸ τῆς δικαστικῆς ἐκνικῆσεως αὐτοῦ. Ἀπόφ. Α. Π. 85 τοῦ 1882.

Ἀρθ. 162. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ δώσῃ εἰς προῖκα πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτῆς. Βασ. (29. 1) 91.

Ἀρθ. 163. Ἡ προίξ τοῦ πρώτου γάμου ἰσχύει καὶ διὰ τὸν δεύτερον, ἐὰν δὲν συνεφωνήθῃ τὸ ἐναντίον. Βασ. (29. 1) 26.

Ἀρθ. 164. Οἱ καρποὶ τῶν προικῶν πραγ-

μάτων καὶ οἱ τόκοι τῶν προικῶν χρημάτων πρὸς 4[00 ὀφείλονται, ἂν δὲν συνωμολογήθῃ προθεσμία διὰ τὴν παράδοσιν αὐτῶν αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ὀχλήσεως ἀπὸ τοῦ γάμου, ἂν ὁ προικοδοτὴς ἀρνήται νὰ δώσῃ τὴν ἀπαιτητὴν προίκα. Βασ. (29. 1) 118. § 3.

Κρασσᾶ Οἰκ. δ. §. §. 101, 117 καὶ 119, Παππαρηγοπούλου σελ. 160, Καλλιγᾶ σελ. 101, Ῥαχτιζάν §. 15, 18 καὶ 19.

Ἀρθ. 165. Ἡ προίξ εἶναι τῆς γυναικός, ἀλλὰ τελεῖ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἀνδρός, δὲν πωλεῖται δέ, οὐδ' ὑποθηκεύεται οὐδὲ θελοῦσης τῆς γυναικός, ἐκτὸς δι' ὠρισμένας αἰτίας. 110, 119, § 3, Π. (28. 8). 20, 24 (29. 1) 64. (29. 6[Σχ. καὶ 12 (29. 7). Βασ. (29-1) 71.

Ἀρθ. 166. Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ διὰ διαθήκης ἢ δωρεᾶς τὴν προίκα περιεχομένην μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς εἰς τοὺς οἰκείους κληρονόμους ἥτοι τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς, κατὰ συνέπειαν πᾶσα τοιαύτη διαθήκη θεωρεῖται ἄκυρος καὶ οὐδὲ κἂν γίνεταί λόγος περὶ αὐτῆς. Βασ. (29. 1) 21.

Νομ. Πατρ. Δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ. Τοῦ νόμου (Ἀρμ. (1. 13). 24 καὶ 3. (1. 11) ἀπαγορεύοντος

ρήτῳ εἰς τὴν σύζυγον ὡς ἄτεκνον οὔσαν, ἵνα διαθέσῃ τὴν προίκα αὐτῆς, καθόσον ἡ κυριότης τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀνήκει τῷ ἀνδρὶ, περιττῇ βεβχίως ἀποβρίναι ἢ διάταξις ἀποδείξεως περὶ ὑπάρξεως δῖθεν διαθήκης ἀκύρου ἐκ τῶν προτέρων διὰ τοῦτο θεωρουμένης. Ἀπόφ. Μ. Σ. 205 τοῦ 1893.

Ἡ γυνὴ συνεστῶτος τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν προικῶν περιουσίαν αὐτῆς οὔτε διὰ πράξεως μεταξὺ ζώντων οὔτε δι' αἰτίαν θανάτου. Τὸ δὲ περὶ προικὸς ζήτημα εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ὡς τοιοῦτο δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν διαδίκων ἀλλὰ καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 100 τοῦ 1887.

Ἡ διαθέσις οὐδόλως ἡδύνατο νὰ διαθέσῃ τὴν προικῶν αὐτῆς περιουσίαν, διότι οὐδόλως ἐπιτρέπεται ταῖς ἐγγάμοις γυναιξὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ τέκνων ὑπόντων ὅπως διαθέτωσι κατ' ἰδίαν βούλησιν τὰς προικῶν αὐτῶν περιουσίας, αἵτινες οὔσαι προσωρισμέναι διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου ἀνήκουσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν. Ἀποφ. Μ. Σ. 140 τοῦ 1889.

Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ δωρήσῃ τὴν προίκα αὐτῆς, καθόσον ὑφισταμένου μὲν τοῦ γάμου κύριος τῆς προικὸς εἶναι ὁ ἀνὴρ, ὡς φέρων τὰ βάρη

αὐτοῦ, θανούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἄπαιδος, ἡ προῖξ ἐπανέρχεται εἰς τὸν προικοδοτήσαντα πατέρα, τὸν καὶ μόνον λαμβάνοντα τὴν παρ' αὐτοῦ δοθεῖσαν προῖκα (Ἀρμ. (4. 10) 48). Ἀποφ. Μ. Σ. 220 τοῦ 1894.

Κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται ἐν Μιτυλήνῃ ταῖς ἐγγάμοις γυναῖξιν συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ τέκνων ὑπόντων, κατ' ἔθιμον λειτουργοῦν πολυχρονίως καὶ ἀδιακόπως, ὅπως διαθέτωσι τὰς προικῶας αὐτῶν περιουσίας. Ἀποφ. Μ. Σ. 100 τοῦ 1887 καὶ 148 τοῦ 1890.

Νομ. Ε. Α. Ὅθεν οἷδ' ὑπὲρ τοῦ συζύγου αὐτῆς δύναται νὰ τὴν διαθέτῃ, ἅτε κατὰ τὸν νόμον ἀποδομένην μετὰ τὴν τελευτὴν τῆς εἰς τὸν προικοδοτήσαντα αὐτὴν πατέρα τῆς. Ἀποφ. Α. Π. 9 τοῦ 1859.

Ἀρθ. 167. Γυνὴ μείζων τῶν 25 ἐτῶν ὑποσχεθεῖσα ἢ ἐγγυηθεῖσα προῖκα δὲν δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἐκ τοῦ Βελλιανείου δόγματος ἔνστασιν ἀκυρότητος τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς. Βασ. (26. 7) 89.

Ἀρθ. 168. Τὴν ἀγωγὴν περὶ λήψεως τῆς προικὸς ἔχει μόνος ὁ ἀνὴρ κατὰ τοῦ ὑποσχεθέντος αὐτὴν ἐντὸς δεκαετίας ἀπὸ τοῦ γάμου· παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ ἀ-

γωγὴ αὐτὴ εἶναι ἀπαράδεκτος. Βασ. (29. 3) 1. § 2.

Νομ. Ε. Α. Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ διχάζεται περὶ τῆς προικὸς. Ν. 98 Βασ. (29. 1) Ν. 11 Κώδ. (5. 12) Ἀποφ. Α. Π. 94 τοῦ 1845 καὶ 267 τοῦ 1869.

Διαρκούντος τοῦ γάμου κύριος τῆς προικὸς εἶναι ὁ σύζυγος, ἰδίῳ ὀνόματι ἐνασκῶν τὰς περὶ αὐτῆς ἀγωγάς, τοικύτῃ δὲ τυγχάνει καὶ ἡ περὶ διεκδικήσεως προικῶου ἀκινήτου, Ν. 7 § 3 Π. (23. 3) Ν. 13 § 2. Π. (23. 5) καὶ Ν. 4 Π. (41. 9), οὐδεμίαν δὲ ἔχει σημασίαν ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ μνεία, ὅτι ἐνασκεῖ ταύτην ὡς διαχειριστῆς τῆς προικῶας περιουσίας. Ἀποφ. Α. Π. 279 τοῦ 1878.

Ὅταν ὁ σύζυγος λάβῃ ὡς προῖκα τὴν ὅλην κληρονομικὴν μερίδα, δύναται, κατὰ νόμον, νὰ ἐνασκήσῃ πᾶσαν περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν, καὶ ἐπομένως καὶ τὴν κατὰ τῶν κηδεμόνων περὶ λογοδοσίας καὶ περὶ ἀποδόσεως παντὸς ὅ,τι ὀφείλεται τῇ συζύγῳ του. (Πολ. Δικ. 1025). Ἀποφ. Α. Π. 122 τοῦ 1871.

Ὁ σύζυγος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐξασκεῖ ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων τὰ ἐπὶ τοῦ προικῶου δικαιώματα τῆς συζύγου καὶ αὐτὸς συμφέρον ἔχει νὰ ἐνασκήσῃ ταῦτα ὡς ἐκ τῆς προικῶας ιδιότητος τοῦ ὑπὸ δίκην ἀκινήτου, καρπούμενος αὐτό, ὥστε καὶ ἐν ἰδίῳ

δνόματι προκαλούμενος, τοῦ ἀντικειμένου δι' ὃ ἡ πρόκλησις ὄντος προικῶν, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν. Ἀποφ. Α. Π. 194 τοῦ 1873.

Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, ἥτις βαρύνει τὸ προικῶν αὐτοῦ κτῆμα. (Ἀρμ. § 9 (4. 9). Ἀποφ. Α. Π. 221 τοῦ 1868.

Κατὰ τὸν Ν. 7 § 3, Ν. 8 Π. (23. 3) καὶ Βασ. (29. 1) 3 καὶ 4, ὁ μνηστὴρ καθίσταται πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἄμεσος κύριος τῶν εἰς αὐτὸν παραδοθέντων προικῶν, ὑπόχρεως ὢν εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν, ἐν περιπτώσει μὴ τελέσεως τοῦ γάμου, ἐὰν ἡ τοιαύτη παράδοσις ἤθελε γείνειν ἄνευ ρητῆς αἰρέσεως, ὅτι τὴν κυριότητα τῶν πραγμάτων αὐτῶν δὲν θέλει ἀποκτήσει ὁ μνηστὴρ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου. Ἐπομένως ὁ μνηστὴρ καὶ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου δικαιούται νὰ ἐγείρῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ καταλαβόντος προικῶν πρᾶγμα. Ἀποφ. Α. Π. 95 τοῦ 1879.

Κατὰ γενικὸν κανόνα, ἡ γυνὴ συνεστῶτος τοῦ γάμου δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν προῖκα αὐτῆς, οὔτε παρὰ τοῦ συζύγου της, οὔτε παρὰ τρίτων, ἐχόντων τυχρὸν προικῶν πράγματα εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν. Ν. 30 Κώδ. (5. 12) Ν. 117 Βασ. (29. 1). Ὅθεν συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ δικάζεται

περὶ τῆς προικὸς. Ν. 98 Βασ. (29. 1) καὶ Ν. 11 Κώδ. (5. 12). Ἐπομένως ἀνακοπὴ διεκδικήσεως προικῶν ἀκινήτου, ἐγερθεῖσα ἐκ μέρους τῆς συζύγου εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐὰν δὲ διαρκούσης τῆς δίχης ἀπεβίωσεν ὁ σύζυγός της, τὸ μεταγενέστερον τοῦτο γεγονός δὲν καλύπτει τὴν ἀρχικῶς ὑπάρξασαν ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας. Ἀποφ. Α. Π. 138 τοῦ 1876.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ δικάζεται περὶ τοῦ προικῶν, ἡ δὲ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτά, διότι ἡ κυριότης αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸν ἄνδρα. Ἀρμ. § 9 (4. 11) Ν. 98 Βασ. (91. 1) καὶ Ν. 11 Κώδ. (5. 12). Ἐὰν ὅμως, καίπερ ἐγερθείσης τῆς ἀγωγῆς ἐν ὀνόματι τῆς γυναικὸς, πρὸ τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως ἀποβιώσῃ ὁ σύζυγός τῆς ἐναγούσης, δύναται ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀνακοπὴν της, ἐπικαλυμένη τὴν πρὸ τῆς συζητήσεως ἐπελθόντα θάνατον τοῦ συζύγου της, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐπανήλθε τὸ περὶ οὗ ἡ ἀνακοπὴ της προικῶν εἰς τὴν κυριότητά της, διότι, κατὰ τὸ Ρ. Δ., ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν τὸ βᾶσιμον ἢ μὴ τῆς ἀγωγῆς κρίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς προκατάρξεως τῆς δίχης (Ν. 30 Π. (15. 1), Ν. 41 Π. (5. 3) καὶ Ν. 27 § 1 Π. (6. 1), κατὰ δὲ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν αἱ μὲν τῆς προ-

κατάρξεως τῆς δίκης συνέπεται ἀποδίδονται καὶ εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐναγομένου, ἡ κυρία δὲ διαδικασία εἶναι ἡ ἐπ' ἀκροατηρίου ἐν ᾗ ἐπιτρέπονται καὶ βελτιώσεις τῆς ἀγωγῆς (Πολ. Δικ. 158), ἐπομένως καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς δίκης δύναται ὁ ἐνάγων νὰ τροποποιήσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν ἀγωγήν του, ἐπικαλούμενος νέα γεγονότα, συνεπέειχ τῶν ὁποίων ἀπέκτησε τὸ πρὸς ἀγωγήν δικαίωμα. Ἀποφ. Α. Π. 356 τοῦ 1878 καὶ 151 τοῦ 1880.

Ἀρθ. 169. Ἐὰν ὁ προικοδότης ἀρνήται ἐπὶ διετίαν νὰ δώσῃ τὴν ἢν ὑπεσχέθη προῖκα, ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ

α) τοὺς καρποὺς αὐτῆς, ἐὰν ἡ προῖξ συνίσταται εἰς ἀγρούς, ἢ οἰκήματα, ἢ ἀνδράποδα ἢ καρποὺς πολιτικούς.

β) τοὺς τόκους αὐτῆς πρὸς 4 0)0, ἐὰν ἡ προῖξ συνίσταται εἰς χρήματα ἢ πράγματα διατετιμημένα. Βασ. (29. 1) 118. § 3.

Νομ. Πατρ. Ἐπὶ διετίαν . . . πρὸς 4 0)0. Ἡ ἀπαίτησις τόκου καθυστερούσης προικὸς ἄρχεται μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ γάμου. Ἀποφ. Μ. Σ. 27 τοῦ 1873, 16 καὶ 18 τοῦ 1874.

Νόμιμός ἐστίν ἡ περὶ τόκου αἴτησις τῶν ἐναγόντων, μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς ἀδελφῆς

αὐτῶν, περὶ τῆς προικὸς τῆς ὁποίας ἡ προκειμένη ἀπαίτησις. (Ἀρμ. 4. 10). Ἀποφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1874.

Κατὰ τὸν νόμον ὁ τόκος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ κεφάλαιον. Ἀποφ. Μ. Σ. 14 τοῦ 1881.

Κατὰ τὸν νόμον ὁ τόκος τῆς ἐπαγγελθείσης προικὸς δίδεται μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου, συνιστάμενος εἰς 3 0)0. Ἀρμ. (4. 10) 22, δὲν δύναται δὲ νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον. Ἀρμ. (3. 7) 5.

Ἀρθ. 170. Ἐὰν ὁ προικοδότης ἀρνήται νὰ δώσῃ τὴν ἢν ὑπεσχέθη ἀδιατίμητον προῖκα, ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν λῆψιν αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς διετίας καὶ μετὰ τὴν διετίαν. Αὐτόθι ἐν τέλει.

Νομ. Ε. Δ. Ἴδὲ Ἀρθρον 169 καὶ σημ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς προικὸς.

Ἀρθ. 171. Ὁ ἀνὴρ, διαρκοῦντος τοῦ γάμου ἢ ὑπαρχόντων τέκνων, ἔχει τὰ ἐξῆς δικαιώματα ἐπὶ τῆς προικὸς.

1) εἶναι κύριος τῆς διατετιμημένης προικὸς

κινδυνευούσης δι' αὐτόν. Βασ. (28. 1) 6. 92. 117.

2) παραλαμβάνει τὴν προῖκα καὶ ἐν ἀρνήσει παραδόσεως μόνος ἐπιδιώκει τὴν δικαστικὴν εἰσπραξιν ταύτης. Βασ. (29. 1) 71. 85. 117.

3) λαμβάνει τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς τόκους αὐτῆς πρὸς 4 0]0 μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου. Βασ. (29. 1) 3. 107, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τούτων ἀπετράφη ἡ γυνὴ Βασ. (29. 1) 65. § 3 καὶ δὲν εἶναι κύριος τῆς προικός. Ἀπόφ. Μ. Σ. 18 τοῦ 1872, 16, 18 καὶ 27 τοῦ 1874.

4) διαχειρίζεται τὴν προῖκα κατὰ τὸ δοκοῦν.

5) μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἀπαιτεῖ τὰς **ἀναγκαίας δαπάνας** τῆς προικός. (28. 10) 14 (29. 1) 6. 52 καὶ τὰ ἔξοδα κηδείας.

Νομ. Πατρ. Κύριος τῆς διατετιμημένης προικός. Ὁ ἀνὴρ ὡς κύριος καὶ διαχειριστὴς τῆς προικὸς δικαιοῦται νὰ ἐνασκή τὰς προικώας ἀπαιτήσεις συνψδὰ τῇ σχετικῇ διατάξει τοῦ Ἀρμενοπούλου (4. 10) 7. Πρακτ. Μ. Σ. 15 Μαΐου 1891.

Ὁ ἀνὴρ ὡς κύριος καὶ διαχειριστὴς τῆς προικὸς δικαιοῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἐνασκή τὴν προικῶαν ἀπαίτησιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 169 τοῦ 1891.

Κατὰ νόμον ὁ σύζυγος λαμβάνων τὴν προῖκα δὲν

γίνεται κύριος αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἐπικαρπωτής, οἱ δὲ τόκοι τῆς προικὸς χρησιμεύουσι διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1872.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνω τῷ ἀνδρὶ κατὰ νόμον ἐπιτρέπεται ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν προῖκα ἀπὸ παντὸς ἐπαγγειλαμένου Ἀρμ. (4. 10) 7, οὐδὲν δικαίωμα εἶχον οἱ ἀδελφοὶ Δ καὶ Γ. ἵνα κινήσωσι τοιαύτην ἀγωγὴν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 74 τοῦ 1886.

Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν κατὰ τοῦ προικοδότου πατρὸς ἀγωγὴν τοῦ ἐνώπιον τοῦ ἄρμοδίου δικαστηρίου ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπὶ τῆς διενέξεως μεταξὺ τῶν συζύγων δίκης. Ἀπόφ. Ι. Σ. 65 τοῦ 1887.

Κατὰ νόμον ἡ περὶ προικὸς ἀπαίτησίς ἐστι διηνεχὴς καὶ οὐ παραγράφεται. Ἀπόφ. Μ. Σ. 191 τοῦ 1892.

Παρανόμως ἡ σύζυγος ἐπέδωκεν αἵτησιν ἐπ' ὀνόματι ἑαυτῆς καὶ μόνης, διότι κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 11) 9 δικαίωμα ἀγωγῆς εἶχεν ὁ σύζυγος αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 242 τοῦ 1895.

Ἀποβιώσαντες τοῦ προικοδότου πατρὸς καὶ πενθεροῦ ἀμφοτέρων, καλῶς ἐνάγονται οἱ κάτοχοι τῶν ἐπιδίκων κτημάτων δυνάμει τοῦ προικοσυμφώνου αὐτῶν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 3 τοῦ 1896.

Λαμβάνει τοὺς καρποὺς. Συνεστῶτος τοῦ γά-

μου οί καρποί τῆς προικὸς ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1867, 114 τοῦ 1888, καὶ 175 τοῦ 1892.

Κατὰ τὸν νόμον ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχει κύριος καὶ διαχειριστὴς τῆς προικὸς καὶ εἰς τοῦτον ἀνήκει ἡ ἀπαίτησις αὐτῆς, ἀπορριπτέα ἄρα ἐστὶ διὰ τοῦτο ἡ προκειμένη ἀγωγή, ἣν ἡ σύζυγος κινεῖ κατὰ τῶν ἐπαγγειλαμένων τὴν προῖκα. Πρακτ. Μ. Σ. 4 Δεκεμβρίου 1891.

Ὅρθος ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ πρώην ἐνάγοντος νῦν δ' ἀνακοπτομένου ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐχὶ ἡ γυνὴ ἀπαιτεῖ τὴν προῖκα παρὰ παντὸς ὑποσχεθέντος αὐτῇ, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὡς φέρων τὰ βάρη αὐτοῦ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 283 τοῦ 1896.

Τὰ προικιμαῖα δέον ἵνα κατὰ νόμον μένωσιν εἰς χεῖρας τοῦ ἀνδρός, εἰς ὃν ἀνήκουσι καὶ οἱ καρποί αὐτῶν συνεστῶτος τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 175 τοῦ 1892.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνω τῷ ἀνδρὶ κατὰ νόμον ἐπιτρέπεται ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν προῖκα κατὰ παντὸς ἐπαγγειλαμένου αὐτῇ (Ἀρμ. (4. 10) 7), οὐδὲν δὲ δικαίωμα ἔχουσιν οἱ ἐνάγοντες ἀδελφοὶ τῆς Α. ὅπως κινήσωσιν ἀγωγήν κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ συζύγου αὐτῆς περὶ ἐκτελέσεως ὑποσχεθείσης πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦτον προικὸς, καίτοι ὑφισταμένης

συμβάσεως μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ γαμβροῦ αὐτῶν περὶ προικοδοτήσεως ἐκείνων μὲν τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν, τούτου δὲ τοῦ υἱοῦ καὶ συζύγου τῆς Α. Ἀποφ. Μ. Σ. 74 τοῦ 1886.

Ὁ ἄνθρωπος, οὐχὶ ἡ γυνή, ἀπαιτεῖ τὴν προῖκα παρὰ παντὸς ὑποσχεθέντος τοιαύτην, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ὡς φέρων τὰ βάρη αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἀποδίωσιν τοῦ προικοδότου οἱ ὑπεισεληθόντες εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπόχρεοί εἰσιν ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην ἵνα πληρώσωσι πρὸς τὸν ἐνάγοντα σύζυγον τῆς προικοδοτηθείσης τὴν ὀφειλομένην προῖκα ἀλληλεγύως ὡς νεμόμενοι ἀπὸ κοινοῦ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν συμφώνως πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ δηολόγου Ἀποφ. Μ. Σ. 283 τοῦ 1896.

Νομ. Ε. Δ. Καρπούς. Τὸ τῶν καρπῶν τῶν προικῶν κτημάτων δικαίωμα ἀνήκει, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, εἰς τὸν σύζυγον δυνάμενον νὰ παραχωρήσῃ καὶ διαθέσῃ αὐτὸ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ, κατὰ Ν. 7 καὶ 10 § 3 (23. 3). Ἀποφ. Α. Π. 152 τοῦ 1870.

Μόνος ἐπιδιώκει. Ἰδὲ ἄρθ. 168. σημ.

Κατὰ τὴν § 9. Ἀρμ. (4, 9), τὰ δοθέντα εἰς προῖκα πράγματα ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ, διότι συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα, ἄρα ἡ γυνή, κατὰ τὸ ἄρθ. 67 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ

Δικαστηρίου ὡς ἐνάγουσα διεκδικοῦσα προικῶν ἀντικείμενα. Ἀποφ. Α. Π. 344 τοῦ 1840, 210 τοῦ 1843, 3 τοῦ 1850 καὶ 155 τοῦ 1862.

Ἀρθ. 172. Ὁ ἀνὴρ διαρκοῦντος μὲν τοῦ γάμου ἢ ὑπαρχόντων τέκνων ἔχει τὰ ἐξῆς καθήκοντα :

α) φέρει ὅλα τὰ βάρη τοῦ γάμου. Βασ. (29.1) 3. 52, κατὰ συνέπειαν διατρέφει τὴν γυναῖκα συζῶσαν αὐτῷ καὶ μὴ ἐκδιωχθεῖσαν ὡς καὶ τὰ τέκνα του καὶ ζητεῖ προῖκα καὶ τοὺς τόκους αὐτῆς.

β) συντηρεῖ τὴν προῖκα. Βασ. (28. 10) 15.

γ) πληρῶνει τὰ ἐξοδα κηδείας, ἀλλ' ἀφαιρεῖ ἐκ τῆς προικὸς, ἂν ὑπάρχη.

δ) μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἄνευ τέκνων ἐπιστρέφει ἐντόκως αὐτὸς ἢ οἱ κληρονόμοι του τὴν μὲν πατρικὴν προῖκα **διατετιμυμένην εἰς ἕνα πρῶτον**, τὴν δ' **ἀδιατίμυτον αὐτουσίαν** ἐν ἐλλείψει μὲν συμφωνίας εἰς τὴν γυναῖκα ἂν ἴκται αὐτεξουσία ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ. ἄλλως εἰς τὸν προικοδότην, ὅστις συνεφώνησε τὴν παραλαβὴν αὐτῆς. Βασ. (28. 8) 2.

Ἡ συμφωνία παραλαβῆς τῆς προικὸς ἐν περιπτώσει ὁποῦντος δὲν περιλαμβάνει καὶ τὸ

θέμα διαζυγίου· ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει θεωρεῖται ὅτι δὲν ὑπάρχει συμφωνία· αὐτόθι 22.

Νομ. Πατρ. Ὁ τόκος τῆς ἐπαγγελθείσης προικὸς δίδεται μετὰ διετίαν τοῦ γάμου συνιστάμενος εἰς τέσσαρα τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως Ἀρμ. (4. 10) 23 δὲν δύνανται δὲ ἵνα ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον Ἀρμ. (3. 4) 5. Ἀποφ. Μ. Σ. 12 τοῦ 1881.

Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 10) 22, ὁ ὑποσχεθεὶς προῖκα μόνον μετὰ παρέλευσιν διετίας ἀπὸ τοῦ γάμου πληρῶνει τόκον 4[00, μὴ συμφωνηθέντος δὲ τόκου ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ὁ Α. δὲν δικαιούται κατ' οὐδέναν τρόπον νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τοιούτου Ἀρμ. (3. 7) 4. Ἀποφ. Μ. Σ. 360 τοῦ 1899.

Ὁ ἐνχόμενος ὑποχρεωθεὶς ἵνα πρὸς τοῖς λοιποῖς χρηρήσῃ λόγῳ προικὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ε. τὸ 1[4 τοῦ . . . παντοπωλείου καὶ ἐνεργήσῃ πάντα τὰ χρειώδη παρὰ τῇ ἐνταῦθα ἀρμοδίᾳ ἀρχῇ πρὸς μεταβίβασιν αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐτέρου τῶν ἐναγόντων, ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς πραγματικῆς ἁξίας τοῦ ἐν λόγῳ κτήματος. Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 10) 22 ὁ προῖκα ἐπαγγειλάμενος μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου δίδωσι τόκον ἀπὸ τρίτης ἑκα-

τοστῆς ἤτοι 4 0|0, περὶ ὧν ἁρμοδίως δικάζει τὸ συμβούλιον. Ἀποφ. Μ. Σ. 391. τοῦ 1900.

Φέρει ὅλα τὰ βάρη τοῦ γάμου. Κατὰ τὸν νόμον ὁ ἀνὴρ φέρει τὰ βάρη τοῦ γάμου ὑποχρεούμενος διατρέφειν καὶ συντηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, διὰ δὲ τῆς συντηρήσεως ὁ νόμος ἐννοεῖ οὐ μόνον τὴν διατροφήν τῆς γυναικός, ἀλλὰ συνάμα πᾶν τὸ ἀναγκαῖον αὐτῆς, οὐδὲν δὲ τῶν ἁ παρέσχε τῇ γυναικὶ π.χ. ἐνδύματα, κοσμήματα, συνεστῶτος τοῦ γάμου δύναται ἀναζητῆσαι δι' ἑλλειψιν ταιούτου νόμου. Ἀποφ. Μ. Σ. 97 τοῦ 1865.

Προικοδότην. Κατ' ἔθιμον ὑπάρχον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μεσημβρίας οἱ προικοδοτοὶ ἐν περιπτώσει θανάτου ἐνδὲς τῶν συζύγων ἀκλήρου λαμβάνουσι μὲν τὰ τῷ ἀποθανόντι προικοδοτηθέντα ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰ τῷ ἐπιζῶντι συζύγῳ. Πρακτ. Ι. Σ. 66 τοῦ 1867.

Οἱ κληρονόμοι. Οἱ γονεῖς τοῦ ἀποθανόντος συζύγου ὀφείλουσιν ἵνα ἐπιστρέψωσιν ἀνελλιπῶς τὰ χρήματα καὶ ἐνδύματα καὶ τὰ ἐπιπλα τῆς προικὸς τῆς χήρας γυναικὸς τοῦ τελευτήσαντος υἱοῦ αὐτῶν, χωρὶς ν' ἀπαιτῶσι τὸ ὠρολόγιον καὶ δακτυλίδιον, ἅτινα, ὡς προγαμιαία δωρεά, εἰσὶ κατὰ τὸν ἱερὸν νόμον ἀδιαφιλονείκητα κτήματα αὐτῆς, ἐὰν φυλάξῃ τὸν πένθιμον χρόνον τῆς χηρείας αὐτῆς· οὐδαμῶς

δ' ὑποχρεοῦνται ἵνα δώσωσιν εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ οὐδέν, ὡς μὴ ἔχουσιν οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς κληρονομικὸν δικαίωμα. Πρακτ. Ι. Σ. 1 Μαρτίου 1872.

Ἡ γυνὴ καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου κινεῖ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς περὶ τῆς προικὸς καὶ δύναιται διακρατῆσαι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ὡς ἀπὸ ὑποθήκης. (Ἀρμ. (4. 10) 32 καὶ 34) Ἀποφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1881.

Ἡ διατετιμημένη προῖξ κινδυνεύεται τῷ ἀνδρὶ κατὰ νόμον Ἀρμ. (4. 10) 1, τῆς δὲ ἀδιατιμῆτου καὶ ἡ αὖξησης καὶ ἡ μείωσις τὴν γυναῖκα ὁρᾷ· νόμιμος δὲ ἐστὶν ἡ περὶ τόκων ἀπαίτησις μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς προικοδοτηθείσης. Ἀρμ. (4. 10) 46. Ἀποφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1884.

Ἡ εἰς χρήματα προσδιορισθεῖσα προῖξ θεωρεῖται ὡς πωληθεῖσα εἰς τὸν ἄνδρα, κατὰ δὲ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 10) 1, ἡ διατετιμημένη προῖξ τῷ ἀνδρὶ κινδυνεύεται· κἂν ἀποθάνῃ τὰ ζῶα, κἂν ἡ γυνὴ τὴν ἐσθῆτα καταστρέψῃ, τὴν δικτίμησιν αὐτῶν δίδωσι. Ἀποφ. Μ. Σ. 80 τοῦ 1887.

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὁ ἀνὴρ ὀφείλει ἵνα χορηγῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν κατάστασιν διατροφήν, μὴ συζῶν δὲ μετὰ τῆς συζύγου του, ἐπειδὴ ἐξέλιπε καὶ ὁ λόγος ἵνα

κατέχη τὴν προῖκα, ὀφείλει ἵνα ἐπιστρέψῃ αὐτὴν ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐξασφάλισι αὐτὴν διὰ τῆς καταθέσεως εἰς τράπεζάν τινα, τοὺς δὲ τόκους ἵνα λαμβάνῃ αὕτη. Ἀποφ. Μ. Σ. 107 τοῦ 1888.

Παρὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ὅτι ἡ προῖκ εἶναι προνομιοῦχος, τὸ Μ. Ε. δικαστήριον Ρόδου ἐ-
χαρακτήρισε τὴν προῖκα ὡς ἀπλοῦν χρέος καὶ μὴ προνομιοῦχον. Ἀποφ. Μ. Σ. 373 τοῦ 1899.

Νομ. Ε. Δ. Ἰδὸν ποσόδ. Ὁ νόμος (Ν. 42 Π. (23. 3) ὁρίζων, ὅτι ἂν δοθῶσιν εἰς τὸν σύζυγον χρήματα μετρητὰ εἰς προῖκα, οὗτος ὀφείλει μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου ν' ἀποδώσῃ ἴσην ποσότητα πρὸς ὅσα ἔλαβεν, ὑποθέτειπραγματικὰ καὶ οὐχὶ ἰδανικὰ νομίσιμα ἔχοντα κεκλονισμένην καὶ οὐχὶ ὑποκειμένην εἰς συνεχεῖς μεταβολὰς ἀξίαν. Ἀποφ. Α. Π. 55 τοῦ 1848.

Οὐδεὶς νόμος ὁρίζει, ὅτι ἐπὶ ἀνταλλαγῆς τῆς προικὸς πρὸς ἄλλα πράγματα τοῦ ἀνδρός, ἐὰν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου σώζωνται αὐτούσι καὶ τὰ ἀρχικῶς προικῶ καὶ τὰ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀντικατασταθέντα εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, δύναται ὁ εἰς ἐπιστροφὴν τῆς προικὸς ὑπόχρεως νὰ δώσῃ κατ'ἐκλογὴν ἢ τὰ πρῶτα ἢ τὰ δεύτερα. Ἀποφ. Α. Π. 169 τοῦ 1865.

Ἐντόκως. Ὁ τόκος τῆς ἀποδοτέας ἔνεκα τοῦ

θανάτου τῆς γυναικὸς προικὸς καὶ προγαμιαίας δωρεᾶς ἄρχεται μετὰ τὴν πάροδον ἐνὸς ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῆς τελευτῆς τῆς συζύγου. Ἀποφ. Α. Π. τοῦ 1858 καὶ 9 τοῦ 1859.

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 7 Κώδ. (5. 13) καὶ 7 Κώδ. (5. 17), ὁ σύζυγος δὲν εὐθύνεται εἰς πληρωμὴν τόκων τῆς προικὸς ἀπὸ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου. Ἀποφ. Α. Π. 185 τοῦ 1890.

Οὐδεμίαν ὁ νόμος ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ διατετιμημένης καὶ ἀδιατιμῆτου προικὸς, ἐπομένως ὀφείλεται τόκος καὶ ἐπὶ τῆς ἀδιατιμῆτου κινητῆς προικὸς. Ἀποφ. Α. Π. 136 τοῦ 1868.

Ὁ σύζυγος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του, εἰμὴ ἐνόσω ἐκείνη μετ' αὐτοῦ συζῇ καὶ ταῦτα διατελῶσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, καθότι κύριος σκοπὸς τοῦ γάμου εἶναι ἡ διαρκὴς συμβίωσις καὶ συνοίκησις τῶν συζύγων, τὸ δὲ κατὰ τοῦ ἀνδρός δικαίωμα τῆς συζύγου ἐπὶ διατροφῇ γεννᾶται ἐκ τῆς τῶν καθηκόντων αὐτῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐκπληρώσεως, ἥτις καθίσταται δυνατὴ διὰ μόνης τῆς συνοικήσεως· οὐτε δικαιολογεῖ τὴν χορήγησιν τῆς διατροφῆς ἢ ἀξίωσις, ὅτι εὐρίσκεται ἡ σύζυγος μακρὰν τοῦ συζύγου της διατελοῦντος αὐτοῦ ἐν προσωρινῇ ἀπαγορεύσεως καταστάσει, διότι ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ συζύγου της δὲν δικαιολογεῖ

παντάπασι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς συζύγου. Οὕτε δικαιολογοῦσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς αἰ δι' ἄνθεν προσβολαὶ καὶ κακομεταχειρίσεις τῆς πενθερᾶς τῆς συζύγου, διότι ἐὰν ἦτο ἀδύνατος ἡ μετὰ τοῦ συζύγου συμβίωσις, ἐδικαιοῦτο αὕτη νὰ ζητήσῃ προηγουμένως τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν, καὶ τότε μόνον, διαρκούσης τῆς περὶ τούτου διχδικασίας ἡδύνατο, κατὰ τὸ ἄρθ. 683 § 2 καὶ 3 τῆς Πολ. Δικ. νὰ προσδιορισθῶσι τὰ περὶ τῆς προσωρινῆς διατροφῆς αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου τῆς. Καὶ οἱ κηδεμόνες τοῦ ἀπηγορευμένου συζύγου, οἵτινες ὀφείλουσι κατὰ τὸ ἄρθ. 614 Πολ. Δικ. νὰ φροντίζωσι περὶ τε τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ προσώπου τοῦ ἀπηγορευμένου, δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν ἐκ τῆς ἐλλείψεως συναικίσεως ἔνστασιν ταύτην. Τὸ δὲ ἀπαράδεκτον τῆς περὶ διατροφῆς αἰτήσεως τῆς συζύγου ἀφορᾷ ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ τέκνον, ὅπερ αὕτη διατηρεῖ παρ' ἑαυτῇ κατὰ τὴν ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἀπομάκρυνσιν τῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 20 τοῦ 1847.

Ἐὰν ἀποδεικνύηται, ὅτι ἡ σύζυγος δὲν ἐπέσθη νὰ συγκατοικήσῃ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, ὅτι ἡ περὶ συμβιώσεως καὶ συναικίσεως πρότασις τούτου δὲν ἦτο σπουδαία, ἀλλὰ μᾶλλον μέσον ὑπεκφυγῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἡ σύζυγος, καίπερ μὴ συναι-

κοῦσα μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, ἔχει δικαίωμα, προκῦπτων ἐκ τοῦ γάμου, νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ πᾶσαν περίθλψιν καὶ διατροφήν. Ἀπόφ. Α. Π. 55 τοῦ 1849 καὶ 181 τοῦ 4873.

Ὁ σύζυγος ὡς φέρων τὰ βάρη τοῦ γάμου ὀφείλει νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγόν του Βασ. (107 § 3. (29. 1) Ἀρμ. § 6 (2. 3) καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν ἡ σύζυγος ἀπεμακρύνθη τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ἐκτὸς ἐὰν ὁμως ἡναγκάσθη εἰς τοῦτο διὰ τὴν κακὴν τοῦ ἀνδρὸς συμπεριφορὰν, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατέστη ἀφόρητος ἡ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συμβίωσις. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ σύζυγος ἐδείκνυε ταιαύτην συμπεριφορὰν δολίως, ὅπως δηλ. ἐξαναγκάσῃ τὴν σύζυγον ν' ἀποχωρήσῃ. Ἀπόφ. Α. Π. 140. τοῦ 1874.

Ἡ γυνὴ δικαιοῦται εἰς διατροφήν, ἂν ἐξ ἀποχρῶντων λόγων δυνάμενων ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ συζύγου, κατέλειπε τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, ὀφείλει δὲ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, ἐπὶ ἀπωλείᾳ τῆς διατροφῆς, ἥμα προσκληθῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου προσφερομένου νὰ ἐκπληροῖ πρὸς αὐτήν τὰς ἐκ τοῦ γάμου ὑποχρεώσεις του. Ἀπόφ. Α. Π. 221 τοῦ 1875.

Κατὰ τοὺς Ν. 2 Πανδ. (5. 21). Ν 22 (6. 5), Βασ. (29. 1) 3, Ἀρμ. 6(2. 3), οἱ σύζυγοι πρέπει νὰ συμβιώσιν, ἡ σύζυγος ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ

τὸν σύζυγον, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ λόγος καθιστῶν ἀδύνατον τὴν συμβίωσιν, ὃ δὲ σύζυγος δὲν εἶναι ὑποχρεῶς νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγον, ἐὰν αὕτη προσκληθεῖσα δὲν προσέλθῃ, ἄνευ λόγου, εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον, ἥτοι ἡ διατροφή ὀφείλεται ἢ ὅταν ἡ σύζυγος μένῃ ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ, ἢ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν ἐνεκεν ἰσχυρῶν καὶ ἀποκρῶντων λόγων προσερχομένων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου. Ἀπόφ. Α. Π. 256 τοῦ 1875.

Ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ χορηγῇ πρὸς τὴν σύζυγόν του (διαρκούσης τῆς περὶ διαζυγίου δίκης) διατροφήν. ὅταν δὲν ἔχῃ ἰδίαν περιουσίαν, οὐδεμίαν δὲ τοῦ νόμου διάταξις ἀπαλλάσσει τὸν σύζυγον τῆς πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ ὑποχρεώσεως, ἐὰν αὕτη ἔχῃ συγγενεῖς πλουσίους μὴ ἀφήνοντας αὐτὴν νὰ πένηται. Ἀπόφ. Α. Π. 276 τοῦ 1866.

Οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποβιώσαντος ἀτέκνου συζύγου δὲν ὑποχρεοῦνται ὑπὸ νομικῆς διατάξεως εἰς τὸ διατρέφειν τὴν ἐπιζήσασαν σύζυγον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πενθίμου ἔτους. Ἀπόφ. Α. Π. 37 τοῦ 1859.

Νομ. Πατρ. Πληρῶνει τὰ ἐξοδα κηδείας. Κατὰ τὸν νόμον αἱ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γεγνημέναι δαπάναι κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειαν τῆς ἀτέκνου ἀποβιώσας συζύγου αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰ ἐξοδα

τῆς κηδείας ἀφαιροῦνται ἀπὸ τῆς ἐπιστρεφομένης προικός. Ἀπόφ. Μ. Σ. 99 τοῦ 1865.

Κατὰ τοὺς Ν. 28, 17, 18 καὶ 19 Π. (11. 7) τὰ ἐξοδα τῆς κηδείας βαρύνουσι τὴν προῖκα, ὃ δὲ μὴ λαβὼν προῖκα ὀφείλει νὰ κηδεύσῃ τὴν σύζυγον οὐδεμίαν καταλιποῦσαν περιουσίαν, ἂν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶναι ἐνδεής· ὅθεν, προκειμένου περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς συζύγου, ὅσοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν δαπάνην τῆς κηδείας. Ἀπόφ. Α. Π. 125. τοῦ 1885.

Ἄρθ. 173. Ὁ ἀνὴρ δὲν ὀφείλει ἐγγύησιν κατὰ τὴν παραλαβὴν τῆς προικός, ἐκτὸς ἐὰν συνεφωνήθῃ ἢ παροχῇ ἐγγυήσεως κατὰ τὴν σύναξιν τῆς μνηστείας Βασ. (28. 9.) 2., Ἀρμ. (4. 10.) 8, ὀφείλει ὅμως ἐξασφάλισιν αὐτῆς, κατὰ τὸν γάμον, ἂν ἡ περιουσία του ἐλαττωθῇ.

Νομ. Πατρ. Δὲν ὀφείλει ἐγγύησιν. Ἡ ἀπαίτησις ἐγγυητοῦ δοθησομένου ὑπὸ τῶν συζύγων πρὸς τὸν ἐναγόμενον καὶ προικοδότην πατέρα περὶ τῆς μὴ πωλήσεως τῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἐπιγραφησομένων ὑπ' αὐτοῦ πάντε ἄσπρων ἀντίκειται εἰς ῥητὸν ἄρθρον νόμου, ἔχον ὡς ἐξῆς. «Ὁ ἀνὴρ παραλαμβάνων τὴν προῖκα ἐγγύας οὐκ ἀπαιτεῖται, ἐγγυητῆς γὰρ οὐ δίδεται τῇ γυναικεῖα προικί, εἰ μὴ

πρὸ τοῦ γενέσθαι τὴν μνηστείαν τοῦτο συνεφωνήθη (Ἀρμ. (4. 10) 8). Ἀπόφ. Μ. Σ. 4 τοῦ 1872.

Ὑπάρχοντος προικοσυμφώνου, οὐδεμία μεταβολὴ αὐτοῦ μονομερῆς κατόπιν ἐπιτρέπεται· κατὰ συνέπειαν τοῦ προικοσυμφώνου οὐδέν· σχετικὸν ὅρον ἐγγύσεως ἀναγράφοντος, οὐδεμία εἰς ἐγγύησιν ὑποχρεώσεις δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατόπιν, καὶ πᾶσα περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν χρημάτων τούτων εὐλογος πρόνοια ἀνῆκε κατὰ τὴν υπογραφὴν τοῦ προικοσυμφώνου τῇ ἐλευθερᾷ βουλήσει καὶ ὁμοφώνῳ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων μερῶν, οὐδεμία δὲ τοιαύτη ἤδη ἀνῆκε τῷ δικαστηρίῳ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 233 τοῦ 1898.

Ἐλαττωθῇ. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀνακόπτοντος ὅτι ὁ ἀνὴρ καθὼ κύριος τῆς προικὸς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ λόγον τῆς διαχειρίσεως του, ἀλλ' ὅμως ὅταν ἐλαττωθῇ ἡ περιουσία αὐτοῦ, ὁ νόμος δίδωσι τῇ γυναικὶ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς τῆς (Ἀρμ. (4. 10) 32 καὶ 34), οὐδόλως δ' ἐστὶν ὀρθόν, ὡς διατείνεται ὁ ἀνακόπτων, ὅτι τοῦτο ἐπιτρέπεται μόνον ὁσάκις ἡ ἐλάττωσις τῆς προικὸς προῆλθεν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου καὶ ἀφοῦ τὸ δικαστήριον κηρύξῃ τὸν σύζυγον ἄσωτον, διότι ὁ νόμος οὐδεμίαν ποιεῖ τοιαύτην διάκρισιν, ἄλλως τε δὲ ἡ διάταξις αὕτη δὲν θεωρεῖται ποινὴ ἐπιβαλλομένη κατὰ τοῦ συζύγου τοῦ σπατα-

λῶντος τὴν περιουσίαν του, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν τῆς γυναικὸς δικαιωμάτων, Ἀπόφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1873.

Ἐὰν ἡ περιουσία τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τοσοῦτον ἐλαττώται ὥστε κινδυνεύει ἡ προίξ, πρὸς διάσωσιν αὐτῆς ἔχει ἡ γυνὴ συνεστῶτες τοῦ γάμου δικαίωμα ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ὑποχρεομένου ν' ἀσφαλίσῃ ταύτην ἁρμοδίως πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας αὐτῆς. Ἀποφ. Μ. Σ. 3 τοῦ 1870 καὶ 6 τοῦ 1882.

Ἡ διάταξις τοῦ νόμου περὶ ἀνταπαιτήσεως κατὰβληθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς δαπανῶν περὶ τὴν προίκα καὶ ἐπιστροφῆς τῶν πραγμάτων τοῦ ἀνδρὸς ἰσχύουσιν οὐ μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν λυθῇ ὁ γάμος διὰ διαζυγίου ἢ διὰ θανάτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίστασιν ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς λόγῳ ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς, καὶ διότι οὐδεμία τοιαύτη ἀπαγορευτικὴ τοῦ νόμου διάταξις ἀπαντᾷ καὶ διότι ἡ γυνὴ δικαιουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ἐκποιῇ τὰ κινητὰ δι' ἑνδεῖαν τοῦ ἀνδρὸς δύναται νὰ δαπανήσῃ ἅπαντα τὰ χρήματα τῆς προικὸς, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον διὰ τὸν ἄνδρα στερούμενον οὕτω τῶν δικαίων αὐτοῦ ἐὰν ἐπέλθῃ διάλυσις τοῦ γάμου θανάτῳ ἢ διαζυγίῳ. Ἀποφ. Μ. Σ. 97 τοῦ 1887.

Ὁ ἐναγόμενος ὡς μὴ συζῶν μετὰ τῆς ἐναγομένης

συζύγου αὐτοῦ, ὃ ἔνεκα καθ' ἃ αὕτη ἰσχυρίζεται ὀρθῶς ἐξέλιπε καὶ ὁ λόγος ὅπως κατέχη τὴν προῖκα αὐτῆς, ὀφείλει ἔνα ἐπιστρέψῃ αὐτὴν ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐξασφάλισιν αὐτὴν διὰ τῆς καταθέσεως εἰς τράπεζάν τινα, τοὺς δὲ τόκους λαμβάνῃ αὐτή. Ἀποφ. Μ. Σ. 107 τοῦ τοῦ 1888.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ γυνὴ βλέπει ἐλαττωμένην τὴν περιουσίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δύναται κατὰ νόμον Ἀρμ. (4. 10) 34, ἔνα ἀπαιτήσῃ συνεστῶτος τοῦ γάμου τὴν προῖκα αὐτῆς ἢ ζητήσῃ ἀσφαλιστικὰ περὶ αὐτῆς μέτρα. Ἀποφ. Μ. Σ. 128 τοῦ 1889.

Ἡ προῖξ ἐν καιρῷ τοῦ γάμου παραδίδεται μὲν εἰς εἰς χεῖρας τοῦ ἀνδρός, ὅστις, τοῦ γάμου συνεστῶτος, λογίζεται κύριος αὐτῆς, ὡς φέρων τὰ βάρη τοῦ γάμου συνωδᾷ Ἀρμ. (4. 10) 34· οὐχ ἥττον ἡ προῖξ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γυναῖκα, εἰς ἣν ὁ νόμος ἐν ἐνδεχομέναις περιπτώσεσι δίδωσι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ κινεῖν ἀγωγὴν περὶ αὐτῆς ἐναντίον τοῦ ἀνδρός, ὅταν βλέπῃ ὅτι ἡ περιουσία αὐτοῦ δὲν ἀρκεῖ εἰς κάλυψιν τῆς προικὸς αὐτῆς καὶ ὅτι αὕτη διατρέχει κίνδυνον. Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (4. 10) 34 καὶ 35 ἡ προῖξ ἐν ἀπορίᾳ τοῦ ἀνδρός ἐπιτρέπεται μὲν ὅπως ἐπιστραφῇ τῇ γυναικί, δὲν δύναται ὅμως ἡ γυνὴ νὰ ἐκποιῇ αὐτὴν ὡς χρησιμεύουσιν διὰ τὰ

βάρη τοῦ γάμου, ἀλλὰ δέον νὰ ἐξασφαλισθῇ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστηρίου. Ἀποφ. Μ. Σ. 336 τοῦ 1898.

Ἐν ἡ γυνή, συνεστῶτος ἔτι τοῦ γάμου, βλέπῃ ὅτι ὁ σύζυγος αὐτῆς περιῆλθεν εἰς ἀπορίαν, ἥς ἔνεκα κινδυνεύει ἡ προῖξ αὐτῆς, δύναται συμφώνως τῷ νόμῳ Ἀρμ. (4. 10) 34 νὰ κρατήσῃ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνδρός λόγω ὑποθήκης. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς προικὸς τὸ Μ. Συμβούλιον ἐκτιμᾷ τοῦτον καὶ θεωρεῖ ἀσφαλῆ τὴν παρὰ τῷ Ἐθνικῷ ταμείῳ καταθέσιν τῶν χρημάτων τῆς προικὸς Ἀποφ. Μ. Σ. 381 τοῦ 1900.

Ἡ προῖξ συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὡς χρησιμεύουσα διὰ τὰ βάρη αὐτοῦ, δὲν ἐπιστρέφεται εἰ μὴ ἐν ὥρismέναις ὑπὸ τοῦ νόμου περιπτώσεσι, τοιαύτη δὲ δὲν εἶναι ἡ ἀπορία ἢ ὁ ἐπιλήψιμος βίος τοῦ ἀνδρός ὑποχρεομένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν μόνον αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 167 τοῦ 1891.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐφesiβλητος ἤθελεν ἀρνηθῇ ἔνα παραλάβῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον, ὀφείλει ἐπίσης ἔνα παραδώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ἴδια αὐτῆς πράγματα ἢ τοι ἐνδύματα καὶ κοσμήματα, καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς ἐφeseιούσης γενομένην αἵτησιν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς

αὐτῆς τοῦτο εἶναι ἔργον ἰδιαιτέρας δίκης, ἥτις δέον ἵνα διεξαχθῇ πρωτοδίκως ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου. Ἀποφ. Ι.Σ. 90 τοῦ 1889.

Νομ. Ε Δ. Ἐλαττωθῇ Ἡ ἐλάττωσις τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου καὶ ὁ ἐντεῦθεν κίνδυνος τῆς προικὸς ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀγωγῆς, δι' ἧς σκοπεῖται νὰ λάβῃ ἡ γυνὴ τῆς προικῆς αὐτῆς περιουσίας τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διοίκησιν, ἀλλὰ δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐκποιήσῃ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν προῖκα πράγματα, ὥς δι' οὐδέν ἕτερον λόγον λαμβάνουσα αὐτὰ εἰμὴ μόνον ἵνα καρπῶται καὶ ἀποτρέφῃ ἑαυτὴν καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τοὺς κοινούς παῖδας, κατὰ τὸν Ν. 116 Βασ. (29.1), ἡ δὲ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐγγεγραμμένης υποθήκης, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς προικὸς, ἀποτελεῖ ἐκποίησιν προικῆς καὶ εἶναι ἀδιάρκρον, ἐὰν ἡ γυνὴ ἐκποιῇ προικῆς πράγματα ἢ συναινῇ εἰς τὴν στέρησιν πάσης ἀσφαλείας προκύπτουσας ἐκ τοῦ ὅτι ὁ σύζυγος, καθ' οὗ ἐζήτησε τὸν χωρισμόν, δὲν εἶχεν ἄλλην ἐκίνητον περιουσίαν πρὸς ἐγγραφὴν υποθήκης. Ἀποφ. Α. ΙΙ. 107 τοῦ 1886.

Δύναται ὁ σύζυγος καὶ ἐπομένως οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ νὰ αἰτήσωσι παρὰ τῆς συζύγου μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων, ἐνεκὲν ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου, ὅσα αὕτη τυχὸν ὀφείλει πρὸς

τὸν σύζυγόν της, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 29 Κώδ. (5.12) καὶ 116. Βασ. (29.1). Ὅθεν ἡ σύζυγος εἶναι ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ συζύγου της τὰς ἀναγκαῖας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, ἃς οὗτος ἐτέλεσεν ἐπὶ τῆς προικῆς περιουσίας της. Ἀποφ. Α. ΙΙ. 130 τοῦ 1858.

Ἀρθ. 174. Ὁ ἀνὴρ εὐθύνεται ἐπὶ τῇ μὴ παραλαβῇ τῆς προικὸς καὶ τῇ ἀπώλειᾳ ταύτης, ἐὰν αὕτη προῖλθεν ἐξ ἀμελείας ἢ δόλου αὐτοῦ. Βασ. (29.1) 45.

Ἀρθ. 175. Ὁ ἀνὴρ λόγῳ τῆς προικὸς εὐθύνεται διὰ δόλον καὶ ῥαθυμίαν περὶ ταύτην, διὰ τὴν εἰς τρίτον παράδοσιν αὐτῆς κατὰ διαταγὴν ἐκείνου, διὰ τὴν ἀποδοχὴν χρεώστου ἀπόρου καὶ διὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ προικοσυμφώνου, κὰν μὴ ἀληθὲς ᾖ, καὶ ὀφείλει ἐπιμέλειαν οἶαν καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις πράγμασι. Βασ. (29.1) 13, 15, 49, 84.

Ἀρθ. 176. Ὁ ἀνὴρ καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ εὐθύνονται διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς, ἐὰν παρῇλθε δεκαετία ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς προικὸς, δὲν ἀκούονται δέ, ἂν προτείνωσιν, ὅτι δὲν παρέλαβον τὴν προῖκα μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου. Ν. 100 κεφ. 1. § 1. καὶ κεφ. 2.

"Αρθ. 177. Ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ πωλήσῃ καὶ ὑποθηκεύσῃ τὴν διατετιμημένην προῖκα οὐχ ὅμως τὴν ἀδιατίμητον μετὰ ἢ ἄνευ συναινέσεως τῆς συζύγου. Βασ. (29. 6) 4. (29. 1) 119. Κωδ. (5. 13) 1. § 15.

Νομ. Πατρ. Οὐχὶ ὅμως τὴν ἀδιατίμητον. Κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας, ὁ μὲν ἀνὴρ οὔτε μόνος οὔτε συναινούσης τῆς γυναικὸς εἴτε ζωῆς ἢ ἀποθανούσης δύναται ἐκποιεῖν τὴν προῖκα, ἀλλ' ὀφείλει παραπέμπειν πρὸς τοὺς κληρονόμους ἐκείνης, ἡ δὲ γυνὴ μόνῃ μὲν οὐ δύναται τοῦτο ποιεῖν, γνῶμη δὲ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτι ζῶντος ἢ μετὰ θάνατον ἐκείνου, οὐδαμοῦ τῶν νόμων ἀπηγόρευται ἐξακονομεῖν τὴν ἑαυτῆς προῖκα κατὰ τὴν ἑαυτῆς βούλησιν, ὡς φαίνεται παρὰ τῷ ἱερῷ Ἀρμενοπούλῳ (4. 9)· ἐκεῖ γὰρ ἀπαγορεύει τῇ γυναικὶ μὴ δύνασθαι μόνῃν ποιεῖσθαι τὴν ἐκποίησιν τῆς προικῆς, οὐ κωλύει δ' αὐτὴν τοῦτο ποιεῖν μετὰ γνῶμην τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ζῶντος ἢ μετὰ θάνατον ἐκείνου, τοσοῦτον γὰρ μόνον ψησί, «πᾶσα γυνὴ ἐν τοῖς ἐξωπροίκοις καὶ τοῖς λεγάτοις χωρὶς τῆς προικῆς δύναται καὶ συναλλάττεσθαι καὶ χαρίζειν καὶ δωρεῖσθαι καὶ ἔρρωται πάντα», ὑπεξέειλεν οὖν ἐνταῦθα ὁ ἱερὸς νόμος μὴ δύνασθαι τὴν γυναῖκα ἐκποιεῖν ἄνευ γνῶμης τοῦ ἀνδρὸς, οὐκ ἀπηγόρευσε μέντοι τοῦτο πράττειν οὐδὲ

μετὰ γνῶμης τοῦ ἀνδρὸς οὐδὲ μετὰ θάνατον ἐκείνου. Γραμ. Πατρ. κατ' Αὐγούστον 1786.

Οἱ σύζυγοι οὐ δύνανται κατὰ τὸν νόμον ἐκποιῆσαι οὐδ' ἐνεχυρίσασθαι τὸ ἥμισυ τῆς προικισθείσης αὐτοῖς οἰκίας, ὀφείλουσι μάλιστα ἐξασφαλίσαι τὴν ἐν αὐτῷ οἰκήσιν τοῦ ἐναγομένου μέχρι τελευτῆς αὐτοῦ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 17 τοῦ 1865.

Ὁ νόμος κηρύσσει ἀναπαλλοτρίωτα τὰ ἀκίνητα προικῶν, συναινούσης δὲ καὶ τῆς γυναικὸς, ἐὰν πωληθῇ τοιοῦτον προικῶν, πάλιν δύναται ἵνα διεκδικηθῇ παρ' αὐτῆς. Ἀρμ. (4. 10) 35. Ἀπόφ. Μ. Σ. 4 τοῦ 1872.

Ὁ ἀνὴρ παραλαμβάνων τὴν προῖκα κατὰ τὸν νόμον ἐγγύς οὐκ ἀπαιτεῖται, ὀφείλει ὅμως διαχειριζόμενος ταύτην ἵνα φυλάττῃ ὡς ἱερὰν ὑπὸ τὴν ἀναπαλλοτρίωτον κυριότητα τῆς συζύγου του, ἀλλ' ὁ Α. δὲν ἐτίρησεν αὐτήν, καθόσον ὑποκύψας εἰς χρέη ὑπεθήκευσεν αὐτήν, ἀλλ' ἡ ὑποθήκευσις οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ ἀπαλλοτρίωσις τῆς προικῆς, τοῦτου ἕνεκα ὀρθὴν καὶ δίκαιον ἐστίν ἵνα ἐξασφαλίσῃ ταύτην πρὸς πρόληψιν τῆς ἐνδεχομένης ἀπαλλοτριώσεως αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 360 τοῦ 1899.

Νομ. Ε. Δ. Ἀδιατίμητον. Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Ν. μον. § 15 Κωδ. (5. 13). Βασ. 119. (29. 1), ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τοὺς συ-

διὰ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐκποιηθέντος προικῶν μετὰ τὸν περὶ μεταγραφῆς νόμον τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1856 (ἄρθ. 12) δὲν καθίστανται πλέον προικῶν. Ἀπόφ. Α. Π. 169 τοῦ 1869.

Διαρκοῦντος τοῦ γάμου ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ ἐκποίηση τοῦ προικῶν κτήματος καὶ ὁ σύζυγος ἐξασκεῖ τὰς ἀφορώσας εἰς αὐτὸ ἀγωγὰς τῆς συζύγου. Ν. 4 (23. 5) Β. 27. 6 § 84, Ν. 24 (25. 2) Ν. 3 § 1 (6. 2) Ν. 1 23. 5). Ἀπόφ. Α. Π. 152 τοῦ 1870.

Ἡ ἐκ μέρους τῆς συζύγου παραχώρησις πρὸς τρίτον προικῶν κτήματός της, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, πρὸς πληρωμὴν χρέους τοῦ συζύγου της, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν προικῶν ἀκινήτου εἶναι ἄκυρος, τὴν δ' ἀκυρότητα ταύτην καὶ σιωπώντων τῶν συζύγων, δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ὁ ἀπλοῦς κάτοχος τοῦ κτήματος, καίπερ μὴ παράγων ἐκ τῶν συζύγων αὐτῶν τὰ δικαιώματά του, διότι καὶ ὁ ἀπλοῦς κάτοχος δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος διὰ παραγραφῆς καὶ συμφέρον ἔχει ν' ἀποκρούσῃ τὴν περὶ κυριότητος ἀγωγὴν τῶν ἀντιδίκων του, ἀκύρου δ' ὄντος τοῦ τίτλου, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ περὶ ιδιοκτησίας του ἀξίωσις, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἀκυρότητα τοῦ τίτλου ἐξ ἰδίου αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ δικαιώματος τρίτου. Ἀπόφ. Α. Π. 353 τοῦ 1860.

Ἄρθ. 178. Τὰ διὰ προικῶν χρημάτων ἀγορασθέντα γίνονται προικῶν. Βασ. (29. 1) 21—23, 28—50.

Νομ. Περ. Ἀγορασθέντα. Ἡ ἐν λόγῳ οἰκία ἀγορασθεῖσα κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ χρημάτων τῆς προικὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ ἀνήκει εἰς αὐτήν, μόνῃ δ' ἡ ἐπικαρπία αὐτῆς ἀνήκει κατὰ νόμον εἰς τὸν ἐναγόμενον σύζυγον συνεστῶτος τοῦ γάμου διὰ τὰ βάρη αὐτοῦ. Ἀρμ. (4. 10) 27. Ἀπόφ. Μ. Σ. 24 τοῦ 1875.

Νομ. Ε. Α. Ἀγορασθέντα. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδ. τῶν § § 25 καὶ 33 Ἀρμ. (4. 10) τὸ ἀπὸ προικιμαίων χρημάτων ἀγοραζόμενον κτῆμα οὐκ ἔστι προικῶν, οὔτε τὸ ἀγοραζόμενον ἐκ χρημάτων προσερχομένων ἐκ τῆς πωλήσεως προικῶν ἀκινήτου, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡγοράσθη ἐκ χρημάτων, προσελθόντων ἐκ τῆς πωλήσεως προικῶν πραγμάτων, ἐπὶ τῇ προθέσει, ὅπως κατασταθῇ αὐτὸ προικῶν. Α. Π. 167 τοῦ 1851 καὶ 166 τοῦ 1858.

Τὸ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐκποιηθέντων προικῶν πραγμάτων παραχωρηθὲν κτῆμα, τοῦθ' ὅπερ ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει καὶ μετὰ τὸν συζύγον νὰ γίνῃται, Ν. 7 § 6 Π. (24. 1) καὶ Ν. 27 Π. (23. 3), λαμβάνει ἀμέσως μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου καὶ δυνάμει τοῦ νόμου τὴν ιδιότητα τοῦ προικῶν

κτήματος Ν. 27 Π. (23. 3) καὶ Ν. 9 Π. (23. 5), καθὼς δὲ τοιοῦτον, οὔτε νὰ ἐκποιηθῇ, οὔτε νὰ ὑποθηκευθῇ νομίμως δύναται Ν. 3 § 1 καὶ Ν. 9 § 3 Π. (23. 5), ἂν δὲ ἡ εἰς τὴν κυριότητα καὶ νομὴν τῆς συζύγου παραχώρησις τοῦ κτήματος δὲν εἴναι νόμιμος, καθὼς θεωρουμένη ἀπόδοσις τῆς προικὸς, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ὅπερ κατὰ κανόνα ὁ νόμος ἀπαγορεύει, καὶ ἐπομένως ἀκωλύτως δύναται ὁ σύζυγος ν' ἀνκαλέσῃ τὸ μέρος τοῦτο τῆς παραχωρήσεως καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν καὶ νομὴν τοῦ ἤδη προικίου, ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον δὲν ἄρκει πρὸς μετατροπὴν τῆς ιδιότητος τοῦ προικίου κτήματος. Ἀπόφ. Α. Π. 254 τοῦ 1860.

Ἀρθ. 179. Ὁ ἀνὴρ δύναται, συνεστῶτος τοῦ γάμου, νὰ μεταβάλῃ τὰ προικῶα χρήματα εἰς πράγματα ἀκίνητα καὶ τὰνάπαλιν, ἂν συμφέρῃ τῇ γυναικί. Βασ. (29. 1) 21—24.

Νομ. Πατρ. Ἄν συμφέρῃ τῇ γυναικί. Κατὰ τὸν νόμον τότε μόνον ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταλλαγὴ τῆς προικὸς, ὅταν αὕτη συμφέρῃ εἰς τὴν γυναῖκα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 98 τοῦ 1865.

Νομ. Ε. Α. Μεταβάλῃ. Ὁ σύζυγος δύναται ν' ἀνταλλάξῃ τὸ προικῶν κτῆμά του πρὸς ἄλλο, ἄρκει ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη νὰ ἦναι ἐπωφελὴς εἰς τὴν σύ-

ζυγόν του. Ν. 26 καὶ 27 Π. (23. 3) Ἀπόφ. Α. Π. 184 τοῦ 1861.

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς συνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ ἀδιατίμητος προῖξ μετατρέπεται εἰς διατετιμημένην, ἐπιτρέπεται, κατὰ τοὺς Ν. 26 [καὶ 37 Π. (23. 3)], ὅταν συμφέρῃ τῇ γυναικί. Ἀπόφ. Α. Π. 256 τοῦ 1881.

Ὅπως τηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ πώλησις προικίου ἀκινήτου, πωληθέντος ἐπὶ ἀντικαταστάσει δι' ἄλλου δοθησομένου ὑπὸ τοῦ συζύγου, ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως καὶ ἡ συνκίνεσις τῆς συζύγου. Ἀπόφ. Α. Π. 27 τοῦ 1846.

Ἐπὶ ἐκουσίας ἀνταλλαγῆς προικίου κτήματος, τὸ ἀντικατασταθὲν καθίσταται προικῶν, μόνον ἐὰν ἡ ἀνταλλαγὴ ἐγένετο συναινέσει τῆς γυναικὸς. Ν. 25, 26 καὶ 27 Π. (23. 3) Βασ. 21, 22 καὶ 23 (29.1). Ἀπόφ. Α. Π. 169 τοῦ 1869.

Κατὰ τὸν Ν. 26 Π. (23.3) § 5 Ἀρμ. (8. 4) δύναται συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ διατετιμημένη προῖξ νὰ γείνη ἀδιατίμητος καὶ τὰνάπαλιν, ἐὰν ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ὠφελῇ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ, κατὰ τοὺς Ν. 7. Π. (23. 4) καὶ 1, 29 καὶ 40 Π. (24. 3), δύναται νὰ γείνη ἡ μεταβολὴ αὕτη ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς γυναικὸς. Ἀπόφ. Α. Π. 251 τοῦ 1850.

Ἡ ἐπωφελὴς ὡς πρὸς τὴν σύζυγον ἀντικατάστασις τῆς προικὸς εἶναι πρᾶξις ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικῶν πραγμάτων, ὡς τοιαύτη δὲ συνεστῶτος τοῦ γάμου γενομένη δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ὑπὸ νόμου τοῦ ἀνδρὸς ὥστε ἡ σύμπραξις τῆς γυναικὸς κατ' αὐτὴν ὡς ὅλως περιττὴ δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ Ν. 2. πρ. Π. (2. 8), Ν. 13 § 2 Κωδ. (23. 5), Ν. 23 Π. (5. 12) ἐν συνδ. πρὸς τοὺς Ν. 26 καὶ 27 Π. (23. 3). Ἀπόφ. Α. Π. 41 τοῦ 1850.

Τὸ ἐναλλάττειν τὴν προῖκα συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐὰν τοῦτο συμφέρῃ τῇ συζύγῳ, καὶ μεταβάλλειν αὐτὴν ἀπὸ χρημάτων εἰς πρᾶγμα καὶ ἀπὸ πρᾶγμα εἰς χρῆμα, ρητῶς ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου (Ν. 22 καὶ 53 Βασ. (29. 1), ὅστις οὐδόλως περιορίζει τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐναλλαγὴ γίνεται πρὸς τρίτους, οὔτε ἡδύνατο ν' ἀνατρέψῃ τὴν διάταξιν ταύτην ἢ μηδεμίαν μετ' αὐτῆς σχέσιν ἔχουσα νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς αὐτῆς, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ οὐδ' ἰσχύει τανῶν ἡ νόμιμος καὶ προνομιοῦχος αὕτη ὑποθήκη ἄνευ ἐγγραφῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 288 τοῦ 1856.

Καὶ διαρκοῦντος τοῦ γάμου δύναται νὰ συστηθῇ προῖξ μετὰ τῶν συζύγων Ν. 1 πρ. Π. (23. 4), Ν. 1. 12 καὶ 18 Βασ. (29. 5), ἐπομένως καὶ κτῆμα

τοῦ συζύγου νὰ κατασταθῇ προικῶν ἀντὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πωληθέντος ἐτέρου ἀκινήτου τῆς συζύγου, περιελθούσης αὐτῇ ἐκ κληρονομίας τοῦ πατρὸς τῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 37 τοῦ 1873.

Ἡ ἀντικατάστασις προικῶν κτήματος δι' ἄλλου, ἢ γενομένη συνεστῶτος τοῦ γάμου ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πωλήσαντος τὸ προικῶν, εἶναι ἀνταλλαγὴ, διότι ὁ ἀνὴρ ἀντ' ἐκείνου, ὅπερ ἔλαβε καὶ διέθεσε, μεταβιβάζει εἰς τὴν κυριότητα τῆς γυναικὸς ἄλλο κτῆμα αὐτοῦ ἀντικαθιστάμενον ἀντὶ τοῦ προικῶν· τοιαύτη δὲ ἀνταλλαγὴ, ὅσαςκις συμφέρῃ τῇ συζύγῳ, ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Ν. 26 (23. 3), ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ ζήτημα, ἐν ἡ προικοδοσία ἐγένετο διὰ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. Ἀπόφ. Α. Π. 101 τοῦ 1854.

Κατὰ τοὺς Νόμους 26 καὶ 27 Π. (23. 3), διαρκοῦντος τοῦ γάμου ἐπιτρέπεται ἡ ἀντικατάστασις ἢ ἀνταλλαγὴ προικῶν κτήματος δι' ἐτέρου τῆς κυριότητος τοῦ συζύγου, ὅταν ἡ ἀντικατάστασις ἀποβαίῃ ὠφέλιμος εἰς τὴν σύζυγον, τὸ δὲ ἀντικατασταθὲν κτῆμα καθίσταται προικῶν καὶ οὐδεμία διάκρισις γίνεται μετὰ τὸ διατετιμημένον καὶ μὴ προικῶν κτήματος, οὐδ' ἀπαγορεύεται ἡ ἀντικατάστασις προικῶν κτήματος μὴ διατετιμημένου. Ἀπόφ. Α. Π. 299 τοῦ 1861.

Ἐὰν ὁ σύζυγος μεταβιβάσῃ εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τῆς συζύγου του τὴν ἀντὶ τῆς δαπανηθείσης προικός της ἀντικατασταθεῖσαν οἰκίαν του, χωρὶς οὐδὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς νὰ ἐπιφυλάξῃ, δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ὅπως θεωρηθῇ ἡ ἀντικατάστασις ὡς ἐπιστροφή τῆς προικός διαρκοῦντος τοῦ γάμου, ἣν ὁ νόμος ἀπαγορεύει, διότι τὸ ἀντικατασταθὲν κτῆμα δυνάμει τοῦ νόμου καθίσταται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν προικῶν (Ν. 27 Π. (23 3) καὶ ὁ σύζυγος, ὡς κύριος τῶν καρπῶν τοῦ προικίου ἀκινήτου Ἀρμ. § 27. (4. 10), δι' οὐδεμιᾶς ἀντιθέτου ὁμολογίας ὑποχρεοῦται ἢ βλάπτεται αὐτὸς οὗτος ἢ οἱ δανεισταὶ του, δυνάμενοι νὰ ἐξασκήσωσι τὰ δικαιώματά του· ἄρα καὶ ἂν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ συμβολαίου εἶναι ἀνίσχυρον, ἡ ἀντικατάστασις ὅμως ἔχει κῦρος καὶ δὲν μεταβάλλεται ἀπολύτως, ὡς ἐκ τοῦ μὴ νομίμου μέρους τῆς παραχωρήσεως, εἰς ἀπόδοσιν προικός. Ἀπόφ. Α. Π. τοῦ 1861.

Οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει, ὅτι πρὸς ἀντικατάστασιν προικίου κτήματος ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἄδεια, τοῦ Ν. 26 Π. (23 3) ἐπιτρέποντος ῥητῶς τὴν συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀνταλλαγὴν τῶν προικίων κτημάτων πρὸς ὄφελος τῆς συζύγου, χωρὶς νὰ διατάσῃ τι περὶ δικαστικῆς ἀδείας. Ἀπόφ. Α. Π. 8 τοῦ 1865.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν Ν. 25, 26 καὶ 27 Π. (23 3), πρὸς ἀντικατάστασιν προικίου ἀκινήτου ἀπαιτεῖται ἀνταλλαγὴ καὶ συνεπῶς νὰ ὑπάρξῃ περὶ τοῦτο συμφωνία μεταξὺ τῶν συζύγων καὶ τὸ εἰς ἀνταλλαγὴν ληφθὲν νὰ παραδοθῇ τῷ συζύγῳ ὡς κυρίῳ τῆς προικός· ἐὰν ὅμως ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως προικίου πράγματος, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ ἐκποιήσεως ἐκ μέρους τῆς συζύγου, τὸ ληφθὲν ἀντάλλαγμα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ προικῶν καὶ ὡς τοιοῦτον ἀναπαλλοτρίωτον. Ἀπόφ. Α. Π. 161 τοῦ 2865.

Ὁ νόμος ἐπιτρέπει νὰ γείνη ἀντικατάστασις τῶν προικίων ἀκινήτων μόνον δι' ἄλλων ἀκινήτων, οὐχὶ δὲ διὰ χρημάτων, διότι ἡ τοιαύτη ἀντικατάστασις θεωρεῖται ἀπαλλοτρίωσις τοῦ προικίου, ἣτις ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἀπόφ. Α. Π. 5 τοῦ 1866 καὶ 158 τοῦ 1890.

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἡ ἀδιατίμητος προῖξ μετατρέπεται εἰς διατετιμημένην καὶ τἀνάπαλιν, ἐπιτρέπεται παρὰ τῶν Ν. 26 καὶ 28 Π. (23. 3), ὅταν ἡ μετατροπὴ αὕτη γίνηται πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὴν ὠφέλειαν τῆς συζύγου, ἀδιαφόρως ἂν τὸ προικῶν πρᾶγμα εἶναι κινήτῳ ἢ ἀκινήτῳ, ἐπομένως τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐκθέσῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του τοὺς λό-

γους, τοὺς πείσαντας αὐτό, ὅτι πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐγένετο ἡ μετατροπὴ. Ἀπόφ. Α. Π. 355 καὶ 466 τοῦ 1866.

Μεταξὺ συζύγων συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιτρέπεται ἡ περὶ ἀνταλλαγῆς τοῦ προικῶντος κτήματος συμφωνία, ἀπαγορεύεται δὲ ὅταν ἡ ἀνταλλαγή ἀποβαίνει πρὸς βλάβην τῆς γυναικὸς (Ν. 25 καὶ 27 Π. (23. 3), ἄρα ὁ ζητῶν τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς ἔνεκα βλάβης ὀφείλει νὰ φέρῃ τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόδειξιν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεώς του. Ἀποφ. Α. Π. 3 τοῦ 1861.

Ἡ ἀνταλλαγή προικῶντος πρὸς ἄλλο κτῆμα ἐπιτρέπεται, ἐὰν συμφέρῃ τῇ γυναικί, Ν. (26 καὶ 27 Π. (23. 3), πρὸς ἐξακρίβωσιν δὲ τούτου δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία ἀμφοτέρων τῶν ἀνταλλασσμένων κτημάτων, ἄλλως ἡ ἀνταλλαγή εἶναι ἄκυρος. Ἀπόφ. Α. Π. 152 τοῦ 1870 καὶ 114 τοῦ 1878.

Καὶ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι τὸ προικῶν ὑπερβαίνει πολὺ τὴν τοῦ εἰς ἀνταλλαγὴν δοθέντος ἀξίαν ἀποδεικνύεται τὸ ἐπιβλαβὲς τῆς ἀνταλλαγῆς, τὸ καθιστῶν ἄκυρον καὶ μὴ οὔσαν αὐτήν, κατὰ τοὺς Ν. 26 καὶ 27 Π. (23. 3), καὶ Βασ. (29. 1) Ν. 42 Π. (41. 3), καθ' οὓς ἡ ἀνταλλαγή ἰσχύει ὅτε χρήσιμος καὶ συμφέρουσα τῇ γυναικί ἐστίν. Ἀπόφ. Α. Π. 62 τοῦ 1862 καὶ 412 τοῦ 1866.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ νόμου 26 Π. (23. 3), καθ' ὃν ἐπιτρέπεται ἡ διαρκοῦντος τοῦ γάμου μετατροπὴ τῆς προικὸς ἀπὸ χρημάτων εἰς πράγματα καὶ ἀπὸ πραγμάτων εἰς χρήματα, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἔσσεται αὕτη ἐπωφελὴς εἰς τὴν γυναῖκα, εἶναι, ὅτι ἡ τοιαύτη μετατροπὴ ἐπιτρέπεται, ὅταν ἡ γυνὴ ἐξασφαλισθῇ, δι' ἄλλου ἀκινήτου ἔστω καὶ ἀγορασθέντος διὰ τῶν χρημάτων τοῦ διατιμηθέντος, διότι τότε μόνον ἡ οὕτω πως γενομένη μετατροπὴ δύναται νὰ εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὴν γυναῖκα, ἥς οὐδαμῶς προστατεύονται τὰ συμφέροντα διὰ τῆς ἀπλῆς ἀπαιτήσεως, ἣν ἔχει κατὰ τοῦ λαβόντος εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ τὸ διατιμηθὲν προικῶν καὶ ἐκποιήσαντος αὐτὸ συζύγου. Ἀπόφ. Α. Π. 158 τοῦ 1890.

Ἡ συμβολαιογραφικὴ ὁμολογία τῆς συζύγου, δι' ἣς ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ προικῶν κτῆμα περιῆλθεν εἰς τὸν σύζυγον τῆς δι' ἀνταλλαγῆς ἰσχυρᾶς δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης παραβλαπτόμενα προικῶν δικαιώματα τῆς γυναικὸς, ὡς γενομένη πρὸς ἰδίαν βλάβην καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ συζύγου τῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 62 τοῦ 1869.

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα Ρωμαϊκὸν καὶ Βυζαντινὸν νόμον μὴ καταργηθέντα δι' οὐδενὸς μεταγενεστέρου νόμου, ἐπ' ἀνταλλαγῆς, ἐὰν ἀλλότριον δοθῇ, οὐ γίνεται ἀνταλλαγή, ὁ δὲ παραδοὺς εἴτε διὰ τὸ διαφέρειν

ἐνάγει, εἴτε πρὸς ἀνάληψιν τοῦ ὅπερ παρέδωκε. Ν. 1 § 3. καὶ 4 Π. (19. 4) Β. Ν. 12 (2. 3). Ἀπόφ. Α. Π. 146 τοῦ 1880.

Ἀρθρ. 180. Ἡ γυνὴ δύναται, δινεσθῶτος τοῦ γάμου, **ν' ἀναλάβῃ τὴν προῖκα αὐτῆς**, εἰς τὰς ἐξῆς μόνον περιπτώσεις· ἢτοι ἵνα διαθρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἰδίους, ἵνα ἀγοράσῃ ἀγρὸν ἐπιτήδειον, ἵνα διαθρέψῃ τὸν ἐξούριστον πατέρα ἢ τὸν ἄνδρα ἢ τοὺς ἀδελφοὺς πενομένους Βασ. (28.8) 20 καὶ 24, (29.1) 64· κατὰ συνέπειαν ἢ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν γυναῖκα ἐπιστροφὴν τῆς προικὸς θεωρεῖται ἄνομος ἐκτὸς εἰς τὰς ἄνωθι ὀριζομένας περιπτώσεις.

Νομ. Πατρ. Κατὰ τὴν τοῦ γάμου διάρκειαν ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιστροφὴ τῆς προικὸς πρὸς τὴν γυναῖκα θεωρεῖται ἄνομος, ἐκτὸς μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων εἰδικῶν περιπτώσεων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 80 τοῦ 1887.

Νομ. Ε. Α. ἐξῆς περιπτώσεις. Κατὰ τὴν § 1 Ἀρμ. (4. 9) «συνεστῶτος τοῦ γάμου τῇ μὴ ἀπολύσει γαμετῇ δύναται ἡ προῖξ ἐκ τούτων καταβάλλεσθαι τῶν αἰτιῶν, ὅσον ἵνα ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἰδίους θρέψῃ, ἵνα ἀγρὸν ἐπιτήδειον ἀγοράσῃ κτλ» ἐκ δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν. 21 Π. (24. 3) συνάγεται ἀναγκαιώς,

ὅτι ἡ νουνεχὴς καὶ μὴ ἀπολλύουσα σύζυγος δύναται, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προσδιωρισμένας περιπτώσεις, καὶ νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς προικὸς, διότι ἄλλως ἡ πρὸς τὸν σύζυγον καταβολὴ αὐτῆς ἤθελεν ἀποβαίνει ματαία καὶ ἀνωφελής, ὅσαις διὰ τῆς ἀπλῆς διαχειρίσεως τῆς προικὸς δὲν ἡδύνάτο νὰ πληρωθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἡ δὲ διάταξις τοῦ Ν. 29 Κώδ. (5. 12) δὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς εἰρημένους περιπτώσεις, ἀλλὰ, κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα αὐτῆς, εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν «ἡ γυνὴ ἄπορον ὄρῃ τὸν ἄνδρα», καὶ ἔνεκα τούτου δὲν λαμβάνει εἰμὴ μόνον τὴν διαχείρισιν τῆς προικὸς. Ἀπόφ. Α. Π. 20 τοῦ 1843.

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀστ. δικ. Βασ. (20. 28) 8 καὶ 69 § 1 (29. 1), καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ προῖξ τῇ γυναικὶ καλῶς καταβάλλεται ἐπὶ τῇ προνοήσασθαι παίδων ἢ ἀδελφῶν ἢ γονέων πενομένων· κατὰ δὲ τὰς ρωμαϊκὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ δικαίου Ν. 20 Π. (24. 3) καὶ Ν. 73 § 1 Π. (23. 3) τὸ προνοήσασθαι δὲν ἀναφέρεται εἰς μόνην τὴν διατροφὴν τοιούτων συγγενῶν, ἀλλ' ἐν γένει εἰς τὴν περίθαλψιν καὶ ἀντίληψιν αὐτῶν· ὅθεν προδήλως ὑπάγεται εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τούτου καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ προῖξ ἀποδίδεται εἰς τὴν σύζυγον, ἵνα δαπανήσῃ αὐτὴν εἰς τὰ πρὸς ὑπανδρείαν τῆς κοινῆς θυ-

γατρός αναγκαῖα, ὅταν ἄλλως κινδυνεύῃ νὰ διαλυθῇ
προϋπάρχουσα αὐτῆς μνηστεία. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον,
εἰ ὁ σύζυγος ἐγχειρίσῃ τὸ προικῶν εἰς τὴν σύζυ-
γον, αὕτη δὲ δαπανήσῃ τοῦτο μόνον ἐπὶ τινι τῶν
ἀνωτέρω σκοπῶν, ἢ συμπράξῃ μετ' αὐτῆς καὶ ὁ σύ-
ζυγος κατὰ τὴν τοιαύτην διάθεσιν τοῦ προικῶν κτή-
ματος, ἀφοῦ καὶ ἡ ὑπὸ μόνου τοῦ συζύγου διὰ λο-
γαριασμὸν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς γυναικὸς γε-
νομένη τοιαύτη διάθεσις τῆς προικὸς ὑπεβλήθη ἐπί-
σης εἰς τοὺς παρατεθέντας ὁρισμοὺς (σχόλιον Δω-
ροθέου εἰς τὸ ἐδ. 20 τῶν Βασ). ὅθεν, κατὰ τοὺς ἀν-
τιθέτους ὁρισμοὺς, ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς συμπράξις τοῦ
συζύγου, πρὸς τινὰ τῶν ἐκτεθέντων σκοπῶν γενομένη
ἐκποίησης εἶναι ἔγκυρος καὶ δὲν δύναται νὰ προσ-
βληθῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου, μὴ ἔχοντος οὐδεμίαν ἐνεκα
τοιούτων προικῶν πραγμάτων εὐθύνην, οὔτε ἀπι-
τεῖται, ἵνα θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ τοιαύτη ἐκποίησης
ὡς πρὸς τὸν τρίτον τὸν παρὰ τῆς γυναικὸς τυχόν
ἀποκτήσαντα τὸ προικῶν, νὰ δαπανηθῇ ἀληθῶς ἢ
ἀξία τοῦ προικῶν εἰς τὸν ὑπὸ τῶν συζύγων κατὰ
τὴν ἐκποίησιν ὁμολογηθέντα σκοπὸν, ἀλλ' ἐὰν παρα-
λειφθῇ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἡ τοιαύτη χρῆσις τῆς ἀ-
ξίας ἔχει κατ' αὐτῆς ὁ ἀνὴρ τὴν ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ
δοθέντος σχετικὴν ἄγωγὴν (condictio ob causam
datorum), ἐὰν δὲ εἰς τὴν παράλειψιν συντελέσῃ καὶ

ὁ ἀνὴρ οὐδεμίαν ἐκ τῆς ιδίας αὐτοῦ ἀπιστίας κατὰ
τοῦ τρίτου δύναται νὰ παραγάγῃ ὠφέλειαν. Ἀπόφ.
Α. Π. 230 τοῦ 1853.

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, Ἀρμ.
§ 1 (4. 12), Ν. 73 § 1. Ν. 85 Π. (23. 3) Βασ. (29.
1) 69. Ν. 20, καὶ 24 πρ. Π. (24. 3), καὶ συνεστῶ-
τος τοῦ γάμου ἡ προῖξ τῇ γυναικὶ καλῶς καταβάλλ-
εται ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων ἢ ἐπὶ τῷ τὸν
ἴδιον ἄνδρα πενόμενον θρέψαι, κατὰ δὲ τὰς πηγὰς
τοῦ Ρωμ. Δικαίου τὸ προνοήσασθαι δὲν ἀναφέρεται
εἰς μόνην τὴν διατροφὴν τοιούτων συγγενῶν, ἀλλ'
ἐν γένει εἰς τὴν διατροφὴν καὶ ἀντίληψιν αὐτῶν, ἐκ
τοῦ σκοποῦ δὲ τῶν νόμων τούτων καὶ ὡς ἐκ τῆς ρη-
τῆς διατάξεως τοῦ Ν. 21 Π. (24. 3) Β. (28. 21). 5
γίνεται δι' ὅλον, ἔπεται ἀναγκαίως, ὅτι ἡ νουνεχὴς
καὶ μὴ ἄσωτος σύζυγος δύναται, κατὰ τὰς διαλη-
φθεῖσας περιπτώσεις, νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος
τῆς προικὸς, διότι ἄλλως ἡ πρὸς αὐτὴν καταβολὴ
τῆς προικὸς ἤθελεν ἀποβῇ ματαία καὶ ἀνωφελής,
ὅσῳκις διὰ τῆς ἀπλῆς διαχειρίσεως αὐτῆς δὲν ἡδύνα-
το νὰ πληρωθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου. Ὑπάγεται δὲ
εἰς τὴν ἐννοιαν τῶν ἀνωτέρω νόμων ἡ ἀνάγκη συ-
νέψεως θανείου ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς προικῶν οἰκίας,
ἵνα πληρωθῶσι χρεὲς τοῦ συζύγου, δι' ἃ ἐπίκειται ἡ οἰ-
κτικὴ αὐτοῦ χράτησις, καὶ ἵνα διατραφῇ ἡ οἰ-

χογένειά του καὶ ἐκπαιδευθῶσι τὰ τέκνα του. Ἀπόφ. Α. Π. 24 τοῦ 1865.

Ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἐν γένει τῆς ἐκποιήσεως καὶ ἐπομένως τῆς ὑποθήκεύσεως τοῦ προικώου ἀκινήτου, ἐν γνῶσει πάντων καὶ μόνον ἐξαιρετικῶς, ὡς εἴρηται, εἰς περιστάσεις τοῖς πᾶσι συγκεκριμένως μὴ γνωστάς, καθ' ἃς δύναται νὰ εὐρεθῇ ἐκτάκτως οἰκογένειά τις, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐκποιήσεως, ἔπεται ἀναγκαίως, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι εἶναι ἐντελῶς καὶ προδήλως ἐλευθέρη καὶ ἀπηλλαγμένη ἀμφισβητήσεως ἢ ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν ἐπιχειρουμένη ἐκποίησης ἢ ὑποθήκευσις τοῦ προικώου ἀκινήτου παρὰ τῶν συζύγων, ἀφοῦ κατὰ νόμον δὲν ἀρκεῖ ἵνα ἀσφαλίσῃ τοὺς τρίτους ἢ ἀπλὴ τῶν συζύγων ὁμολογία τῆς προτεινομένης ἀνάγκης (Πολ. Δικ. 264 καὶ 679), καὶ ἀφοῦ δύναται καὶ παρ' αὐτῶν τῶν συζύγων νὰ ζητηθῇ ἡ ἀκύρωσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ προικώου, ἂν ἀποδείξωσι μετὰ ταῦτα, ὅτι οὐχὶ διὰ πραγματικὴν, ἀλλὰ διὰ πλαστὴν ἀνάγκην ἐγένετο αὕτη, ὅθεν νομίμως ζητεῖται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἡ ἄδεια πρὸς ἀπαλλοτριώσιν, καίπερ μὴ ὑπαρχούσης ἀμφισβητήσεως, διότι αὕτη τεκμαίρεται ὑφισταμένη σιωπηρῶς ἐκ τοῦ δισταγμοῦ, ὃν ἔχουσιν οἱ τρίτοι νὰ προβῶσιν εἰς ἀγορὰν ἢ ὑποθήκευσιν τοῦ προικώου κτήματος.

μετὰ προηγουμένην ἔρευναν· δὲν εἶναι δὲ ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι μὴ ὑπαρχούσης ἀμφισβητήσεως δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τὸ Δικαστήριον τῆς τοιαύτης αἰτήσεως, ἀλλὰ τοῦναντίον διὰ τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰς καθιερουμένας ὑπὸ τῶν ἀρθ. 1080, 1087, 1088, 676 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ. ὁφείλει νὰ ἐπιληφθῇ καὶ νὰ διατάξῃ τὰς δεούσας ἀποδείξεις, ὅπως μὴ οἱ αἰτοῦντες στερηθῶσι πλαγίως τῆς χρήσεως δικαιώματος ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ νόμου. Ἀπόφ. Α. Π. 24 τοῦ 1865.

Ἐὰν προικῶν κτῆμα δοθῇ τῇ συζύγῳ ὑπὸ τοῦ συζύγου ἐν πενίᾳ διατελοῦντος πληρεστάτῃ, ἵνα πωλήσῃ αὐτὸ καὶ ἐκ τοῦ τιμήματος διαθρέψωσιν ἑαυτούς καὶ τὰ τέκνα των, οὐδεμία κατὰ νόμον Ν. 73 § 1 Π. (23. 3) καὶ Β. (29. 1) 69. § 1 ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκποιήσεως καὶ τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας· ἀρκεῖ δὲ μόνον, ἵνα ἡ πώλησις ᾖ ἰσχυρά, νὰ ὑφίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς διατροφῆς καὶ διατηρήσεως τῆς οἰκογενείας ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ προικώου ἀκινήτου καὶ ἡ λαμβάνουσα τὴν προῖκα γυνὴ νὰ μὴ ᾖ ἄσωτος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ διὰ μέρους τοῦ τιμήματος γενομένη πληρωμὴ χρέους τοῦ συζύγου οὐδόλως δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν γενομένην πώλησιν, ἀλλὰ μόνον ἀγωγὴν κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου παρέχει τῇ συ-

ζύγω ἐπὶ καταβολῇ τοῦ πληρωθέντος διὰ τὸ χρέος ποσοῦ. Ἀπόφ. Α. Π. 367 τοῦ 1867.

Ἀφοῦ οἱ Ν. 20 Π. (24. 3) καὶ 73 καὶ 85 (23. 3) ἐπιτρέπουσι τῷ συζύγῳ συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν σύζυγον τὸ προικῶν ἀκίνητον, ἵνα διὰ τῆς ἐκποιήσεως αὐτοῦ διακτρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τὴν οἰκογένειαν, ἔπεται ὅτι ὑπαρχούσης τοιαύτης ἀνάγκης δύναται νομίμως τὸ προικῶν κτῆμα νὰ ὑποθηκευθῇ, διότι ἡ ὑποθήκη τοῦ κτήματος, ὅσον ἐπαχθῆς καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δὲν δύναται τὸ πολὺ ν' ἀπολήξῃ εἰμὴ εἰς τὴν ἐκποίησιν αὐτοῦ. Ἀπόφ. Α. Π. 267 τοῦ 1871.

Ὁῦδείς τῶν ἐν ἰσχυρῇ νόμων ἀποφαίνεται ὑποχρεωτικὸν διὰ τὴν γυναικα, καὶ δι' ὑποθηκεύσεως καὶ ἐκποιήσεως τῶν προικῶν αὐτῆς ἀκινήτων κτημάτων, δάνειον ἢ ἔγκυρον τὴν πρὸς αὐτήν, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀπόδοσιν τῶν προικῶν ἀκινήτων τῆς, ὅπως ἀπαλλαγῇ ὁ σύζυγος τῆς προσωπ. κρατήσεως. Ἀπόφ. Α. Π. 226 τοῦ 1878.

Ναὶ μὲν τὸν ἄνδρα βαρύνουσιν αἱ ἐκ τοῦ γάμου ἀνάγκαι, δὲν ἔπεται ὁμως ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ὑποθήκευσις προικῶν ἀκινήτου καὶ τὸ δι' αὐτῆς ἐξασφαλιζόμενον δάνειον τῆς συζύγου εἶναι ἄκυρον ὡς πρὸς τὴν γυναικα, ὅταν ἐγένοντο, ὅπως χρησιμεύσωσι τὰ ληφθέντα χρήματα πρὸς διατροφήν πενόμενου συζύ-

γου καὶ τῆς οἰκογενείας τῆς γυναικὸς καὶ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνδρός τῆς ἐκ τῶν φυλακῶν, διότι κατὰ τοὺς Ν. 73 Π. (23. 3) καὶ Ν. 20 Π. (24. 3) ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιστροφή καὶ ἐκποίησης τῆς προικὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς (ἐπομένως καὶ ἡ ὑποθήκευσις τοῦ προικῶν κατὰ μείζονα λόγον), ὅπως διαθρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τοὺς οἰκείους καὶ τὸν πενόμενον σύζυγον ἢ ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐξορίας. Ἀπόφ. Α. Π. 384 τοῦ 1880.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ δανειστοῦ, ὅτι τὸ πρὸς τὴν σύζυγον δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ προικῶν κτήματος συνέστη, ὅπως αὕτη διαθρέψῃ ἑαυτήν, τὸν πενόμενον σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τῆς, καίπερ μὴ περιεχόμενος ἐν τῷ συμβολαίῳ, δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, μηδενὸς ὑποχρεουμένου, κατὰ νόμον, εἰς προαπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του. Ἀποδεικνυμένου δὲ τούτου, ἰσχυροποιεῖται τὸ ἐκτελούμενον συμβόλαιον κατὰ τοὺς Ν. 73 Π. (23. 3) καὶ 20 Κώδ. (24. 3), καθ' οὓς ἐπιτρέπεται ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ ἡ τοῦ προικῶν ἀδιατιμότης, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐπιστροφή τῇ συζύγῳ καὶ ἐκποίησις αὐτοῦ. Ἀπόφ. Α. Π. 225 τοῦ 1881.

Κατὰ τὸν νόμον 20 Π. 24. 3) καὶ Ν. 73 § 1 Π. (23. 3) συνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ προῖξ καλῶς ἀποδίδεται τῇ γυναικὶ ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων

καὶ λοιπῶν συγγενῶν. Τὸ δὲ προνοήσασθαι δὲν ἀναγεται μόνον εἰς τὴν διατροφὴν, ἀλλ' ἐν γένει καὶ εἰς τὴν τῶν συγγενῶν περίθαλψιν καὶ ἀντιλήψιν. Ἀπόφ. Α. Π. 230 τοῦ 1853 καὶ 24 τοῦ 1865.

Εἰς τὴν περίθαλψιν δὲ ταύτην προδήλως περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀποκατάστασις τοῦ τέκνου διὰ τινος ἐπαγγέλματος, ὅταν ἄλλως δὲν ᾔναι ἐφικτὴ ἡ τοιαύτη ἀποκατάστασις. Ἀπόφ. Α. Π. τοῦ 1856.

Καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ μὴ ἀπορροῦντος τοῦ συζύγου, καλῶς τῇ γυναικὶ καταβάλλεται ἡ προῖξ αὐτῆς ἐπὶ τῷ παρσχέῃν βοήθειαν ἰδίους τέκνοις Ν. 20 Π. (24. 3) Βασ. (8. 28) 8, ἅρα ἔγκυρος τυγχάνει ἡ παρ' αὐτῆς καὶ δι' ἐπιβαρύνσεως προικῶν της κτήματος σύστασις προικὸς τῆς θυγατρὸς της. Ἀπόφ. Α. Π. 436 τοῦ 1878.

Κατὰ τὴν Νεαράν 22 καὶ 39 ἡ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιστροφὴ τῆς προικὸς εἰς τὴν σύζυγον δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένας περιπτώσεις. Κατὰ δὲ τὸν Ν. 20 Π. (24. 9) Βασ. 20 (28. 8) ἐπιτρέπεται μὲν ἡ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιστροφὴ τῆς προικὸς εἰς τὴν γυναῖκα ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων ἢ ἀδελφῶν ἢ γονέων πενομένων, πρόδηλον ὅμως καθίσταται ἔκ τε τοῦ γράμματος τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ν. 73 § 1 Π. (23. 3)

Βασ. 69 § 1 (29. 1), ὅτι ἀναγκαῖα προϋπόθεσις τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης διατάξεως εἶναι ἡ ἀπορία τῶν εἰρημένων προσώπων καὶ ἐν γένει ἡ ἑλλειψις ἄλλων πρὸς περίθαλψιν αὐτῶν μέσων. Ὁ δὲ Ν. 24 Π. (23. 4) παρκατατεύεται περὶ συμφωνίας μεταξὺ τῶν συζύγων ἀφορώσης εἰς παρακράτησιν τῆς προικὸς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς χάριν ἐνὸς ἢ πλειόνων τέκνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γάμου γεννηθέντων, παρακράτησιν, ἥτις προϋποθέτει τὴν λύσιν τοῦ γάμου, οὐχὶ δὲ τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου πρὸς προίκισιν κοινῆς θυγατρὸς. Ἀπόφ. Α. Π. 112 τοῦ 1892.

Ἐκ τῶν Ν. 30 Κώδ. (5. 12) καὶ 117. Βασ. (29. 1) συνάγεται, ὅτι ἡ σύζυγος ἔχει καὶ διαρκούντος τοῦ γάμου κυριότητα ἐπὶ τῶν προικῶν, ἀλλ' ἀρροῦσαν, ἀναζῶσαν δ' αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λύσει τοῦ γάμου, ἐπομένως ἡ σύζυγος δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ τὰ δι' ἀνταλλαγῆς καταστάντα προικῶα, ἅμα λυθέντος τοῦ γάμου, μὴ ἀπαιτουμένης ἐπὶ τούτῳ παραδόσεως τῶν προικῶν. Ἀπόφ. Α. Π. 82 τοῦ 1846, 169 τοῦ 1869 καὶ 37 τοῦ 1873.

Ἀρθ. 181. Ἡ γυνὴ δύναται μετὰ τὴν διάλυσιν νὰ διεκδικῇ τὰ διασωζόμενα προικῶα πράγματα, ἅτινα ὁ ἀνὴρ ἐπώλησε συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐκτὸς ἐὰν παρήλθον 40 ἔτη ἀπὸ

τῆς διαλύσεως μὲν τοῦ γάμου, ἂν ὁ ἀνὴρ ᾖναι εὐπορος, ἀπὸ τοῦ καιροῦ δὲ τῆς ἀπορίας του, ἂν ᾖναι ἄπορος. Βασ. (29. 1) 117.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς.

Ἄρθ. 182. Ἀγωγή τῆς γυναικὸς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς εἶναι παράνομος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐκτὸς μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ 180 ἄρθρου.

Νομ. Πατρ. Ἰδὲ Ἄρθ. 180 σημ.

Ἄρθ. 183. Ἀνὴρ ἀποδίδων τὴν προῖκα εἰς τὴν γυναῖκα συνεστῶτος τοῦ γάμου εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 180 ὀφείλει αὖθις ν' ἀποδώσῃ ταύτην τοῖς δικαιούχοις κατὰ τὰ κάτωθι ρηθισόμενα. Βασ. (28. 9) 1.

Νομ. Πατρ. Ὄφειλει αὖθις. Ὁ ἐναγόμενος οὐδὲν ἥττον εὐθύνεται εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ρηθέντος προικίου ποσοῦ ὅπερ διατείνεται ὅτι ἐδώρησε τῷ πενθερῷ αὐτοῦ εἴτε τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ αὐτοῦ. Ἀρμ. (4. 11) 3 καὶ 4. Βασ. (28. 8) 63. Ἀπόφ. Μ. Σ. 24 τοῦ 1879.

Ἄρθ. 184. Λυομένου τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου ἄνευ ὑπαιτιότητος τῆς γυναικὸς καὶ μὴ ὑπάρχοντων τέκνων, ὁ ἀνὴρ καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ ὁ κληρονόμος του ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὴν προῖκα, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, εἰς τὴν αὐτεξουσίαν γυναῖκα ἢ τοὺς κληρονόμους της ἢ ἂν ᾖναι ὑπεξουσία εἰς ταύτην καὶ τὸν πατέρα της· ἂν δ' ὑπάρχῃ συμφωνία, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ταύτην τῷ μεθ' οὗ συνεφώνησε τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς οἰωδῆποτε προικοδότῃ. Βασ. (28. 8) 2, 3, 22 καὶ 39. § 3 (29. 1) 118 καὶ 119.

Ἐν ἀρνήσει ἀποδόσεως ἐνάγεται διὰ τῆς *actio ex stipulato*. Βασ. (28. 8) 22. § 12, 27. 73.

Νομ. Πατρ. Ν' ἀποδώσῃ τὴν προῖκα. Ὁ ἀνὴρ γενόμενος ὑπαίτιος τῆς διαζεύξεως οὐχὶ μόνον ὑποχρεοῦται ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῆς προικὸς, ἀλλ' ὑποβάλλεται συνάμα καὶ εἰς διαφόρους χρηματικὰς ποινὰς ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν κοινῶν αὐτῶν τέκνων, ἐὰν ὑπάρχωσιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 16 τοῦ 1865.

Λυθέντος τοῦ γάμου ἀναιτίως τῆς γυναικὸς ἢ προῖξ ἐπιστρέφεται ταύτῃ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1872.

Ἡ προῖξ πάντοτε μετὰ θάνατον οἰουδῆποτε τῶν

συζύγων επανέρχεται, σώα αποδιδόμενη, τοῖς ἐπωσδήποτε δικαιοῦχοις, χωρὶς νὰ συμψηφίζηται ποσῶς μετὰ τῆς λοιπῆς τοῦ ἀποθιώσαντος συζύγου περιουσίας. Πρακτ. Ι. Σ. τῆς 14 Ὀκτωβρ. 1872.

Ἐν περιπτώσει λύσεως τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου ἄνευ ὑπαιτιότητος τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ ὑποχρεοῦται εἰς ἐπιστροφὴν τῆς προικὸς, ἀπορριπτέας δ' ἐστὶν ὁ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, διότι ἡ διάταξις ἦν ἐπικαλεῖται (*Αρμ. 4. 1v) 14) οὐδὲως ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα, καθὼς ἀφορῶσα ἀπλῶς εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ γυνή, δ' αἰσχυρομένη εὐλόγως ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, δικαιουται ἵνα λάβῃ τὴν προῖκα αὐτῆς, προηγεῖται δ' ἡ 13 διάταξις, καθ' ἣν ὁρίζονται ῥητῶς αἱ αἰτίαι δι' ἃς ἡ γυνή στερεῖται τῆς προικὸς καὶ ἐξ ὧν οὐδεμία ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἐν ᾗ ὑπαίτιος κυρίως τῆς τοῦ γάμου λύσεως ἐστὶν ὁ ἐναγόμενος ἕνεκα τῆς ἐπιτοσαυτὰ ἔτη ἐγκαταλείψεως τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 17 τοῦ 1878.

Ἐν περιπτώσει λύσεως τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου ἄνευ ὑπαιτιότητος τῆς γυναικὸς ἡ προῖξ ἀποδίδεται τῇ αὐτεξουσίᾳ γυναικί. Βασ. (28. 8) 2. Ἀπόφ. Μ. Σ. 24 τοῦ 1879.

*Αρθ. 185. Λυομένου τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς ἄνευ τέκνων, ὁ ἀνὴρ μὴ

ἔχων δικαίωμα τι ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ ὁ κληρονόμος του ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὴν προῖκα εἰς τὸν προικοδότῃν πατέρα καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῆς, ἐν ἐλλείψει συμφωνίας ὁριζούσης τὸ πρόσωπον εἰς ὃ ἀποδοτέα ἡ προῖξ ἐν περιπτώσει θανάτου τῆς γυναικὸς ἄλλως ἐνεργεῖται ἢ ἀποδοθῇ κατὰ τὴν συμφωνίαν. Βασ. (24. 8) 68. (28. 8) 10. 68 (29. 1) 2. 19.

Νομ. Πατρ. εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῆς. Οἱ κληρονόμοι αὐτῆς ἀρκεσθίσονται λαβεῖν μόνον τὴν προῖκα αὐτῆς, ἀφ' ἧς ὀφείλουσι ποιῆσαι καὶ πάντα τὰ τῆς θανῆς καὶ τῶν ψυχικῶν μνημοσύνων ἔξοδα, τὰ δὲ λόγῳ ἀρρεσθίωνος καὶ προγαμιαίας δωρεᾶς ἀποδῶναι πρὸς τὸν ἄνδρα, ὡς ἴδια αὐτοῦ πράγματα. Γρ. Συν. καὶ Πατρ. τῆς 26 Ἰουλίου 1810. (Κωδ. 12, 80).

Ἐπειδὴ ὑπάρχει κληρονόμος τῆς ἀποθιώσας θυγατρὸς τοῦ αἰτούντος τὴν προῖκα αὐτῆς, τὸ γεννηθὲν ἐξ αὐτῆς παιδίον ἄρρεν οὐδὲρ κηδεμὼν ἐστὶν ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἡ Ι. Σύνοδος διέταξε τὸν αἰτούντα ὅπως ἀποδῶ τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν παρ' αὐτῷ περιουσίαν τῆς ἀποθανούσης θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς ἀνήκουσεν εἰς τὸν ἔγγονον αὐτοῦ. Ἀποφ. Ι. Σ. 220 τοῦ 1860.

Λυομένου τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου ἄνευ τέκνων,

ὁ σύζυγος υποχρεοῦται κατὰ τὸν νόμον ἔν' ἀποδῶσῃ τὴν προῖκα τῷ προικίσαντι πατρὶ ἢ τοῖς κληρονόμοις αὐτοῦ τυχὸν ἀποβιώσαντος. Ἀπόφ. Μ. Σ. 8. τοῦ 1874.

Λυθέντος τοῦ γάμου διαζυγίῳ ἄνευ ὑπαιτιότητος θατέρου τῶν συζύγων, ἡ δοθεῖσα τῷ ἀνδρὶ προῖξ ἐπιστρέφεται τῇ γυναικί. Ἀπόφ. Μ. Σ. 62 τοῦ 1886.

Ὁ ἐναχόμενος συνάψας μετὰ τῆς ἐναγούσης δι' ἀπάτης παράνομον γάμον κηρυχθέντα ἄκυρον ὑπὸ τῆς νομίμου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ὁρμίζει ἵνα ἐπιστρέψῃ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ προῖκα καὶ πᾶν ὅ,τι ἔλαβε παρὰ τῆς ἐναγούσης συζυγικῷ τίτλῳ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 92 τοῦ 1887.

Τοῦ τεχθέντος παιδὸς προαποβιώσαντος τῆς μητρὸς αὐτοῦ μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ταύτης λύσιν τοῦ γάμου, ἡ προῖξ κατὰ τὸν νόμον ἀποδίδεται τοῖς κληρονόμοις αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 53 τοῦ 1867.

Τῆς ἐγγάμου θυγατρὸς ἀποθανούσης ἀτέκνου ἀποδίδεται τῷ πατρὶ ἢ παρ' αὐτοῦ δοθεῖσα προῖξ (Ἀρμ. (4. 10) 48), ἡ δὲ προγαμιαία δωρεὰ ἀνήκει εἰς τὴν ἀποθανούσαν ((Ἀρμ. αὐτόθι 14) καὶ κατὰ λόγον κληρονομίας εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 11 τοῦ 1871.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς ἡ προῖξ ἀποδίδεται κατὰ νόμον τοῖς

προικοδοτήσασιν γονεῦσι. Ἀπόφ. Μ. Σ. 5 τοῦ 1874.

Λυθέντος τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς ἄνευ τέκνου ἐπιστρέφεται ἡ προῖξ εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1875.

Οἱ ἀδελφοὶ τῆς ἀποθανούσης οὐδὲν δικαίωμα εἶχον ἵνα κινήσωσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ παραστῶσιν ὡς διάδικοι πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ ἡμίσεως τῆς προικὸς, ὅπερ ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα αὐτῶν, διότι ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀγωγῆς οἱ γονεῖς ἔδωκαν τὴν προῖκα, τοῦτέστιν ἕκαστος αὐτῶν ἔδωκε τὸ ἥμισυ, ὁ μόνος δ' ὁ πατήρ ἐδικαιοῦτο κατὰ τὸν νόμον ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν προῖκα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 33 τοῦ 1875.

Οὐκ ὀρθῶς τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἐχαρακτήρισεν ὡς προῖκα περιουσίαν, ἣτις πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀπολέσει τὸν προικῶν αὐτῆς χαρακτήρα καὶ κατέστη ἀπλῶς κληρονομία, καθ' ὅσον αὕτη μετὰ τὸν θάνατον τῆς προικισθείσης καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς περιῆλθε κληρονομικῶς εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν, ὧν ἀποβιώσαντων, ἡ κληρονομικῶς εἰς ταῦτα περιελθούσα περιουσία ἔπεται ὅτι δέον ἵνα διαιτηθῇ συνωδὰ τῷ ἰσχύοντι παρ' ἡμῖν κληρονομικῷ δ. καίῳ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 4 τοῦ 1883.

Κατὰ τὸ ἰσχύον νεώτερον δίκαιον ὁ ἀνὴρ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς ἄνευ τέκνων τότε μόνον

ἀποκερδαίνεται τὴν προῖκα, ὅταν τοῦτο συνωμολογήθῃ ρητῶς δι' ἐγγράφου συμφωνίας, ἐν πάσῃ δ' ἄλλῃ οἰκδῆποτε περιπτώσει ἢ ἀπὸ ἐξωτικοῦ προῖξ περιέρχεται εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς γυναικός. Ἀπόφ. Μ. Σ. 37 τοῦ 1885.

Κατὰ τὸν νόμον Βασ. (29. 1) 119 πᾶσα ἀπὸ ἐξωτικοῦ προερχομένη προῖξ μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς γυναικός θανούσης, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὁ συστήσας αὐτὴν τρίτος ἐπιφυλαχθῇ τὸ δικαίωμα ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς. Ἀπόφ. Π. Σ. 199 τοῦ 1892.

Μόνον ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς δοθεῖσα προῖξ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικός ἄνευ τέκνων καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἐπιστρέφεται εἰς αὐτόν, ἐν πάσῃ δ' ἄλλῃ περιπτώσει ἢ τε παρὰ τοῦ πατρὸς ἀποβιώσαντος ὕστερον καὶ ἢ παρὰ τῆς ἰδίας γυναικός ἢ παρ' ἄλλου οἰουδῆποτε συστηθεῖσα προῖξ μεταβιβάζεται πάντοτε εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς γυναικός. Ἀπόφ. Μ. Σ. 205 τοῦ 1893.

Τοῦ νόμου Ἀρμ. (1. 13) 24 καὶ (3. 1) 11 ἀπαγορεύοντος ρητῶς τὴν σύζυγον ὡς ἄτεκνον οὔσαν ἵνα διαθέσῃ τὴν προῖκα αὐτῆς, καλῶς ζητοῦσι ταύτην οἱ κληρονόμοι τῆς γυναικός, καθόσον ἢ κυριότης τῆς προικός, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀνήκει τῷ ἀνδρί. Μετὰ δὲ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἢ ιδιότης τῆς

προικὸς δὲν μεταβάλλεται, ἀλλ' ἡ ἐπιστροφή τῆς προικὸς κανονίζεται συνωδᾶ τῷ ἱερῷ νόμῳ, καθ' ὃν ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς δοθεῖσα προῖξ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικός ἄνευ τέκνων, ζῶντος τούτου, ἐπιστρέφεται εἰς αὐτόν, ἐν πάσῃ δ' ἄλλῃ περιπτώσει εἴτε ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀποβιώσαντος κατόπιν εἴτε ἢ παρὰ τῆς ἰδίας γυναικός ἢ παρ' ἄλλου οἰουδήτινος δοθεῖσα προῖξ μεταβαίνει κατόπιν εἰς τοὺς κληρονόμους. Ἀπόφ. Μ. Σ. 205 τοῦ 1893.

Αἱ ἐνάγουσαι μῆτηρ καὶ θυγατέρες τῆς ἀποβιώσας ὑπαισερχόμεναι νομίμως εἰς τὴν διαδοχὴν καὶ κληρονομίαν τῆς προικῶς αὐτῆς περιουσίας νομίμως ζητοῦσι τὴν ἀνάληψιν ταύτης. Ἀπόφ. Μ. Σ. 378 τοῦ 1900.

Νομ. Ε. Δ. Προικοδότην. Ἀποθανούσης τῆς γυναικός ἀτέκνου, ἢ προῖξ ἐπανέρχεται εἰς τὸν προικοδότην πατέρα καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ὁ δὲ ἐπιζῶν σύζυγος οὐδὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς ἔχει. (Ἀρμ. Βιβ. 4. τίτλ. 8. § 48 καὶ 9 § 5.) Ἀπόφ. Α Π. 31 τοῦ 1836.

Τῆς θυγατρὸς προικισθείσης ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀποθανούσης ἀτέκνου, ἢ προῖξ ἀποδίδεται τῷ πατρὶ ὡς προικοδότῃ καὶ δὲν δύναται αὕτη, ἐνόσω δὲν κατέστη ἀπόλυτος κυρία τῆς προικός, νὰ διαθέσῃ αὐτὴν ὡς ἰδίαν τῆς περιουσίαν. Ἀπόφ. Α. 105 τοῦ 1858.

Κληρονόμους αὐτῆς. Κατὰ τὸν Ν. 30 Κώδ. (6. 12) Βασ. (29. 1) 117, ἡ κυριότης τῆς προικὸς ἀργοῦσα συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀναζῇ μετὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς συζύγου, ἐπομένως θανούσης αὐτῆς ἡ προῖξ περιέρχεται εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους τῆς, ἔν ὃν ὑπῆρχε δὲ ἀνάγκη νὰ περιέλθῃ τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομὴν τῆς μητρὸς ζωσῆς, ὅπως ἡ κυριότης περιέλθῃ εἰς τὸν κληρονόμον τῆς, διότι περιῆλθεν αὐτῇ ἡ κατοχὴ διὰ τοῦ συζύγου τῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 96 τοῦ 1874.

Οὐδεὶς τῶν ρωμαϊκῶν νόμων ἀποφαίνεται ρητῶς, ὅτι ἡ πατρικὴ προῖξ περιέρχεται εἰς τὸν πατέρα καὶ ὅτε ἡ θανούσα θυγάτηρ κατέλιπε τέκνα· ἐξ ἐναντίας μάλιστα τὸ ἐν ἐδ. 68 Βασ. (28. 8) σχόλιον τοῦ νομοδιδασκάλου Θεοδώρου ὑποδεικνύει ὅτι κατὰ τὸ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων δίκαιον ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ἡ προῖξ δὲν περιέρχεται εἰς τὸν πατέρα. Ἀπόφ. Α. Π. 254 τοῦ 1850.

Ἄρθ. 186. Λυομένου τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρός, οὗτος ἐπιστρέφει τὴν προῖκα, ὑποβάλλεται δὲ συνάμα εἰς τὰς χρηματικὰς ποινάς, περὶ ὧν γίνεται λόγος κατωτέρω ἐν τοῖς περὶ διαζυγίου.

Ἄρθ. 187. Λυομένου τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρὸς ἄνευ τέκνων, ὁ κληρονό-

μος τοῦ ἀνδρὸς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὴν προῖκα εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ ἀρθρου 184 συνωδᾶταις ἐν αὐτῷ ὀριζομέναις δύο περιπτώσεσι. Βασ. (24. 8) 68. (28. 8) 10. 68. (29. 1) 2. 19.

Νομ. Πατρ. Εἰς τὰ πρόσωπα. Ἰδὲ ἀρθ. 184 σημ.

Οἱ τοίνυν ἱεροὶ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας (1. 4) τοῦ ἱεροῦ Ἀρμενοπούλου οὕτω διακελεύονται, «θανάτου φέροντος λύσιν τῷ ἄμφω, εἰ μὲν ὁ ἀνὴρ ἄτεχος ἀπίοι καὶ σύμφωνον μὴ παρῇ, ἀνακομιζέτω ἡ γυνὴ τὴν τε προῖκα καὶ τὸ ὑπόβολον καὶ μὴδὲν ἔτι πλέον.» Ταῦτα γράφοντες συνοδικῶς ἀπφαινόμεθα. Γρ. Πατρ. καὶ Συν. κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1803. (Κωδ. 10. 60) ὅμοιον τῇ 26 Ἰουλίου 1810. (Κωδ. 12, 79).

Ἄρθ. 188. Λυομένου τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς ἢ διὰ διαζυγίου ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῆς καὶ ὑπαρχόντων τέκνων, ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν ἡ προῖξ ἀνήκει εἰς τὰ τέκνα, ἀλλ' ὁ πατὴρ διαχειρίζεται ταύτην, μέχρις οὗ ἐνηλικιωθῶσι τὰ τέκνα καὶ ἀναλάβωσι ταύτην ἀναλόγως, ἐκτὸς ἐὰν δὲν παρέχῃ τὰ ἐχέγγυα καλῆς διαχειρίσεως αὐτῆς· ἐν δ' ἀποβιώσει καὶ τούτων, περιέρχεται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον ἢ τὰ ἔθιμα.

Νομ. Πατρ. Εἰς τὰ τέκνα. Ἐν περιπτώσει λύσεως τοῦ γάμου κοινῇ τῶν συζύγων συναίνεσι. συνεπιεὶς γεγονότων τινῶν ἐπελθόντων μεταξύ αὐτῶν, δι' ἃ ἡ συμβίωσις αὐτῶν κατέστη ἀδύνατος, ἢ προῖξ κατὰ νόμον προσκυροῦται τοῖς παισὶ. Νεαρχ. 134 κερ. 11. Ἀπόφ. Μ. Σ. 27 τοῦ 1875.

Ἡ πρότασις τῆς ἐναγούσης ἀγορεύσας τὴν ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου τέως συζύγου αὐτῆς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς αὐτῆς ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον, διότι μεταβάσεως ταύτης εἰς τὴν κυριότητα τῶν τέκνων, εἰς μόνον τὸν πτετέρα ἀνήκει ἡ διαχείρισις καὶ ἐπικαρπία αὐτῆς, οὐδενὶ δ' ἐπιτέτραπται παρεμβαιεῖν εἰς τὴν διαχείρισιν ταύτην, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ λόγους πρὸς τοῦτο νομίμους. Ἀπόφ. Μ. Σ. 27 τοῦ 1875.

Ἰδὲ ἀρθ. 185 σημ. 2.

Λυθέντος τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς ἄνευ τέκνων ἐπιστρέφεται ἡ προῖξ εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1875.

Κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ἀρμενοπούλου (1. 1) 33 καὶ 34 τὰ ἔθιμα καὶ αἱ συνήθειαι, ὅπου ἐπεκράτησαν, ὑπερισχύουσι τοῦ νόμου καὶ ἡ παλαιὰ συνήθεια ἀντὶ νόμου φυλάττεται, μόνον δὲ ὅταν δὲν ὑπάρχωσι τοιαῦτα, ὁ δικαστὴς προσφεύγει εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον.

Τὸ δικαστήριον ἐπέισθη περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ

ἔθιμου τὸ γονικὸν εἰς τὸ γονικὸν ἐν Πάτμῳ ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων προσαχθέντων ἐγγράφων τῆς 25 Αὐγούστου 1705 καὶ τῆς 17 Ἀπριλίου 1735, καλῶς δ' ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις στηρίζεται ἐπὶ ἐθίμου ἀνέκχθεν ἐπικρατοῦντος ἐν Πάτμῳ καὶ διὰ τῆς πολυχρονίου συνηθείας καὶ ἐφαρμογῆς καθιερωθέντος. Ἀπόφ. Μ. Σ. 14 τοῦ 1884.

Ἀρθ. 189. Ἡ ἀγωγὴ τῆς ἀποδόσεως κινεῖται διὰ μὲν τὰ ἀκίνητα καὶ ἀναντικατάστατα, τὰ προσανέξήματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ γάμου ἢ ἀναλόγους ἐπὶ πλειόνων καρποφόρων δένδρων καρποὺς αὐτῶν ἀμέσως, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ κινητὰ καὶ ἀντικαταστατὰ, τὰ σταθμώμενα ἢ ἀριθμούμενα ἢ μετρούμενα, τοὺς τόκους τῶν χρημάτων καὶ τοὺς καρποὺς τῶν διατετηρημένων προικῶν μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ γάμου. Βασ. (28. 8) 5, 6, 7, § 25. § 31. § 2, 55 (29. 1) 119. § 6.

Νομ. Πατρ. Καρπούς. Ὁ ἀνὴρ καίτοι δικαιοῦμενος ἀπαιτῆσαι τὸ τράχωμα συνεστῶτος τοῦ γάμου στερεῖται πλέον τοῦ δικαιώματος τούτου, ἐπιλοῦσθαι τῆς διαζεύξεως, δικαιοῦμενος ὅμως ἀπαιτῆσαι τοὺς τόκους καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας μέχρι τῆς λύσεως τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1867. Ἰδὲ καὶ ἀρθ. 184 σημ.

Ἄρθ. 190. Καθ' ὧς περιπτώσεις ὁ ἀνὴρ ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὀφείλουσι ν' ἀποδώσωσι τὴν δοθεῖσαν προῖκα, ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδώσωσι τὴν μὲν διατετηγμένην κινδυνεύουσαν διὰ τὸν ἄνδρα, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, εἰς ποσὸν ἴσον τῇ διατιμῇσει αὐτῆς, τὴν δὲ ἀδιατίμητον μετὰ τῶν προσαρτημάτων αὐτοῦσίαν κινδυνεύουσαν διὰ τὴν γυναῖκα, ἐνέχονται δὲ ἕνεκα δόλου, πταισματος καὶ ἐλλείψεως τῆς περὶ τὰ ἴδια ἐπιμελείας, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰ τυχηρὰ γεγονότα, ἐκτὸς ἐὰν ἐπωλήθῃ αὕτη ἐγκύρως, ὅτε ἀποδίδουσι τὴν ἀξίαν αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως ν' ἀπαιτήσωσι τὰς ἐπὶ τῶν ἐπιστρεφόμενων προικῶν πραγμάτων ἀναγκαίας δαπάνας. Βασ. (29. 1) 6. 13, 14 38, 52. § 2. 65, 74, 92, 97, 99, 107—109, 117. (28. 8) 18, 24, 25, 48, 63. (28. 10) 1, 4, 5, 14 καὶ 15.

Νομ. Πατρ. Δαπάνας. ἰδὲ ἄρθ. 173 σημ. καὶ ἄρθ. 185. σημ.

Ὁ προσερχόμενος νομίμως εἰς τὴν κληρονομίαν τινὸς ὀφείλει ἵνα ἀναλάβῃ καὶ τὰ ἐπ' ὀνόματι τοῦ κληρονομούμενου νόμιμα δαπανήματα ἐπομένως καὶ τὰ τῆς κηδεείας. Ἀπόφ. Μ. Σ. 103 τοῦ 1863.

Ἀναγκαῖα δαπανήματα τῆς προικὸς εἰσὶν ἢ οἰκοδομὴ δεξαμενῆς, τὸ ἀνώγειον καὶ αἱ βαθμίδες αὐ-

τοῦ, καὶ οὐχὶ πρὸς τέρψιν, κατὰ συνέπειαν μειοῦσι τὴν προῖκα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 97 τοῦ 1887.

Ἀναγκαῖα δαπανήματα τῆς προικὸς λέγονται καὶ εἰσὶν ἀπαιτητὰ ἐκεῖνα, ὧν ἡ ἐκτέλεσις εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ὧν μὴ γενομένων ματαιοῦται ἡ προῖξ Ἀρμ. (4. 10) 54, 55, ἐν ᾧ τὰ πρὸς τέρψιν γινόμενα δαπανήματα οὐκ ἀπαιτοῦνται, καὶ ἐὰν εἴ τι ἐγένοντο τῇ γνώσει τῆς γυναικός.

Πᾶσα δαπάνη τοῦ συζύγου συντελοῦσα οὐ μόνον εἰς συντήρησιν ἀλλὰ καὶ εἰς ἐπαύξησιν τῆς προικῆς περιουσίας ἀφορᾷ αὐτὸν τὸν ἴδιον ὡς ἀπολαύοντα τῆς ἐπικαρπίας αὐτῆς· πᾶσα δὲ ἡ προικῶς περιουσία τῆς συζύγου δέον ἵνα κατὰ τὸ ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτόπιον ἔθιμον ἐν Καλύμνῳ περιέλθῃ μετὰ τῶν γενομένων ἐπαυξήσεων εἰς τὸν προικοδοτήσαντα, μηδὲν δικαιοῦμένου τοῦ συζύγου ἵνα ἀπαιτῇ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 262 τοῦ 1895.

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀνδρός, ᾧτινι ὡς προῖξ κατεμετρήθη ὠρισμένον χρηματικὸν ποσόν, οὐ δύναται ἀφορᾷν εἰ μὴ τὴν ἀπόδοσιν τῆς καταμετρηθείσης χρηματικῆς ποσότητος. Βασ. (6. 4) 42, ἄλλως τε δὲ καὶ ἐν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ἐκ μετρητῶν προῖξ ἀντικατέστη ἐγκύρως παρὰ τοῦ ἀνδρός διὰ τῶν ἐνδυμάτων, πάλιν ὑποχρεοῦται σήμερον ὁ ἀνὴρ ἀποδοῦναι οὐχὶ τὰ ἐνδύματα ἀλλὰ καὶ τὴν ὠρισμένην ποσότητα

τῶν χρημάτων, διότι τότε ὁ ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ὀρισμὸς τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ δέον ἵνα κατ' ἀνάγκην θεωρηθῇ ὡς χρησιμεύων πρὸς διατίμησιν συμφώνως ταῖς τοῦ νόμου διατάξεις (Ἀρμ. (4. 10) 4,) «ὁ ἀνὴρ διατετιμημένην προῖκα λαβὼν τὴν διατίμησιν πιστεύεται ἔχειν ἐν τῇ προικί καὶ οὐχὶ τὰ πράγματα, ὅθεν διαλγομένου τοῦ γάμου, οὐ δύναται μὲν τὰ πράγματα αὐτά, ἀλλὰ τὴν διατίμησιν αὐτῶν ἀποδιδόναι», καὶ λέγει μὲν ὁ νόμος δύναται, ἀλλ' ἔχει ὅπως ὅψει τὴν ἄνευ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς διὰ λυσιν τοῦ γάμου, τούτου ὁμως ὑπαιτίου τῆς λύσεως γενομένου, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβαίνει, τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα μεταβαίνει εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτῆς δυναμένους κατ' ἐκλογὴν ἀπαιτῆσαι ἢ τὰ πράγματα ἢ τὸ τίμημα· ὁρῶς ἄρα ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπιδικάζει τῷ ἀναιτίῳ συζύγῳ τὸ τίμημα συνεπεῖα τῆς ἐκλογῆς, ἣν κατὰ δίκαιον ἡ γυνὴ ἐποιήσατο συμφώνως καὶ πρὸς τὰ Βασιλικά (29. 1) 6, «κἂν ἀποθάνωσι τὰ ζῶα, καὶ ἡ γυνὴ τὴν ἐσθλὴν κατατρέψῃ τὴν ἀποτίμησιν αὐτῶν δίδωσιν ὁ ἀνὴρ», πρὸς δὲ Βασ. (28. 8) 7, «κἂν τῆς γυναικὸς χρωμένης ἐλαττωθῶσι τὰ διατετιμημένα, ὁ ἀνὴρ ζημιούται.» Ἀπόφ. Μ. Σ. τοῦ 1865.

Ὁ ἀνὴρ ἐν περιπτώσει ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς εὐθύνεται εἰς πληρωμὴν αὐτῆς ἐφ' ὅσον εὐπορεῖ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 72 τοῦ 1865.

Ὁ σύζυγος οὐ δύναται ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς καταλογῆσαι πᾶν ὅ,τι πρὸ τῆς διαρρήξεως τοῦ γάμου ἐπέστρεψε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ παρ' αὐτοῦ δοθὲν ἐστράφη πρὸς ὄφελος τῆς γυναικὸς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 98 τοῦ 1865.

Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. (4. 18) 46) ἡ εἰς κινητὰ σταθιούμενα, μετρούμενα, ἢ ἀριθμούμενα συνιστάμενη προῖξ δι' ἐνιαυτοῦ καταβάλλεται καὶ μόνον ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἀναβάλλῃ καταβλεῖν τὰ ὀφειλόμενα, μετὰ παραδρομὴν ἐνιαυτοῦ ἀπαιτοῦνται τόκοι. Ἀπόφ. Μ. Σ. 70 τοῦ 1866.

Κατὰ τὸν νόμον αἱ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γεγόμεναι δαπάναι κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειαν τῆς ἀτέκνου ἀποβιώσας συζύγου αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας, ἀφαιροῦνται ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς γονεῖς ἐπιστρεφουμένης προικὸς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 99 τοῦ 1861 καὶ 27 τοῦ 1866.

Ὁ ἐνάγων (τέως σύζυγος) δικαιούται ἀπαιτῆσαι τοὺς τόκους καὶ καρποὺς τῆς μὴ καταβληθείσης προικὸς ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας μέχρι τῆς λύσεως τοῦ γάμου, καθόσον κατὰ τὴν § 26. καὶ 27. Ἀρμ. περὶ δικαίου προικὸς (4. 10), ὅπου τὰ βάρη τοῦ γάμου ἐκεῖ καὶ ἡ προῖξ ὀφείλει εἶναι . . . καὶ ὁ ἀνὴρ τοὺς καρποὺς τῆς προικὸς λαμβάνει διὰ τὰ βάρη τοῦ γά-

μου· ὅρα καὶ Βασιλικὰ 118 (29. 1) Ἀπόφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1867.

Τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας ἐπιβαρύνουσι τὴν ἐνάγουσαν καθὼς κληρονόμον τῆς ἀποθανούσης (Ἀρμ. (2. 3) 6). Ἀπόφ. Μ. Σ. 11 τοῦ 1870.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἀληθής ἡ παραλαβὴ παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπάσης τῆς προικός, μόνον ἡ διατετιμημένη προῖξ κινδυνεύεται τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. (4. 10), τῆς δὲ ἀδιατιμῆτου καὶ ἡ αὖξησης καὶ ἡ μείωσις τὴν γυναικα ἀποβλέπει, ἐνταῦθα δὲ μὴ ἀποδειχθείσης τῆς παραλαβῆς τῆς προικός καὶ ἀδιατιμῆτου οὖσης, ὁ ἐναγόμενος ὑποχρεοῦται εἰς μόνην τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων, ἅτινα διὰ τῆς ἐνυπογράφου ἀποδείξεώς του ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβεν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 8 τοῦ 1874.

Ὁ διατετιμημένην προῖκα λαβὼν λυθέντος τοῦ γάμου, δύναται ἢ μᾶλλον ὀφείλει ἵνα ἀποδώσῃ τὴν διατίμησιν καὶ οὐχὶ τὰ πράγματα συμφώνως τῷ νόμῳ (Ἀρμ. (4. 10) 1.) Ἀπόφ. Μ. Σ. 20 τοῦ 1874.

Αἱ τῆς κηδείας δαπάναι κατὰ τὸν νόμον βαρύνουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν πατέρα πρὸς ὃν ἐπανέρχεται ἡ προῖξ. (Ἀρμ. (2. 3) 6). Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 τοῦ 1875.

Νόμιμός ἐστίν ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀπαίτησις

τῶν εἰς κηδείαν καὶ μνημόσυνα τῆς συζύγου αὐτοῦ δαπανηθέντων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 13 τοῦ 1875.

Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ σκέψις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, καθ' ἣν τῆς ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ἐκτιμήσεως τῆς προικός ἀποτελούσης πρᾶσιν, τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς ἐν περιπτώσει ἐπιστροφῆς ἐπιβαρύνει τὸν σύζυγον, τοῦναντίον νόμιμός ἐστίν ὁ ἐν τῇ ἀντεφέσει ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφesiβλήτου ὅπως ἀντὶ τῆς πρὸς πληρωμὴν χρημάτων ὑπορρώσεως ἀποδῶσῃ τὰ προικῶν ἐνδύματα, διότι κατὰ τὸν νόμον (Βασ. (29. 1) 5) ὁ ἀνὴρ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τῆς γυναικὸς ἄνευ τέκνου, καθ' ἣν ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν τῆς διατετιμημένης προικός, ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἵνα παραδώσῃ ἢ τὰ παραδοθέντα αὐτῷ πράγματα αὐτούσια ἢ τὴν κατ' ἐκτίμησιν ἀξίαν αὐτῶν, ὅταν μάλιστα ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκτίμησις γένηται οὐχὶ λόγῳ πράσεως ἀλλὰ λόγῳ προσδιορισμοῦ τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων ἐν περιπτώσει ἀπωλείας αὐτῶν, καθ' ἣν ὁ ἀνὴρ εἶναι ὑποχρεῶς ἵνα ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν κατὰ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 17 τοῦ 1879.

Αἱ δαπάναι τῆς κηδείας τῆς ἀποθανούσης συζύγου βαρύνουσι τὴν προῖκα αὐτῆς (Ἀρμ. 2. 3) 6), οὐχὶ δὲ καὶ αἱ δαπάναι τῆς νοσηλείας αὐτῆς αἱ γενομένηναι ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, διότι οὗτος ὡς ἀ-

πολαμβάνων συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀπάσας τῆς προικὸς τὰς ὠφελείας ὀφείλει ἵνα φέρῃ καὶ πάντα τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 37 τοῦ 1885

Αἱ περὶ ἐξόδων νοσηλείας τῆς συζύγου αὐτοῦ ἀνταγωγικαὶ ἀπαιτήσεις τοῦ συζύγου ἀπορρίπτεται εἰσί, διότι κατὰ τὸν νόμον ὁ ἀνὴρ συνεστῶτος τοῦ γάμου φέρει τὰ βάρη αὐτοῦ μὴ δυνάμενος ἵν' ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ ὅσα τυχὼν ἀνῆλθωσεν εἰς τὴν νοσοῦσαν γαμετὴν αὐτοῦ Ἀρμ. (4. 3) 6, μόνον δὲ δικαιούται ἵνα λάβῃ τὰ δαπανηθέντα εἰς νοσηλείαν τῆς ἀποβιώσασθης συζύγου αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν νομικὴν διάταξιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 314 τοῦ 1897.

Αἱ τῆς νοσηλείας δαπάναι ἐπιβαρύνουσι κατὰ νόμον τὸν ἄνδρα ὑπόχρεων φέρειν τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 179 τοῦ 1792.

Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. (2. 3) 6 τὰ μὲν ἐξόδα τῆς νοσηλείας ἐπιβαρύνουσι τὸν σύζυγον ὡς κερπούμενον τὴν προικίαν περιουσίαν διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου, τὰ δὲ ἐξόδα τῆς κηδείας ἀνήκουσι τῷ πατρὶ τῆς ἀποθανούσης, εἰς δὲ θανούσης τῆς θυγατρὸς ἀτέκνου περιέρχεται ἢ προῖξ Ἀρμ. (4. 10) 48, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐξόδα αὐτοῦ εἰς μνημόσυνα τῆς συζύγου αὐτοῦ γενόμενα βεβαίως ἐξ οἰκείας φιλοτιμίας εἰς τὴν μνήμην τῆς συζύγου του. Ἀπόφ. Μ. Σ. 262 τοῦ 1895.

Ὁ ἐναγόμενος δὲν δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας, διότι τοῦτο ἰσχύει μεταξὺ συζύγων ζώντων οὐχὶ δὲ καὶ μετὰ θάνατον τοῦ ἐτέρου αὐτῶν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τοῦ Ἀρμ. (4. 10) 46 καὶ (12. 4), Ἀπόφ. Μ. Σ. 37 τοῦ 1885.

Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. (4. 10) 1) ἡ διατετιμημένη προῖξ τῷ ἀνδρὶ κινδυνεύεται καὶ ἀποθάνῃ τὰ ζῶα, καὶ ἡ γυνὴ τὴν ἐσθῆτα κατατρίψῃ, τὴν ἀποτίμησιν αὐτῶν δίδωσι. Ἀπόφ. Μ. Σ. 80 τοῦ 1887.

Κατὰ τὴν ρητὴν τοῦ νόμου διάταξιν Ἀρμ. (4. 10) 1 καὶ 2 μόνον ἡ διατετιμημένη προῖξ τῷ ἀνδρὶ κινδυνεύεται, ἐκ δὲ τῶν προικίων ἐνδυμάτων τῶν μὴ διατετιμημένων ἐπιστρέφονται μόνον τὰ σωζόμενα ἐν ᾗ εὐρίσκονται καταστάσει. Ἀπόφ. Μ. Σ. 205 τοῦ 1893.

Ἡ φθορὰ τῶν προικίων ἐνδυμάτων ὡς διατετιμημένων ἀφορᾷ τὸν ἀποβιώσαντα σύζυγον καὶ ἀντ' αὐτοῦ νῦν τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ὑποχρεομένους εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὀρίσαντος τὸ ποσὸν 100 λιρῶν ἐν εὐθύτητι καὶ μέτρῳ δικαίῳ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 94 τοῦ 1895.

Τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον ἐσφαλμένως ἐθεώρησε τὴν προῖκα διατετιμημένην, ἐνῶ οὐδεμία ὑ-

πάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ διατίμησις αὕτη γίνεται κυρίως πρὸς ἔλεγχον ἀκριβοῦς τῆς τῶν σχολειακῶν δικαιωμάτων ἀποτίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελε θεωρηθῇ διατετιμημένη ἡ προίξ, ὁ ἀνὴρ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς, καθ' ἣν δικαιούται ἵνα ἀποδώσῃ τὰ παρὰδοθέντα αὐτῷ πράγματα αὐτοῖς ἢ τὴν κατ' ἐκτίμησιν ἀξίαν αὐτῶν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 271 τοῦ 1896.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Α. ὅτι δῖθεν τῆς προικὸς τῆς ἀπ.βιωσάσης συζύγου του ἀποβαλούσης τὴν προικῶν ἰδιότητα καὶ μεταβληθείσης εἰς κληρονομίαν ἀνήκει καὶ αὐτῷ ἀνάλογον μερίδιον ἐκ τῆς περιουσίας αὐτῆς ἀντίκειται εἰς ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, καθ' ἣν τῆς θυγατρὸς ἀποθανούσης ἀπαιδοῦς, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιστρέφεται εἰς τὸν πατέρα ἢ παρ' αὐτοῦ δοθεῖσα προίξ. Ἀρμ. (4. 10) 48. Ἀπόφ. Μ. Σ. 311 τοῦ 1897.

Νομ. Ε. Δ. Ἀναγκαίως δαπάνας. Αἱ δαπάναι τοῦ συζύγου αἱ γενόμεναι ἐπὶ τοῦ προικῶν ἀκινήτου διὰ καταβολῶν καὶ ἐργασίας τρίτου δύνανται κατὰ νόμον νὰ μειώσωσι τὴν προίκα, τοῦτέστι δίδουσι δικαίωμα εἰς τὸν σύζυγον ν' ἀπολαύσῃ ἐκ τῆς προικῶς περιουσίας τὰς δαπάνας αὐτοῦ ταύτας (Ν. 5. καὶ 15 Βασ. (28. 10) Ν. 5 2 § 2. Βασ.

(29. 1) καὶ νὰ ἐκποιήσῃ ἐπὶ τοιούτῳ σκοπῷ τὸ προικῶν ἀκίνητον, ὅπερ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἀπέβαλε τὴν ἰδιότητα ταύτην. Ἀπόφ. Α. Π. 225 τοῦ 1856.

Ὁ σύζυγος δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐπὶ τῶν ἀποδοτέων προικῶν πραγμάτων γενομένης παρ' αὐτοῦ δαπάνης· καὶ ὡς πρὸς τὴν ὠφελίμον δαπάνην δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀλλοτρίων πραγμάτων ἀγωγὴν, καθ' ἣν οἱ τόκοι ὀφείλονται ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν δαπανῶν Βασ. (29. 1) 59. ὁθεν κατὰ τὰς περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ἐργῶν δὲν ἀπαιτεῖται μήνυσις ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τόκου. Ἀπόφ. Α. Π. 237 τοῦ 1861. Αἱ ὑπὸ τοῦ συζύγου ἀνεγερθεῖσαι ἐπὶ προικῶν οἰκοπέδου οἰκοδομαὶ ὡς μὴ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης εἰσὶν ἐπωφελεῖς, ὡς τοιαῦται δὲ χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοὺς Ν. 5 § 3, Ν. 6 καὶ 7 § 1 Π. (25. 1) Ἀπόφ. Α. Π. 139 τοῦ 1851.

Ἐάν τις κατεδικάσθῃ ὡς διαχειριστὴς τῆς προικῶς οἰκίας τῆς συζύγου του, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἡ οἰκία αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ ἀναγκαστικῶς διὰ δαπάνας εἰς αὐτὴν γενομένας συνεστῶτος τοῦ γάμου, διότι ἀφοῦ καὶ ὁ σύζυγος μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, περιελθούσης τῆς οἰκίας εἰς τὰ τέ-

κνα των, ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ἔχῃ (N. 10 § 5 Βασ. (18), ἔπεται ὅτι ὁ δανειστής αὐτοῦ ταύτην τὴν ἀπαίτησιν δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τῶν τέκνων, ἢ ἂν ἀπέκτησε πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτῆς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτὰ κατὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς οἰκίας, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ κατ' αὐτῶν τὰς κατὰ τοῦ συζύγου ἀπαιτήσεις. Ἀπόφ. Α. Π. 148 τοῦ 1860.

Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τοῦ προικῶν ἀκινήτου δὲν ἔχει καὶ τὸ τῆς ἐκποιήσεως, ὡς ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ὡς χωρούσης μόνον ἀγωγῆς κατὰ τῆς γυναικὸς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἐπὶ καταβολῇ τῶν ὠφελίμων δαπανῶν. N. μοναδ. § 5 Κώδ. (5. 13) Βασ. (29. 1). Ἀπόφ. Α. Π. 62. τοῦ 1869.

Κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς ὁ σύζυγος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, οὐχὶ ὁμῶς πρότερον. N. 7 § 16 Π. (41. 1) N. 56 § 3 (23. 3) N. μον. § 5. Κωδ. (5. 13). Ἀπόφ. Α. Π. 152 τοῦ 1870.

Ἐὰν ὁ σύζυγος ἐδανείσθῃ καὶ διὰ τῶν ληφθέντων χρημάτων ἐπλήρωσεν ἄλλα δάνεια, δι' ὧν εἶχεν οἰκοδομήσει οἰκίαν ἐπὶ τοῦ προικῶν οἰκοπέδου, ἔαν τῷ ὄντι τὸ δάνειον τοῦτο ἐστράφη εἰς ὄφελος τοῦ ῥηθέντος προικῶν, ὁ χορηγήσας τοῦτο δανειστής ὡς

καὶ ὁ σύζυγος ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀπαλλοτριώσωσι τὴν οἰκοδομήν, ἣτις προσετέθη εἰς αὔξησιν τοῦ προικῶν κτήματος. § 56 Ἀρμ. (4. 8) Νεαρὰ 134 κεφ. 8 καὶ N. μον. §. 5 Κώδ. (5. 13). Ἀπόφ. Α. Π. 49 τοῦ 1850.

Καὶ ἂν ὁ δανειστής δὲν συνεφώνησε μετὰ τοῦ συζύγου, ὅπως τὸ δάνειόν του χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνακαί-νισιν τῆς προικῶν οἰκίας ἢ πρὸς πληρωμὴν τῶν δανείων δι' ὧν ἀρχικῶς ἐκτίσθη αὕτη καὶ δὲν ἔχῃ θανάμει συμφωνίας ἀγωγὴν ἢ ἐνστασιν κατὰ τῆς συζύγου, ἔχει ὁμῶς κατ' αὐτῆς ὠφελίμον ἀγωγὴν κατ' ἐνστασιν, κατὰ N. 23 Π. (19. 5), καθόσον ἡ σύζυγος ἐκ τοῦ δανείου τούτου ἠὔξησε τὴν προῖκά της διὰ τῆς ἀνακαίνισεως τῆς προικῶν οἰκίας της καὶ δὲν δύναται νὰ καταστῇ πλουσιωτέρα ἐπὶ ζημίᾳ ἄλλου. Ἀπόφ. Α. Π. 130. τοῦ 1850.

Ἀρθ. 191. Λυθέντος τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου, οἱ καρποὶ τῆς προικὸς διαιροῦνται ἀναλόγως ὡς πρὸς τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐγείνε τὸ διαζύγιον, καὶ οἱ μὲν πρὸ τοῦ διαζυγίου ἀνῆκουσι τῷ ἀνδρὶ, οἱ δὲ μετὰ τοῦτο τῇ γυναικί, ἐκτὸς ἂν αὕτη διετρεφέτο παρὰ τῷ πατρὶ. Βασ. (28. 8) 5. 6. 7. § 1.

Νομ. Ε. Δ. Διετρεφέτο παρὰ τῷ πατρὶ. Κατὰ τὸν N. 42 § 2 Πανδ. (24. 3) ἔαν ἡ σύζυγος ἀνα-

τρέφεται καὶ συντηρεῖται διὰ χρημάτων τοῦ πατρός της, ὁ σύζυγος αὐτῆς δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πενθεροῦ του καὶ πατρὸς τῆς συζύγου του τοὺς τόκους, οὓς οὗτος τῷ ὀφείλει ἐκ τῆς καθυστερήσεως ὀλοκλήρου ἢ μέρους τῆς προικός. Ἀπόφ. Α. Π. 391 τοῦ 1865.

Ἄρθ. 192 Λυθέντος τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου, ἡ πολυετής μίσθωσις τοῦ προικίου κτήματος ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς, ἀλλ' ἐκάτερος τῶν τέως συζύγων ἀσφαλίζει τῷ ἑτέρῳ τὴν ἀζήμιον πρὸς αὐτὸν ἐκτέλεσιν τοῦ συμβολαίου. Βασ. (28. 8) 25. § 5.

Ἄρθ. 193. Ἡ σύστασις καὶ ἡ παράδοσις ἢ ἀπόδοσις τῆς προικὸς δύνανται νὰ βεβαιῶνται ἐξ ἐπιδήμιου ἢ ιδιωτικοῦ συμβολαίου ἢ καὶ διὰ μαρτύρων.

Νομ. Πατρ. Δύναται νὰ βεβαιῶται. Ἡ σύστασις προικὸς δύναται ἀποδεχθῆναι οὐ μόνον ἐκ τοῦ προικοσυμφώνου ἀλλὰ καὶ ἐξ ιδιωτικοῦ ἐγγράφου τοῦ ἀνδρὸς ὁμολογοῦντος τὴν παραλαβὴν αὐτῆς καὶ δίδοντος ἐξόφλησιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 99 τοῦ 1865.

Ἡ τέλεσις τοῦ γάμου μετὰ τὴν ἐγκλαβὴν καὶ ἡ ἐπὶ δεκαετίαν ὄλην σιγὴ τοῦ ἐνχομένου συζύγου νομικὸν παράγει τεκμήριον ὅτι ἡ ὑποσχεθεῖσα αὐτῷ προῖξ πραγματικῶς παρεδόθη, κατὰ γὰρ τὴν Νεαράν

100 κεφ. 1 § 1 καὶ κεφ. 2 εἰ μὴ ὁ σύζυγος τῶν δέκα ἐνιαυτῶν εἴσω μέμνηται, τῇ σιωπῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀναιρεῖται ἡ μέμνις καὶ οὐ δύναται ὁ ἀνὴρ μέμνησθαι καὶ λέγειν οὐκ εἰσκεκομίσθαι τὴν προῖκα εἰς μέρος ἢ εἰς ὀλόκληρον. Ἀπόφ. Μ. Σ. 28 καὶ 43 τοῦ 1867.

Οὐκ ἔρρωται ἡ ἐρμηνεία ἣν ἀποδίδουσιν οἱ ἐναγόμενοι εἰς τὴν ἐμπεριεχομένην ἐν τῷ προκειμένῳ προικοσυμφώνῳ φράσιν «δίδομεν εἰς μετρητὰ 500 λιρ. ὀθωμ.» ὡς σημαίνουσιν ὅτι ἅμα τῇ τοῦ ἐγγράφου ὑπογραφῇ ἐμετρήθησαν τὰ χρήματα, διότι ἡ χρῆσις τοῦ ἐνεστώτος ἐνταῦθα οὐδόλως ὑποτίθεται πρᾶξιν γενομένην εἴτε πρὸ πολλοῦ εἴτε πρὸ μικροῦ, ἀλλ' ἐχει μελλοντικὴν σημασίαν, ἐν πολλοῖς δὲ προικοσυμφώνοις ἀπαντᾷ ἡ φράσις αὕτη, διότι ἅπαντα συντάσσονται πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προικός. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς αὐτῶν ὅτι, ἐὰν ὤφειλον προῖκα, ἔδει ἵνα ὑπάρχῃ ὥρισμένον τὸ χρονικὸν διάστημα καθὼς ἐμελλον ἵνα πληρώσωσιν αὐτήν, ἐστὶν ἀβάσιμος, διότι ὁ μὴ προσδιορισμὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος πρὸς πληρωμὴν δὲν ἔπεται ὅτι ἀπαλλάττει τὸν ἀναλαβόντα ὑποχρέωσιν τινα τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς ἀπέναντι τρίτου, ἐνόσω οὗτος ἐξακολουθεῖ ἀπαιτῶν αὐτήν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 18 τοῦ 1874.

Ἐκ τῆς 17ετοῦς συνοικίσεως τῆς ἐναγούσης μετὰ τοῦ ἀποδιώσαντος προικοδότου ἐξάγεται ὅτι ἔλαβεν αὕτη τὴν ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ σημειουμένην εἰς φορέματα νυμφικά, σκεύη καὶ ἐπιπλὴ προίκα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 19 Ἰουλίου 1889.

Κατὰ τὸν διέποντα ἡμᾶς νόμον Ἀρμ. (4. 10) 14 καὶ ἀγράφως δύναται νὰ δοθῇ προίξ, ἣτις καὶ ἀπαιτεῖται ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐδόθη, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ σύστασις καὶ παράδοσις προικὸς δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἄλλως ἢ διὰ μαρτύρων. Ἀπόφ. Μ. Σ. 271 τοῦ 1896.

Νομ. Ε. Δ. Παράδοσις. Ἐάν τις συστήσῃ ὡς προίκα εἰς τὴν θυγατέρα του τὴν κυριότητα κτήματός του ἐπιφυλάξας ἑαυτῷ τὴν ισόβιον ἐπικαρπίαν καὶ ἐξακολουθήσῃ νὰ κατέχῃ αὐτὸ ἐπ' ὀνόματι τῆς θυγατρὸς του ὡς κυρίας, θεωρεῖται τὸ κτῆμα ὡς παρχοθέν, διότι κατὰ τὸν Ν. 28 Κώδ. (8. 53) καὶ Ν. 61 Βασ. (47. 1) ὁ εἰς προίκα διδὸν πρᾶγμα καὶ τὴν χρῆσιν τῶν καρπῶν παρκατέχων, κ' ἂν μὴ ἐπερωτήσῃ, οὐδὲν ἥττον παραδεωκέναι αὐτὸ δοκεῖ. Ἀπόφ. Α. Π. 286 τοῦ 1860.

Ἀφοῦ ἡ προίξ συνέστη εἰς χρήματα καὶ τῶν χρημάτων τούτων κατέστη ὀφειλέτης ὁ σύζυγος, ἐν περιπτώσει ἀποδόσεως τῆς προικὸς δὲν εἶναι ὑποχρεωτική διὰ τὴν σύζυγον ἡ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν

συστησάντων τὴν προίκα συνομολογηθεῖσα μεταγενεστέρα σύμβασις περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς αὐτῆς, ἐὰν ἡ σύζυγος δὲν ἔλαβε μέρος ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ ταύτῃ συμβάσει (Ἰονίου Κώδ. 1311 καὶ 1312). Ἀπόφ. Α. Π. 149 τοῦ 1879.

Ἡ περὶ παραδόσεως κτημάτων παραχωρηθέντων τῷ ἐνάγαντι λόγῳ προικὸς τῆς συζύγου του ἀγωγή εἶναι προσωπική. Ἡ τοιαύτη δ' ἀγωγή δὲν εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐὰν τὸ συμβόλαιον δι' οὗ ὑπεσχέθῃ ὁ ἐναγόμενος τὴν παράδοσιν τῶν ἀκινήτων δὲν μετεγράψῃ. Ἀπόφ. Α. Π. 114 τοῦ 1878.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ προικοσύμφωνων.*

Ἀρθ. 194. Τὰ προικοσύμφωνα εἶναι δημόσια ἢ ἰδιωτικά, συμβαλλόμενοι δ' εἰς ταῦτα εἶναι ὁ προικοδότης ἢ οἱ προικοδῶται καὶ ὁ προικοδόχος γαμβρός· ἀπαγορεύεται δὲ τοῖς συμβαλλομένοις νὰ καταχωρῶσιν ἐν αὐτοῖς συμφωνίας ἀντικειμένας εἰς τὸν προορισμὸν τῆς προικὸς, ἀπαλλαττούσας τὸν σύζυγον πάσης εὐθύνης ἐπὶ τῇ διαχειρίσει τῆς προικὸς καὶ ἐπιτρεπούσας αὐτῷ νὰ διαθέτῃ αὐτήν

*) Παρ. Τμ. III, Β' § 1 καὶ 2.

κατὰ τὸ δοκοῦν· αἱ τοιαῦται συμφωνίαι εἶναι ἄκυροι καὶ μὴ οὔσαι. Π (23.3) 5. Ἴδὲ καὶ ἄρθ. 136 καὶ σημ.

Ἄρθ. 195. Δημόσιον προικοσύμφωνον εἶναι τὸ παρὰ τοῦ καθήκοντα συμβολαιογράφου ἐκτελοῦντος γραμματέως τῶν Πατριαρχείων, Μητροπόλεων Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐξαρχιῶν ἢ ἐν ἐλθείηαι τοιούτου γραμματέως παρὰ καταλλήλου προσώπου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, Ἐπισκόπου, Ἐξάρχου ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου συντασσόμενον ἔγγραφον, ὅπερ δεόν νὰ περιέχῃ τὸν τόπον, τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καὶ τοῦ μηνός, τὴν ὥραν καὶ τὸ ἔτος τῆς συντάξεως αὐτοῦ, τὸ ὄνομα, ἐπίθετον καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ συντάττοντος τοῦτο, τὰ ὀνόματα, ἐπίθετα καὶ ιδιότητας τῶν συμβαλλομένων καὶ τῶν μαρτύρων, λεπτομεροῦς περιγραφὴν τῶν προικῶν ἀντικειμένων καὶ ὀρισμὸν τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ τῶν συνόρων, ἂν τὸ προικῶν εἶναι ἀκίνητον, καὶ τοῦ εἶδους αὐτοῦ ἥτοι ἂν εἶναι μούλκιον, βακούφιον ἢ δημοσία γῆ, πᾶσαν ἰδιαιτέραν δῆλωσιν τῶν συμβαλλομένων, ἐὰν ὑπάρχῃ, τὴν δῆλωσιν, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἢ κυριότης, διαχείρισις καὶ τύχη τῆς προικὸς καὶ πᾶσα σχε-

τικὴ ἀγωγή περὶ λήψεως, ἐξασφαλίσεως προνομίων καὶ ἐπιστροφῆς προικὸς ῥυθμίζονται κατὰ τὸν ἱερὸν νόμον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἄλλου οἰουδήποτε νόμου καὶ πᾶσα περὶ προικὸς οἰαδήποτε διαφορὰ δικάζεται ἀποκλειστικῶς παρὰ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ τέλος τὰς ὑπογραφὰς τῶν συμβαλλομένων, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συντάττοντος τὸ προικοσύμφωνον.

Ἄρθ. 196. Οἱ συμβαλλόμενοι δεόν νὰ ᾤσι γνωστοὶ καὶ ἀσχετοὶ συγγενείας πρὸς τὸν συντάττοντα τὸ προικοσύμφωνον, ἄλλως δεόν νὰ βεβαιωθῇ οὗτος περὶ τῆς ταυτότητός των παρὰ προσώπων γνωστῶν αὐτῷ ἢ δι' ἐπιδήμιον ἔγγραφου τοῦ χωρίου αὐτῶν.

Ἄρθ. 197. Ἄν τις τῶν συμβαλλομένων ἢ καὶ ἅπαντες ἦναι ἀγράμματοι, μὴ γνωρίζοντες νὰ ὑπογράψωσι, προσλαμβάνεται δι' ἕκαστον ἀγράμματον εἰς ἓτι ἱκανὸς μάρτυς, ὅστις κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀγραμμάτου σταυροσημειοῦντος ὑπογράφει, τοῦτου δὲ γίνεται μνεία καὶ ἐν τῷ προικοσύμφωνῳ.

Ἄρθ. 198. Οἱ μάρτυρες δεόν νὰ ἦναι δύο, ἄρρενες, ἐνήλικοι, Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, γνω-

στοι πρὸς τὸν συντάττοντα τὸ προικοσύμφωνον καὶ ἄσχετοι συγγενείας πρὸς τοῦτον, πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς συμβαλλομένους, μὴ ἐξηρημένοι ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἐγγράμματοι, γνωρίζοντες νὰ υπογράψωσι.

Ἄρθ. 199. Ἄν τὸ προικῶν ἦναι ἀκίνητον καὶ πρόκειται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης ἢ ἄλλου τινος, δέον κατὰ τὴν ἐπίσημον καταγραφὴν διὰ τοῦ προσήκοντος ἱλίου-χαμπερίου νὰ δηλῶται ἡ ιδιότης αὐτοῦ ὡς προικῶν καὶ νὰ καταχωρῇται αὕτη καὶ ἐν τῷ ἐπισήμῳ χοτζετίῳ ἢ συνετίῳ ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως τὸ προικῶν ἐπιστρέφεται ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ γάμου διὰ θανάτου ἢ διὰ διαζυγίου εἰς ὄντινα ὀρίζουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ἢ τὸ προικοσύμφωνον. Ἰδὲ Ἐγκυκλίους Κυβερνητικὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἐν τῷ Παραρτήματι Τμημα Π. κεφ. Θ'. περὶ προικός.

Ἄρθ. 200. Ἐάν ὁ προικοδότης ἢ οἱ προικοδόται ἦναι ἐξωτικοί, δηλαδὴ οὐχὶ πατὴρ ἢ πάππος πατρικός, δύνανται, ἐάν θέλωσι, νὰ ἐπιφυλάξωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβωσι τὴν προῖκα ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ προικιζομένου προσώπου ἀκλήρου.

Ἄρθ. 201. Ἡ παράδοσις τῆς προικὸς δέον νὰ μνημονεύηται ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ μὲν, ἐάν αὕτη γίνηται ἀμέσως τῷ προικοδόχῳ συζύγῳ, ἐάν δὲ γίνηται μετὰ τοῦτο, ἀνάγκη νὰ συντάσσεται περὶ τούτου, ἐπὶ μὲν δημοσίων προικοσυμφώνων, ἕτερον δημόσιον ἔγγραφον, ἐπὶ δὲ ἰδιωτικῶν προικοσυμφώνων δέον κάτωθι αὐτοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων ἱκανῶν νὰ σημειῶται ἡ παράδοσις αὐτῆς.

Ἄρθ. 202. Ἰδιωτικὸν προικοσύμφωνον εἶναι τὸ παρὰ προσώπου ιδιώτου τῆς ἐκλογῆς τῶν συμβαλλομένων συντασσόμενον ἔγγραφον εἰς διπλοῦν ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων ἱκανῶν, δέον δὲ νὰ περιέχῃ τὸν τόπον, τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα καὶ τὸ ἔτος τῆς συντάξεώς του, τὰ ὀνόματα, ἐπίθετα, ἐπαγγέλματα καὶ κατοικίας τῶν συμβαλλομένων ἥτοι τοῦ προικοδότου ἢ προικοδοτῶν, τοῦ προικοδόχου καὶ τῶν μαρτύρων, λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν προικῶν ἀντικειμένων καὶ ὀρισμὸν τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ τῶν συνόρων καὶ τοῦ εἶδους αὐτῶν, ἂν ἦναι μούλκιον, βακούφιον ἢ δημοσία γῆ, πᾶσαν ἰδιαιτέραν δῆλωσιν τῶν συμβαλλομένων ἐάν ὑπάρχῃ, καὶ τὴν δῆλωσιν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἡ προῖξ

ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ ᾔηται προῖξ καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ κυριότης, διαχειρίσις καὶ τύχη τῆς προικὸς καὶ πᾶσα ὀχρητικὴ ἀγωγὴ περὶ λήψεως, ἐξασφαλίσεως, προνομίων καὶ ἐπιστροφῆς προικὸς καὶ λοιπῶν ρυθμίζονται κατὰ τὸν ἱερὸν νόμον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατ' ἀποκλεισμὸν παντὸς ἄλλου οἰουδῆποτε νόμου καὶ πᾶσα περὶ προικὸς οἰαδῆποτε διαφορὰ δικάζεται ἀποκλειστικῶς παρὰ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τέλος τὰς ὑπογραφὰς τῶν συμβαλλομένων, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ γραφέως τοῦ προικοσύμφωνου.

Ἄρθ. 203. Ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν προικοσυμφώνων ἐφαρμόζονται καὶ τὰ ἄρθρα 194, 197—201.

Ἄρθ. 204. Ἡ ὑπογραφή τῶν συμβαλλομένων δέον νὰ τίθεται ἐπὶ χαρτοσήμου ἀξίας μὲν, ἐὰν ἐν τῷ προικοσύμφωνῳ μνημονεύηται ποσὸν χρηματικόν, κατ' ἀποκοπὴν δὲ ἐπὶ χαρτοσήμου γροσίων δέκα, ἐὰν δὲν μνημονεύηται ποσόν τι.

Ἄρθ. 205. Πᾶν προικοσύμφωνον δέον νὰ υποβάλληται ἅμα τῇ συντάξει του πρὸς κύρωσιν εἰς τὸν τοῦ τόπου τῆς συντάξεως Πα-

τριαρχίῳ. Μητροπολίτην, Ἐπίσκοπον ἢ Ἀρχιερατικὸν αὐτῶν ἐπίτροπον ἢ Ἐξαρχον.

Ἄρθ. 206. Τῶν δημοσίων προικοσύμφωνων ἀντίγραφα κεκυρωμένα δίδονται εἰς ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων, τῶν δὲ ιδιωτικῶν τὸ ἐπικυρωθὲν ἐπιστρέφεται εἰς αὐτὸν τὸν προσαγαγόντα αὐτό.

Ἄρθ. 207. Τὰ προικοσύμφωνα δέον ἐν ἀμφιβολίᾳ νὰ ἐρμηνεύωνται ὑπὲρ τῆς προικὸς. Βασ. (29. 1) 66.

Ἄρθ. 208. Τὰ προσαγόμενα προικοσύμφωνα ἐνώπιον τῶν Ὀθωμανικῶν Ἀρχῶν δέον νὰ ᾄδιν ἐν μεταφράσει τουρκικῇ κεκυρωμένη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχοῦ, Μητροπολίτου, ἢ Ἐπισκόπου, ἢ Ἐξαρχοῦ, ἢ ἐν ἀντιγράφῳ κεκυρωμένῳ ὑπ' αὐτῶν, ἡ δὲ τοιαύτη μετάφρασις θεωρεῖται ἐπίσημος. Ἰδὲ Βεζυρικὴν Ἐγκύκλιον ἐν Παραρτήματι Τμῆμα II. κεφ. Θ'. 3ον

Ἄρθ. 209. Ἰσχυρὰ σύμφωνα περὶ προικὸς εἰσὶ τὰδε.

1ον. Τὸ γινόμενον περὶ παροχῆς προικὸς μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ γάμου. Βασ. (29. 6) 1.

2ον. Τὸ ἐπιβάλλον τὸν κίνδυνον τῆς προικὸς τῇ γυναικὶ ἢ τῷ ἀνδρὶ. Βασ. (29. 5) 6.

3ον. Τὸ περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς, ἂν ἀ-

ποθάνῃ ἢ θυγάτηρ, τῷ προικοδότῃ, τῷ πατρί, τῷ υἱῷ ἢ τῷ κληρονόμῳ αὐτοῦ. Βασ. (29. 1) 9.

4ον. Τὸ περὶ μὴ ἀπαιτήσεως προικὸς δοθείσης ἐγγόνῳ παρὰ πάππου καὶ υἱοῦ. Βασ. (29. 5) 10. 11.

5ον. Τὸ σύμφωνον τοῦ πατρὸς τὸ παρέχον τὴν πατρικὴν προῖκα τῷ γαμβρῷ, τελευταίας τῆς θυγατρὸς ἁπαιδος. Βασ. (29. 5) 12.

6ον. Τὸ συντέμνον τὴν προθεσμίαν τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς, ἂν τοιαύτη συνεφωνήθῃ. Βασ. (αὐτόθι 14.)

7ον. Πᾶν οἰονδήποτε σύμφωνον περὶ τῆς ἐξωτικῆς προικὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτῆς. Βασ. (αὐτόθι. 18. § 2.)

8ον. Τὸ περὶ προσθήκης εἰς τὴν προῖκα παρὰ τοῦ ἀνδρός, ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ. Βασ. (αὐτόθι. 21—24, 27. § 2 καὶ 3, 28—31. 36. 37.

Ἄρθ. 210. Ἀνιδύχουρα σύμφωνα περὶ προικὸς εἰσι τάδε.

1ον. Τὸ ὀρίζον ἵνα ἡ προῖξ μείνῃ παρὰ τῷ ἀνδρί, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι παῖδες ἐξ αὐτοῦ προαποβιώσαντος. Βασ. (29. 5) 2.

2ον. Τὸ μονομερῶς μεταβάλλον τὴν προῖκα μετὰ τὴν ἐπίδοσιν αὐτῆς. Βασ. (29. 5) 7.

3ον. Τὸ παρατεῖνον τὴν νόμιμον προθεσμίαν ἀποδόσεως τῆς προικὸς ἢ τὸ συμφωνοῦν τὴν μὴ ἀπόδοσιν αὐτῆς. Βασ. (αὐτόθι 14.)

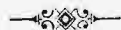
4ον. Τὸ συμφωνοῦν περὶ ἀποδόσεως μόνου τοῦ ἡμίσεως τῆς προικὸς. Βασ. (αὐτόθι 33.)

5ον. Τὸ συμφωνοῦν τὴν μὴ ἀπαιτησὶν τῆς προικὸς. Βασ. (αὐτόθι 25).

6ον. Τὸ τοῦ ἀνδρός σύμφωνον μετὰ τῆς γυναικὸς περὶ κληρονομίας αὐτοῦ. Βασ. (αὐτόθι 35).

Ἄρθ. 211. Ἐγγραφον παραιτήσεως τῆς προικὸς παρὰ τῆς συζύγου ὑπὲρ τῶν τέκνων μετὰ τὴν ἔκδοσιν διαζυγίου τῶν συζύγων εἶναι ἔγκυρον.

Νομ. Ε. Δ. Δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη ἡ σύνταξις συμβολαίου δι' οὗ οἱ σύζυγοι ὀρίζουσι τὰ τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς ἐν περιπτώσει διαζυγίου. Ἀπόφ. Α. Π. 347 τοῦ 1860.

ΤΙΤΛΟΣ IV.

ΠΕΡΙ ΔΙΑ ΓΑΜΟΥΣ Η ΠΡΟΓΑΜΙΑΙΑΣ ΔΩΡΕΑΣ.

Ἄρθ. 212. Προγαμιαία δωρεὰ ἐστὶν ἡ διὰ γάμους δωρεὰ, ἥν, ὡς τὴν προῖκα, προσφέρει

τῷ ἀνδρὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἢ ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις διὰ τὰ βάρη τοῦ γάμου, συνίσταται δὲ καὶ πρὸ τοῦ γάμου καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ εἶναι ἔγκυρος, ἐὰν παρεσχέθῃ προίξ. Εἰσηγ. (2. 7) § 3. Βασ. (29. 4) 1. Κώδ. 11 (5. 9).

Νομ. Πατρ. Ἡ διὰ γάμους δωρεά. Τὸ ἐμβασιδίων οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ προγαμιαία δωρεά, κατὰ δὲ τὴν λύσιν τοῦ γάμου περιέρχεται κατὰ κανόνα εἰς τὸν ἄνδρα ὡς ἡ προίξ εἰς τὴν γυναῖκα. Τὸ δ' ἐθιμον ὅτι τὸ ἐμβασιδίων ἐν Κιλικίᾳ τῆς Χίου ἐστὶν ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τῆς γυναικὸς, εἰς τὴν χορηγεῖται κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ γάμου, καὶ ἂν πράγματι ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τοῦ νόμου Ἄρμ. 1 (1. 24), καθ' ὃν ὅπου ὑπάρχει νόμος ὁρισμένος, ἐκεῖνος πρέπει νὰ φυλάττηται καὶ δὲν ἰσχύει τὸ παρὰ τοῦτον γενόμενον, κἂν πάνυ δικαιοτάτῳ ἐστί. Ἀπόφ. Μ. Σ. 150 τοῦ 1890.

Ἡ προγαμιαία δωρεά ἐπιστρέφεται τῷ ἀνδρὶ, ὁσάκις ὀρίζει ὁ νόμος ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας, ἣν δὲν δικαιοῦται ν' ἀνατρέψῃ μονομερῶς καταρτισθεῖσαν τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτοῦ θελήσει· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ περὶ ἀποδόσεως τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς μετὰ τόκου αἵτησις τῆς Ε. ἀπορριπτέα ἐστὶ, διότι οἱ καρποὶ

τῆς προικὸς καὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα ὡς φέροντα τὰ βάρη τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 62 τοῦ 1886.

Ἡ προίξ καὶ προγαμιαία δωρεά, καίτοι ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας διαφέρουσιν ὅμως, διότι τὴν μὲν προίκα χορηγοῦσιν οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν προικιζομένων, τὴν δὲ προγαμιαίαν δωρεάν δίδωσιν ὁ ἀνὴρ, ἀλλ' ὅπως θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ προγαμιαία δωρεά, προκλαπιτεῖται ἡ σύστασις προικὸς, διότι κατὰ τὸν νόμον Ἄρμ. (4. 6.) 3 ἡ μὴ χορηγήσασα προίκα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἀνδρός. Ἀπόφ. Μ. Σ. 377 τοῦ 1899.

Νομ. Ε. Δ. ἡ νεαρὰ 20 τοῦ Λέοντος (Ἄρμ. (4. 13) κατήργησεν οὐχὶ τὴν διάταξιν, ὅτι ἄνευ προικὸς δὲν ὑφίσταται προγαμιαία δωρεά, ἀλλ' ὥρισεν ἁπλῶς, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἰσότης αὐτῶν, ὅπως ἰσχύωσι τὰ περὶ αὐτῶν ἴδια σύμφωνα. Ἀπόφ. Α. Π. τοῦ 1875.

Ναὶ μὲν αἱ ἔνεκα γάμου ἢ πρὸ γάμου δωρεαὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν σύζυγον μόνον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ πραγματοποιοῦνται ὑπὲρ αὐτῆς, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ οἱ καρποὶ αὐτῶν διατίθενται ὑπὸ τοῦ συζύγου ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ συνοικεσίου, ἀλλ' οὐδεμίᾳ τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει, ὅτι δὲν χωρεῖ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀγωγή τοῦ συζύγου περὶ παρα-

δόσεως τῶν ὑπὸ τῆς συζύγου δωρηθέντων αὐτῇ πρὸς τέλος τοῦ γάμου. Ἀπόφ. Α. Π. 35 τοῦ 1800.

Ἄρθ. 213. Πρὸς σύστασιν διὰ γάμους δωρεᾶς ἀπαιτοῦνται.

α) γάμος ἔννομος, μέλλων ἢ ὑπάρχων μεταξὺ δύο προσώπων καὶ παροχὴ προικός.

β) δωρεοδότης διὰ γάμους δωρεᾶς, ὅστις δύναται νὰ εἶναι ἐξ οἰκείας βουλῆσεως πατὴρ, μήτηρ τοῦ ἀνδρός, ὁ ἀνὴρ αὐτός ἢ ἄλλος τις.

γ) ἀντικείμενον περιουσίας διδόμενον ὡς διὰ γάμους δωρεά· δύναται δὲ νὰ δοθῇ πᾶν ὅ, τι καὶ ὡς προῖξ διδεται.

δ) πρόσωπον, ὑπὲρ οὗ ἡ δωρεὰ πρὸς ἀνακούφισιν ἀπὸ τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, ἀλλ' οὐτινος ἢ μετοχὴ δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν σύστασιν τῆς διὰ γάμους δωρεᾶς καὶ

ε) ὑπόσχεσις παροχῆς δωρεᾶς διὰ γάμους ἔγγραφος ἢ ἀγγραφος Βασ. (29. 4.) 1. § 1. Νε. 119 κεφ. 1., ὁσάκις ἐνάγει ὑπὲρ ταύτης ἡ γυνή, μόνον δ' ἔγγραφος συμβολαιογραφικὴ, ὁσάκις ἀπαιτῇ ὁ ἀνὴρ. Αὐτόθι § 2.

Ἄρθ. 214. Ὁ ἀνὴρ διαχειρίζεται τὴν προγαμιαίαν δωρεάν ὡς τὴν προῖκα, ἀλλ' ἔστι κύριος ταύτης μόνον, ἐν ᾧ ἐκείνης κυρία εἶναι ἡ γυνή.

Νομ. Ε. Δ. Ἐκ τῆς Νεαρᾶς ΞΑ, τῆς περιεχομένης ἐν τοῖς Βασιλικοῖς (29. 7, συνάγεται, ὅτι καὶ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου γενομένης πρὸς τὴν νόμφην ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνδρός προγαμιαίας δωρεᾶς κυρία γίνεται ἡ γυνὴ μετὰ τὴν τοῦ γάμου λύσιν, ἐὰν αὕτη θανάτῳ τοῦ ἀνδρός συμβῇ, καὶ ἐπομένως πρὸ τοῦ γεγονότος τούτου δὲν ἔχει ἡ γυνὴ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν· ἄκυρος δὲ εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός γενομένη ἐκποίησης ἢ ὑποθήκευσις τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς. Ὡς ἐπιζήσασα ἡ γυνὴ κερδίσει τὴν δωρηθὲν ἀκίνητον (Νεαρὰ Αἰόντος 61 κεφ. 22 Ἀρμ. (4. 13) 5—7.

Ὅσάκις ὑπάρχουσι τέκνα, ἡ σύζυγος λαμβάνει κατὰ κυριότητα παιδὸς μοῖραν ἐπὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς καὶ τὴν ἐπικαρπίαν ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου. Ὡς ἐκ τοῦ δικαιώματος δὲ τῆς ἐπικαρπίας ἡ γυνὴ δικαιούται νὰ παρασταθῇ καὶ ἐξακολουθήσῃ, ἀποθιώσαντος τοῦ συζύγου της, τὴν δίκην, ἣν οὗτος ὡς καρπούμενος καὶ διαχειριζόμενος τὴν προγαμιαίαν δωρεάν, διαρκούντος τοῦ γάμου, ἐπεχείρησεν. Ἀπόφ. Α. Π. 117 τοῦ 1878.

Ἄρθ. 215. Ὅσάκις ἐπαυξάνεται ἡ προῖξ, δεόν νὰ ἐπαυξάνηται καὶ ἡ προγαμιαία δωρεά, ὅπως ἀμφότεραι ᾧσιν ἴσης ποσότητος ὡς πρὸς

τὰ γαμικὰ κέρδη. Βασ. (29. 2) 1. (29. 4) 1. Νε. 97. πρ.

Ἄρθ. 216. Δι' οὓς λόγους ἐπιτρέπεται τῇ γυναικὶ νὰ ἀναλάβῃ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, τὴν προῖκα καὶ νὰ ἐκποιῇ ταύτην, ἐπιτρέπεται τῇ αὐτῇ ν' ἀναλάβῃ καὶ ἐκποιῇ καὶ τὴν διὰ γάμους δωρεάν. Βασ. (28. 8) 20. (29. 1) 69. § 2. 80. 116.

Ἄρθ. 217. Δι' οὓς λόγους ἐπιστρέφεται τῇ γυναικὶ ἢ τοῖς κληρονόμοις αὐτῆς ἢ τῷ ἐξωτικῷ προσώπῳ ἢ προίξ, ἐπιστρέφεται τῷ ἀνδρὶ ἢ τοῖς κληρονόμοις αὐτοῦ ἢ τῷ ἐξωτικῷ προσώπῳ καὶ ἡ διὰ γάμους δωρεά. Βασ. (29. 1) 118.

Νομ. Πατρ. Δι' οὓς λόγους. Ἡ προγαμιαία δωρεά ἀνήκει εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν σύζυγον καὶ κατὰ λόγον κληρον μίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς. Ἀπόφ. Μ. Σ. 11 τοῦ 1870.

Προγαμιαία δωρεά προσενεχθεῖσα εἰς τὴν μελλόνυμφον ὑπὸ τοῦ μελλονύμφου ἐπὶ τῷ ρητῷ ἐν τῷ προικῷ συμβολαίῳ ὄρω, ὅπως αὕτη προστεθῇ εἰς τὴν προῖκα, δὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν σύζυγον, λυθέντος τοῦ γάμου διαζυγίῳ ἄνευ ὑπαιτιότητος θάτερου τῶν συζύγων, διότι ἅπαξ προστεθεῖσα εἰς τὴν

προῖκα ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον αὐτῆς μέρος. Ἀπόφ. Μ. Σ. 62 τοῦ 1886.

Συμφωνῶς τῷ νόμῳ Ἀρμ. (4. 11) 14 τὰ δοθέντα τῇ τυχούσῃ πρὸ τοῦ γάμου λόγω προγαμιαίας δωρεᾶς ἀνήκουσιν αὐτῇ καὶ δὲν ἐπιστρέφονται λυθέντος τοῦ γάμου διαζυγίῳ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 194 τοῦ 1892.

Ἄρθ. 218. Ὁ ἀνὴρ δὲν δύναται τὰ ἀκίνητα τῆς προγαμίου δωρεᾶς νὰ ὑποθηκεύῃ ἢ ἐκποιῇ, μηδὲ συναινούσης τῆς γυναικός, ἐκτὸς ἐὰν ἡ γυνὴ ἱκανοποιηθῇ ἄλλως. Βασ. (29. 7) 1.

ΤΙΤΛΟΣ V.

ΠΕΡΙ ΘΕΩΡΗΤΡΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΟΥ.

Ἄρθ. 219. Θεώρητρόν ἐστὶ τὸ συμφωνούμενον ποσὸν ἵνα δοθῇ παρὰ τοῦ ἀνδρός κατὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου εἰς τὴν γυναικὰ παρθένον οὔσαν διὰ τὴν τιμὴν τῆς παρθενίας. Ἀρμ. (4. 13) 3.

Νομ. Πατρ. Θεώρητρον. Ἡ περὶ θεωρήτρου αἰτησίς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπορριπτέα ἐστί, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀργεῖ παρ' ἡμῖν ὁ νόμος οὗτος μηδέποτε καθιερωθεὶς ὑπὸ τῆς συνηθείας, ὥς λείψανον ἀρχαίας

νομοθεσίας καὶ ἡθῶν ἀσυμψώνων πρὸς τὰ ἡμέτερα.
Ἀπόφ. Μ. Σ. 17 τοῦ 1879.

Ἄρθ. 220. Τὸ θεώρητρόν ἐστὶ τὸ 1) 12 ἀνὰ
μίαν λίτραν ἐκάστης προικὸς ἥτοι νομίσματα
ἕξ καὶ ἀπαιτεῖται ἅμα τῇ λύσει τοῦ γάμου,
κἂν ἡ γυνὴ προαπεβίωσε τοῦ ἀνδρός. Ἀρμ.
(4. 13) 4.

Ἄρθ. 221. Ὑπόβολόν ἐστὶ τὸ ἰσόποδον
τοῦ τρίτου τῆς προικὸς καὶ ὀφείλεται εἰς τὴν
γυναῖκα, θανόντος τοῦ ἀνδρός. Ἀρμ. (4. 13) 1

Νομ. Πατρ. Ἡ περὶ ἀποδόσεως ὑποβόλου ἦτοί
ἰσοπόσου τοῦ τρίτου τῆς προικὸς αἰτήσις τῆς ἐναγού-
σης στηρίζεται ἐπὶ ρητοῦ νόμου τοῦ Ἀρμενοπούλου
(4. 13) 1. Ἀποφ. Μ. Σ. 10 τοῦ 1873, 20 τοῦ
1874.

ΤΙΤΛΟΣ VI.

ΠΕΡΙ (ΠΑΡΑΦΕΡΝΩΝ) ΕΞΩΠΡΟΙΚΩΝ.

Ἄρθ. 222. Παράφερνα εἶναι ἅπαντα ἢ μὴ
προικῶα περιουσία τῆς γυναικός.

Ἄρθ. 223. Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ ἀποκλειστικὴ
κυρία τῶν ἐξωπροίκων καὶ ἔχει τὴν διαχειρί-
σιν καὶ τὴν νομὴν αὐτῶν, ὃ δὲ ἀνὴρ δὲν εἶναι

κύριος αὐτῶν, οὐδὲ δικαιοῦται νὰ διαχειρίζη-
ται ἢ νέμηται ταῦτα, ἐκτὸς ἐὰν ἡ γυνὴ θελή-
σῃ νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν
κατ' ἐντολὴν αὐτῆς. Βασ. (29. 1) 5. § 3 (29. 5) 38.

Νομ. Ε. Δ. Ἀποκλειστικὴ κυρία. Κατὰ τὸ
ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι ἀστικὸν δίκαιον τῶν Βυζαντινῶν
Αὐτοκρατόρων, ἡ γυνὴ ἔχει ἀποκλειστικὴν καὶ ἀ-
περιόριστον κυριότητα ἐπὶ τῶν ἐξωπροίκων τῆς, τῶν
τε κινήτων καὶ ἀκινήτων, καὶ δύναται καὶ ἀνταλ-
λάσσειν καὶ δωρεῖσθαι ἄνευ ἀδείας ἢ συγκαταθέσεως
τοῦ συζύγου τῆς. Ἀρμ. (1. 13) 24. Ἀπόφ. Α. Π.
37 τοῦ 1845.

Κατὰ τὸν νόμον, ὁ σύζυγος μόνον τῶν προικῶν
κτημάτων καὶ καρποῦται καὶ ἐγείρει τὰς περὶ διεκ-
δικήσεως καὶ διακατοχῆς περὶ αὐτῶν ἀγωγάς, τῶν
δ' ἐξωπροίκων κυρία ἐστὶν ἡ γυνὴ καὶ ὡς τοιαύτη
καὶ καρποῦται αὐτῶν καὶ συναλλάσσει καὶ τὰς περὶ
αὐτῶν ἐγείρει ἀγωγὰς καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ συζύγου
τῆς. Ἀρμ. § 26 καὶ 27 (4. 8) καὶ § 9 καὶ 23—27
(4. 9). Ἀπόφ. Α. Π. 210 τοῦ 1848.

Προκειμένου περὶ δανείου δοθέντος παρὰ τῆς συ-
ζύγου ἐν ἰδίῳ αὐτῆς ὀνόματι, ὁ σύζυγός τῆς δὲν δύ-
νεται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξόφλησιν στηριζόμενος ἐπὶ
μόνου τοῦ τίτλου τοῦ συζύγου, χωρὶς νὰ ἔχῃ πληρε-
ξουσιότητα ἢ ἐκχώρησιν ἐκ μέρους τῆς συζύγου του

περὶ τοῦ δανείου τούτου. Ἀπόφ. Α. Π. 201 τοῦ 1860.

Κατὰ νόμον (Ν. 6 Κώδ. (4.50) Βασ. (6.19.) 15 καὶ Ἀρμ. (4.12) 1-5, κυρία ἐστὶν ἡ γυνὴ τοῦ περ' αὐτῆς καὶ δι' ἐαυτὴν τῷ ὄντι ἀγορασθέντος καὶ παραληφθέντος πράγματος, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀπαίτησιν μόνον ἔχοντος τοῦ λαβεῖν τὰ ἐξ ἰδίων τοῦ χρημάτων καταβληθέντα διὰ τὴν τίμημα τοῦ πράγματος. Ἀπόφ. Α. Π. 56 τοῦ 1880.

Ἀρθ. 224. Ἐὰν ἡ γυνὴ ἀναθέσῃ τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ τὴν εἰσπραξιν ἐξωπροίκων ἀπαιτήσεων αὐτῆς κατὰ χρεωστῶν ἰδίων, ὁ ἀνὴρ κινεῖ τὰς ἀγωγὰς ταύτας ὡς ἐπίτροπος αὐτῆς, καὶ τοὺς μὲν τόκους δύναται δαπανᾶν εἰς ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα, τὸ δὲ κεφάλαιον φυλάττει τῇ γυναικί, εὐθύνεται δὲ διὰ δόλον αὐτοῦ καὶ ὀφείλει ἢν περὶ τὰ ἴδια καταβάλλει ἐπιμέλειαν. Βασ. (29. 5) 40.

Ἀρθ. 225. Ἐὰν τὰ ἐξώπροικα τῆς γυναικὸς εὔρηνται παρὰ τῷ ἀνδρὶ, οὗτος ἐνάγεται πρὸς ἀπόδοσιν αὐτῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ παραθήκης, ἂν ἔλαβε ταῦτα μόνος, ἢ περὶ ἐντολῆς, ἢ περὶ ἀπαιτήσεως πραγμάτων παρακρατουμένων ἢ ἀποκρυβέντων. Βασ. (29. 1) 5. §. 3, ἢ περὶ διοικήσεως, ἂν διώκησε τὰ ἐξώπροικα τῆς γυναικὸς. (41. 1) 94.

ΤΙΤΛΟΣ VII.

ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Ἀρθ. 226. Αὐταὶ εἰσι τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, μόνον δὲ παρεμπιπτόντως τὰ ἐκκλησιαστικὰ μικτὰ δικαστήρια δύνανται ν' ἀποφανθῶσι περὶ τῶν τοιούτων δωρεῶν ἐφαρμόζοντα τὰς ἐπομένους διατάξεις.

Νομ. Πατρ. Μικτὰ δικαστήρια. Τὸ συμβούλιον εἶναι ἀρμοδίον νὰ δικάσῃ περὶ δωρεῶν πρὸ ἢ ἐνεκα γάμου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 67 τοῦ 1886.

Ἀρθ. 227. Δωρεὰ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς εἶναι ἄκυρος. Βασ. 30. 1) 1. γίνεται δ' ἔγκυρος εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις:

1) Ἐὰν ὁ δωρητὴς ἀποθάνῃ· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡτοί πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ οὗτος εἶναι κύριος τῆς δωρεᾶς. Αὐτόθι 11. 30 § 2. 13.

2) Ἐὰν ἡ δωρεὰ ἐγένετο μεταξὺ τῶν συζύγων χάριν ταφῆς. Αὐτόθι. 5. § 8, ἢ πρὸς προσηγορίαν τόπου ἢ ναοῦ τῷ θεῷ. § 9.

3) Ἐὰν ὁ δωρούμενος οὐδὲν οἴκοθεν δαπανᾷ

ἢ δαπανᾷ μὲν, ὁ δὲ λαμβάνων δὲν γίνεται πλουσιώτερος. §. 16.

4) Ἐὰν ἡ γυνὴ τὰ δωρηθέντα αὐτῇ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς δαπανήσῃ πρὸς προκοπὴν συγγενοῦς αὐτῆς. §. 17.

5) Ἐὰν ἡ γυνὴ δωρήσῃται τῷ ἀνδρί, ὅπως οὗτος τύχῃ ἀξιώματος. Αυτόθι §. 38, ἢ προκοπῆς 39, ἢ λάβῃ ἀξίαν ἱππέως ἢ μετάσχη στρατείας ἢ χάριν θέας 40.

6) Ἐὰν ὁ ἀνὴρ δωρήσῃται τῇ γυναικὶ τὸ ἀρκοῦν πρὸς ἀνανέωσιν τοῦ καυθέντος αὐτῆς οἴκου. Ἀρμ. (4. 14) 15.

Νομ. Πατρ. Δωρεά. Τοῦ γάμου λυθέντος διὰ διαζυγίου τὰ γαμικὰ δῶρα ἐπιστρέφονται τοῖς δωρησαμένοις.

Δωρεὰ μεταξὺ συζύγων δὲν ἐπιτρέπονται. Ἀρμ. (4. 13) 1. ἡ γυνὴ δὲν δύναται ἵνα διαθέσῃ ἢ δωρήσῃ τὴν προῖκα αὐτῆς ὡς ἰδίαν περιουσίαν, ἐὰν μὴ καταστῇ κυρία αὐτῆς, καθόσον ὑφισταμένου μὲν τοῦ γάμου κύριος τῆς προικὸς εἶναι ὁ ἀνὴρ ὡς φέρων τὰ βάρη αὐτοῦ, θανούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἄπαιδος ἢ προῖξ ἐπανέρχεται εἰς τὸν προικοδοτήσαντα πατέρα κατὰ τὸν νόμον. Ἀρμ. (4. 10) 48. Ἀπόφ. Μ. Σ. 41 τοῦ 1870 καὶ 220 τοῦ 1894.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ διαρκοῦντος τοῦ γάμου δωρη-

θέντος τῇ συζύγῳ μονοπέτρου δακτυλιδίου εἶναι παράνομος, καθόσον ἡ τοιαύτη δωρεά ἐστὶν ἄκυρος. Ἀρμ. (4. 14) 1. Ἀπόφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1868.

Νομ. Ε. Δ. Ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Κατὰ κανόνα, ἡ μεταξὺ συζύγων δωρεά, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀπαγορεύεται (Ν. 1, 2, καὶ 3 Π. 24. 1), μόνον δὲ εἰς ἐξαιρετικὰς παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένας περιπτώσεις ἐπιτρέπεται. Ἀπόφ. Α. Π. 227 τοῦ 1862.

Ἀπαγορεύονται καὶ τὰ ὑποκρύπτοντα δωρεὰν συναλλάγματα μεταξὺ συζύγων (Ν. 1 καὶ 3. πρ. Ν. 6. Π. (24. 1). Ἀπόφ. Α. Π. 322 τοῦ 1863 καὶ 98 τοῦ 1866.

Συμβόλαιον περιέχον δωρεὰν τοῦ συζύγου πρὸς τὴν συζύγον του δύναται νὰ προσβληθῇ παρὰ τῶν δανειστῶν τῆς συζύγου του καὶ ζῶντος ἔτι αὐτοῦ ὡς ἄκυροι, διότι ὡς ὁ δωρητῆς ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ ἐν παντὶ καὶ τὴν δωρεάν, οὕτω καὶ οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ, οἱ ἐξασκοῦντες τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου των. Ἀπόφ. Α. Π. 235 τοῦ 1857.

Ὅταν τὸ διδόμενον εἰς ἀντικατάστασιν προικίου εἶναι μείζωνος ἀξίας τοῦ προικίου, τὸ περιπλέον τῆς ἀξίας εἶναι δωρεά, μόνον ἐὰν ἐγένετο μετὰ προθέσεως δωρεᾶς, διότι τοιαύτη δωρεά ὑπάρχει, κατὰ νόμον, ὅταν ἐν γνώσει ποιῇται τις, ἄνευ ὑποχρεώ-

σεως, ἐλάττωσιν τῆς περιουσίας του μεταβιβάζων αὐτὴν εἰς ἄλλον. Ν. 1 § 1 Π. (12, 6) καὶ Ν. 53. Π. (50. 17). Ἀπόφ. Α. Π. 101 τοῦ 1854, 92 τοῦ 1859, 269 τοῦ 1866 καὶ 37 τοῦ 1873.

ΤΙΤΛΟΣ VIII.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΙΚΩΝ.

Ἀρθ. 228. Προξεντικά εἶναι ἡ ἀμοιβή, ἣν ὁ συνεργῶν εἰς τὴν σύναψιν τῶν γάμων, ὁ λεγόμενος προξεντικὴς λαμβάνει ἐπὶ τῇ συνεργείᾳ ταύτῃ μόνον ἂν συνεφώνησε ρητῶς περὶ τοιαύτης ἀμοιβῆς, ἄλλως ὁ προξεντικὴς δὲν λαμβάνει τίποτε. Βασ. (54. 15) 4. § 1.

Ἀρθ. 229. Τὰ προξεντικά δὲν δύνανται ποτε νὰ ὑπερβῶσι τὸ εἰκοστὸν τῆς προικὸς καὶ τῆς πρὸ γάμου δωρεᾶς, ἐὰν ἡ προίξ ἦναι μέχρι διακοσίων λιτρῶν χρυσίου, οὐδέποτε ὅμως δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς δέκα λίτρας χρυσίου, ὅσον δῆποτε καὶ ἂν ἦναι τὸ ποσὸν τῆς προικὸς. Αὐτόθι § 2 καὶ 3. Ἰ. Ἀρμ. (4. 3) 12.

Νομ. Ε. Δ. Τὸ εἰκοστόν. Ἡ διάταξις 6 Κώδ. (5. 1) Ἀρμ. (4. 3) 12, ὀρίζει τὸν ἀνώτατον ὅρον

τῆς συνυπολογισθείσης ἀμοιβῆς τοῦ προξενούντος γάμου, ἐπομένως, ἐὰν γραμματίον τι ἔχῃ ὡς αἰτίαν ἀμοιβῆς ὑπερτέραν τοῦ νομίμου μέτρου, ἡ αἰτία αὐτὴ ὡς παράνομος δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ ἐν γνήσει τούτου διατελοῦντος κομιστοῦ. Ἀπόφ. Α. Π. 355 τοῦ 1878.

Ἀρθ. 230 Πᾶσα ἐναντία τοῖς ἡγουμένοις συμφωνία εἶναι ἄκυρος, καὶ δὲν παρέχει δικαίωμα εἰς ἀγωγήν. Αὐτόθι § 4.

Ἀρθ. 231. Ὅ,τι δῆποτε ληφθῇ χρῆμα ἢ πρᾶγμα ἢ ὁμολογία ἢ κινητὸν ἢ ἀκίνητον λόγῳ προξεντικῶν ἀναζητεῖται δι' ἀγωγῆς κατὰ τοῦ λαβόντος καὶ τῶν κληρονόμων του παρὰ τοῦ δόντος καὶ τῶν κληρονόμων του. Αὐτόθι.

ΤΙΤΛΟΣ IX.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΩΧΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἀνακωχῆς.

Ἀρθ. 232. Ἀνακωχὴ ἡ τοπικὴ διάστασις

λέγεται ἡ δύναμις ἀποφάσεως ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου διαμონὴ τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων χωριστὰ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου συζύγου, ἥτοι ὁ χωρισμὸς αὐτῶν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοιτῆς Ὁδηγ. Ἐκκλ. Δικ. ἀρθ. 512.

Ἄρθ. 233. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ἀποφασίζει πότε ὑπάρχει ἢ οὐχὶ λόγος εἰς ἀνακωχήν, περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀνακωχῆς καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ δεόν νὰ παρέχεται εἰς διατροφήν τῇ συζύγῳ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Ὁδηγ. Ἐκκλ. Δικ. ἀρθ. 515.

Νομ. Πατρ. Πότε ὑπάρχει λόγος εἰς ἀνακωχήν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐφesiβαλλομένης ἀπ' φάσεως οὐδαμῶς καταφαίνεται τίνι τῶν διαδίκων συζύγων ἀποδοτέα ἢ τῆς διαστάσεως αὐτῶν ὑπαιτιότης. (μέχρι δὲ τότε) ἀδύνατον ἀποβίνει τῷ δικαστηρίῳ ἐν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ νομίμου ἢ μὴ τῆς περὶ διατροφῆς αἰτήσεως τῆς ἐφesiβλήτου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 214 τοῦ 1897.

Ὁρθῶς τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν περὶ τοπικοῦ χωρισμοῦ αἴτησιν τῆς ἐφesiβούσης ὡς μηδὲν εὐρὸν ἐν αὐτῇ νόμιμον λόγον ἐπιτρέποντα τὸ τοιοῦτο προδικαστικὸν μέτρον, ἅτε τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐκθύμως ἀποδεξαμένου ἵνα παραλάβῃ αὐτὴν

καὶ συμβιώσῃ ἐν ἰδιαιτέρῳ, ἐκτὸς τῆς πατρικῆς αὐτοῦ, οἰκίᾳ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 223 τοῦ 1898.

Ἄρθ. 234. Λόγοι ἀνακωχῆς ἐξαρθώμενοι ἐκ τῆς ἐκτιμῆσεως τοῦ δικαστηρίου, ὅπερ κυριαρχικῶς ἀποφαίνεται περὶ αὐτῶν, δύνανται νὰ ἦναι ἀσυμφωνίαι σπουδαιόταται μεταξὺ τῶν συζύγων, ἔριδες καθημεριναὶ καὶ ἀδυναμία συμβιώσεως τῶν συζύγων τοῦλάχιστον προσωρινὴ κοὶ κίνδυνος σπουδαῖος τῆς ζωῆς αὐτῶν. Ὁδ. Ἐκκλ. Δικ. ἀρθ. 514.

Ἄρθ. 235. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον ἀποφαινόμενον περὶ τῆς ἀνακωχῆς καθορίζει ταῦτοχρόνως τὸ ποσὸν τῆς διατροφῆς πληρωτέον παρὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ παρὰ τινι τῶν γονέων δεόν νὰ μένωσι τὰ τέκνα συνωδὰ ταῖς ἰδιαιτέrais περιστάσεσι τῶν συζύγων. Ὁδηγ. Ἐκκλ. Δικ. ἀρθ. 515.

Ἄρθ. 236. Τὰ χρῆζοντα μητρικῆς περιθάλψεως τέκνα μένουσι παρὰ τῇ μητρὶ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑφίσταται, καὶ διατρέφονται δαπάναις τοῦ πατρός. Ὁδηγ. Ἐκκλ. Δικ. ἀρθ. 515 ἐν τέλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ διατροφῆς.

Ἄρθ. 237. Διατροφή ἐστὶν ἡ υποχρέωσις τινων προσώπων καὶ τὸ δικαίωμα ἄλλων ἵν' ἀπαιτῶσι παρ' ἐκείνων ποσὸν τι χρημάτων ἀνάλογον τῇ περιουσίᾳ αὐτῶν καὶ τῇ κοινωνικῇ των θέσει πρὸς οἰκισιν, ἑνδοσιν, συντήρησιν, ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνατροφὴν των.

Νομ. Πατρ. Διατροφή. Ἐν τῇ διατροφῇ ἐξυπακούεται πλὴν τῆς τροφῆς καὶ ἡ καταικία, ὁ ἱματισμός καὶ ἡ θέρμανσις, δέον ἐπομένως ὅπως τὸ ποσὸν τῆς διατροφῆς ἐπαρκῆ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα. Ἀπόφ. Μ. Σ. 128 τοῦ 1889.

Ἡ λέξις διατροφή περιλαμβάνει πᾶν ὅτι ἀναγκαῖον πρὸς ὑπαρξιν οἷα ὁ ἱματισμός, ἡ οἰκησις, ἡ τροφή καὶ τὰ φάρμακα ἀναλόγως τῆς ὕλικῆς καταστάσεως τοῦ ὑποχρέου. Ἀπόφ. Μ. Σ. 178 καὶ 187 τοῦ 1892.

Εὐλογος καὶ δικαία θεωρεῖται ἡ ἐνστάσις τοῦ ἐφεσείοντος, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς συζύγου του ἐκ Α.Τ. 5 μηνιαία διατροφή ὑπέρογκός ἐστι λόγῳ τῆς σμικρότητος καὶ εὐτελείας τῶν ἐργασιῶν του ἐν ᾧ τόπῳ μετέρχεται σήμερον τὸ τοῦ δικηγόρου ἐπάγγελμα. Ἀπόφ. Ι. Σ. 147 τοῦ 1894, 187, 188 καὶ 189 τοῦ 1896.

Οὐδεὶς λόγος ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰτήσει καὶ ταῖς σχετικαῖς προτάσεσι τοῦ αἰτοῦντος παρίσταται πῶς πιθανὸς καὶ εὐλογος δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ καὶ ἐπιβάλῃ τὴν περὶ ἐλαττώσεως τῆς ἐν λόγῳ διατροφῆς ἀποδοχὴν τῆς αἰτήσεως τοῦ Χ. Ν. καὶ συνεπῶς ἀπορριπτέοι εἰσὶ πάντες ὡς μὴ ἀποχρώντως τὸ θέμα τῆς αἰτήσεως ἀποδεικνύοντες. Ἀπόφ. Ι. Σ. 224 καὶ 225 τοῦ 1898.

Ἀνάλογον τῇ περιουσίᾳ αὐτῶν. Ὑφισταμένης δίκης μεταξὺ συζύγων καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἵνα ἐπιδικασθῇ τῇ συζύγῳ διατροφή εἰς βάρος τοῦ ἀνδρός, ὁ νόμος ἀξιοῖ ὅπως αὕτη κανονίζεται συμφώνως τοῖς πόροις καὶ τῇ οἰκονομικῇ καθόλου καταστάσει τοῦ εἰς ὃν ἐπιβάλλεται ἡ τῆς διατροφῆς υποχρέωσις. Ἀπόφ. Ι. Σ. 227 τοῦ 1898.

Πρὸς οἰκισιν. Ἐπειδὴ δικαία καὶ εὐλογος τυγχάνει ἡ ἀπαίτησις τῆς συζύγου, ὅπως ὁ ἀντίδικος σύζυγος αὐτῆς διαταχθῇ ἁρμοδίως νὰ συμβιώσῃ, αὐτῇ ἐν ἰδιαιτέρῳ ἢ τῷ πατρικῷ αὐτοῦ οἴκῳ τιθεῖς ὅτῳ τέματι εἰς τὰς πρὸς τοὺς συνοίκους συγγενεῖς αὐτοῦ διηνεκεῖς ξριδας καὶ διχογνωμίας αὐτῆς, τὸ δὲ πρωτόδικον δικαστήριον κακῶς ἐχαρακτήρισεν τὴν αἴτησιν ταύτην ὡς μὴ νόμιμον καὶ ὡς ἐμφαίνουσαν ἑλλειψιν ἀγαθῆς πρὸς συμβίωσιν θελήσεως τεκμη-

ριούσης τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς. Ἀπόφ. Ι. Σ. 242 τοῦ 1899.

Ἄρθ. 238. Ὑπόχρεω πρὸς παροχὴν διατροφῆς εἶναι κατὰ κανόνα ὁ σύζυγος, ὑφισταμένου τοῦ γάμου, εἰς τὴν σύζυγον, ὁ πατὴρ καὶ κατ' ἐξαίρεσιν ἡ μήτηρ εὐποροῦσα καὶ τὰ τέκνα, ὁ πατὴρ καὶ ἐνίοτε ἡ μήτηρ καὶ ἐν γένει οἱ ἀνιόντες. Βασ. (31. 6) 5, § 1. 8, ἡ φυσικὴ μήτηρ καὶ ὁ μητρικὸς πάππος. Βασ. (31. 6, 5.

Νομ. Πατρ. Ὁ σύζυγος ὀφείλει διατρέφειν καὶ περιθάλπειν τὴν τε σύζυγον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀναλόγως τῇ θέσει αὐτοῦ τῇ κοινωνικῇ καὶ οἰκονομικῇ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 56 τοῦ 1866. ἰδὲ καὶ ἄρθ. 125, 131, 134—137. ὕποσ.

Ἐνεκρίθη ὅπως ὁ σύζυγος ὑποχρεωθῇ ἀποζημιῶσαι τὴν σύζυγον αὐτοῦ διὰ τὸ πενταετὲς διάστημα ἐγκαταλείψεως αὐτῆς λόγῳ διατροφῆς αὐτῆς τε καὶ τῶν τέκνων του ἀνὰ γρ. 300 κατὰ μῆνα. Πρ. Ι. Σ. τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1864.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ σύζυγος ἐγκατέλειψε τὴν σύζυγον ἐπὶ 16 ἔτη μηδὲν μεριμνήσας περὶ αὐτῆς ἐνέκρινε τὴν ἐκδοσιν τοῦ διαζυγίου καὶ ὑποχρέωσε τὸν σύζυγον νὰ πληρώσῃ τῇ συ-

ζύγῳ γρ. 2000 λόγῳ διατροφῆς. Πρ. Ι. Σ. τῆς 14 Ἰανουαρίου 1865.

Ὁ σύζυγος ἀρνούμενος νὰ παρχάβῃ τὴν σύζυγόν του ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκῇ ὀφείλει νὰ διατρέφῃ αὐτήν, διότι συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ ἀνὴρ εἶναι ὑπόχρεος νὰ φέρῃ τὰ βάρη αὐτοῦ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 78 τοῦ 1888.

Συνεπὶ τῇ σταθερᾷ νομολογίᾳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ἐκκρεμοῦς οὔσης τῆς περὶ διαλύσεως γάμου διαφορᾶς δικαιοῦται τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον ὁρίσαι διατροφὴν τῆς γυναικός, ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων συζύγων μέχρι τελείας ἐκδικάσεως τῆς ἐπιδίκου ὑποθέσεως. Ἀπόφ. Ι. Σ. 164 τοῦ 1895.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσείοντος ὅτι οὐδεμία κατὰ νόμον ὀφείλεται διατροφή εἰς σύζυγον ἀρνούμενην ν' ἀκολουθήσῃ τὸν σύζυγόν της οὐχὶ βάσιμος θεωρεῖται ἀπέναντι τοῦ νόμου, καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι συνεστῶτος τοῦ γάμου τὰ βάρη αὐτοῦ φέρει ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ διότι αὐτὸς οὗτος ὁ ἐφεσείων ἐλέγχεται παραίτιος τῆς εἰς τὴν τριαύτην διατροφὴν καταδίκης αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου. Ἀπόφ. Ι. Σ. 100 τοῦ 1896.

Ὁ πατὴρ οὐκ ἔστιν ὑπόχρεως νὰ παρέχῃ τὴν ὁ διατροφὴν θυγατρὸς ἐγειράσης χεῖρα ἱερόσυλον κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπρεπεῖς καὶ ἀπειλητικὰς ἐκφράσεις ἐξενεγκούσης ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ ἀρνηθείσης

τὴν πρὸς τὸν πατέρα ὀφειλομένην ὑπακοὴν καὶ τιμᾶς καὶ διαγωγῆς βίον ἄγνωστον αὐτῷ. Ἀπόφ. Μ. Σ. 281 τοῦ 1396.

Ἐπειδὴ γνωστὸν ἔστιν ὅτι συνεστῶτος τοῦ γάμου τὰ βάρη αὐτοῦ φέρει κατὰ νόμον ὁ ἀνὴρ. Ἀρμ. (2. 3.) 3. 4. Ἀπόφ. Ι. Σ. 139 τοῦ 1893, 169 τοῦ 1875 καὶ 218 τοῦ 1897.

Ἐπειδὴ ἀβάσιμος καὶ ἀστήρικτος κατὰ νόμον ἐστὶν ὁ τοῦ ἐφesseionτος ἰσχυρισμός, ὅτι τάχα οὐδαμῶς ὑποχρέως ἐστὶν ὁ σύζυγος εἰς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ, καίπερ τοῦ γάμου συνισταμένου ἔτι, ἐπειδὴν οὗτος νομίμους ἔχῃ ἀφορμὰς ἵνα ζητῇ ἀρμοδίως τὴν ἀπ' αὐτῆς διαζεύξιν αὐτοῦ, καθόσον μέχρι τῆς ἀποδείξεως τοῦ θέματος τῆς κατηγορίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν νομίμων τακτικῶν ἐνδίκων μέσων τῆς ἐπιδίκου διαφοράς, ὁ σύζυγος ὑπ' ὑποχρέως ἐστὶν εἰς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ, ὡς τοῦ γάμου συνιστάμενου ἔτι, τοῦ δὲ νόμου διοριζομένου τὰ βάρη αὐτοῦ χρεωστικῶς ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει βαστάζεσθαι ὑπὸ τοῦ συζύγου, εἰ μήπου τὸ δικαστήριον ἄλλως ἠθελῇ περὶ τούτου ἐγκρίνῃ καὶ ἀποφανθῇ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 220 τοῦ 1897.

Νομ. Ε. Δ. ἰδὲ ἀρθ. 172 σηνμ.

Κατὰ τὰς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἱσχύοντας νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων (Ν. 5 § 4 καὶ 6

καὶ Ν. 7 Π. (25. 3), Νεαρὰ 18 Κερ. 5, Νεαρὰ 89 Κερ. 12 καὶ 13, Ἀρμ. § 95. (5. 8), ὁ πατὴρ ὑποχρεῖται νὰ διατρέφῃ μόνον τὰ ἐκ νομίμου γάμου καὶ ἐκ παλλακείας τέκνα αὐτοῦ, ὁ δὲ νόμος ὁρίζει τί ἐστὶ παλλακεία, τὴν ὁποίαν διαστελλεῖ ἀκριβῶς τῆς πορνείας, ἀλλὰ διὰ τῆς Νεαρᾶς τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος, καταργηθείσης τῆς παλλακείας ὡς νομίμου σχέσεως καὶ χαρακτηριζομένης ρητῶς ὡς σχέσεως ἀθεμίτου κατ' οὐδὲν διαφερούσης τῆς πορνείας, κατηργήθησαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων ρυθμισθεῖσαι συνέπειαι αὐτῆς ὡς νομίμου σχέσεως ὑπὲρ τῆς παλλακίδος καὶ τῶν τέκνων, ἐν αἷς καὶ τὸ τῆς διατροφῆς δικαίωμα αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, τὰ πορνογενῆ τέκνα οὐδὲν δικαίωμα πρὸς διατροφήν ἔχουσι ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ πατρὸς, καὶ ἂν τυγχὼν ἦναι οὗτος γνωστός. Βασ. (46. 1) 18. ὅθεν τὰ ἐκ παλλακείας τέκνα δὲν ἔχουσι δικαίωμα διατροφῆς. Ἀπόφ. Α. Π. 77 τοῦ 1849.

Ἀρθ. 239. Δικαιούχα πρόσωπα εἰς ζήτησιν διατροφῆς εἶναι·

1ον. Ἡ σύζυγος κατὰ κανόνα κατὰ τοῦ συζύγου καὶ κατ' ἐξαίρεσιν ὁ ἀπορος σύζυγος κατὰ εὐπορουσῆς συζύγου.

2ον. τὰ τέκνα κατὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐνίοτε

τῆς μητρὸς εὐπορούσης, ἐν γένει κατὰ τῶν γονέων καὶ ἀνιόντων. Βασ. (31. 6) 13. § 2.

3ον. οἱ γονεῖς κατὰ τῶν παιδῶν Βασ. (31.6) 10. 11

4ον. τὸ φυσικὸν τέκνον κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ μητρικοῦ πάππου. Βασ. (31.6) 5. — καὶ

5ον. ἡ μήτηρ ἡ ἄπορος κατὰ τῶν τέκνων.

Νομ. Πατρ. Ὁ σύζυγος. Νόμιμός ἐστιν ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐφεσειούσης περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεων αὐτῆς διὰ τὰς ἐν τε τῇ πατρίδι καὶ ἐνταῦθα γενομένας ὑπ' αὐτῆς δαπάνας τοκετοῦ καὶ διατροφῆς, διότι κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς πᾶς ὁ πρόξενος ζημιῶν εἰς τινὰ ὀφείλει ἵνα ἐπανορθώσῃ αὐτάς. Ἀπόφ. Ι. Σ. 89 τοῦ 1889.

Ἡ εἰς τὸ τέκνον παρεχομένη διατροφή δεόν νὰ ᾖ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἡλικίαν, καθόσον βαθμηδὸν αἱ δαπάναι αὖξονται καὶ ἐκτὸς τῆς ἄλλης ἀναγκαιότητος δαπάνης χρήζει καὶ διανοητικῆς μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως. Ἀπόφ. Μ. Σ 36 τοῦ 1880, 159, 154 τοῦ 1894.

Κατὰ τὸν νόμον ὅταν ὁ γάμος διαλύηται ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρός, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὰ ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἀνήλικα τέκνα, δεόν νὰ μείνωσι παρὰ τῇ μητρί, χορηγοῦντος τοῦ πατρὸς τὰ πρὸς διατροφήν· ἐὰν δὲ οὗτος ἔχῃ λόγους σπουδαίους ἐπι-

βάλλοντας τὴν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἀπομάκρυνσιν καὶ διαμονὴν παρ' αὐτῷ τοῦτο ἐξετασθήσεται ἐν ἰδιαιτέρῃ δίκῃ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ πατήρ ὑπόχρεώσ ἐστιν ἵνα διατρέφῃ τὸ τέκνον αὐτοῦ μέχρις ἐνηλικιώσεως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῆς ὑπ' αὐτοῦ νομῆς τῆς προικώσας περιουσίας. Ἀπόφ. Μ. Σ. 326 τοῦ 1897.

Νομ. Ε. Α. Ἡ μήτηρ. Κατὰ τοὺς Ν. 12 § 3 καὶ Ν. 13 § 2 Π. (26.7), Ν. 1 § 2 (4.6) καὶ Ν. 5 (25.3) τὰ τέκνα εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς μητρὸς αὐτῶν διατελοῦσιν εἴτε οὐ ὀφείλουσι νὰ διατρέφωσι τὴν μητέρα αὐτῶν, ἂν εἶναι ἄπορος, ἢ, ἂν ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας δὲν δύναται νὰ πορίζηται τὴν διατροφήν της, νὰ τῇ χορηγῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς ἀναγκαῖα ἔξοδα ἀναλόγως τῆς περιουσίας των, δὲν ὑποχρεοῦνται ὅμως εἰς τὴν διατροφήν ταύτην, ὅταν ἡ μήτηρ ἔχῃ περιουσίαν ἀρκοῦσαν, ἐξ ἧς δύναται νὰ διατρέφῃται ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς τάξεως, τὸ δὲ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀπορραΐζει περὶ τῆς δοτέας ἢ οὐ διατροφῆς, κατὰ τὴν ἀνάγκην, ἐν γνώσει διατελοῦν τῶν πραγμάτων. Ἀπόφ. Α. Π. 91 τοῦ 1853.

Ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῶν νόμων, οἵτινες ἐπὶ τῶν γονέων τῶν διατρεφόντων τοὺς ἰδίους κατιόντας καὶ ἐπὶ τοῦ διατρεφόντος τὴν οἰκείαν σύζυγον ἀνδρὸς εἰ-

κάζουσι τὴν πρόθεσιν δωρεᾶς ἕνεκα τῆς στενότητος τῶν προσώπων τούτων σχέσεως, μεθ' ἧς συνέχεται ἡ πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσις, εὐλόγως συνάγεται τὸ ἐναντίον συμπεράσµα ὡς πρὸς τοὺς καταβαλόντας τὰ πρὸς διατροφὴν ἀναγκαῖα ἀπωτέρους συγγενεῖς, εἰς οὓς δὲν ἐπίκειται ἡ ἐκ τοῦ συγγενικοῦ φίλτρου πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσις Ν. 16 Κώδ. (2. 18), ὥστε ἐπὶ ἀδελφῶν δὲν εἰκάζεται ἡ τῆς δωρεᾶς πρόθεσις. Ἀπόφ. Α. Π. 176 τοῦ 1857.

Κατὰ Ν. 27 § 1 Βασ. (17. 1) προκαίμενου περὶ διατροφῆς ἀδελφοπαιδός, δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἐχορήγησεν ὁ διαθρέψας τὴν διατροφὴν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσέτι ν' ἀποδείξη, ὅτι ἐδαπάνησεν ἐπὶ τῇ προθέσει, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην. Ἀπόφ. Α. Π. 17 τοῦ 1858.

Ἀρθ. 240. Τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται περὶ τοῦ πότε χωρεῖ διατροφή καὶ περὶ τοῦ ποδοῦ αὐτῆς κατὰ τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφείλοντος ταύτην· κατὰ δυνάμειαν ἢ διατροφὴ εἶναι μεταβλητὴ κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἰδὲ ἀρθρ. 239 σημ. 2., 243 σημ. 5 καὶ 6.

Ἀρθ. 241. Ἡ μήτηρ ἀναγκασθεῖσα συµμέτρως ἀποθρέψαι τὴν θυγατέρα καλῶς ἐνάγει τὸν πατέρα πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δοθείσης δια-

τροφῆς, ἐκτὸς ἐὰν ἐδαπάνησεν ὡς μήτηρ, ὅτε δὲν δικαιουῖται ν' ἀναζητήσῃ ταύτην.

Νομ. Ε. Δ. Ἐκτὸς ἐὰν ἐδαπάνησεν. ἰδὲ ἀνωτέρω ἀρθ. 239 σημ. ἐδ. 1 καὶ 3.

Ἀρθ. 242. Αἱ περὶ διατροφῆς ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τῶν Πατριαρχείων ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τμήματος τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σερχῆ, αἱ δὲ τῶν Μητροπόλεων, Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐξαρχιῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις θέλουσιν ἐκτελεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐπιτοπίων Ἐκτελεστικῶν τμημάτων· ἂν δὲ γείνωσιν ἐνστάσεις κατ' αὐτῶν, ἢ ἐξέτασις τῶν ἐνστάσεων τούτων θέλει ἀνατίθεται εἰς τὰ ἐκδόντα αὐτὰς προμνησθέντα δικαστήρια, αἱ δὲ τροποποιητικαὶ ἢ ἐπικυρωτικαὶ ἀποφάσεις αὐτῶν θὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ τῶν προορηθέντων ἐκτελεστικῶν τμημάτων. Βεζ. Ἐγκύκλ. τῆς 22 Ἰανουαρίου 1891 (306). § 4, Παρ. Τμ. IV.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἀνατροφῆς καὶ διαμονῆς τῶν τέκνων.

Ἀρθ. 243. Κατ' ἀρχὴν τὰ τέκνα λόγῳ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας μένουσι παρὰ τῷ πατρὶ, ἀνατρέφονται καὶ ἐκπαιδεύονται παρ'

αὐτοῦ· κατ' ἐξαίρεσιν διαμενουσι παρὰ τῇ μητρὶ λόγῳ ἡλικίας, ἐφ' ὅσον χρῆζουσιν μητρικῆς περιθάλψεως κυρίως μέχρι τοῦ 7 ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἢ λόγῳ ἀναιτιότητός της κατὰ τὸ διαζύγιον. Βασ. (31. 2) 12. Νσ. 117 κεφ. 5.

Νομ. Πατρ. Παρὰ τῷ πατρὶ. Μόνος ὁ πατήρ κέκτηται τὴν ἐπὶ τῶν τέκνων ἐξουσίαν, ἐξ ἧς ἀπορρέει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ πατρ' ἐαυτοῦ ἐκτρέφειν τὰ τέκνα, ἡ δὲ μήτηρ τότε μόνον προτιμάται νὰ ἔχῃ τὰ τέκνα παρ' ἐαυτῇ, ὅταν διὰ τὴν νηπιώδη αὐτῶν ἡλικίαν χρῆζωσι τῆς μητρικῆς περιθάλψεως. Ἀπόφ. Μ. Σ. 27 τοῦ 1875.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Βασ. (45. 4) 1 μόνῳ τῷ πατρί, οὐδαμῶς δὲ τῷ πάππῳ ἀνήκει ἡ διαχείρισις τῆς μητροῦθεν περιελθούσης τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ τέκνοις περιουσίας, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑπάρχῃ νόμιμος λόγος ὅπως ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ αὕτη. Ἀπόφ. Μ. Σ. 4 τοῦ 1876.

Ζῶντος τοῦ συζύγου, ἡ σύζυγος δὲν δικαιοῦται ἵνα ἐξασκῇ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καὶ κινῇ δίκας αὐτεπαγγέλτως καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ. Ἀπόφ. Ι. Σ. 32 τοῦ 1885

Παρ' αὐτοῦ. Κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον ὁ πατήρ ὀφείλει διατρέφειν τὰ ἐαυτοῦ τέκνα, ἐν

ταῖς δὲ περιπτώσεσι καὶ τὴν διαζευχθεῖσαν μὲν, πενομένην δὲ σύζυγον αὐτοῦ. Ἀρμ. (3. 5) 77, 78, καὶ Παθ. νομ. 6 de alimentis. Ἀπόφ. Μ. Σ. 83 τοῦ 1865.

Ἡ μήτηρ τυγχάνει φυσικὸς ἐπίτροπος τοῦ τέκνου αὐτῆς, ἐν ὅσῳ ὁ νόμος ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις δὲν ἀφαιρῇ τὴν ιδιότητα ταύτην· αἱ ὑπὲρ τοῦ θυγατρίου δαπάναι σὺν τῇ αὐξήσει τῆς ἡλικίας αὐξάνονται καὶ δὲν περιορίζονται ἀπλῶς εἰς τροφήν ἀλλὰ καὶ εἰς ἱματισμόν, θέρμανσιν, θεραπείαν καὶ ἠθικὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 190 τοῦ 1892.

Ὁ πατήρ ὢν ὑπὲρ τοῦ νόμου ὑπόχρεως εἰς διατροφήν τοῦ τέκνου αὐτοῦ ὀφείλει ἵνα χρησθῇ τὰ ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαῖα δαπανήματα περὶ τροφῆς, ἱματισμοῦ, θερμάνσεως, θεραπείας καὶ λοιπῶν, προϋούσης δὲ τῆς ἡλικίας περὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ διανοητικῆς μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως. Ἀπόφ. Μ. Σ. 194 τοῦ 1892.

Μητρικῆς περιθάλψεως. Ἡ διαμονὴ τοῦ τέκνου παρὰ τῇ μητρὶ ἀποβλέπει κυρίως οὐχὶ τὸ ὅλον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οἱ γονεῖς θέλουσι διατελεῖσαι δικαστικῶς ἐν διαστάσει, ἀλλὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν τοῦ παιδός, καθ' ἣν οὗτος χρῆζει τῆς ἀμέ-

σου περιθάλψεως τῆς οικείας μητρός. Ἀπόφ. Ι. Σ. 90 τοῦ 1889, καὶ 241 τοῦ 1899.

Ὅπως ὁ πατήρ ἀφαιρεθῇ ἐπὶ βραχὺν ἢ μακρὸν χρόνον τῶν νομίμων ἐπὶ τῶν ἰδίων τέκνων δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἀνάγκη ὅπως ὑπάρχωσι πρὸς τοῦτο ὠρισμένοι λόγοι ρητῶς προβλεπόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν ὑπαίτιον καταλογιζόμενοι. Ἀπόφ. Ι. Σ. 241 τοῦ 1899.

Τοῦ πατρὸς μὴ ὄντως δικαστικῶς ἀπηγορευμένου, μὴδ' ὑπάρχοντος ἐτέρου τινὸς νομίμου λόγου ἐπιβάλλοντος τὴν περαιτέρω παρὰ τῇ μητρὶ διαμονὴν τοῦ τέκνου, πᾶσα ἢ οἰαδήποτε περὶ αὐτοῦ μέριμνα καὶ φροντίς ἀνήκει ἀποκλειστικῶς τῷ πατρί, ρητῶς δ' ἐστὶν ἀπηγορευμένη πᾶσα ἄλλοτρία ἀυθαίρετος εἰς τὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ἐπέμβασις. Ἀπόφ. Ι. Σ. 241 τοῦ 1899.

Ὁ νόμος οὐδεμίαν χορηγεῖ τῇ μητρὶ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον ὁ πατήρ τυγχάνει ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἀπολαύει τῆς πλήρους ἐξασκήσεως τῶν ἀστικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, κακῶς δὲ τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀνέθηκε τῇ μητρὶ τὴν ἐπὶ τοῦ παιδὸς πατρικὴν ἐξουσίαν ἀφαιρέσαν οὕτω τὸν πατέρα τῶν φυσικῶν καὶ νομίμων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τέκνων δικαιωμάτων. Ἀπόφ. αὐτόθι.

Ἀρθ. 244. Ἐν περιπτώσει διαζυγίου τὰ τέ-

κνα μένουσι παρὰ τῷ ἀναιτίῳ γονεῖ. Νε. 117. κεφ. 7.

Νομ. Πατρ. Ἀναιτίῳ γονεῖ. Κατὰ τὴν ριζ'. κεφ. ε'. ἰουστινιάνειον νεαράν, ἐπειδὴν ὁ πατήρ τὴν πρόφρασιν τῆς διαζεύξεως παράσχη καὶ ἡ μήτηρ εἰς δεύτερον γάμον οὐκ ἔλθῃ, τρέφεσθαι δεῖ παρὰ τῇ μητρὶ τοὺς παῖδας, τὰς δαπάνας τοῦ πατρὸς παρέχοντος. Γραμ. Πατρ. Συν. 1748 (Κ. Κριτίου σ. 260).

Κατὰ τὸν νόμον τὰ τέκνα ἀνατρέφονται καὶ διατρέφονται παρὰ τῷ ἀναιτίῳ ἐκ τῶν διαζευχθέντων δαπάναις τοῦ κατὰ νόμον ὑποχρέου πρὸς διατροφήν. Νεαρά 117. κεφ. 7. Ἀπόφ. Μ. Σ. 66 τοῦ 1867.

Τοῦ γάμου λυομένου ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς τὰ ἐκ τοῦ γάμου τούτου τέκνα μένουσι παρὰ τῇ ἀθώᾳ συζύγῳ πρὸς ἀνατροφήν. Ἀπόφ. Μ. Σ. 21 τοῦ 1873.

Ὁ νόμος ρητῶς διαγορεύει ὅτι ἐκείνῳ ἐκ τῶν συζύγων παραχωρεῖται ἡ προστασία καὶ ἐπιμέλεια τῶν τέκνων, ὅστις ἤθελε κερδίσει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένην δίκην. Ἀρμ. (4. 9) 3. Νε. Ἰουστ. 117. Ἀπόφ. Ι. Σ. 188 τοῦ 1896.

Οὐδαμῶς ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῇ νομιμότητι πρωτοδίκως ἀπεφασίσθη ἵνα τὸ ρηθὲν θυγάτριον Σοφία ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς μητρός αὐτοῦ παρ' ἡ παρέμεινε. Ἀπόφ. Ι. Σ. 195 τοῦ 1896.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφ' ἐσεαυτοῦσῃς (ἵνα τὸ θυγάτριον αὐτῆς Σοφία μείνῃ μετὰ τὸ διαζύγιον παρ' αὐτῇ ἀναιτίῳ οὐσῇ) ὀρθὸς καὶ δίκαιός ἐστιν, τοῦ νόμου καθορίζοντος σαφῶς παρὰ τίνι τῶν γονέων παραμένουσι τὰ τέκνα ἐν περιπτώσει διαζυγίου, καὶ τίνι αὐτῶν χορηγεῖται καὶ ἀνατίθεται ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἀνατροφὴ αὐτῶν. Ἀρμ. (4. 9) 3.

Ἀρθ. 245. Τὸ δικαστήριον ἐκτιμᾷ ἐκάστοτε τὰς περιστάσεις καὶ ἀποφασίζει κατ' αὐτὰς ποῦ δέον νὰ μένωσι τὰ τέκνα καὶ διατάττει τὴν παράδοσιν τῶν τέκνων τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, ἐφ' ὅσον ὁ ἕτερος τούτων ἀρνεῖται τὴν παράδοσιν αὐτῶν τῷ δικαιοῦχῳ καὶ ἀποκρύπτει αὐτά, Βασ. (31. 2) 14..

Νομ. Πατρ. Τὸ δικαστήριον. Τῷ δικαστῇ ἀπέκειται ἵνα ἀποφασίσῃ, καθ' ἃ τὰ συμφέροντα τῶν ἐκ τοῦ λυθέντος γάμου παραχθέντων τέκνων ὑπαγορεύουσι, εἰς ποῖον τῶν διαζευχθέντων συζύγων ὀφείλουσι τὰ τέκνα διαμένειν. Ἀπόρ. Μ. Σ. 72 τοῦ 1865.

